

অসম সাহিত্য সভা বাৰ্ষিকী

চতুঃত্ৰিংশ অধিবেশন ৪ ডিব্ৰুগড়

ডিচেম্বৰ, ১৯ ৬ আৰু ১ জানুৱাৰী, ১৯৬৭

(অসম সাহিত্য সভাৰ চতুঃত্ৰিংশ অধিবেশনৰ মন্তব্যনা
সমিতিৰ দানৰ সহায়ত প্ৰকাশিত)

সম্পাদক

আহাৰিপ্ৰসাদ ৱাংগ

প্ৰধান সম্পাদক,

অসম সাহিত্য সভা

অসম সাহিত্য সভা

চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন

যোৰহাট—১, অসম

'ASAM SAHITYA SABHA BARSIKI'
DIBRUGARH SAMMILAN Addresses, reports, etc. of the
Thirty fourth Annual Conference of Asam Sahitya Sabha held
at Dibrugarh on the 30th, 31st Dec '66 & 1st Jan '67
Edited and published by the help donation from the Recep-
tion committee at Dibrugarh by Prof H P Neog, General
Secy, Asam Sahitya Sabha, 'Obandrakanta Handique Bhavan',
Jorhat—1, Assam

প্ৰকাশক

'প্ৰধান সম্পাদক'

অসম সাহিত্য সভা

'চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ -বন'

যোৰহাট অসম

বেচ ৩০০ (তিনি টকা)

ছপাশাল

জনমভূমি প্ৰেছ,

যোৰহাট—১

প্ৰধান সম্পাদকৰ নিবেদন

যোৰা বছৰ ১৯৬৮ৰ ১০ ও ডিচেম্বৰ আৰু ৬৭ৰ ১ জানুৱাৰী তাৰিখে অসম সাহিত্য সভাৰ ডিব্ৰুগড় শাখাৰ আমন্ত্ৰণ ক্ৰম ডিব্ৰুগড় নগৰীত অসম সাহিত্য সভাৰ চতুৰ্থ দ্বি-বৰ্ষীয় প্ৰদৰ্শনীৰ প্ৰাৰম্ভৰ সম্পন্ন হয়। এই প্ৰদৰ্শনীত পৌৰোহিত্য কৰে যোৰা ১৬ জানুৱাৰী তাৰিখে লোকাস্তুৰ বটা প্ৰবীণ সাহিত্যিক নকুলচন্দ্ৰ ভূঞা ডাঙৰীয়াই। ভূঞা ডাঙৰীয়াই চলিত বছৰৰ কাৰ্য্যকাল নৌ শেষ হওঁতেই চিৰ-দিনৰ কাৰণে চকু মুদে। সেয়েহে এই নিবেদনটিৰ আৰম্ভণিতে আমি সাহিত্যপ্ৰাণ এই গৰাকী সভাপতিৰ বিদেহ আত্মাৰ উদ্দেশ্যে শ্ৰদ্ধাঞ্জলি প্ৰদান কৰিছোঁ। স্বৰ্গীয় ভূঞাদেৱৰ নাটকীয় আৰু ওজস্বী বাণী “ভাষা সাহিত্যৰ লুপ্তত্ব ভেটিব কোনে? সংস্কৃতৰ বৰনৈক ৰোধিব কোনে?”ৰ স্মৃতিত স্মৰণ মিলাই এইখন বৰনৈৰ পাৰতে সমবেত হোৱা ডিব্ৰুগড় বাইজৰ সমবেত উজ্জ্বল প্ৰকট হৈছিল এইখন সন্মিলনৰ মজিয়াত। শূকণ্ডা নথকাকৈ তিনি দিন জোৰা কাৰ্য্যসূচীৰ মূল সভাৰ লগতে প্ৰদৰ্শনী, আলোচনা-চক্ৰ, বুৰঞ্জী, বিজ্ঞান, কবি আৰু সংবাদ সাহিত্য শাখা আদিৰে পৰিপূৰ্ণ অধিবেশন খনিৰ লগতে এই ডিব্ৰুগড় প্ৰবীণ কবি সাহিত্যিক নিজৰ কবি শৈল্যৰ বাজখোৱাক জনোৱা সম্বন্ধে উৎসৱে সন্মিলন

খনৰ ভেটুটি সেয়া হৈছে চাবাবাব দাব হব। অভিবেশন খান
সম্পাদকৰি চাবাবাব সৰ্ব্ব আৰ্মি অভিবেশন সৰ্ব্বকৰ্ত্তা
তথা চাবাবাব পু - অভিবেশন। অনিবেশন সৰ্ব্ব সৰ্ব্বীয় আইভব
ওচৰত আৰ্মি সৰ্ব্ব হৈছে সৰ্ব্ব অভিবেশন সৰ্ব্বকৰ্ত্তা
এলিয়াসাদ সৰ্ব্ব (সৰ্ব্বকৰ্ত্তা সৰ্ব্বকৰ্ত্তা সৰ্ব্বকৰ্ত্তা) তদ্বানধান
আৰু সৰ্ব্বকৰ্ত্তা পৰিচালনা। বথা সৰ্ব্বকৰ্ত্তা অনিবেশন। ইয়াৰ
উপৰিও অভিবেশন সৰ্ব্বকৰ্ত্তা সৰ্ব্বকৰ্ত্তা সৰ্ব্বকৰ্ত্তা সৰ্ব্বকৰ্ত্তা
প্ৰকাশ কৰে। এই প্ৰবন্ধ সৰ্ব্বকৰ্ত্তা সৰ্ব্বকৰ্ত্তা সাহিত্যলৈ এটি
উল্লেখযোগ্য দান।

অভিবেশন সৰ্ব্বকৰ্ত্তা সৰ্ব্বকৰ্ত্তা সৰ্ব্বকৰ্ত্তা সৰ্ব্বকৰ্ত্তা
সৰ্ব্বকৰ্ত্তা সৰ্ব্বকৰ্ত্তা সৰ্ব্বকৰ্ত্তা সৰ্ব্বকৰ্ত্তা। এটি সৰ্ব্বকৰ্ত্তা
সৰ্ব্বকৰ্ত্তা সৰ্ব্বকৰ্ত্তা।

বান্ধিকীখন উলিওৱাত আৰু সৰ্ব্বকৰ্ত্তা সম্পাদক এলিয়াসাদ
তৎপৰতাৰ কথা এইখিনিও উল্লেখ কৰিছে। জনমভূমি প্ৰেছৰ তহা
বৰ্ষায়ক শ্ৰীবদন বৰুৱাৰ পৰা পোৱা সাদৰ সহযোগৰ বাবে শ্ৰীবদন
আৰু তেওঁৰ সহকৰ্মী সকলৰ শলাগ লৈছে।

শ্ৰীহৰিপ্ৰসাদ নেওগ,

চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন

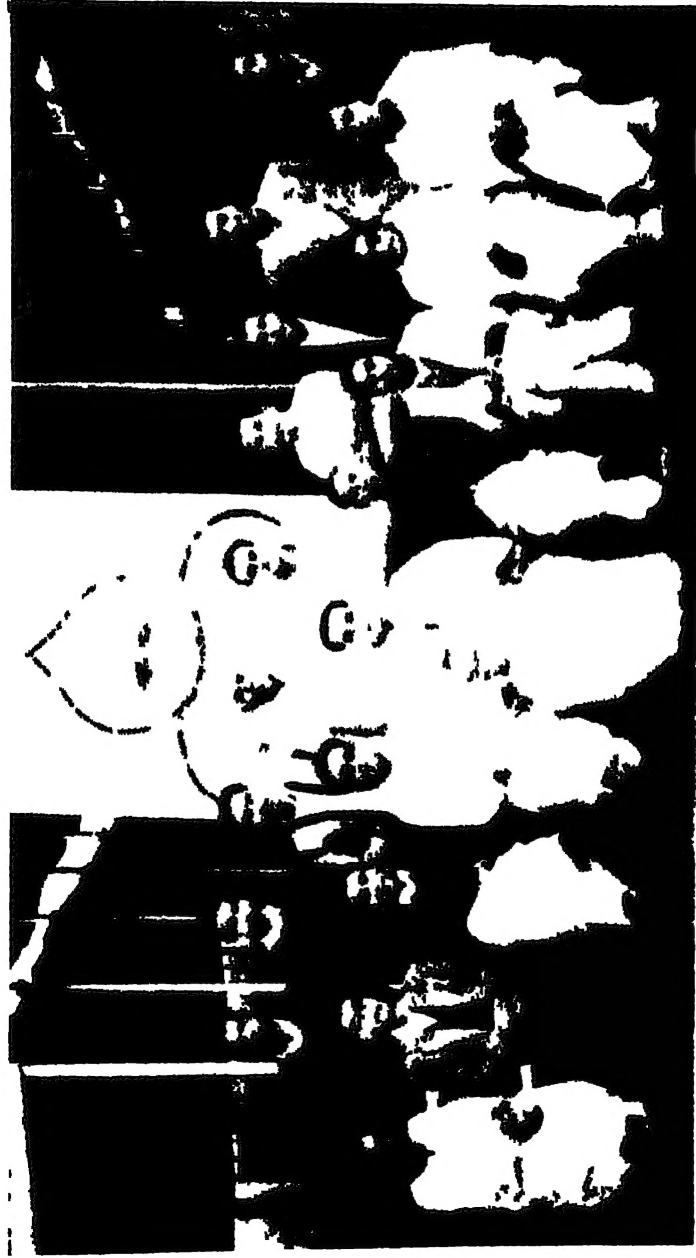
প্ৰধান সম্পাদক,

যোৰহাট—১

অসম সাহিত্য সভা

সূচীপত্র

বিষয়	নাম	পৃষ্ঠা
১। আদর্শগি গ্রামণ—		
অভ্যর্থনা সমিতির সভাপতি	শ্রীমতী প্রমীলা দত্ত	১
২। মূল সভাপতি সভাপতি		
অভিভাষণ	শ্রীমতী চন্দ্র দেবী	২২
৩। আয়োজন-চক্র সভাপতি		
অভিভাষণ	ড. সত্যজিৎ বসু	৭০
৪। বাগ্মী শ্রীমতী		
অভিভাষণ	শ্রীমতী সত্যজিৎ দেবী	৯১
৫। বিশেষণ শ্রীমতী		
অভিভাষণ	শ্রীমতী সত্যজিৎ দেবী	১১৭
৬। সাহিত্যিক শ্রীমতী		
অভিভাষণ	শ্রীমতী সত্যজিৎ দেবী	১২৯
৭। কবি সম্মিলন সভাপতি		
অভিভাষণ	শ্রীমতী সত্যজিৎ দেবী	১৫০
৮। 'নিজস্ব কবি' শ্রীমতী		
বাক্যগোষ্ঠী সভাপতি—		
(ক) অভিনন্দন	শ্রীমতী সত্যজিৎ দেবী	১৬৭
(খ) অভিনন্দন প্রত্যুত্তর	শ্রীমতী সত্যজিৎ দেবী	১৬৯
৯। প্রধান সম্পাদক প্রতিবেদন	শ্রীমতী সত্যজিৎ দেবী	১৭৯
১০। সম্মিলন বিবরণী	শ্রীমতী সত্যজিৎ দেবী	২০৮
১১। শুভাকাঙ্ক্ষা বাণী		২৩১

অভ্যর্থনা সমিতির কার্যকারক সকল। মাজত সভাপতি জিন্নাহী প্রমাদ দত্ত, (প্রথম শাখার দে)

বৈজ্ঞানিক কলি ক্রীড়াৰ্থৰ নতুন বাৰিচি সন্মান উৎসব গৃহে, কামত বহ
আজ অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি ক্রীড়ক চন্দ্ৰ কুমাৰ।

(দাৰ্শনিক ক্রীড়ক)

ডিক্ৰেগড অধিবেশনৰ সভাপতি
শ্ৰীমকুল চন্দ্ৰ কুমাৰ

সভাপতি শ্রীভৃগু ডাঙৰীয়াই টিৰাপৰ ডেকা এডুৱানৈ বটা আগবঢ়াইছে।

অভ্যর্থন। সমিতিৰ সভাপতিৰ আদৰ্শণ অভিভাষণ

આપવાય સન્માનિત હાઉશા માનાવ મુધાર, સન્માનિત
પ્રતિનિધિવળ જિનાયા આઈનલ, સન્માન ૧,૬૩ આક મલમલ
હાઉ-હાઉ સકલ.

পৰম মঙ্গলময় নিয়ম জনশিখি হিচক বন্য জনতা জায় জয়ে
নব নিৰ্মাণিত সভাপতিদৰ, অতিথিৰ দ আৰু প্ৰতিনিধি গণ্য আদৰণি
শৰাই আগবঢ়াইছে। দেশবাস, আৰু ভাষা জননাগৰিক সকল
বন্দৰ শুভপদাৰনত আজি ডিব্ৰুগৰ প্ৰতিটি গুলি-গালি যিটো মহিমা
মল্লিত হৈ পৰিছে। আজি ডিব্ৰুগৰ প্ৰতিজন বান্ধী, প্ৰতি জুপি
গছ-লতা, প্ৰতিটি পশু-পক্ষী, প্ৰতিখনি নদ-নদী আৰু ডিব্ৰুগৰ
চৌপাশৰ প্ৰতিটি সেউজীয়া পাহাৰ আৰু টিলাই যেন আনন্দৰ তপা
সুখাভূতৰ শিহৰণত নাচি উঠিছে। আজি যেন ডিব্ৰুগৰ ভাৰ-স্বগত
পৰিণত হৈছে। আজি যেন মহাবাহু পুণ্যতোষা বাবা ব্ৰহ্মপুত্ৰই
পুণ্যসিঁলৰ ধাৰা এটি নতুনকৈ বোবাই দিছে। আৰু যেন প্ৰকৃতিৰ
জীলাভূমি পাহাৰ আৰু পাহাৰী গছ-শত্ৰিকা, জান-জুৰি বিলাক
এচাটি মধুৰ মলয়া বতাহ বোবাই দিছে। ডিব্ৰুগৰ প্ৰতিটি গুলি-
বালিৰ লগতে মিহলি হৈ থকা সাহিত্যৰথী জনশিখি বৈজ্ঞানিক
ডাঙৰাৰ পুণ্যতাই আজি যেন স্বৰ্গৰ পৰা আলীম নিৰ্মাণি বৰষিছে।
আজন্ম ভাষা সাহিত্যৰ এবাৰু সেৱা বৰি স্ব-ভাতি আৰু স্বকীয় ভাষা
সাহিত্যৰ সৰ্বতো প্ৰকাৰ মঙ্গল সাধি যোৱা ডিব্ৰুগৰ বৈকুণ্ঠী বেণুৰ

ৰাজখোৱা ডাঙৰীয়াৰ অমৰ আত্মাই আজি যেন আমাৰ সকলোলৈকে
 একনিষ্ঠ, নিঃস্বার্থ সাহিত্য সেৱাৰ প্ৰতি অমৃত আহ্বান জনাইছে।
 ডিব্ৰুগড় কৰ্মক্ষেত্ৰ, সেৱাৰ থলী আৰু প্ৰতিভাবিকাশৰ উৰ্ণৰ ভূমি
 হিচাবে গ্ৰহণ কৰি ইয়াতেই স্থায়ী হিচাবে বসতি কৰি অংশেষত
 নিজ জন্ম ঠাই গুৱাহাটীত শেষ নিশ্বাস পেলোৱা উপন্যাস সত্ৰাট
 ৰজনীকান্ত বৰদলৈ ডাঙৰীয়াৰ পবিত্ৰাত্মাই যেন আজি প্ৰতিজন
 অসম বাসীলৈ অপূৰ্ণ কৰ্মপ্ৰচেষ্টাৰ কথা সোৱাই দিছে। ডিব্ৰুগড়
 খুল-বালিতেই জীৱনৰ পাতনি মেলি ইয়াৰ খুলি বালিতেই মিহাল
 হৈ থকা মোলৰী মহিজুদ্দিন আহমদ হাজৰিকাৰ আত্মাই আমাৰ
 সকলোলৈকে যেন শান্তি নিৰ্ভীত সাম্ৰাদায়িক ঐক্য আৰু যুটীয়া
 প্ৰচেষ্টাৰ বাবে আহ্বান জনাইছে। ডিব্ৰুগড় সোণা চিৰ বনক অক্লান্ত
 উদ্যম আৰু প্ৰাণশক্তিৰ উৎস তথা প্ৰত্যেক নবীন প্ৰবীণৰ অপূৰ
 সংমিশ্ৰণ, সংস্কৃতিৰ বাহক ককা নাগৰণি কুকন ডাঙৰীয়াই মঞ্চত
 সভা-শুবনি কৰি বহি আই অসমীৰ মান উঠ কৰি আমাৰ সকলো
 লৈকে হিয়া উৰুৰিয়াই আগাক দাঙাৰি, সংসাহসী, পঢ় আৰু
 বাগ্মী হবলৈ আলীৰ্বাদ বাৰমণ কৰি থকা নাই জানো ?

অভ্যাগত অতিথিবৃন্দ আৰু বন্ধুসকল, আপোনালোকক
 শিক্ষা, বাণিজ্য আৰু চাহশিল্প কেন্দ্ৰস্থলী সীমা মৰা প্ৰিয়গড়লৈ
 আমন্ত্ৰণ কৰি আনি যেনে ধৰণেৰে আদৰণী জনাব আৰু অভ্যর্থনা
 কৰিব লাগিছিল তাৰ যে এণ ভাগৰ এভাগো কৰিব পৰা নাই সি
 ধুকপ। তথাপি অৰ্থনৈতিক নাটনিৰ দিনত যি অলপ সেৱা আগবঢ়াইছে
 তাতো যে অনেক ক্ৰটি বৈ গৈছে তাকো নিজেই উপলব্ধি কৰিব
 পাৰিছো। তাৰ উপৰিও এই হেন পুহমহীয়া জাৰত আপোনালোকে
 অশেষ কষ্ট পাইছে। গতিকে অভ্যর্থনাৰ এইখিনি ক্ৰটি-বিচ্যুতিৰ
 বাবে আদৰণি সমিতি তথা সদৌ ডিব্ৰুগড়বাসী ৰাইজৰ হৈ এই
 নিমিত্তে আপোনাসকলৰ ওচৰত কৰপুটে ক্ষমা-প্ৰাৰ্থনা মাগিছো।

মাননীয় সভাপতি ভূঞাডাঙৰীয়া, সন্মান অৰ্হিণ আৰু প্ৰতি নিধিবৰ্গ, আপানাসকলক ডিব্ৰুগড়ৰ আমন্ত্ৰণ বাৰি আৰু এই ডিব্ৰুগড় আৰু ইয়াৰ চৌপাশৰ বিৰাট অঞ্চলটোৰ নিম্ন অলপ পৰিচয় নিদিলে নিশ্চয় আদৰ্শৰ কথা বৈ নাব। গতিকে যিমানদূৰ সম্ভৱ চমুকৈ ইয়াৰ এটি পৰিচয় ডাঙি ধৰিছো।

পুৰণি অসম বুৰঞ্জীৰ পাত মুঠিয়াই চালে দেখিলে পোৱা যায় যে অতীতত দিচা, আৰু সোৱণশিৱী নদীৰ পূব এই অঞ্চলটোত বড়োগোঁঠীয়া সৰুৰাজ্য ৰাজত্ব কৰিছিল। তেওঁলোকে নিজকে পুৰণি প্ৰসিদ্ধ ভীষ্মকৰ বংশধৰ বুলি চিনাকি দিয়ে। তেওঁলোকৰ ৰাজত্ব আৰম্ভ হৈছিল দাদৰা শিৱকৰ শোণাগড়ৰ ত্ৰয়োদশ শতিকাৰ আগভাগত। তেওঁলোকৰ সাক্ষী ন জন চাই ৰাজত্ব কৰাৰ পিচত চুংমুং দিহিৰাৰা স্বশাসনাধীনৰাজত্ব কালত চুটীয়া সৰুৰাজ্য পৰাজয় কৰি আহাম সৰুৰাজ্য তেওঁলোকৰ ৰাজধানী আৰু ৰাজ্য অধিকাৰ কৰে। ১৫২ খৃস্টাব্দত এই অঞ্চলটো শাসন কৰিবলৈ স্বৰ্গদেৱ 'শদিয়াথংবা গোহা' নামৰে (পদবী) এজন ৰাজপ্ৰতিনিধি (Governor) নিয়োগ কৰে। চুটীয়াসৰুৰাজ্য কৰি স্বৰ্গদেৱ চৰাইচৰাইত পৰে বিনাশ উদযাপন কৰে। মনক বদ লগায়। যে চুটীয়া সৰুৰাজ্য ১৫৭২ খৃস্টাব্দত মাৰ্জি মাৰ্জি বিলুপ্ত কৰি আছিল।

এই চুটীয়া সৰুৰাজ্য ৰাজধানী শদিয়া অসমীয়াত প্ৰচলিত খংবাৰ 'শদিয়া'লৈ নেহাৰা শাপত নেহাৰা বৈচাপাতত নেহাৰাৰ লোণ '।' সৰুৰাজ্যেই শুনিছে। আগতে এই নগৰ (বা ওচৰৰ কোনো নগৰ)ৰ নাম আছিল বড়পুৰ। পিচত কোনো এজন চুটীয়া ৰাজকোঁঠীৰ মৃতদেহ ইয়াতেই 'দিয়া' পোতা হৈছিল। গতিকেই ইয়াৰ নাম (শদিয়া) শদিয়া হৈছে বুলি কোৱা হয়। পুৰণি শদিয়াৰ পৰা উত্তৰ পূবলৈ কুণ্ডিল নদীৰ পাৰত ভীষ্মকৰ ৰাজধানী

কুণ্ডিল নগৰ। ভীষ্মকৰ নিদৰ্ভবাক্য ভাগবত পুৰাণ প্ৰসিদ্ধ। ভীষ্মকৰ কৰ্ম্ম আদৈদেউ বন্ধিনী নবীক ইয়াৰ পৰাই পূৰ্ণঅবতাৰ ভগবান শ্ৰীকৃষ্ণই হাবি নিছিলহি। এইখন শ্ৰীকৃষ্ণৰ পদবজ্জ প্ৰাপ্ত পবন পবিত্ৰ দেশ। ভীষ্মকৰ কুণ্ডিল নগৰৰ চিন দিক্ৰং আৰু দিবং নদীৰ মাজত আজিও আছে। তেতিয়া এই ঠাইত দুৰ্গাদেবীৰ পূজাৰ কথা কল্পিনীয়ে বিবাহৰ দিনা ভগবত্ৰা মন্দিৰত সেবা পূজা কৰাৰ কথাই ইচ্ছিত দিয়ে। তেতিয়াৰ দিনতেই আমাৰ বেদনিধি বাপুৰ কল্পিনীৰ দূত হৈ দ্বাৰকালৈ গৈছিল। এই বিবৰণ পূব-প্ৰান্তৰৰ এই অঞ্চলত আৰ্য্যালোক বসতি কৰাৰ কথাৰ ইচ্ছিত দিয়ে।

উল্লেখ কৰিবলগীয়া যে চুটাহাসকল আছিল ছগা বা বাগী পূজক। তেওঁলোকৰ দেউকা নবলে তাত্ৰৈশ্বৰী মন্দিৰ আৰু নানান মন্দিৰত কেটাই খাতী দেৱী পূজা কৰিছিল। অসমৰ সাংস্কৃতিক বুৰঞ্জীত তাত্ৰৈশ্বৰী মন্দিৰৰ বিশেষ স্থান আছে, ইয়াত চুটাহা সকলৰ দিনত আৰু পিচত আহোম সৰুশৰ দিনাত ইয়াত নববলি হোৱাৰ কথা উল্লেখ আছে।

এই ঠাইৰ পৰা প্ৰায় ডবল মাইল মান দক্ষিণ পূবলৈ পুণ্য তীৰ্থ পৰশুৰাম কুণ্ড অবস্থিত। (এই কুণ্ডৰ পাৰকাটি লোহিত নদীলৈ বোবাই দিয়াতে কুণ্ডৰ মহাত্ম্য ক্ৰম, মাতৃহত্যা কৰা পাপৰ কাৰণে লাগিধৰা পৰশুৰামৰ হাতৰ কুঠাৰ সৰি পৰিছিল। সমগ্ৰ পৃথিৱীৰ শ্ৰেষ্ঠ তীৰ্থক্ষেত্ৰ সমূহ পৰ্য্যটন কৰিও যি পাপৰ মোচন কৰিব নোৱাৰিলে এই পাপৰ প্ৰায়চিত্ত লভিলে এই পবিত্ৰ ভূখণ্ডতেই। সেই কাৰণেই আবহমান কালৰ পৰা আজি কোপতি পৰশুকুণ্ড পৃথিৱীৰ অগনন নবনাৰীৰ পুণ্যতীৰ্থ ৰূপে বিৰাজ কৰিছে।)

চুটিয়া সকলৰ দক্ষিণ আৰু দক্ষিণ পূবলৈ বহুতো সৰু সৰু বড়ো গোষ্ঠীৰ জড়িয়ে শাসন কৰিছিল। চুটিয়াৰ পশ্চিমলৈ নগাওঁৰ প্ৰায় মাজলৈকে কছাৰী সকলে শাসন কৰিছিল। চুটিয়াৰ

(উত্তৰপাৰে) পশ্চিমলৈ আৰু দক্ষিণপাৰে বহাৰাৰ পশ্চিমলৈ বহুতো সৰু-সৰু ভূঞা শাসন কৰ্ত্তা আছিল। লোকবিশ্বাস মতেৰে ভূঞাৰ লক্ষ্মীদেবী আৰু বৰভৈৰৱ মতে চুটিয়াৰ লক্ষীনাৰায়ণ বজ্জাৰ নামান্তৰে এই জিলাৰ নামো লক্ষীমপুৰ হৈছে।

এই ঠাইৰ পৰা ১৫/৩০ মাইল দক্ষিণ পূবদিয়েই পাটকাই পৰ্ব্বত পাব হৈ আহি আহোম ৰাজ্যৰ চুকাফা আৰু ডেওৰ অঙ্গসৰণকাৰী সকলে সোমানন্ত প্ৰবেশ কৰিছিল আৰু এই দেশৰ নাম 'মু, ছন চুন খাম্' (সোণ জিলমিলাই থকা দেশ) দিছিল। জয়পুৰ, নামৰূপ (নামৰূক) টি খ, থোণা আদি নাম বোৰেই আহোম সকলৰ পৰ্য্যটনৰ সাক্ষ্য দিয়ে। চুকাফা স্বপ্নদেৱ দুটা দিহিং নদীৰেদিয়েই উপযুক্ত শৰিৰা ক্ষনক ঠাই বিচাৰি গুটীয়াই আহিছিল। (এই প্ৰসঙ্গত জয়পুৰৰ তিনিমাইল আন্তৰৰ দিহিং নদীৰ গৰ্ভত থকা প্ৰকাণ্ড শিলত কটা 'সীতাৰ তাণ্ডাল', সেই ঠাইৰ ডেৰ মাইল উজ্জলিত শিলাময় টিলাৰ 'কানাই বৰলী নোবা শিশ', দিহিঙৰ শলগুৰি খণ্ডৰ 'আঘোণী ভেটি', আদিৰ কথা উল্লিখিত পাবি। 'বহাৰ (বহনৰ) বহুদৈ, টিপামৰ ভাদৈ, শলগুৰিৰ আঘণী (আঘোণী) বাই। তিনিৰ ডিঙিত ধৰি গুনিও কান্দিছে, সমুদ্ৰৰ একাবেই নাই' বচনটিও উল্লেখযোগ্য।

তীৰ্থত্ৰেষ্ঠ মহাবাহু (শ্ৰোতস্থিনী) ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দক্ষিণ পাৰত অবস্থিত এই ডিব্ৰুগড় ইয়াৰ চৌপাশৰ অঞ্চলটি পূৰ্বতে চুটিয়া সকলৰ অধীনত আছিল। বোডল শতিকাৰ প্ৰথম ভাগৰ পৰাই (১৫২৩ খ মানব পৰাই) চুটিয়াসকল আহোমৰ বশবৰ্ত্তী হয় আৰু তেতিয়াৰ পৰাই অঞ্চলটোও আহোম ৰজাৰ অধীনতেই থাকে। অষ্টাদশ শতিকাৰ শেষ দশকৰ পৰা এই অঞ্চলৰ মায়ামৰীয়া বা 'মটক' সকলৰ বল বেচি হবলৈ ধৰে। উনবিংশ শতিকাৰ প্ৰথম দশকৰ পৰাই বঙাগৰা অঞ্চলক কেন্দ্ৰ কৰি বেংগৰাত ৰাজনগৰ

কৰা মটক সৰ্বানন্দৰ অধীনত এই অঞ্চলটো আছিল। পিছত ১৮৪২ খৃ ব আগভাগতই বৰানসীপতিৰ মৃত্যুৰ লগে লগেই এই অঞ্চলটো কোম্পানীৰ অধীনত লক্ষ্মীমপুৰ জিলাৰ আৰু অঞ্চলৰ লগে লগেই পেলায়। 'মহেন্দৰ ধান' সৰ্বানন্দক পুণানন্দ বটোগোহাঁইৰ স্বৰ্গদেৱ বালেশ্বৰ সিংহৰ (১৯৫ - ১৮১) বাঙালী কালতে এই উপাধি দিছিল আৰু তেওঁক এই অঞ্চলটো শাসন কৰিবলৈ এৰি দি পাট, মেজাদৰী আদি কৰি হিচাব গ্ৰহণ কৰিছিল।

এই অঞ্চলটো পুৰণি কামৰূ ডিষ্ট্ৰিক্ট (ডিব্ৰুগ) বা ডিব্ৰুগৰ বুলিয়েই জনাজাত আছিল। এই কৰিবৰগাৰা যে নায়ামবীয়া বিজোহৰ পিচৰ কাম ছোৱাত এই অঞ্চলটো প্ৰায় জনপ্ৰাণী হীন হৈ গৈছিল। অন্যথা মৰা 'ম' 'ক' বাক শাহাম বটোগোহাঁই আৰু বজাৰ হাতত যাৰ পৰিচালনা। ওপৰত ওপৰ ওচৰ পাৰ্জবৰ পাহাৰী জাতি বিলাকৰ মৰন আৰু গৰু বাৰাং হাতত নাগুহ আঁকিবলৈ ভয় কৰিছিল। গণিতৰ বুটীৰ আনাত প্ৰথম ছোৱাত এই অঞ্চলটো 'অজ্ঞান্টি মুণ্ড' নামৰ জাত লৈছিল। কোম্পানীৰ আনোলত এই অঞ্চল আৰু শদিয়া অঞ্চল পাৰ্টিটোৰ এণ্ডেট'ৰ হাতত ৰখাৰ বাবেও ইয়াৰ এনে নীতি হ'ব পাৰে। ১৮৫৮ খৃ ত মহাবাণীয়ে বিশেষ ঘোষণাবে (Queen's Proclamation) কোম্পানীৰ অধীনৰ পৰা বুটীৰ শাসনৰ অধীনত কৰা হ'ল আৰু ততিয়াৰ পৰা প্ৰতিখন জিলা Political Agent ৰ পৰিবৰ্ত্তে Deputy Commissioner ক শাসন কৰিবলৈ দিয়া হয়।

নতুনকৈ গঠিত হোৱা লক্ষ্মীমপুৰ জিলাৰ সদৰ ঠাই ডিব্ৰুগড়। ইংৰাজ শাসনৰ প্ৰথম কাল ছোৱাত ডিব্ৰুগড় আছিল ইংৰাজৰ ঘাটি স্বৰূপ। হাতত সৈন্য বাহিনী ৰখাৰ উপৰিও ইয়াক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই পাহাৰী জাতি বিলাকক দমনৰ ব্যবস্থা কৰিব লাগিছিল। ১৮৮২ খৃ. ৰ পৰা শদিয়াত এজন সহকাৰী থলিটিকেল অফিচাৰ

নিয়োগ কৰা হৈছিল।) সেই সময়ত ই ৰাজ সৰুাল ডিব্ৰুগড়ীৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ লগত সন্মত স্থানত প্ৰশাসনীয় বাবস্থা শুদ্ধ কৰিবৰ উদ্দেশ্যে এটা ইটাৰ ডাঙৰ গড় নাথিছিল। ডিব্ৰু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ সন্মতস্থানত মৰা গড়ৰ পৰাই এই ঠানৱ নাম দিয়া গড় হয়। এই গড়তেই থাকি এজন 'কাপ্তান' চাহাব আলি-পদলি বন্দোৱা। মেৰামত কৰা আদি কাম-বোৰ পৰিদৰ্শন আৰু পৰিচালনা কৰিছিল। সেই আলি পদলি বন্দোৱা আৰু মেৰামত কৰা বিভাগটোৰ নামো 'গড় কাপ্তান' বিভাগ হিচাবে পৰিগণিত হ'ল।

ডিব্ৰুগড়ৰ পৰা ৩৫ মাইল পূব-দক্ষিণলৈ তিনিচুকীয়া নগৰ। 'মন্তেক'ৰ ববাসনাপতি সৰ্বানন্দই ইয়াত বেংমৰা নামৰ নগৰ আঁঠি কৰি ভালেমান কেইটা পুখুৰী খন্দাইছিল। চাহৰ তিনিকেণীয়া বা চুকীয়া পুখুৰীটোৱা পাই বৰ্তমান অগ্ৰগতিৰ পথত আগবঢ়া নগৰ খনৰ এনে নাম হ'ল। ইয়াৰ পৰা ৫০ মাইল দক্ষিণ-পূবলৈ ডেল নগৰো ডিগবৈ। নাভবকটাণা, নামৰুপ, ডুলিয়াজান, ম'শা, আদি নৈকৈ গঢ়িচা উদ্যোগ প্ৰধান নগৰ সমূহো ইয়াৰ পৰা বেচি আন্তৰত নহয়।

ডিব্ৰুগড় চাহ শিল্পৰ ঘাই কেন্দ্ৰ। ডিব্ৰুগড় মহকুমাত্তেই অসমৰ ভিতৰত সৰ্বাধিক চাহ বাগিচা আছে। মণিৰাম দেৱান ববভাণ্ডাৰ বৰুৱাৰ পৰা অসমৰ বননিও গড়া চাহ গছৰ কথা শুনিয়েই দূৰদৰ্শী ই.ৰাজবিলাক এই অঞ্চলত চান দেশৰ পৰা মানুহ অনাই চাহ বাগিচা খুলিবলৈ ধৰে। ইয়াৰ পৰা ২০ মাইল পূব-দক্ষিণৰ যি ঠাইত প্ৰথমে চাহ এটি পচাইছিল (বৈছিল) সেই ঠাইয়েই পিছত চাবুবা (চাহ+বোবা) নামেৰে জনাজাত হ'ল। খ্যাতনামা চাহ খেতিয়ক স্বৰ্গীয় গুণাভিৰাম বৰুৱা, মালভোগ বৰুৱা, হৰিবিলাস আগৰৱালা, ঘনশ্যাম খাৰধৰীয়া ফুকন, আদিয়ে ডিব্ৰুগড় অঞ্চলক চাহাশিল্পৰ ঘাটিত পৰিণত কৰাত বিশেষ ভাবে বৰঙণি যোগাইছিল।

অসমৰ ইয়াতেই চিকিৎসা বিজ্ঞান শিক্ষাৰ আৰম্ভ হয়। এই প্ৰসঙ্গত বেঙ্গল আনিৰ পৰা অসমলৈ উকনি অসম চৰকাৰৰ সামৰিক আৰু বে সামৰিক প্ৰধান ডাক্তৰৰূপে অসমলৈ অহা ডাঃ জে, বেৰী হোৰাইটৰ নাম উল্লেখযোগ্য।

এইজন্য দেশ তেওঁ পুৰাত ইয়াৰ পৰা যাবলৈ সময়ত তেখেতৰ সন্মুখৰ আৰু এই অঞ্চলত এখনি ডাক্তৰী পঢ়াশালী স্থাপনৰ বাবে চৰকাৰৰ ওচৰত অপণ কৰি থৈ গায়। ফলত ১৮৯-৯০ চনত মিঃ এইচ. জে, এচ, বটন চাহাবৰ দিনত “বেৰী হোৰাইট” মেডিকেল স্কুল স্থাপিত হয়। ১৯৪৭ চনত ডিব্ৰুগড়তেই (বৰবাৰী) “অসম মেডিকেল কলেজ” স্থাপন হয় আৰু পূৰ্বৰ বেৰিহোৰাইট মেডিকেল স্কুল ইয়াৰ চামিল হয়।

সংবাদ সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত ডিব্ৰুগড় আগবঢ়ায়। ইয়াৰেই কৃতী সন্তান ৱাৰ্ধা নাথ চা বাৰতি দেৱে আশ্ৰম কষ্ট কৰি ৮৮ চনৰ এটি কাঠৰ ছাপাখানা স্থাপন কৰে। অসমত সৰ্বপ্ৰথম বাৰতি কাকত “টাইমচ অৱ আসাম” তেখেতেই ১৮৯ চনত প্ৰকাশ কৰিছিল। কাকতখনি সকলোৰে প্ৰিয় হৈ পৰিছিল আৰু তেখেতৰ জীৱিত কালত নিয়মীয়াকৈ প্ৰকাশ হৈ আছিল। চা কাকতিদেৱৰ সহযোগী আছিল ৱৰ্ণস্বদ মিত্ৰ। এখেতেও নিজে ইয়াৰ পৰা “ইষ্টাৰ্ণ হেৰাল্ড” আৰু “চিটিজেন” নামৰ বাৰতি কাকত প্ৰকাশ কৰিছিল আৰু এজন কৃতীসন্তান ৱাৰ্ধা নাথ গোহাঁইদেৱে নিজে ছাপাখানা পাতি ‘অসম বাৰ্তা’ নামৰ সাপ্তাহিক কাকত উলিয়াইছিল। তেখেতেই ডিব্ৰুগড়ত সৰ্বপ্ৰথমে ফটো তোলাৰ ব্যৱসায় চলাইছিল। ১৯০৬/৭ চনতেই ডাঃ লক্ষীপ্ৰসাদ চলিহা, ৱৰ্ণবাম বৰদলৈ, ৱাৰ্ধা নাথ বৰুৱা, ৱাৰ্ধা নাথ চাংকাকতি, ৱাৰ্ধা নাথ ছবৰা, ৱাৰ্ধা নাথ কুমাৰ বৰুৱা আদি পুৰুষসকল লগলাগি ‘আলোচনী ক্লাব’ নামৰ আলোচনা চক্ৰ গুলি তৰাৰ মুখপত্ৰ হিচাবে ‘আলোচনী’ নামৰ মাহেকীয়া কাকত প্ৰকাশ

কৰিছিল। এসময় কুমাৰ বৰুৱা আছিল ইয়াৰ প্ৰথম সম্পাদক। ৮৮৭ৰ্থনাথ চাংকাকতি আছিল ৩য় সম্পাদক, তেখেত 'চন্দ্ৰহৰ' নাটক আৰু ইংৰাজীত 'অন এডুবেচন' আৰু 'বেমলার্চ বেগ' নামৰ প্ৰবন্ধ লিখিছিল। সেই সকলৰ ভিতৰত তুলসী প্ৰসাদ দত্ত স্বৰ্গীয়া কুস্তা ফুকননী ৮৮৭৭ কুমাৰী দেৱী আৰু ৮৮৭৭ প্ৰভা দাসৰ নাম উল্লেখযোগ্য। ত্ৰীনীলমণি ফুকন আৰু ত্ৰীশঙ্কী নাথ ফুকনৰ যত্নত এই কাকত খনিৰ সৌষ্ঠৱ বৃদ্ধি পাইছিল। স্বনামধন্য ৮৮৭৭ৰ ৰাজখোৱা দেৱে 'বংশীবদন সভাপতি' চন্দ্ৰনাথ নৈ ইয়াতেই "কঠিন শব্দৰ বহস্য" ব্যাখ্যা কৰিছিল।

১৯১৮ চনতেই সৰ্বপ্ৰথম ৮৮৭৭কুমাৰ আগৰবালা ডাঙৰীয়াই ডিব্ৰুগড়ত অসমীয়া ছাপাখানা পাতিছিল। তেখেতৰ লগত সহযোগী সকল আছিল ত্ৰীমুখ নীলমণি ফুকন সদানন্দ ছবৰা আৰু ত্ৰীমুখ শঙ্কীনাথ ফুকন তেখেতসকলে আসাম প্ৰটেক্ট এণ্ড পাবলিচিং লিমিটেড নামৰ দুটা কোম্পানী প্ৰতিষ্ঠা কৰিয়েই তাৰ পৰাই সাপ্তাহিক বাতৰি 'অসমীয়া' প্ৰকাশ কৰিছিল। এই বাক্য ১৯ ৫ চনলৈকে চলি আছিল। পিছত ৮৮৭৭কুমাৰ ডাঙৰীয়া গুৱাহাটীত পতা 'ষ্টেট'ৰ লগত চামিল কৰিবৰ নিমিত্ত 'অসমীয়া প্ৰেছ'কো গুৱাহাটীলৈ লৈ যায়। ৰাঘচাগৰ ৮৮৭৭ৰাম চৌধুৰী দেৱক প্ৰকাশক হিচাপে লৈ ডাঃ হৰকৃষ্ণ দাস ডাঙৰীয়াই ইয়াৰ পৰাই 'আসাম বাছন' নামৰ আলোচনী প্ৰকাশ কৰিছিল। ৮৮৭৭কাকত বৰদলৈ ডাঙৰীয়াই ইয়াৰ পৰাই 'অসম প্ৰদীপিকা' নামৰ আলোচনী-কাকত সম্পাদনা কৰিছিল। ১৯১৮ চনত ৮৮৭৭ৰ ৰাজখোৱা ডাঙৰীয়াই এটি ছাপাখানা পাতি 'বৰ বাতৰি' নামৰ এখন কাকত প্ৰকাশ কৰিছিল। ১৯১৮ চনত ডিব্ৰুগড়ত বাসকৰা শিবসাগৰৰ প্ৰসিদ্ধ বেজবৰুৱা পুৰুষোত্তম ৮৮৭৭গোবিন্দ বৰুৱাই ইয়াতেই 'বৰুৱা প্ৰেছ' খুলিছিল। এই ছাপাখানা এতিয়ালৈকে চলি আছে। এই প্ৰেছৰ পৰাই সাপ্তাহিক

হিচাবে 'আসন্ন ট্রিবিউন' প্রকাশ পাইছিল। তেখেতের সুযোগ্য পুত্র শ্রীযুক্ত বাধাগোবিন্দ বৰুৱাই গুৱাহাটীত এই কাকতৰ নতুন প্রতিষ্ঠান খুলি তাৰ পৰাই "দৈনিক আসন্ন ট্রিবিউন" "দৈনিক আসন্ন", আৰু "অসন্ন বাণী" কাকত কেইখন নিয়মীয়াকৈ চলাই আহে। কনক চক্ৰ বৰুৱাই "পদ্ম পালন" নামৰ আলোচনী উলিয়াইছিল।

ডিব্ৰুগড় অসমীয়া সাহিত্যৰ কৰ্ণধাৰ শিক্ষাবিদ সকলৰো জন্ম স্থান। তাৰোপৰি অসমৰ শিব ফুটা কেইবাজনো শিক্ষাবিদ আৰু আই অসমীৰ কৃতীসম্ভাৱন কৰ্মভূমি। সেই সকলৰ ভিতৰত আগুৱৈ উল্লেখ কৰি অহা স্বৰ্গীয় বৰুৱা বাৰু বৰদলৈ দেৱৰ নামেই প্ৰথমে মোৱা হওক। তেখেতৰ প্ৰায় কেইখন উপন্যাসেই বিষয়বস্তু এই ডিব্ৰুগড়ৰ আশ পাশৰ অঞ্চল সমূহ চাকৰি কৰি লক্ষীমপুৰ জিলাৰ বিভিন্ন ঠাইত ঘূৰি ফুৰোতে তেখেতে "মিৰি জীৱনী", "ৰঙিণী", "মনোমতী", "নিৰ্মল ভকত", "ভাস্কৰবী মন্দিৰ", "বহুদৈ লিগনী", "বাধা কল্পিত বন"—আদি প্ৰখ্যাত উপন্যাসবোৰৰ বিষয় বস্তুৰ সন্ধান পাইছিল। ঔপন্যাসিক সম্ৰাট বৰদলৈ ডাঙৰীয়া সেইকালত ডিব্ৰুগড়ৰ সাংস্কৃতিক জীৱনৰ অংশ স্বৰূপ হৈ পৰিছিল। অসম মাতৃৰ মুখ চাই চাইও হেৰুৱাই নপলোৱা, জীৱন পাত কৰি গোটেই পৃথিৱী বিচাৰিলেও নোপোৱা অসম মাতৃৰ, বুকুলৈ প্ৰবাস ভাগৰ পলুৱাবলৈ, পুৰণি পৃথিৱীক নকৈ চাবলৈ, নিচিগাধাৰেই অমৃত পান কৰিবলৈ সাহিত্য সম্ৰাট বেজবৰুৱাদেৱ গুচি আহিছিল অসম মাতৃৰ পূৰ্বৰ এই ডিব্ৰুগড়লৈকে। জোনাকী বুগৰ শেষ বুজাক ৩৭শতাব্দীৰ বাকখোৱাৰ জন্ম হৈছিল ডিব্ৰুগড়ৰে কাষৰ জয়পুৰ মৌজাত। বেপুৰৰ বাকখোৱা ডাঙৰীয়াৰ দান অসমীয়া, তেখেতে চম্ৰাভেই ১৯৫৫ চনৰ ২২ জুন তাৰিখে ইহলীলা সম্বৰণ কৰে। কপকৌৱৰ জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালাৰ জন্ম হৈছিল ডিব্ৰুগড়ৰ কাষৰ ভাৰোজবাৰীতেই। শ্রীযুক্ত বীৰবৰি ফুকন ডাঙৰীয়াৰ জন্ম হৈছিল ডিব্ৰুগড়তেই (১৮৮০ খৃঃ)।

বিজনে আজিও অসমৰ সাহিত্য, সংস্কৃতি, বাজবীতি সকলো ক্ষেত্ৰে বোণ্যন্তৰ পৰিচয় দি গোটেই অসমীয়া জাতিকেই গৌৰৱান্বিত কৰিছে। শ্ৰীযুত অন্বিকাগিৰী বায়চৌধুৰী ডাঙৰীয়াই ডিব্ৰুগড়ত থকা কালছোৱাত ১৯১৫ চনৰ ভিতৰত তেখেতৰ অল্পময় 'তুমি' কাব্য প্ৰকাশ কৰিছিল। ডেঙ্গপুৰৰ 'চিন্তানল'ৰ কবি ৮৫২নং নন্দ জট্টাচাৰ্য ডাঙৰীয়াই ৮মালভোগ বৰুৱাৰ লগত লগ লাগি ইয়াতেই ১৯০৫ চনত 'আসাম এচোচিয়েচন'ৰ প্ৰথম অধিবেশন বহুৱাইছিল। সভাপতিত্ব কৰিছিল গৌৰীপুৰৰ স্বনামধন্য মহাবাৰী। প্ৰভাত চন্দ্ৰ বৰুৱাই। এই সভাত গুণাভিৰাম বৰুৱা, নবীন বৰদলৈ, মাণিক চন্দ্ৰ বৰুৱা, হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা আদি কৃতী সন্তান সকলে অংশ গ্ৰহণ কৰে। শ্ৰীযুত পদ্মধৰ চলিহা ডাঙৰীয়াই ডিব্ৰুগড়ত বহু দিন ওকালতি কৰিছিল। ডিব্ৰুগড়ত থকা কালত ইয়াৰ সংস্কৃতিক জীৱনৰ লগত তেখেত জড়িত হৈ পৰিছিল। ১৯০১—০৪ চনলৈ ইয়াতেই তেখেতে 'সাদিনীয়া অসমীয়া' সম্পাদনা কৰিছিল। ৮ভিন্বেঞ্চৰ নেওগ দেৱ ইয়াৰ চৰকাৰী (ৰাজ্যপালন) বিদ্যালয়ত প্ৰধান শিক্ষকতা কৰিছিল। লোকগীতি সংগ্ৰাহক শ্ৰীশ্ৰীৰাম চন্দ্ৰ দাস ডাঙৰীয়াই এই বিদ্যালয়ত চাকৰি কৰিছিল আৰু তেতিয়াৰে পৰাই এই বিদ্যালয়ৰ মুখ-পত্ৰ 'ডকণ'ৰ জন্ম হৈছিল। জ্ঞান মালিনী কবিৰ এই ধনেই জন্ম আৰু কৰ্মভূমি। অবশ্যে তেখেতৰ কবিতাজ পোৱা তিব্বতৰ সেন্দূৰী আলিবোৰ এতিয়া আৰু নাই—সেইবিলাক এতিয়া ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ গৰ্ভত।

এই প্ৰসঙ্গতে ডিব্ৰুগড়ৰ এজন যোগ্য সন্তানৰ কথা উল্লেখৰ বাবে আৱশ্যকতা উপলব্ধি কৰিছো। এইজন হৈছে ৬প্ৰসন্ন কুমাৰ বৰুৱা। এখেতে আসাম এচোচিয়েচনৰ প্ৰতিনিধি হিচাবে কৰ্মবীৰ বৰদলৈ ডাঙৰীয়াৰ লগত এচোচিয়েচনৰ টকাই মোকোৱাত নিজৰ টকা বৰহ কৰিয়েই অসমৰ হকে সাক্ষী দিবলৈ বিলাতলৈ গৈছিল ১৯১৯ চনত।

বিলাতৰ পৰা ঘূৰি আহি তেখেতে ইংৰাজীত “দি আসাম ডেমি-গেশ্বন টু দি জইন্ট পালিষামেণ্টৰী কমিটি, প্ৰিজাইদেদ বাই লৰ্ড মেলবোৰ্ণ ১৯১৯’—নামৰ কিতাপ প্ৰকাশ কৰিছিল। ১৯২১ চনত মহাত্মাগান্ধী অসমলৈ আহোঁতে ‘প্ৰসন্ন বৰুৱা দেৱৰ ঘৰতেই আলহি আছিলহি।

‘নিজৰা কৰি’ শ্ৰীযুত শৈলধৰ ৰাজাখাৰা ডাঙৰীয়া এই নগৰেই যোগ্য সন্তান।

ডিব্ৰুগড়ৰ শিক্ষাব্ৰতী, চিকিৎসক আৰু বিদ্যোৎসাহী সকলৰ নাম উল্লেখ কৰোঁতে—‘Goddess of learning,’ ‘English Assamese Dictionary, Assamese Proverbs’—আদিৰ লিখক অম্বাখনলাল চলিহা, ডাক্তৰী শিক্ষাৰ প্ৰতি অসমীয়া ছাত্ৰৰ ঋণীতি বঢ়াবলৈ, ‘পৰশুৰাম ঋণী পদক’ আগবঢ়োৱা ‘পৰশুৰাম ঋণী’, ‘ধাতুকোষ নামৰ অভিধান, বুঢ়া বুঢ়ীৰ সাধু, Elementary English Grammar and Composition— আদি লিখা ডিব্ৰুগড়ৰ চৰকাৰী উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয়ৰ শিক্ষক ডাইৰেক্টৰ ড বুথ (Booth) চাহাবক অসমত কিয় অসমীয়া ভাষা শিক্ষাৰ মাধ্যম হ’ব লাগে তাক সদৰিকৈ বুজাই দিয়া ‘মহেশ্বৰ বৰুৱা ডাঙৰীয়া, ৮৫৭ চনতেই Medical College of B n. alৰ পৰা কৃতিত্বৰে ডাক্তৰী শেষ পৰীক্ষা পাচ কৰি ডিব্ৰুগড়ৰ ভালে কেইখন চাহ বাগিছাত ‘Native Medical Officer’ৰূপে চাকৰি কৰা ‘শিবৰাম চৌধুৰী, ১৮৫ চনত ডিব্ৰুগড়তে জন্ম লাভ কৰি পাটনাৰ ‘টম্পল স্কুলৰ পৰা ডাক্তৰী শেষ পৰীক্ষাত স্তোৰ্ণ হৈ শেষত এম, বি, ছি, এম্ উপাধি লাভৰ বাবে ইংল্যাণ্ডৰ গ্লোচেষ্টা নগৰলৈ গৈ শেষত পৰীক্ষাৰ খবৰ ওলোৱাৰ আগতেই বিদেশতে ১৮৮৬ চনত যুটী হোৱা কৃতী সন্তান আউৰুজায়া, শিশু সাহিত্যৰ ভৰাল টনকিয়াল কৰিবলৈ ‘কবিতা কুসুম’ ‘ল’ৰা পুখি’—আদি পাঠ্যৰ বচক স্বৰ্গীয় প্ৰমোদ চন্দ্ৰ বৰঠাকুৰ

ডাঙৰীয়া, ১৮৯৭-৯৮ চনত প্ৰবল গৰাকহনীয়া আৰু প্ৰলব্ধকাণী বান
পানীৰ পিছৰ কালছোৱাত ডিব্ৰুগড়ক প্লেগ' বেমাৰৰ পৰা বৰ্দ্ধা
কৰিবলৈ অহোপুৰুষাৰ্থ কৰা স্বৰ্গীয় কালিমোহন সেন ডাঙৰীয়া
(এখেতৰেই যোগ্য পুত্ৰ আশেৰিকাত ভাৰতীয় বাহিনীত হিচাবে
কামকৰা ক্ৰীষ্মত বিনয় বৰুৱা সেন), ইয়াতে 'চিভিলচাৰ্জ'ন'
পদত অধিষ্ঠিত হৈ বাইজৰ সেৱাকৰা, ই বাঙালী বঙালী, সঙ্কত,
লেটিন, পুৰনা আৰু আধুনিক অসমীয়া, নেপালী, মণিপুৰী,
গাৰো আদি ভাষাবিদ, শাস্ত্ৰজ্ঞ, বিদ্বান, ডিব্ৰুগড়ৰ বঙালী মধ্য
ইংৰাজী বিদ্যালয় (বৰ্তমান বঙালী হাইস্কুল)ৰ প্ৰতিষ্ঠাতা আৰু
শিক্ষাৰ প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰতাৰ নিমিত্তে সৰ্বস্ব দান কৰা ডাক্তৰ
স্বৰ্গীয় কালীপ্ৰসন্ন বসু আদি ডাঙৰীয়া সকলৰ নাম প্ৰথমেই
উল্লেখ কৰিব লাগিব। নাট্যকাৰ স্বৰ্গীয় পুণকান্ত শৰ্ম্মা ডাঙৰীয়াই
অভিনয়োপযোগী অসমীয়া নাটৰ অভাৱ পূৰণ কৰিবৰ বাবে ১৮৭১
এৰ পিছতে 'হৰধনু ভক্ত', 'হৰিশ্চন্দ্ৰ', 'শত্ৰুঘ্ন', আদি নাটক আৰু
ইয়াৰ বাহিৰেও 'জ্ঞানানুৰাগ' নামৰ পাঠ্যপুথি 'নন্দময়ন্তী' নামৰ
চৰিত্ৰ কাব্য 'খোৱা-খুবি', 'উপন্যাস' আদি ৰচনা কৰিছিল।
স্বৰ্গীয় শিবনাথ ঙ্গাচাৰ্য্যাই 'ভট্টাচাৰ্য্য এজেক্টী' নামৰ প্ৰতিষ্ঠান খুলি সেই
সময়তেই অসমীয়া কিতাপ প্ৰকাশ কৰিছিল। আৰু নন্দিনী
চক্ৰবৰ্ত্তী ডাঙৰীয়াই 'এজেক্টা কোম্পানী' প্ৰতিষ্ঠান কৰি 'সদাশিব
প্ৰেছ' স্থাপন কৰি অসমীয়া সাহিত্য প্ৰকাশ, প্ৰচাৰ আৰু
বিস্তাৰৰ ক্ষেত্ৰত সহায় কৰিছিল। সদাশিব প্ৰেছৰ পৰাই 'ভকণ অসম'
নামৰ বাৰ্তাৰ ওলাইছিল। ৷ মোহন লাল বৰুৱা ডাঙৰীয়াই এই
অঞ্চলৰ প্ৰাচীনতম উচ্চ ইংৰাজী বিদ্যালয় 'জজ ইনষ্টিটিউচন'ৰ
পাণ্ডিত্য ভৰিছিল। ইয়াৰ প্ৰতিষ্ঠাপক প্ৰধান শিক্ষক আৰু প্ৰাণ
দিওঁতা হ'ল শ্ৰীনিৱাস কুমাৰ। ৷ বাধানাথ কুমাৰ দেৱে প্ৰথম
মহা সমৰৰ আগেয়েই ইয়াত প্ৰথমে ছোৱালী স্কুল স্থাপন কৰিছিল।

প্ৰধান শিক্ষকিতী আছিল ৩ কুন্তী কুকননী। পিছত ক্ৰমে এম্. ই আৰু হাইস্কুলত পৰিণত হৈছিলগৈ ১৯১৯ চনত। ভেতিয়াৰ প্ৰধান শিক্ষকিতী আছিল ৩ হেম প্ৰভা দাস। উল্লেখযোগ্য যে অসমৰ এইখনেই প্ৰথম ছোৱালী হাইস্কুল।

ওপৰত উল্লেখ কৰা সকলৰ উপৰিও ৩ বাহু চাৰাব গজাবাম চৌধুৰী, ৩ শিৱবাম বৰদলৈ, ডাঃ উমেশ চন্দ্ৰ দাস, ৩ চন্দ্ৰধৰ বাজখোৱা (পঞ্চকন্যাৰ লিখক), ৩ লক্ষ্মীনাথ কাকতি, ৩ মহম্মদ চুলেমান খাঁ, ৩ উমেশ চন্দ্ৰ মুখাৰ্জী, ৩ হৰিশ্চন্দ্ৰ বাগচী, ৩ জীবনবাম কুকন, আদি কুন্তী পুৰুষ সকলৰ কথা উল্লেখ কৰিব লাগিব। সাহিত্যিক ৩ মুক্তালাল কাধবৰুৱা ডাঙৰীয়াৰ কথা উল্লেখ নকৰিলে ত্ৰুটি বৈ যাব। ৩ হৰবিলাস আগৰবালা ডাঙৰীয়াই সৰ্বপ্ৰথমে 'কীৰ্ত্তন' পুথি ইয়াৰ পৰাই ছপাই উলিয়াইছিল। স্বৰ্গীয় কেশব বাম শৰ্ম্মা বৰদলৈ আৰু ডাঃ উমেশ চন্দ্ৰ মুখাৰ্জীয়ে টপাপুলত দ্বিতীয় আশ্ৰম খুলিছিল।

বাণিজ্য বিস্তাৰৰ ক্ষেত্ৰত ইংৰাজ ব্যৱসায়ী সকলৰ পিছতে মাৰোবাৰী সম্প্ৰদায়ৰ বায়বাহাৰুৰ স্বৰ্গীয় চুনীলাল চেৰাউগী, স্বৰ্গীয় শালীপ্ৰাম মাহেত্ৰী, স্বৰ্গীয় শিউনাৰায়ন খেমালী, স্বৰ্গীয় মেঘৰাজ খেমালী, স্বৰ্গীয় নন্দবাম খেমালী স্বৰ্গীয় হৰুংবাম আৰু তুৰ্নাদন্ত আসাবাম, স্বৰ্গীয় নপংবায় কেতিয়া স্বৰ্গীয় বামেশ্বৰ চহৰিবা, পঞ্চত্ৰী হৰুমান বৰু কানৈ, অসমীয়াৰ স্বৰ্গীয় হাৰুবাম বৰুবা, স্বৰ্গীয় গোজাপ চন্দ্ৰ বৰুবা, স্বৰ্গীয় বিকচন্দ্ৰ দাস, স্বৰ্গীয় নীলাহৰ দত্ত, স্বৰ্গীয় গজাবাম চৌধুৰী আদি ডাঙৰীয়া সকলৰ নাম উল্লেখযোগ্য।

ৰাজনীতি ক্ষেত্ৰত শ্ৰীঃ কৈজৰুৰ আলি, স্বৰ্গীয় চৈৱহৰ বহমান, স্বৰ্গীয় লক্ষেশ্বৰ বৰুবা, স্বৰ্গীয় ৰজনীকান্ত বৰুৱা, স্বৰ্গীয় প্ৰেমল কুমাৰ বৰুবা, স্বৰ্গীয় দে বৰু নাথ কাকতি, বিজয় শইকীয়া, স্বৰ্গীয় যোগেশ সোহাই, চৰ্দ্ধাৰ বেইবাম সিং আদি অসম তথা ভাৰতৰ

বাক্যনিষ্ঠিত বিধেৰ বোগ্যতাৰ পৰিচয় দিয়া পুৰুষ সকল আশাৰ গৌৰৱ বৰ্ণন।

আধুনিক শিক্ষা বিস্তাৰৰ ক্ষেত্ৰত ডিব্ৰুগড় নেনে আগবঢ়াব
তাৰ কিছু পৰিচয় ওপৰৰ আলোচনাত প্ৰকাশ পাইছে। আৰি
সকলোৱেই জানো যে ৮৩-চনত অসমৰ পঢ়াশালি আৰু আৰা
লতৰপৰা অসমীয়া ভাষাক ছুলি দিয়া হৈছিল আৰু তাৰ পৰিৱৰ্ত্তে
বঙালী ভাষাই সেই স্থান অধিকাৰ কৰিছিল যুঃ ১৮০৬ ৰ মাজ
মাহত বহুজনমান খুঁটাৰ মন্ত্ৰ নবীয়ে ডিব্ৰুগড়ৰ ও বং জংপুৰত আৰু
খদিয়াত খেতাপি লৈছিল। ১৮৫৫ যুঃ ৩ কোম্পানীৰ 'শিক্ষানীতি
বোৰাৰ পিচতেই ঐ এখন জিলাৰ সদৰত স্কুল স্থাপন
হৈছিল। লক্ষীমপুৰ জিলাৰ গজেটিয়াৰ মতে ১৮৪০ যুঃ ৩ ডিব্ৰুগড়ত
প্ৰথম স্কুল স্থাপিত হয়। ৮৭২ যুঃ ৩ ৰ জৰ্জকেম্পবেল চাৰাৰ
দ্বিত অসমীয়া ভাষাক পুনৰ পঠী কৰা হয়। ১৯০ চনৰ
হিৰাঘৰতে ভৈষ্যমৰ জিলা কেউখনৰ পিচত কামৰূপ জিলাৰ
বদে এই জিলাতেই পুৰুষ শিক্ষিত লোকৰ সংখ্যা অধিক আছিল।
আধীনতাৰ পিচৰ কালচোবাতহে অসমত স্কুল স্থাপনৰ উজ্জয় উঠে।
ডিব্ৰুগড়তো এই কালচোবাত অসংখ্য 'শিক্ষানুষ্ঠান' স্থাপিত হয়
ডিব্ৰুগড়ত কলেজীয়া শিক্ষা পদাৰ্থৰ প্ৰথম অনুষ্ঠান 'ডিব্ৰুগড়
কলেজ' ১৯৪৫ চনতেই 'জৰ্জকেম্পবেল' আৰম্ভ হৈছিল। এই
ডিব্ৰুগড় কলেজেই পিচত বানৈ কলেজ নাম এখন পূৰ্ণ পৰ্যায়ৰ
কলেজত ৰূপান্তৰিত হয়। শতাৰ পত্ৰ হাউত অধিককালে বাতি
বোৱাৰ নিমন্ত্ৰে কানৈ বানৈ বগ'বদাশৰ কাৰ আৰম্ভ কৰা
হল ১৯৬০ চনত শ্ৰী 'শিক্ষাৰ অগ্ৰগণ্ডৰ বাণ ১৯৬৩ চনত ডিব্ৰুগড়ত
কলোহাৰী দেৱী কানৈ বোৱালী কলেজ স্থাপন কৰা হয়। সেই
চনতেই ডিব্ৰু কলেজ মাৰেবে আম এটি কলেজ প্ৰতিষ্ঠা কৰা
হয়। ইতিমধ্যে ডিমৰ, ডিম্বীয়া, মাৰবকীয়া, মৰাৰ আদি

ঠাইত কলেজ স্থাপন হৈছে। ১৬৬ চনত অসমত দ্বিতীয় আৰু প্ৰথম কাৰিকৰী ভিত্তিত ৭৬ দিয়া বিশ্ববিদ্যালয়টি ইয়াতেই স্থাপিত হয় ডিব্ৰুগড় বিদ্যালয়ে শিবসাগৰ আৰু লক্ষীমপুৰ জিলাৰ কলেজ আৰু শিক্ষানুষ্ঠান সমূহ আৱৰিছে। ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ে পুৰণি সোমানগাঁৱৰ আৰু জগতৰ আগত জিলিকাই তুলিব এই আশা আমাৰ সকলোৰে মনত দিয়ামান। এই বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰথম উপাচার্য হিচাবে এজন আন্তৰ্জাতিক খ্যাতি সম্পন্ন লোক ডা° জোজ বাজ শেঠ এম. এ (দিগ্ৰী), এম এচ চি (লণ্ডন), পি. এইচ, ডি (লণ্ডন) ডি, এচ, চি (লণ্ডন) দেৱক পাই আমি সকলোৰেই গৌৰৱা-স্থিত হৈছা।

ডিব্ৰুগড়ৰ ওচৰত কলত এখন পলিটেকনিক স্কুল স্থাপিত হৈছে। অ'ল ইণ্ডিয়া ৰেডিঅ' এটা ট্ৰান্সমিটিং ষ্টেচন (Transmitting Station) প্ৰতিষ্ঠা হৈছে ইতিমধ্যে কানৈ ল-কালজ আৰু লগতে বিশ্ববিদ্যালয়ত ইলেকট্ৰিউত অব এডুকেশ্বন স্থাপিত হৈছে। উদাহৰণস্বৰূপে যে যেয়া ছবলৰ বা'ন কলেক্ত কেইগাটাও সাতবোৰৰ এগী চলি আছে। ডিব্ৰুগড়ে অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ আৰু কাৰিকৰী বিদ্যা পুত-মন্দিৰ ৰচনাতো প্ৰবৰ্গীয় পদক্ষেপ দিবলৈ সক্ষম হ'ব—ই আমাৰ দৃঢ়বিশ্বাস

আপোনাৰসকলক পুনৰ নকলেও হব যে প্ৰাকৃতিক আৰু ৰাজনৈতিক উভয়ক্ষেত্ৰতেই ডিব্ৰুগড়ৰ অৱস্থিতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। আহোম আৰু ই ৰাজসকলৰ শাসনৰ কালছোৱাতেই এই স্থান গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল। ডিব্ৰুগড় ভৈয়াম আৰু পাহাৰৰ মাজৰ প্ৰধান মিলন ক্ষেত্ৰৰূপে পৰিগণিত। বৰ্ম্ম, প্ৰাকৃতিক অৱস্থান, অৰ্থনীতি আদি সকলো ক্ষেত্ৰতেই পাহাৰ অঞ্চল আমাৰ এক অবিচ্ছেদ্য আৰু চিৰ আপোন অঙ্গ নগা, মানৰ, মিৰি মিচিমি চিংফৌ ৰামতি, কাৰ্কাষাল আইতনীয়া, ছবনীয়া আদি অস্ত্ৰিক বড়ো আৰু শাল পৰিয়ালৰ পাহাৰী

ভাইলকলে আমাক আৱৰি আছে। অতি পুৰণি কালৰ পৰাই শদিয়া আৰু বিভিন্ন জুৱাৰ বিলাকৰ গুৰু পৰিৱৰ্ত্তিত হৈছে। অতীতত আমি পাহাৰীয়া আৰু ভৈৰৱীয়া সকল অতি আপোন আছিলো। আমাৰ মাজৰ সম্বন্ধ আছিল অতি পৱিত্ৰ। স্বাধীনতাৰ পিছত এইসকল ভাইক লৈয়ে ভাৰত চৰকাৰে নৃষ্টি কৰিলে উৰ্ব্বসীময়ৰ। সাহিত্যসভাৰ এই অধিবেশনে এনে কাৰ্য্যকৰী ব্যৱস্থা হাতত ল'ব লাগে যাতে আমাৰ ডেকা-মঙহৰ মিল থকা ভাইসকলৰ লগত পুনৰ আমাৰ অতীতৰ মধুৰ সম্পৰ্ক গঢ়ি উঠে। আজিৰ এই মহান অনুষ্ঠানত আমাৰ লগত অতীতৰ নিবিড় সম্বন্ধ গঢ়ি তুলিবলৈ পাৰাবৰ ভাই-ভনী সকললৈও আহ্বান জনাও।

এইখিনিতে এই অঞ্চলৰ ধৰ্ম্ম—অনুষ্ঠান, খান আদি পৱিত্ৰ-ক্ষেত্ৰ বিলাকৰ কথাও আপোনাসকলৰ আগত উত্থাৰিবা খুজিছো। ডিব্ৰুগড়ৰ পৰা পূবলৈ দিনজয়, মদাবৰাট, গড়পাৰা—এই তিনিখনি প্ৰধান মায়ামৰীয়া সত্ৰ আছে। বোৰহাটৰ বৰে-টাৰ পৰা বৰ্ত্তমান স্থানলৈ দিনজয় সত্ৰ তুলি অনাৰ ১৩৮ বছৰ হৈছে। তিনিচুকীয়াৰ গুপৰলৈ টিপুক, শিমলুগুডি, সোমজান—আদি মৰাণ সত্ৰসমূহ আছে। এই সত্ৰবিলাক মটেকৰ অষ্টভ্ৰম্ম গাঁসাঁইৰ সমসাময়িক কাচিনলীয়া ভবানন্দৰ পৰা বাঢ়িছে। এই অঞ্চলৰ মৰাণলোক সকল এই সত্ৰ কেইখনৰ শিষ্য। মায়ামৰীয়া আৰু মৰাণ সত্ৰ কেইখনিয়েই এই অঞ্চলৰ প্ৰধান বৈষ্ণৱ সত্ৰ। ইয়াৰ পৰা ১৪/১৫ মাইল পশ্চিমলৈ দিহিংখান আছে। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰপাৰে মহাপুৰুষীয়া লক্ষ্মী খান আছে। শদিয়াৰ কেঁচাইখাতী, ডায়েখৰী মন্দিৰৰ বৰা আগোৱা উল্লেখ কৰি অহা হৈছে। শদিয়াৰ উত্তৰ পূব দিক্ৰ আৰু দেওপানী নদীৰ সন্নিৱেশত থকা আনখনি তাত্ত্বিক স্থান হ'ল বুঢ়া বুঢ়া মন্দিৰ। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰপাৰে চিচি বৰগাঁৱৰ উত্তৰ পশ্চিমত এটি অতি প্ৰাচীন মন্দিৰৰ ধ্বংসাবশেষ আছে। ইয়াক স্থানীয় বাইজ

“মাজিনী স্থান” বুলি আখ্যা দিছে। এই খনেই কালিকা পুৰাণত উল্লেখ থকা সতীৰ শিব ভাগ পৰি যোৱা পীঠ স্থান হ'ব পাৰে। ইয়াৰ বাদেও কহাবী সকলৰ বাথৌ শাল, বুঢ়া বুঢ়ীৰ শাল, গেজাই শাল, কেটাইখাতী গোসানীৰ শাল আদি বলিশাল বিলাক বেলেগ বেলেগ অঞ্চলত পোৱা যায়।

ডিব্ৰুগড়ৰ পৰা প্ৰায় ৭ মাইল পশ্চিমে জামীৰা মৌজাত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাৰত প্ৰখ্যাত ‘কলী আই’ৰ খান আছে। মাৰ্ঘেৰিটা অঞ্চলত বিস্তৃত বোদ্ধ ৰাপুচাং বিলাক পোৱা যায়। ডিব্ৰুগড়ৰ দৰগাহ বিলাকৰ ভিতৰত ‘বগা ফকিৰৰ মাজাৰ’ প্ৰধান। ডিব্ৰুগড়ত ১৬ টা মহ-জিদ আছে। ১৯১১।১২ চনত স্থাপিত হোৱা শিখ সকলৰ গুৰুদ্বাৰ লেখতলবলগীয়া। ডিব্ৰুগড় মহকুমাত ৩০লৈমান কেইটা গীৰ্জা আছে। ডিব্ৰুগড়ৰ প্ৰখ্যাত চেইণ্ট পল গীৰ্জাৰ কথা এই অঞ্চলৰ সকলোৰেই জানে। মুঠতে ধৰ্ম্মৰ বিষয়ত বোদ্ধ, বৈষ্ণৱ, শাক্ত, শৈব, ইচলাম, খ্ৰীষ্টিয়ান, শিখ, সকলোবোৰৰ অপূৰ্ব সমাৱেশত ডিব্ৰুগড় পৰম পবিত্ৰ হৈ সকলোকে নিৰ্ভৰ্যে, সি সন্মোচে বুকুত সাবটি লব পাৰিছে। পুণ্য সলিণ ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদ পুৰাণ, মহাভাৰত, ৰামায়ণৰ দিনৰে পৰা পবিত্ৰ তীৰ্থস্থান হিচাবে পৰিগণিত হৈ আহিছে।

হে সুধীশ্বৰ, আপোনাসকলে আজি মাতৃভাষা তথা জাতীয় সাহিত্যৰ মহান পবিত্ৰ মন্দিৰত সমবেত হৈছেহি। আপোনা-সকলে এই অধিবেশনতে ভাষা সাহিত্য, দেশৰ সামাজিক পৰিস্থিতি আদি সকলো বিষয়তে পুংখানুপুংখ ৰূপে আলোচনা কৰি জাতীয় জীৱন আগ বঢ়াই নিয়াৰ সংপৰিকল্পনা হাতত ল'ব। এনে মহান উদ্দেশ্যেৰে সমবেত হোৱা আপোনাসকললৈ স্বাগত সন্তাষণ জনাইটো।

অসমীয়া সাহিত্যত একাক নাটকবিলাকৰ সংখ্যা বাঢ়িছে, ই তত লক্ষণ। পিছে বৰ্ত্তমান অসমীয়া সাহিত্যত পূৰ্ণাঙ্গ নাটকৰ

অভাষ বাক্যকৈয়ে উপলব্ধি কৰিব পৰা হৈছে। নাটকৰ প্ৰভাৱে জাতিৰ ওপৰত অতি পোনপটীয়া আৰু শীঘ্ৰে ফলোৎপাদন কাৰী। এখন পূৰ্ণাঙ্গ নাটক নিশ্চয় একজন নিম্বুনী, শুল্কী লোকোদ্ধীপ্ত লোকৰ দৰেই দীপ্তিমন্ত। পূৰ্ণাঙ্গ জাতীয় সংস্কৃতিৰ প্ৰকাশক নাটক বচনাৰ ক্ষেত্ৰত মনোযোগ দিবলৈ আজি আমাৰ সাহিত্যিক বহু সকলৰ প্ৰতি আহ্বান জনাওঁ।

এই থিনিত এটি কথাটো মনত পৰিছে যে পুৰণি আৰু নতুন সাহিত্যিকৰ মাজত এটি বিৰোধ মনোভাৱ থকাও দেখা যায়। কিন্তু পুৰণিৰ বুনিয়াদৰ ওপৰত নতুন সাহিত্যৰ স্বৰ্ণ সোধ নিৰ্দ্ধাণ কৰিলেহে সি যুগজয়ী হয়। উঃ-ৱে উভয়ৰ প্ৰতি যথা বিহীত সম্মান জনাই বৃদ্ধা পৰাৰ মাধ্যমেৰে কাম কৰিলেহে আমাৰ অসমীয়া সাহিত্য আগতকৈও উজ্জল হব।

আজি কিছু দিনৰ পৰা এট সীমান্তবৰ্তী ৰাজ্য খনৰ বিভিন্ন ভাষা ভাষী লোকৰ মাজত ৰাষ্ট্ৰীয় সংহতিৰ অননতি ঘটাব উপক্ৰম হৈছে। ই শুভ লক্ষণ নহয়। ৰাষ্ট্ৰীয় সংহতি গঢ়ি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত অসম সাহিত্য সভাই বিশেষ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰাৰ এয়েই উপযুক্ত সময় নহয় জানো ?

বিশ্ব সাহিত্যৰ মৌ শূহি অসমীয়া সাহিত্যৰ মৌ-চাক বচনা কৰাৰ এয়েই উপযুক্ত সময়। অনুবাদ সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত অসমীয়া সাহিত্যটো আশাত্মকণ ভাবে আগবাঢ়ি যাবলৈ হলে এতিয়াৰ পৰাই অসম সাহিত্য সভাই সু-পৰিকল্পিত আঁচনি গ্ৰহণ কৰাটো উচিত।

ডিব্ৰুগড় অঞ্চলত আমাৰ সাহিত্য আৰু কৃষ্টিৰ অলেখ সঁকুৰা লুকাই আছে। শিল্প উদ্যোগ গঢ়ি উঠাৰ যথেষ্ট সম্ভাৱনা আছে। নটক গঢ়ি উঠা ডিব্ৰুগড় বিশ্ব-বিদ্যালয় আৰু অসম সাহিত্য সভাটো এইবোৰৰ উদ্ধাৰ আৰু প্ৰয়োগৰ ক্ষেত্ৰত বৰঙণি যোগাব বুলি আশা কৰিলোঁ।

যে ভাষা জননীৰ সেৱক সেৱীক। সকল।

আজি আমাৰ সকলোৰে অতি স্নেহ আৰু প্ৰাৰ্থনা অনুষ্ঠান অসম সাহিত্য সভাক ডিব্ৰুগড়লৈ আদৰি আহিছে। আমাৰ সকলোৰে অন্তৰ আজি আনন্দেৰে উপচি পৰিছে। আনহাতে অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ অন্যতম মহাবতী আৰু অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি শ্ৰীভৈষ্মৰ নেগৰ দেৱে এই জাতীয় অনুষ্ঠানটিৰ আগমূহূৰ্ত্তত সকলোৰে মনত বেজাৰ দি ইয়াতেই বৈকুণ্ঠগামী হোৱাত এইজন সাহিত্য সাধকৰ স্মৃতিয়ে আমাক অতিশয় শোকাভিভূত কৰি তুলিছে। মৃত্যুৰ ওপৰত মানুহৰ হাত নাই। যিবোৰে নেগৰদেৱক অম্বৰাহে কৰিলে। তেখেতৰ আদৰ্শই চিৰদিন এই জাতীয় অনুষ্ঠান-টিক অনুপ্ৰেৰণা যোগাৰ বুলি দৃঢ় বিশ্বাস।

অসম সাহিত্য সভা বৰ্ত্তমান জনভাষাৰ হৈছে। ই নবীন প্ৰাণৰ মিলন ক্ষেত্ৰ হৈ পৰিছে এই অনুষ্ঠানটিয়ে বৰ্ত্তমান কৰিব লগীয়া বহুতো কাম আছে। বিশেষকৈ উৰ্দ্ধনীতি আৰু চাহ বাগিচা অঞ্চলত অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য প্ৰচাৰৰ কাৰ্য্যকৰী ব্যবস্থা লোবাত এই অনুষ্ঠানে আগ ভাগ লোবাটো সদৌ অসমবাসী বাইজে কামনা কৰে। আনহাতে এই অনুষ্ঠানৰ মুখপত্ৰ “সাহিত্য সভা পত্ৰিকা” খনৰ কলেবৰ বৃদ্ধি হোৱাটো আৰু সহজসাধ্য হোৱাটো আমি সকলোৰে কামনা কৰো। আমাৰ বিশ্বাস সদৌ অসমবাসী বাইজে সহযোগত এই অনুষ্ঠানে ভাৰতবাসীৰ এই সৌম্যস্বৰ্ণী অঞ্চলটোতে এখন সুন্দৰ আৰু সুগম সমাজ ৰচনা কৰি সত্যশিৱ সুন্দৰৰ ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ সক্ষম হব নিশ্চয়।

এই জাতীয় বক্তব্য আয়োজনৰ ভাৱ এই নিঃকিনৰ ওপৰত পৰাত এই মহান দায়িত্ব পালনত কিমানদূৰ কৃতকাৰ্য্য হব পাবিছো তাৰ বিচাৰ আপোনাসকলৰ। এই বিষয় ডিব্ৰুগড় শাখা সাহিত্য সভাৰ পৰা পোৱা সহায় সহযোগৰ কথা উল্লেখ নকৰি নোৱাৰিলো।

লগতে ডিব্ৰুগড় অঞ্চলৰ সকলো অনুষ্ঠান আৰু সদাশয় বহিজে
এই জাতীয় বক্তৃতা-সম্পাদিত হোৱাৰ ক্ষেত্ৰত সকলো প্ৰকাৰে আগ-
বঢ়োৱা বৰঙণি আৰু সহায় সহযোগৰ বাবে অভ্যর্থনা সমিতি সক-
লোৰে ওচৰত চিৰকৃতজ্ঞ হৈ থাকিব। অধিবেশনৰ প্ৰস্তুতিত বাজ্য
চৰকাৰ আৰু বিশিষ্ট দাতাসকলৰ সহায়-সহযোগৰ বাবেও আমি
কৃতজ্ঞতাৰ শব্দই আগবঢ়াইছো।

পৰিশেষত আদৰ্শনি সমিতিৰ হৈ অভ্যাগত সকললৈ,
প্ৰতিনিধি বৃন্দলৈ আৰু সহায় বাইজ আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকললৈ
আমাৰ আন্তৰিক সেৱা আৰু প্ৰকাৰ শব্দই আগবঢ়াই—এই জাতীয়
অনুষ্ঠানৰ আয়োজনত বৈ যোৱা এৰ এৰুৰি ভূম-প্ৰাক্তিৰ বাবে
ক্ষমা বিচাৰি মোৰ অভিজ্ঞাৰ সামৰ নি মাৰিলো।

“অসত্য অজ্ঞান নাশি দিয়া সত্যজ্ঞান।

ভিমিৰ বিনাশি প্ৰভু কৰা জ্যোতিদান।

মৃত্যুহন্তে নিয়া প্ৰভু অমৃত্যুৰ ধাম।

হে সত্য অমৃত্যুজ্যোতি তোমাক প্ৰণাম ॥”

—জয়তু চিৰচোৱনহী মোৰ ভাষা জননী—

ইতি—

বিনীত—

শ্ৰীলক্ষ্মীপ্ৰসাদ বসু,

সভাপতি, অভ্যর্থনা সমিতি।

অসম সাহিত্য সভাৰ ৩৪ তম অধিবেশন,

ডিব্ৰুগড়।

সভাপতিৰ অভিভাষণ

অসম সাহিত্য সভা, চতুঃত্ৰিংশ অধিবেশন, ডিব্ৰুগড়।

“প্ৰথমে প্ৰণামো ব্ৰহ্মৰূপী সনাতন ॥

সৰ্বৰ অবতাবৰ কাৰণ নাবাষণ ॥”

“ভক্তঃ কৰ্ণেভিঃ শৃণুয়াম দেবাঃ

ভক্তঃ পশ্যাম অক্ষভিঃ যজ্ঞত্ৰা

স্থিৰৈঃ অক্লৈঃ তুষ্টুবাণ সন্তুগুভি

ব্যাশেম দেবহিতং যদাযু ।”

স্বাকবদ ১৮৯৮

“হে ঈশ্বৰ বাণেৰে যো পবিত্ৰ বাক্য শুনিবলৈ পাওঁ, হে পৃজনীয়া ঈশ্বৰ চকুৰে যেন পবিত্ৰ ৰূপ দেখিবলৈ পাওঁ, সুস্থ অঙ্গ আৰু শৰীৰৰ দ্বাৰাই তোমাৰ স্তুতি গীত গাই যেন আমি সবলোৱে দেবদত্ত দীৰ্ঘায়ু ভোগ কৰিবলৈ পাওঁ ।”

অভ্যৰ্থনা সমিতিৰ সভাপতি ডাঙৰীষা, প্ৰতিনিধিবৰ্গ, সমবেত সতীৰ্থ বন্ধুসকল, আইসকল,

আজি এই পবিত্ৰ দিনত, পবিত্ৰ তিথিৰ মাহেজন্মগত, পুণ্যভূমি ডিব্ৰুগড়ত, অসমৰ জাতীয় যজ্ঞ “অসম সাহিত্য সভাৰ” চতুঃত্ৰিংশ অধিবেশন অনুষ্ঠিত হৈছে। এই জাতীয় মহাযজ্ঞলৈ সমগ্ৰ অসমৰ—পৰ্বত ভৈষ্যমৰ সতি সন্ততি জাতি, বৰ্ণ, ধৰ্ম্ম নিৰ্বিশেষে মহাযজ্ঞৰ প্ৰসাদ লবলৈ সমবেত হৈছেহি। ধন্য আই মোৰ অসম। ধন্য তোমাৰ সতি সন্ততিসকল। এই মহাযজ্ঞৰ প্ৰসাদ লৈ তোমাৰ সতি-সন্ততি সকলে তোমাক পূজিবলৈ বীৰ-বীৰাঙ্গণাৰ শক্তি পায় যেন।

জয়ে জয়ে ক'ব লাগিব অসমত যোতকৈ বহুতৰে ঐক্য
গুণী-জ্ঞানী থাকোতে আপোনালোকক মোক এই অভাৱনক জাতিটোৰ
ঐক্য সন্ধানিত আসনখন দি বি চোনহ দেখুবাইছে তাৰ বাবে বধা-
যোগ্য কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিবলৈ মই তাৰ। বিচাৰি পোৱা নাই।
মাথোন আপোনালোকলৈ অভাৱনৰ আন্তৰিক ভক্তি আৰু আপন
কৰিছো, অভাৱনৰ সকলো দোষ ত্ৰুটি যেন নিজ গুণে ক্ষমা কৰে।

সংগঠকৈয়ে মোৰ জীৱনত আছিল দিনটো অতি উত্তম আৰু
পৰিত্ৰ। আজি যেন মই জীৱনজয়ী। আপোনালোকৰ আশীৰ্ব্বাদত
দেখাখনৰ এনে সঙ্কট আৰু অহৰহীয়া সময়ত এই মহান আসন
খনৰ গুৰুদায়িত্ব বহন ক'বলৈ শক্তি পাওঁ যেন।

॥ তৰ্পন ॥ এই বছৰত কেইবাজনো গুণী-জ্ঞানী উদাৰমনা ব্যক্তি
ইহলোক ত্যাগ কৰি আমাৰ মাজৰ পৰা আঁতৰি গ'ল। এই সকল
হৈছে—বাসুদেব শৰণ শ্ৰীবাগ ড বামস্বামী আয়াৰ, শান্তি
নিকেতনৰ নন্দলাল বসু, ড কালদাস নাগ, শ্ৰীমতী বামেশ্বৰী নেহৰু।

অসমৰ কামেশ্বৰ দাস, সিদ্ধিনাথ শৰ্মা, বিয়াজুণ হুছেইন,
যোগেশচন্দ্ৰ ডামুলী, গোপালচন্দ্ৰ গোস্বামী, তিমৰ বৰুৱা, ভবধৰ
বৰঠাকুৰ, ক্ষৌৰেশ্বৰ শৰ্মা, জীবনচন্দ্ৰ ডামুলী, ডা মহানন্দ বৰুৱা,
সুকোমল গগৈ, ডা প্ৰমোদাভিৰাম দাস, হৰেশ চন্দ্ৰ বাজৰোৱা,
গৌৰীকান্ত তালুকদাৰ, নীলকান্ত হাজৰিকা, মৌলানা মহম্মদ ঠৈয়বুজা,
গোলোকচন্দ্ৰ বৰুৱা, কুমুদেশ্বৰ বৰঠাকুৰ, অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন
সভাপতি—ডিব্বেশ্বৰ নেওগ, শঙ্কৰ বৰুৱা।

এখেত সকলৰ ভিতৰত তুজন ব্যক্তিগত বন্ধুলৈ মোৰ আজি
বৰকৈ মনত পৰিছে।

এজন হৈছে—আজীবন সাহিত্যসেৱী প্ৰবীণ সাহিত্যিক—
ডাক্তৰ মহানন্দ বৰুৱাদেৱ, আনজন হৈছে—কবি, সমালোচক,
গবেষক আৰু অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি—ডিব্বেশ্বৰ

নেওগদেৱ। নেওগদেৱ অসমীয়া সাহিত্যত একজন আগ শাৰীৰ পণ্ডিত আছিল। সাহিত্যিক যাত্ৰয়ে নেওগৰ পাণ্ডিত্যত মুগ্ধ হৈছিল। এই সকল কৃতী সম্ভাৱন স্বীকৃত অঞ্জলি তৰ্পন কৰিলোঁ।

। ডিব্ৰুগড়। একেবাৰ কথাতে কবলৈ হ'লে ক'ব লাগিব ডিব্ৰুগড় চহৰ খন আজি সাহিত্যিক আৰু সাহিত্য প্ৰেমীৰ ওখা অসমীয়া জাতিটোৰ ভীৰ্ণভূমি।

মহানন্দ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকুত জন্ম হোৱা জোনাকী বৃগৰ ধনুৰ্ধৰ অসমীয়া সাহিত্যৰ সন্নাট আৰু “অসম সাহিত্য সভা”ৰ প্ৰাক্তন সভাপতি প্ৰাচ্যস্বৰ্ণীয় সন্মীনাথ বেজবৰুৱা ডাঙৰীয়াই এই চহৰতে ১৯৩৮ চনত দেহা এৰি স্বৰ্গী হয়। সেই নখৰ দেহা ডিবৰুৱা বালিত বিলীন হয়। এই ঠাইৰ প্ৰতি ধূলিকণা আজি আমাৰ বাবে আঁড়ি পৰিছে।

আজি এই সভাত সমবেত হোৱা আমি সকলোৱেই বেজবৰুৱা ডাঙৰীয়াৰ স্মৃতি মনলৈ অহাত প্ৰাণত যেন হৃৎপন শক্তি পাইছো। “চিৰচেনেহী মোৰ ভাষা জননী”ক সেৱা কৰিবলৈ মনত যেন অদম্য প্ৰেৰণা পাইছো।

ব্যক্তিগত জাৰে, ডিব্ৰুগড় খন মোৰ অসীম শ্ৰদ্ধাৰ ঠাই। ডিব্ৰুগড়ৰ বহুতো সঁকৰৰ কথা এই মুহূৰ্ত্তত মোৰ মনলৈ আহিছে।

১৯১৬ চনত যোৰহাট হাইস্কুলৰ পৰা প্ৰবেশিকা পৰীক্ষা ‘পাছ’ কৰি জয়ে জ্যৈ ১৯১৮ চনত মোৰ জীৱন গঢ়িবলৈ ডিব্ৰুগড়তে সোমোৱঁহি।

যোৰহাটতে হাত জীৱনত সাহিত্যৰ সামান্য আভাস পাই, ডিব্ৰুগড়ত পৰম শ্ৰদ্ধেয় স্বৰ্গীয় চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালাক লগ পোৱঁহি। তেতিয়া আগৰৱালা ডাঙৰীয়াৰ হাপাখানাতে “অসমীয়া” কাকত খন আৰু বেজবৰুৱা ডাঙৰীয়াৰ “বাঁহী” খন ছাপা হৈছিল। আগৰৱালা ডাঙৰীয়াক লগ পালত তেখেতে অৱসৰ সময়ত মোক

“অসমীয়া” আৰু “বঁহী” কাকতৰ সৰু-সুৰা কিছুমান কাম কৰিবলৈ লগালে। আগবঢ়োৱা ডাঙৰীয়াৰ উদগণিত এই কাকত দুখনত দুই এটি কথা লিখি অসমীয়া সাহিত্যলৈ মোৰ অৰ্পণ লাহে লাহে বাঢ়িবলৈ ধৰিলে।

ডিব্ৰুগড় জৰ্জ স্কুলত, থিয়টীৰ হলত, গ্ৰেছম বজাৰৰ স্কুলত মাজে মাজে বহা সাহিত্য সভা বিলাকত যোগ দিবলৈ ধৰো। সেই সময়ত ডিব্ৰুগড়ৰ ডেকা সাহিত্যিক সকলৰ লগত বন্ধুত্ব চলি। তেতিয়া ব্ৰাহ্মণ আনন্দ চন্দ্ৰ আগবঢ়োৱা আৰু আৰ্য্য বজাৰীকান্ত বৰদলৈ ডাঙৰীয়াৰ লগ পাও।

এই সকলৰ উদগণিত যি পাবো অসমীয়া সাহিত্যিক সেৱা কৰিবলৈ যত্ন কৰিব বৰি মনতে ভাবিলো। তেঁয়াৰ ফলতহে মোৰ জীৱনৰ সকলো অবস্থাত দুই এটা নাতা চুটি গল্প, প্ৰবন্ধ, নাট, কীৰ্ত্তনী আদি লিখি পৰা হ’লো। ডিব্ৰুগড়তে, যোৰহাটত গোটাৰা শিল্পীৰ বিন ক সহপাঠ কৰি ১৯১৩ চনত “বহাগী” পুথিখন প্ৰকাশ কৰো।

একেবাৰতে মোৰ আচল সাহিত্যিক জীৱনৰ জন্ম হয় ডিব্ৰুগড়তে আৰু আজি এই ডিব্ৰুগড়তহে মোৰ সাহিত্যিক জীৱনৰ মূল্যাক্ষণ কৰিছে।

॥ ডিব্ৰুগড়ৰ চমু পৰিচয় ॥—১৯১৮ চনত ডিব্ৰুগড়লৈ গৈয়ে জয়ে আহি দেখিছিলো ব্ৰহ্মপুত্ৰ খন পাছ চহৰৰ পৰা এমাইলমান আঁতৰত আছিল। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাৰ-সেদুৰী আলিয়ে আৰু নৈৰ মাজত থকা চাপৰিয়ে, আবেলি নৈৰ পাৰত ফুৰিবলৈ অহা মানুহৰ মনত এটি কবিতাৰ সৌন্দৰ্য্যৰ আভাস দিছিল, বিশেষকৈ নৈৰ পাৰত থকা ধুনীয়া ফুলনি (পৰ্ক) বিলাকক এতিয়া। নগৰ খনৰ এমাইলমান প্ৰান্ত কৰি ব্ৰহ্মপুত্ৰ খন নগৰৰ তিৰোতালৈ মোহাই আছিল।

ক্ৰমান্বয়ে অসমীয়া হও পুৰণি কালত ১৯১৯ চনত এই দেশলৈ আহোম সকল অহাৰ সময়ত, বৰ্ত্তমান ডিব্ৰুগড়ৰ পৰা উত্তৰ পূব ব্ৰহ্মপুত্ৰ

খন আঠ দহ মাইল মান দূৰৈত আছিল। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উপনৈ ডিব্ৰুগড়। এই ডিব্ৰুগড়ৰ পৰাই ঠাই খনৰ নাম ডিব্ৰুগড় হয়।

বুৰঞ্জী কঁহিৰালে পোৱা যায়, আহোমসকল এই দেশলৈ আহোতে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ আগলিত চুটিয়া ৰাজ্য আছিল। এই চুটিয়া ৰাজ্য ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দাঁতিয়ে দাঁতিয়ে প্ৰায় দিচাঙলৈকে বিস্তৃত আছিল। জয়পুত্ৰৰ ওচৰত বৰাহীৰ ৰাজ্য আছিল। বৰাহী আৰু চুটিয়া ৰাজ্যৰ মাজত প্ৰায় দিচাঙলৈকে মৰাণৰ ৰাজ্য আছিল। বৰ্তমানৰ “মৰাণ” খন মৰাণ ৰাজ্যত আছিল। দিচাঙৰ পৰা নগা-পৰ্ব্বতৰ দাঁতিয়ে দাঁতিয়ে কপিলীলৈকে বহাৰী ৰাজ্য আছিল।

আগেয়ে এই দেশত ধৰ্ম্মৰ অবিহা-অবিত ৰজা ঘৰে সজিৰ প্ৰাংশ লোৱা নাছিল। বৰ ৰজা কুলেশ্বৰী খুবৰায়ে শাক্ত-বৈষ্ণৱ ধৰ্ম্মৰ ওখ-চাপৰ বিচাৰ কৰাত, মায়ামৰা সত্ৰৰ শিষ্য বৈষ্ণৱ মৰাণ সকল বিদ্ৰোহী হৈ উঠে। তেতিয়া বিদ্ৰোহী মৰাণৰ লগত আধা শতাব্দীতকৈও ওপৰ কাল ৰাজ শক্তিৰ লগত ইখনৰ পিচত সিখন বণ লাগিল। দেশ খনত চলন্তুলৰ সৃষ্টি হ’ল। বাঁৰ বীৰাক্ষণৰে পৰিপূৰ্ণ জাতিটোৰ কঁকাল ভাগিল। এই বণ বিলাকত পোবা যাৰ—সেনাপতি নেওগ ফুকনে ১৭৬৯ খ্ৰীঃ ডিব্ৰুগড়ত পাবত কোঠ মাৰিছিল। ১৭৭০ খ্ৰীঃ ডিব্ৰুগড়ৰ উত্তৰ পাৰে ছয়বা খেলৰ জাটায়লীয়া ফুকনে কোঠ গড় মাৰিছিল। তেতিয়াই মৰাণেও ডিব্ৰুগড় দক্ষিণ পাৰে কোঠ গড় মাৰিছিল। ইয়াৰ পাছত ১৭৮৬ খ্ৰীঃ কেন্দ্ৰুপীয়া পোবালী বৰপাত্ৰ গোহাঁয়ে ডিব্ৰুগড়ত পাবত অমৰা তলিত কোঠ গড় মাৰিছিল।

ওপৰত উল্লেখ কৰা ডিব্ৰুগড়ত পাবত মৰাণৰ বণত গড় কোঠবোৰ মৰাতেই এই ঠাইৰ নাম ডিব্ৰুগড় হ’ল বুলি জানিব পাৰি।

তেতিয়া মৰাণৰ ঘাই ঠাই বা ৰাজধানী “বেঙমৰা” আছিল। এই ‘বেঙমৰাতে’ মটক ৰজা সৰ্বানন্দ সিংহৰ ঘাই বিষয়া—

বৰবৰুৱা গোৰা গোপীনাথ আহোমৰ চাৰিচুকীয়া পুখুৰী অঙ্কনৰ নকৰি তিনি চুকীয়া পুখুৰীটো খন্দায়। এই পুখুৰীটোৰ পৰাই এতিয়া “বেঙমৰাব” নাম তিনিচুকীয়া হ’ল।

১৮২৬ চনত মানক খেদি বৃটিছে অসমখন লওঁতে কেই বছৰ মানৰ পাছত, উজনি অসমখন স্বৰ্গদেৱ পুৰন্দৰ সিংহক চলাবলৈ দিছিল। কিন্তু মৰাণ ৰাজ্য আৰু খামতি ৰাজ্য স্বৰ্গদেৱক দিয়া নাছিল। বৃটিছে মৰাণৰ লগত বেলেগ চুক্তি (Agreement of Allegiance to the British Govt No C of 13-5-1826) কৰিছিল।

১৮৪২ চনৰ পাছতে অৰ্থাৎ উজনি অসমখন স্বৰ্গদেৱ পুৰন্দৰ সিংহৰ হাতৰ পৰা লোৱাৰ কেইবছৰ মানৰ পাছতে বৃটিছে মৰাণৰ বৰ সেনাপতিক পেঞ্চন এটা দি মৰাণ ৰাজ্যখন ললে আৰু লগে লগে সদিয়াৰ খামতি দেশখনা ল’লে।

তেতিয়া উত্তৰ পাৰে, আগতে বচৰা লক্ষীমপুৰ জিলাখন সদিয়ালৈকে বহলাই এই মাঙ ঠাইতে ডিব্ৰুগড়তে সদৰ ঠাই পাতিিল। আৰু লক্ষীমপুৰ সদৰ ঠাইক উত্তৰ লক্ষীমপুৰ নাম দি মহকুমা পাতিিলে।

বৃটিছে অসম দেশখন লওঁতে, এই দেশৰ হাবিত মনিৰাম দেবানে দেখুৱা চাহ গছ পাই জৰে জৰে নাজিয়া আৰু টিংৰাইড চাহখেতি আৰম্ভ কৰে। আৰু তাৰ লগে লগেই হাবি জাতি চাবুৱাড চাহগুটি বয়। তাত চাহগুটি ৰোৱাৰ পৰাই এই ঠাইৰ নাম “চাহবোৰা” বা “চাবুৱা” হয়। চাহৰ লগে লগেই সিঙুত কয়লাৰ খনি, ডিগবৈড ডেলৰ পুং আৱিষ্কাৰ কৰে। এই জিলাখনত চাহ, কয়লা, ডেলৰ শিল আৰম্ভ হোৱাত, বহু অনা-নিয়া কৰিবলৈ ১৮৮৬ চনত ডিব্ৰু-সদিয়া ৰেল” স্থাপিত হয়। ১৮৯০ চনত ইণ্ডিয়া জেনেৰেল ষ্টিম কোম্পানীৰ জাহাজ ডিব্ৰুগড়লৈকে চলে আৰু ১৯০০ চনত “আসাম বেঙ্গল ৰেল” আহি তিনিচুকীয়াত “ডিব্ৰু সদিয়া ৰেইলৰ” লগতে যোগ হয়হি।

ডিব্ৰুগড় চহৰত থিয় হলে, এই মহকুমাত থকা পৱিত্ৰ স্থান বিলাকলৈ মনত পৰে। ইমান মহজিদ, গিঞ্জা বিলাক বুটিছ অহাৰ পাহত হোৱা বুলি জানা। বৌদ্ধ বিহাৰ বিলাক আগৰ পৰা থকা বুলি অজ্ঞান হয়। শেঙেৰী মৌজাৰ “মোৱামৰা থান” জামিৰা মৌজাৰ “কলা আইন থান” চিহ্নিত থকা “সাতাকুণ্ড” আদি জনাজাত।

বুৰঞ্জীৰ মতে মৰাণৰ ৰজা সৰ্বানন্দৰ পুত্ৰ মাটিবৰ বৰ-সেনাপতিয়ে বিখ্যাত দিনজয় সত্ৰখন প্ৰথমতে ৰজাগৰাত, তাৰ কিছুদিনৰ পাহত ৭৫৯ শকত চাবুবাৰ ওচৰত, দিনজান নৈৰ পাৰত স্থাপন কৰে। এইখন এখন অসমৰ বিখ্যাত সত্ৰ। ইয়াৰ বাহিৰেও এই মহকুমাত “মৰাণ টিফুক সদ” “মদাংখাট মায়ামৰা সত্ৰ” “গডপৰা মায়ামৰা সত্ৰ” আছে।

ডিব্ৰুগড় ঠাইখন বাণিজ্য প্ৰধান প্ৰগতিশীল ঠাই। এই ডিব্ৰুগড়তে আমাৰ তিবোতা জাতিৰ উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে প্ৰথম হাইস্কুল স্থাপন হয়। ডিব্ৰুগড়ৰ পৰাই প্ৰথম অসমীয়া তিবোতা গ্ৰেজুৱেট হয়। আৰু ইয়াতেই প্ৰথা চিকিৎসা বিদ্যালয় “বৰীহোৰাইট মেডিকেল স্কুল” স্থাপিত হৈছিল, আৰু আমাৰ স্বাধীনতাৰ লগে লগেই “অসম ৰেডিকল কলেজ” স্থাপন হয়। আমাৰ সৌভাগ্যৰ বশত যোৱা বছৰ এই চহৰতে ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয় স্থাপন হৈছে। আজি আজি আমি সগৰে কব পাওঁ। ডিব্ৰুগড় চহৰত লক্ষী সবলভী হুযোৰো মিলন হৈছে।

আনি এন এগন ঐতিহ্যপূৰ্ণ ঠাইত থিয় হৈ অতীতক স্মৰি গৌৰৱ অনুভৱ কৰিছোঁ।

॥ অসম সাহিত্য সভাৰ কথা ॥— ১৯১৫ চনৰ জুলাই মাহত, যোৰহাটত সেই সময়ৰ কৰ্মছনাৰ কৰ্ণেল গডন চাহাবৰ চেষ্টাত অসমৰ শিল্পৰ উন্নতিৰ কাৰণে এখন সভা বহিছিল। এই সভালৈ অসমৰ সকলো গুণী-জ্ঞানী লোক আহিছিল। ভেতিয়াৰ, যোৰহাট সাহিত্য সভাৰ

গুৱাহাটী সন্ধ্যাৰ সেই ছেগতে অসমৰ সকলো মুখিয়াল লোকক লৈ এখন সাহিত্য সভা পাতি সমগ্ৰ অসমৰ বাবে এখন ‘অসম সাহিত্য সভা’ পতিবলৈ আয়োজন কৰিছিল। তাৰ পাছতে সেই বছৰ ডিচেম্বৰ মাহত এইখন ডিব্ৰুগড় চহৰতে “অসম বনফাৰেক” বহে। এই বনফাৰেকত, সমগ্ৰ অসমৰ সুযোগ্য লোকসকল সমবেত হৈছিল। অসমৰ সুপুত্ৰ সকল বাঘবাহাদুৰ ফণিধৰ চলিহা ডাঙৰীয়াৰ সভাপতিত্বত সেই ‘বনফাৰেক’ৰ লগতে এখন ডাঙৰ সাহিত্য সভা পাতি এখনৰ সমগ্ৰ অসমৰ বাবে উমৈহতীয়া “অসম সাহিত্য সভা” লাগে তাৰ বিশেষ আয়োজন কৰা। গতিকে এই ডিব্ৰুগড় চহৰতে “অসম সাহিত্য সভা”ৰ পৰিচালনা সেই দিনাই কৰা হয়।

আগতে মোকটাত আয়োজিত হোৱা সাহিত্য সভাৰ ভাৰতী ডিব্ৰুগড় চহৰত গৈ পূৰ্ণ হ’ল।

ইয়াৰ পাছত সন্ধানৰ কথা আয়োজিত বিলোচিত হৈ স্বনামধন্য সাহিত্যৰ গুৱাহাটী বাঘ বাহাদুৰ পদ্মনাথ গোস্বামী বৰুৱা ডাঙৰীয়াৰ সভাপতিত্বত ১৯১৭ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহত অসম সাহিত্য সভাৰ—প্ৰথম অধিবেশন শিৱসাগৰত বহিল।

“অসম সাহিত্য সভা” বুৰঞ্জী আৱশ্যকীয়াকৈ জানে। মই দোহাৰি ক’ব নাপাৰিব। অবশ্যে “অসম সাহিত্য সভা”ৰ কথা মনলৈ আছিলই দানবীৰ বাঘ বাহাদুৰ বাৰাণসীয়াৰ সন্দেহে ডাঙৰীয়া আৰু ভেটিয়াৰ প্ৰধান সম্পাদক ১৯২৫ চনৰ গোহালপাৰী দেৱৰ কথা মনত পৰে।

ডিব্ৰুগড়ত “অসম সাহিত্য সভা”ৰ পৰিচালনা গৰ্ভস্থ হোৱাৰ প্ৰায় আঠ বছৰ পাছত প্ৰত্নতাত্ত্বিক আৰু জ্ঞানকামী যুগৰ সাহিত্য বাঘ বাহাদুৰ ১৯২৭ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহত অসম সাহিত্য সভাৰ ষষ্ঠ অধিবেশন কৰে।

ইয়াৰ পাছত ১৯৪৭ চনৰ এপ্ৰিল মাহত ‘অসম সাহিত্য সভা’ৰ বিংশ অধিবেশন দাৰ্শনিক কবি শ্ৰী-সাহিত্যিক আৰ্দ্ৰৰ শ্ৰীমুখ নীলমণি ফুকন ডাঙৰীয়াৰ সভাপতিত্বত সম্বোধনৰে হৈছিল। ডিব্ৰুগড়ে “অসম সাহিত্য সভা”ক প্ৰথম গৰ্ভস্থৰ পৰাই একান্ত ভাৱে সেৱা কৰি আহিছে বুলি ক’লে বঢ়াই কোৱা নহ’ব।

॥ সাহিত্য কাব্য আৰু কবিতা ॥ —কাব্যৰ আনন্দক মনীষী সকলে ব্ৰহ্মানন্দৰ লগত তুলনা কৰিছে। বাৰ্য্যৰ উদ্দেশ্য হৈছে আনন্দ দান। সাহিত্যৰ পৰিসৰ আৰ্দ্ৰ অতিশয় ব্যাপক। দৰাচলতে বৰজী, বিজ্ঞান শাস্ত্ৰনীতি সমাজনীতি আদি সাহিত্যৰ অঙ্গীভূত হ’লেও আমি সাহিত্য বুলিলে সৃষ্টিধৰ্মী কাব্য-সাহিত্যকহে বুজোঁ। সাহিত্যই আমাক আনন্দ প্ৰেৰণা আৰু সাহুনা দিয়ে। সাহিত্যৰ মাধ্যমত আমাৰ আত্ম দৰ্শন আৰু আত্ম নিচাৰ হয়।

সেতিয়া চাৰিওফালে নিঃশব্দ বলা আন্ধাৰে আবৰি ধৰে তেতিয়া তাৰ মাজত বহিয়ে আশা পোহন দেখা পায়। প্ৰকৃত কবিৰ কবিতাত শাশ্বত সত্য নিহিত থাকে। শাশ্বত সত্যৰ অন্বেষণ কৰিবলৈ গৈ কবিয়ে সন্ধান পায় অপূৰ্ণ বতন, এই বতনৰ যি সৌন্দৰ্য্য তাৰ তুলনা নাই। কবি ববীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰে কৈছিল—“আমি ৰূপ সাগৰে ডুব দিয়েছি অৰূপ বতন আশা ব’ৱা” আমি চকুৰে যি সৌন্দৰ্য্য দেখো, সেই সৌন্দৰ্য্যতে কবিয়ে স্বৰ্গীয় সৌন্দৰ্য্যৰ আভাস পায়। সেয়েহে কবি সৰ্বসাধাৰণতকৈ পৃথক।

কাব্যত ৰস আৰু অলঙ্কাৰ প্ৰয়োগৰ কাৰণে কবিৰ স্বত্ত্ব চেষ্টাৰ প্ৰয়োজন নকৰে। কিয়নো “ছল্লোটা বস্তুকে কবিয়ে এৰুৱাবাত প্ৰকাশ কৰিব পাৰে” (আনন্দ বৰ্দ্ধন) আৰু তেনে কৰিলেই সচাকৈয় কবিতা সৰ্ব্বাঙ্গ সুন্দৰ হয়।

কাব্যৰ শোভা বৰ্দ্ধন কাৰী তত্ৰক অলঙ্কাৰ বোলে। অগ্নি পুৰাণত আছে—অলঙ্কাৰ বিহীন বাণী বিধবা নাৰীৰ নিচিনা।

অলঙ্কাৰে বসব উৎকৰ্ষ সাধন কৰে। কবিয়ে নিজৰ অল্পভূত্বিক কবিতাৰ যাজ্জেদি আনৰ অল্পৰ স্পৰ্শ কৰাকৈ বিলাই দিব পাৰে। কবিতা প্ৰকৃতিৰ প্ৰতিকলন হলেও অল্পভূত্বিক নহয়। আত্মগত আৰু অল্পভূত্বিক লগত কল্পনাৰ বহন সানি, কবিয়ে কাব্য জগতখন বসক-জমক কৰে।

কবি সকলৰ দৃষ্টি ভঙ্গীৰ পৰিবৰ্ত্তন হলেও অল্পভূত্বিকৰ আমূল পৰিবৰ্ত্তন হোৱা অসম্ভৱ।

কাব্যৰ আন এটা মহৎ গুণ হৈছে— ইন্দ্ৰিয়-গ্ৰাহ্য সৌন্দৰ্য্যক মানসিক সৌন্দৰ্য্যলৈ ৰূপান্তৰিত কৰা।

এই মানসিক সৌন্দৰ্য্যৰ পৰাই আমি পৰম ব্ৰহ্মৰ সত্ত্বাক উপলব্ধি কৰিব পাৰো।

॥ ভাষা আৰু লিপি ॥—আমাৰ অসমীয়া ভাষাটোৰ স্বকীয়তাৰ সম্বন্ধে শ্ৰীদেৱানন্দ ভঁৰালি, ড বাণীকান্ত কাকতি, ড বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱা ডিম্বেশ্বৰ নেওগ প্ৰমুখ্যে কেইবাজনো যশস্বী লেখকে বিভিন্ন গ্ৰন্থ ৰচনা কৰি নানা তথ্য পাতি দাঙি ধৰিছে।

অসমীয়া ভাষাৰ মূল সম্বন্ধে শ্ৰীযাছ'ন চাক্তাৰও আলোচনা কৰি স্বাধীন মত দি থৈছে।

অসমীয়া ভাষাটো এটা প্ৰাচীন ভাষা। খ্ৰীষ্টীয় দশম শতিকাৰ পৰা ইয়াৰ উৎপত্তি বুলি ধৰা হয়। খ্ৰীষ্টীয় চতুৰ্থ শতিকাৰ পৰা খ্ৰীষ্টীয় সপ্তম শতিকালৈকে ৰাজত্ব কৰা বৰ্ষ্মণ বংশৰ ৰজা সকল, খ্ৰীষ্টীয় সপ্তম শতিকাৰ পৰা দশম শতিকালৈকে ৰাজত্ব কৰা শালস্তম্ভ কৈদৰ ৰজাসকল আৰু খ্ৰীষ্টীয় দশমৰ পৰা দ্বাদশ শতিকালৈকে ৰাজত্ব কৰা পাল বংশৰ ৰজা সকলৰ দিনৰ ভাষা-ফলি বিলাকত বিচাৰিলে দেখা যায়, ৰজাসকলে ৰাজকাৰ্য্য পৰিচালনা কৰিবলৈ সঙ্কট ভাষা ব্যবহাৰ কৰিছিল। এই সংকটৰ মাজতো কামৰূপী প্ৰাকৃতৰ ওই চাৰিটা গঢ় পোৱা যায়।

সেই সময়ৰ মাজুঙা গাওঁ আদিৰ নান ধাৰৰ ব্যবহাৰত অসমীয়া ভাষাৰো আভাস পোৱা যায়।

ইয়াৰ উপৰি সপ্তম শতিকাত বাম্বকপলৈ অহা চীন পৰিত্ৰাজক হিউবেনচাঙে সেই সময়ৰ বাম্বকপৰ ভাষা, ভাৰতৰ মধ্য দেশৰ পৰা অলপহে বেলেগ বুলিছে। এই উক্তিৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি যে সপ্তম শতিকাত অসমীয়া ভাষাই স্বকীয় গঢ় ল'বলৈ আৰম্ভ কৰে।

অসমীয়া ভাষাৰ দৰে অসমীয়া লিপিও অতি প্ৰাচীন। কুমাৰ ভাস্কৰবৰ্ম্মাৰ নিধানপুৰৰ লিপিষেই আমাৰ অসমীয়া লিপিৰ প্ৰাচীনতম নিদৰ্শন। সপ্তম শতিকাৰ কবি বাণভট্ট বিৰচিত “হৰ্ষচৰিত”ৰ সপ্তম অধ্যায়ত আছে যে সাঁচি পাতত পাঁচবিধ লিখা থকা পুথি কুমাৰ ভাস্কৰ বৰ্ম্মাই হৰ্ষবৰ্দ্ধনলৈ উপঢৌকন ৰূপে পঠাইছিল। এই পুথি এতিয়ালৈকে আবিষ্কৃত হোৱা নাই যদিও বাণভট্টৰ মন্তব্য তাত্পৰ্য্যপূৰ্ণ। এনে স্থলত কোনো কোনোৰে অসমীয়া লিপিৰ সলনি কৰিবলৈ দিয়া প্ৰস্তাবক নিৰ্ভৰক যেন লাগে।

আমাৰ ওচৰে পাজৰে, পৰ্ব্বতে ভৈষামে অসমীয়া, বঙালী, হিন্দী আদি ভাষাৰ উপৰিও প্ৰায় ৬ই শতাব্দিক দোৱান বা ভাষা-ভাষা বহুতো লোকৰ মাজত চলি আছে। এনে কিছুমান ভাষা ভাসী লোকে ৰোমান লিপি ব্যবহাৰ কৰে। বৰ্ত্তমান দেশ নাগেৰী লিপি এওঁলোকৰ মাজত প্ৰবৰ্ত্তন কৰাৰ মানসেৰে এটা ব্যাপক আন্দোলন চলিছে।

অসম, বৃহত্তৰ অৰ্থাত সদায় নগালণ্ড নেফা ত্ৰিপুৰা, মণিপুৰ আদিক লৈয়ে গঠিত হ'ব। গতিকে এই অঞ্চলটোত অসমীয়া ভাষা আৰু সংস্কৃতিৰ প্ৰভাব বাঢ়ে অক্ষুণ্ণ থাকে তাৰ বাবে আমি সহস্ৰত মন্ত্ৰালন হোৱা উচিত। অন্য অসমীয়া লোকৰ মাজত অসমীয়া ভাষা প্ৰচাৰৰ বাবে সকলো যাবতীয় ব্যবস্থা গ্ৰহণ কৰা

উচিত। বিভিন্ন ভাষা-ভাষীৰ মৌখিক বা লোক সাহিত্য বিভিন্ন লোকৰ মাজত প্ৰচাৰ আৰু জনপ্ৰিয় হোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে। আৰু এনে কৰিলে হয়তো বহুতো লোকে অসমীয়া লিপিৰ প্ৰতিও আকৃষ্ট হব।

ভাৰতলৈ আৰ্য্য সকল আহোঁতে এটা ঠাল হিমালয়ৰ উত্তৰ পূব কোণে সোমাই কামৰূপৰ উত্তৰ বঙ্গলৈকে বিয়পি পৰে। আমাৰ কলিতা জাতিটোক এই আৰ্য্য সকলৰে বংশধৰ বুলি বহুতে কয়।

আৰ্য্যসকলৰ আগতে অসমত অনাৰ্য্য জাতিসে বাস কৰিছিল। অনাৰ্য্য জাতিৰ ভিতৰত অষ্ট্ৰিক আৰু মঙ্গোলীয়। জাতি বিলাকো আছিল। আৰ্য্যসকল অহাত তেওঁলোকৰ বীতি নীতি, ভাষা অনাৰ্য্য সকলৰ লগত সান মিহল হব। সেহ কাৰণে অসমীয়া জাতিৰ বীতি-নীতি আৰু ভাষা আন ভাষাৰ পৰা কিছু পৃথক। এম খিনিত আমাৰ অসমীয়া ভাষা বৈচিত্ৰময় স্বকায়তা প্ৰকাশ পায়। আমাৰ সংস্কৃতি সৰ্ব ভাষাভাষীৰ সংস্কৃতিতকৈ দৃষ্টিগ পৰ এচিলা তিব্বত বৰ্ম্মাদেশ চীনদেশৰ প্ৰভাৱহে বেছি। অতীততে অসমলৈ নিৰ্গমকৰণ অববাহিকা অঞ্চলতকৈ পূব আৰু উত্তৰ পূব দিশৰ পৰাত মানুহ যোৱাকৈ আহিছিল।

অসমীয়া ভাষাটো ওলমি হোৱাৰ কাৰণ বহুতো লিখিবলৈ উপযোগী। বহুদিন সন্ধুত্বৰ পৰা কেনেকৈ শব্দনাদেৰে অসমীয়া ভাষালৈ শ্লোক দিশাক মনুৰভাৱে অনুবাদ বৰিচিন্স তাৰ আমি শব্দৰী সাহিত্যত পাইছো।

আমাৰ ভাষাত বহুতো দাৰ্শনিক ভাষ্যপূৰ্ণ শব্দ আছে— যেনে “দেহা-এবা,” “ইচ্ছা কৰা,” “মুখ হাত ধোৱা,” “বাহিৰ কুৰা” ইত্যাদি।

দ্বাদশ, শতাব্দীতে মুছলমান সকল অসমলৈ প্ৰথমে অহা পোৱা যায়। তেতিয়াৰ পৰাই পাৰ্চী শব্দ আমাৰ ভাষাত অবাধে সোমায়।

ভাষা পাহন্ত যুহলয়ানে অসম আক্ৰমণ কৰোতে ভালেমান যুহলয়ান লোক অসমত থাকি যায়। বটিহৰ শাসনত হিন্দী, ইংৰাজী, উৰিয়া, বঙালী আদি বহুতো ভাষাৰ শব্দ সোমাই অসমীয়া সাজপাৰ পিছি অসমীয়া কণ লয়।

কাগজে পত্ৰই পঢ়িছো, জাপান আৰু টুৰ্কীয়ে বিশেষকৈ বিজ্ঞান সাহিত্যত জাৰ্মান আৰু ইংৰাজীত থকা বিদেশী শব্দ বিলাক নিজৰ কৰি লৈছে। ঠিক তেনেকৈয়ে আমাৰ ভাষাতো নচলা পৰিভাষা ঠৈয়াৰ কবাতকৈ তেনে সবববহী বিদেশী শব্দ ব্যৱহাৰ কৰিলে অৰ্থ বুজাত বিজুতি নঘটে।

বৰ্ত্তমান সাহিত্যৰ বোৱতী স্মৃতি :- বৰ্ত্তমান যুগৰ আধুনিক কবিভা বিলাক জোনাকী যুগৰ ছাদাধম্মী কবিভা বিলাকৰ পৰা সম্পূৰ্ণ ভিন্নধম্মী। আজিৰ কবিভা কাব্যময় গছ বা বথা কবিভা নহয়। ই এটা কাব্য জগতলৈ ন-বৰণৰ উপাদান। আজিৰ কবিভাত আকাশ প্ৰয়াগী কল্পনা নাই।

আজিৰ কবি সকলৰ দৃষ্টি ভঙ্গী সলনি হৈছে। তেওঁলোকে পশ্চিমীয়া কবিসকলৰ আদৰ্শ গ্ৰহণ কৰিছে। ইলিয়াটকে আদি কৰি ইংৰাজী কাব্য সাহিত্যৰ আগ শাখাৰ কবি সকলৰ দ্বাৰা আমাৰ কবি সকল অনুপ্ৰাণিত হৈছে। বৰ্ত্তমান সমাজৰ ওপৰত আস্থা-হীনতা অবচেতন মনৰ কিছুমান অসংলগ্ন ভাবৰ চৌ আৰু বিবিধ ধৰণৰ কথা একত্ৰেণী বুদ্ধিজীবি কবিৰ কবিভাৰ বিষয় বস্তু। তেওঁলোকে ব্যবহাৰ কৰা প্ৰতীক সমূহ অধিক স্পষ্ট হলেহে পাঠকে হয়তো বুজিবলৈ সক্ষম হব। প্ৰায়ে বহু সংখ্যক কবিৱে তেওঁলোকৰ কবিভাত ইংৰাজীকে আদি কৰি বাবে বঙলুবা শব্দ ব্যবহাৰ কৰি কবিভাক সাধাৰণৰ কাৰণে জটিল সাধৰ অৰূপ কৰি তুলিছে। এনে কবোতে পৰা পক্ষত অনা-অসমীয়া শব্দ ব্যৱহাৰ কৰাৰ আগতে অসমীয়া শুকল শব্দ ব্যবহাৰ কৰা উচিত।

নতুন ধৰণৰ কবিতা বিলাকৰ স্থায়ী গুণ কিমান আছে এতিয়াই ক'ব নোৱাৰি। সৰ্বসাধাৰণে এই কবিতা বিলাক গ্ৰহণ কৰাৰ ওপৰতহে ইয়াৰ ভবিষ্যত নিৰ্ভৰ কৰিছে।

সময়ৰ লগে লগে আমাৰ আন সাহিত্যৰ দৰে গল্প সাহিত্যৰো পৰিবৰ্ত্তন হৈছে। আজিৰ মাহুহে কল্পনা প্ৰবণ গল্প পঢ়িবলৈ ভাল নেপায়। তাৰ কাৰণ হয়তো বৈজ্ঞানিক দৃষ্টি ভঙ্গী। সকলো কথাৰে আনকি সাহিত্যকো মাহুহে বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিৰে চাবলৈ লৈছে। ব্যক্তিত্ব সকলো গিনে। এনে এটা সময়ত কাৰো আহৰি নাই, কাল্পনিক ঘটনা এটাৰ সোঁবাদ চাকি চাবলৈ। সেয়েহে আমাৰ সাহিত্যিক সকলে বাস্তব জীৱনৰ একোটা বিশেষ মুহূৰ্ত্তক গগন বিষয় বস্তু কৰি লৈছে। চুটি গল্পৰ শ্ৰেষ্ঠতা নিৰ্ণয় কৰা—লিখোতা জনৰ ঘটনা কোণলৰ ওপৰত। অসংখ্য কথাতে সাধাৰণ ঘটনা এফাটা লিখক ইমান সুন্দৰকৈ প্ৰকাশ কৰে যে পঢ়োতা জন্য অন্তৰত ই সুখান্বিতকৈ নেপাকে।

চুটি গল্পত আমাৰ জীৱন এটা দিশহে প্ৰকাশ পায়। বাঁহী-আবাহনৰ যুগৰ পৰা এতিয়ালৈকে আমাৰ আলোচনী বিলাকে গল্প সাহিত্য আগ বাঢ়ি গোবাত বহুতা সহায় কৰিছে।

বেজবৰুৱাই যি গল্পৰ বীতি প্ৰবৰ্ত্তন কৰি থৈ গ'ল তাৰ যথেষ্ট কপাক্ষৰ ঘটিছে। বৰ্ত্তমান সময়ত নতুন নতুন কলা-কৌশল অৱলম্বন কৰি গল্প লিখা হৈছে। সেই বিলাকৰ কিছুমানৰ প্ৰকাশ ভঙ্গী মনোৰম, কিছুমানৰ আখ্যান ভাগ আকৰ্ষণীয় আৰু কিছুমান গল্পই আমাৰ অন্তৰ স্পৰ্শ কৰে। লিখক সকলে চাব লাগে যাতে অযথা কথাৰে আহকাল নকৰি সংযত প্ৰকাশ ভঙ্গীৰে আমাৰ অন্তৰত একোটা জোকাৰ দি যাব পাৰে।

প্ৰকৃত জীৱনৰ চিত্ৰ থকা সজা গল্পই উপভাস। জীৱন পৰিধিৰ সীমা পাবহোৱা কল্পনাক উপভাসত ঠাই দিলে সেই উপভাসে নুখী সমাজত স্বীকৃতি নেপায়।

ডাঙৰ ডাঙৰ ঔপন্যাসিক সকলৰ জীৱনত দেখা দাৰ তেওঁ-লোকে উপন্যাসৰ সময় গোটাইছিল, নিজৰ জীৱনত ঘটা কিছুমান কাহিনীৰ পৰা। আমাৰ উপন্যাস সম্ৰাট বঙ্গনীকান্ত বৰদলৈয়ে উপন্যাস ৰচনা কৰিছিল বুৰঞ্জীৰ সময়ৰ ওপৰত—একমাত্ৰ “মিৰি জীয়াৰী”ৰ বাহিৰে “পুট” বা কাহিনী ভাগৰ কাৰণে লিখক লিখিকা সকলে, মই ভাবত, বৰকৈ চিন্তা কৰাৰ আবশ্যক নাই। কাৰণ আমাৰ চিনাকি সমাজখনত আক কাম কৰা ঠাইতে “কাহিনী” আছে, মাত্ৰ তাক বিচাৰি ল’ব জানিব লাগে।

বৰ্ত্তমান আমি যি উপন্যাস সমূহ পাইছো, তাৰ ভিতৰত ১৮৮৭ৰ বৰ্ষৰ “জাবনৰ বাট” “সেউজী পাতৰ কাহিনী”ত গাৰ্ভাণীয়া সমাজ খনৰ চিত্ৰ আৰু আমাৰ চিনাকি চাহ-বাগিচাৰ পৰি বেশটো প্ৰকাশ পোৱা চকু পৰে। তাৰ পাছত ইয়াকইজম, নদাই, সৰুসমুখাৰ গুণ ডাবৰ আৰু নাই আজিৰ মাজুহ আদি বহুতো উপন্যাস গুলাইছে। এই বিলাকত সমাজৰ বিভিন্ন স্তৰৰ চিত্ৰ প্ৰকাশ পাইছে। প্ৰায়বিলাক লিখকেই সামাজিক অৰ্থনৈতিক আৰু নৈতিকতাৰ বিৰোধ আৰু সংঘাতকো বলিষ্ঠ লিখনেৰে প্ৰকাশ কৰিছে।

কিন্তু এবিধ উপন্যাসৰ বাবে আমাৰ পাঠক পাঠিকাসকল অলপ সজাগ হোৱা উচিত। যোৱা কেইবছৰ মানত এনে কিছুমান উপন্যাস ৰচনা হৈছে য’ত বাস্তৱৰ বিকৃত কচি প্ৰকাশ হৈছে। এনে উপন্যাসে আমাৰ উঠি অহা সন্তান সকলৰ মনত এটা বিষাক্ত ভাবৰ চাব দিব। তেনে উপন্যাস মলতে বিনাশ হ’লে—সমাজৰ পক্ষে মঙ্গলজনক হ’ব। এনে উপন্যাসে দেখাত সাহিত্যৰ উৰাল চহকী কবিব পাৰে, কিন্তু ইয়াৰ মূল্য ধানৰ লগত থকা পতানৰ দৰেহে হ’ব। সেই কাৰণে উপন্যাসত এটা সুস্থ আদৰ্শ থাকিব লাগে।

আমাৰ সাহিত্য আৰু আন্তৰ্জাতিক সাহিত্য :—বৰ্তমান যুগ হৈছে আন্তৰ্জাতিক বিনিময়ৰ যুগ। সঙ্কতিৰ ক্ষেত্ৰত, বীতি নীতিৰ ক্ষেত্ৰত এই আন্তৰ্জাতিক বিনিময় আগৰ চকুত পৰে। আমি যেনেকৈ অকল অসম বা ভাৰতৰ নহয়—সমগ পৃথিবীৰ সংস্কৃতিৰ কথা আলোচনা কৰো, ঠিক তেনেকৈয়ে পৃথিবীৰ আন দেশ সমূহেও আমাৰ সংস্কৃতিৰ কথা আলোচনা নকৰি নেথাকে।

সাহিত্যৰ ঘৰটোৰ দুৱাৰ খিৰিকি সততে সম্পূৰ্ণভাবে মুক্ত কৰি ৰখা উচিত। নতুন যুগত নতুন নতুন ভাৱৰ সমাবেশ হৈছে। অসমীয়া পঢ়ুৱৈ সমাজৰ মাজত কচ ই লগু, ইটালী, ফৰাচী আৰু আমেৰিকা সাহিত্যই অতি জনপ্ৰিয়। এই বিশাক দেশৰ সাহিত্যিকৰ অতিবাস্তৱতা নি নি আৰু সাহিত্যত প্ৰয়োগ কৰা বিচিত্ৰ বলা কৌশল কিতাপ আমাৰ পাঠ্যে সকলক মুগ্ধ কৰিছে। পচিমীয়া অতি আধুনিক নাটক বিলাকৰ গতিৰেও গল্প, উপন্যাস, কবিতা আদিয়ে আমাৰ পাঠক সমাজৰ মাজত সমাদৰ লাভিছে। আন্তৰ্জাতিক সাহিত্যৰ লগত অসমীয়া পঢ়ুৱৈ আৰু সাহিত্যিকে যি যোগসূত্ৰ ৰাখিছে সি সঁচাকৈয়ে বখানিব লগীয়া। এই খিনিতে এটা কথা উল্লেখ কৰা উচিত হ'ব যে আমাৰ কানৰীয়া দেশ বিশাকৰ সাহিত্যৰ লগতো আমাৰ পঢ়ুৱৈ আৰু সাহিত্যিক সম্বন্ধ পতা উচিত। চীন দক্ষিণ পূব এচিয়াৰ দেশ সাহিব পশ্চিম এচিয়া, মধ্যপ্ৰাচ্য আৰু পাৰ্চী, উৰ্দু ভাষাত থকা সাহিত্য সাহিব লগাত। আমাৰ সাহিত্যিক আৰু পাঠক সমাজ চিনাকি হোৱাটো বাঞ্ছনীয়। প্ৰাচ্যৰ দেশ সমূহৰ লগত আমাৰ নৱদ্বাৰা বাজৰৈতি আৰু ভৌগোলিক স্তৰৰাহ তৈ পৰিছেগৈ। সংস্কৃতি, ভাষা আৰু সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰাচ্যৰ দেশ সমূহক এতিয়াও আমি চিনি পোৱা নাই। পচিমীয়া সভ্যতা আৰু সংস্কৃতিক আমি বেছি ধৰণেৰে গুৰু দিছো বুলি ভাব হৈছে। সকলো

ক্ষেত্রেতেই আমি পচিমীয়া সভ্যতাৰ অনুকৰণ কৰিছোঁ। আজি ষাট-
নৈতিক আৰু অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰত পচিমীয়া শক্তি সমূহে এচিয়াৰ
দেশ সমূহৰ ওপৰত বিশেষ প্ৰভাৱ পেলাইছে। নিৰ্ভৰ সংস্কৃতি এৰি আনৰ
সংস্কৃতিৰ অন্ধ অনুকৰণ কৰা স্বভাৱ সময় থাকোঁতেই ত্যাগ কৰা উচিত।

আমাৰ লিখক সকলে সাধাৰণতে কৰাচী, জাৰ্মান বা অষ্ট্ৰা-
লিয়াৰ গ্ৰন্থ অনুবাদ কৰিবলৈ যাওঁতে ইংৰাজী সাহিত্যৰ সহায়ত অনু-
বাদ কৰে। কিন্তু আমাৰ বোধেৰে কৰাচী, জাৰ্মান যি ভাষাকেই নহ-
ওক, সেই ভাষা শিকি মূল গ্ৰন্থৰ পৰা অনুবাদ কৰিলে কিতাপৰ
মূল্য বাঢ়িব। আচল ভাষাৰ পৰা আঁতৰি, আন এটা ভাষাৰ পৰা
অনুবাদ কৰিলে সেই অনুবাদত বিজ্ঞাত ঘটে। আমাৰ বৰ্ত্তমান
লিখক-লিখিকা সকলে বিদেশী সাহিত্য। মেনেকৈ অসমীয়ালৈ ৰূপা-
ন্তৰ কৰিছে ঠিক তেনেকৈয়ে অসমীয়া সাহিত্যকো আন আন
ভাষালৈ অনুবাদ কৰিব লাগে। আমাৰ গল্প উপন্যাস কবিতা আদি
আৰু বেছি পৰিমাণে ইংৰাজী হিন্দী আদি ভাষালৈ অনুবাদ হলে
আমাৰ সাহিত্যৰ সোণাদ আন আন ভাষা-ভাষী লোকেও ল'ব
পাবিব। ইয়াৰ উপৰিও আমাৰ সাহিত্যিক সকলে অকল বঙ্গীয়
সাহিত্যৰ ওপৰত 'নজৰ' নেবাখি ভাৰতীয় আন ভাষা-ভাষীৰ সাহিত্যৰ
ওপৰতো চকু ৰখা উচিত। টেলেণ্ড, কানাডী মালায়ালম, গুজৰাটী
মাৰাঠী আদি ভাষাতো ভাল সাহিত্যৰ সৃষ্টি হৈছে। সাহিত্য-সেনী সকলে
ডেনে সাহিত্যৰ লগত আমাৰ পটুৱৈ সমাজক চিনাকি কৰি দিয়া উচিত।

এই ধিনিতে বিশেষ ভাবে ক'ব খোজোঁ আমাৰ
সাহিত্যিক সকলে অহল গল্প উপন্যাসকে অনুবাদ নকৰি
ইংৰাজী, জাৰ্মানী, জাপানী আদি ভাষাত থকা কলা, বিজ্ঞান,
বাণিজ্য, কাৰিকৰী কৃষি বিভাগ, চিকিৎসা বিভাগ আদি বিভিন্ন
বিষয়ৰ কিতাপ বিলাক অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰা প্ৰয়োজন।
এতিয়া ডেনেই অলপ সংখ্যক কিতাপৰ অনুবাদ হৈছে।

নকলেও হ'ব এনে ক্ষেত্ৰত চৰকাৰি অৰ্থ সাহায্যৰ বিধেয় প্ৰয়োজন। উচ্চশ্ৰেণীৰ স্কুল সমূহ আৰু হয়তো কলেজবোৰতো এনে কিতাপৰ প্ৰয়োজন আছে। কলেজীয়া শিক্ষাৰ মাধ্যম বাজ্যিক ভাষাবোৰৰ মাধ্যমত প্ৰচলন কৰাৰ জল্পনা-কল্পনা চলি আছে। জাপান, ভূটান আদি দেশবোৰে বিদেশী ভাষাৰ পৰা বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজনীয় কিতাপবোৰ নিজ নিজ ভাষাত অনুবাদ কৰি চলোৱাৰ কৰ্মক্ষেত্ৰে সেই বিলাক দেশ আজি অতি উন্নতশীল।

ইয়াৰ উপৰি বিভিন্ন ভাৰতীয় ভাষাসমূহৰ স্বাত্বৰূপ সংস্কৃত সাহিত্যলৈ আমি পাহৰিলে নহব। বিপুল সংস্কৃত সাহিত্যৰ যথা বহু পুথি বিলাক আমাৰ ভাষালৈ অনুবাদ কৰাটো অত্যন্ত প্ৰয়োজনীয় কথা। সংস্কৃত সাহিত্যইহা আৰু গোটেই ভাৰতক এক কৰি ৰাখিছে। অৱশ্যে, কেইখনমান লাগতিয়াল পুথি অসমীয়ালৈ অনুবাদ হৈছে। সেইয়া নিশ্চই তাকৰ আৰু লাগে

সাহিত্য “একাডেমিয়ে” ভাৰতীয় অগাচ ভাষা সাহিত্যৰ প্ৰতি যি উদাৰতা দেখুৱাইছে তেনে উদাৰতাৰ পৰা অসমীয়া সাহিত্য যেন কেতিয়াও বঞ্চিত নহয়। সাহিত্য “একাডেমি”ৰ পৃষ্ঠ-পোষকতাত বিদেশী গ্ৰন্থাঙ্কী অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰা কাম সহজ-সাধ্য হৈ উঠিব।

সাহিত্যৰ শক্তিঃ—যুগ পৰিবৰ্ত্তনশীল। সাহিত্যও পৰিবৰ্ত্তন-শীল। যুগৰ প্ৰভাব সদায় আমাৰ সাহিত্যত পৰি আহিছে। সময়ে জাহ নিষাব নোবাৰে এটা যুগ, যেতিয়া ই জীয়াই থাকে সাহিত্যৰ বুকুত। বাস্তব-জগতৰ প্ৰভাব সাহিত্যিকৰ লিখনিত পৰিবহি। বৰ্ত্তমান যুগ সংগ্ৰামৰ যুগ। প্ৰত্যেক কথাতে আশি সংগ্ৰাম কৰিব লগীয়া হৈছে—খোৱা মুঠিৰ কাৰণে, নিজৰ ভাষাটোৰ কাৰণে, নিজৰ দেশখনৰ কাৰণে, দুৰ্নীতিৰ বিপাক, লাভখোৱা, সুদ-খোৱাৰ বিৰুদ্ধে। আমাৰ আজি সমস্যা বহুত। এই সমস্যাৰ মাজত যি

সাহিত্য সৃষ্টি হৈছে, তাতো এই সমস্যা সোমাই গৈছে। দেশৰ জন-গণৰ যি আৰ্থিক সংকট আছে, বাণেশ্বৰিক—সামাজিক ক্ষেত্ৰত যি সমস্যা আছে সেই বিলাকৰ প্ৰতিফলন হ'ব লাগে সাহিত্যত। কাৰণ সাহিত্যই যেতিয়া সহানুভূতি সৃষ্টি কৰিব পাৰে, তেতিয়াই জন-সাধাৰণ সাহিত্য প্ৰতি সজাগ হয়। বহুতো সাহিত্যিকে আজি সাহিত্য-চৰ্চ্চাত হাত দিছে, কিন্তু তেওঁলোকৰ সাহিত্যক বাইজে সন্মান অহুমোদন কৰা নাই, তেওঁলোকৰ সাহিত্যত কিছুমান ধাৰ কৰা ক্ৰটি থকাৰ বাবে। ঐকান্তিকতাহীন, অভিজ্ঞতাহীন সাহিত্য কেতিয়াও কালজয়ী হ'ব নোৱাৰে।

সমাজত অশাস্ত্ৰ, অনীতি ব্যভিচাৰ সোমালেই দেশখন বিশৃঙ্খল হয়। তাৰ ফলত দেশত অশান্তিৰ প্ৰবাহ আৰু যুদ্ধ বিগ্ৰহ হয়। প্ৰথম মহা যুদ্ধৰ আগতে ইউৰোপৰ 'বদান ষ্টেট' বিলাকৰ চৰিত্ৰ বহুত ভাললৈ গৈছিল বুলি তেতিয়াৰ যুদ্ধ সাহিত্য বিতাপত পঢ়িছিলো। চৰিত্ৰ ইমান ভাললৈ গৈছিল যে সামান্য চাপ্ৰাচীৰ পৰা মন্ত্ৰীলৈৰ বিনা ভেঁটাৰে কোনো প্ৰজাই নিজৰ অভাব অভিযোগৰ কথা তেওঁবিলাকক জনাবলৈ যাব নোৱাৰিছিল। এই দেশ বিলাকত এনে হলস্থল লাগিল যে তাৰ ফলতেই ইউৰোপত প্ৰথম মহাসমৰ খন লাগিল। আমি বুজিলো, তেওঁ বিলাকৰ যেতিয়াৰ দুৰ্বল সাহিত্যই সমাজখন সুস্থ কৰি ৰখা নাছিল। তাৰ ফলতেই অশান্ত সমাজৰ পৰা ওলোৱা বহু বিষয়া সকল দুৰ্নীতি পৰাণ হৈছিল।

কিন্তু ফৰাচী আৰু কচ দেশৰ কথা আন প্ৰকাৰৰ আছিল। ফৰাচী আৰু কচ দেশত ৰাজতন্ত্ৰ স্বৈচ্ছাচাৰিতামূলক হোৱাত সাহিত্যই জনগণৰ জাগৰণ আনিলে। ৰজাঘৰীয়া নিকপকপীয়া শাসন ধ্বংস ক'ল, দেশত প্ৰজা-তন্ত্ৰই ঠাই পালে, ফৰাচী আৰু কচ বাসীৰ প্ৰাণলৈ শান্তি আহিল।

অসমত চৈধ্য পোন্ধৰ শতিকাত ৰাজতন্ত্ৰৰ শাসন-যন্ত্ৰত যদিও তেতিয়া ব্যভিচাৰ সোমোৱা নাছিল আমাৰ সমাজত কিন্তু অনীতি

অনাচাৰৰ প্ৰাৰম্ভ হৈছিল, আৰু এক শক্তিকামান সেই ব্যক্তিচাৰ চলি থকা হলে শাসন প্ৰণালীত ব্যক্তিচাৰ সোমাই দেখখন হয়তাৎ ধ্বংস হলেহেঁতেন।

অসমত ভেটিয়া বৌদ্ধা, শাক্ত আচাৰ নীতি ইমান তললৈ গৈছিল যে মানুহে মানৱতা হেৰুৱাই পেলাইছিল। আমাৰ সমাজ ধন-বিধন হৈ পৰিছিল। নৈতিক চৰিত্ৰ ক্ৰমান্বয়ে নিম্নশ্ৰেণী গতিত ধাবমান হৈছিল। অসমীয়া জাতিটোৰ সৌভাগ্যৰ বাবেই এনেতে দেৱৰ প্ৰেৰিত মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ আবিৰ্ভাৱ হ'ল। মো-মাথিয়ে ফুলৰ মৌ সংগ্ৰহ কৰাৰ দৰে শঙ্কৰদেৱ, মাধৱদেৱ আৰু তেওঁলোকৰ অনুগামী সকলে ভাগবত পুৰাণ আৰু অন্যান্য পুৰাণ পৰা ৱ বস্তু লৈ অপূৰ্ব সাহিত্যৰাজি বচনা কৰিলে। তথাপি তেওঁলোক মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱে গীতা-ভাগৱত আদিৰ আদৰ্শত বৈধাৰ্ম্যক নতুন গঢ় দি সৰ্বৰ ভাৰতীয় ধৰ্ম্মৰ সৈতে যোগসূত্ৰ স্থাপন কৰিলে। সেই সময়ত একালে সত্ৰ আনফালে ৰাজসভা এই দুটা বিধি পৰিবেশত অসমীয়া সাহিত্য ৰচিত হৈছিল।

এই মহিমাময় শঙ্কৰী সাহিত্যটো ভেটিয়াৰ সমাজত নু-নীতি, কু-আচৰণ মন্থন কৰি, সমাজৰ তথা অসমীয়া মানুহৰ মন সুস্থ, পবিত্ৰ কৰি, সমাজৰ আদৰ্শ সাম্যভাব, মানৱতা, সহনশীলতা দাঙি ধৰি, জাতি-বৰ্ণ নিষিদ্ধাৰ্থে, আমি যে এখন দেশৰ এটা জাতি তাক শিকাই দিলে। শঙ্কৰী সাহিত্যৰ শক্তিয়ে আজিও আমাৰ অসমীয়া জাতিটোক বান্ধি ৰাখিছে।

বৰ্ত্তমান সময়ত অসমীয়া সাহিত্যই আমাৰ সমাজত কি ভূমিকা ল'ব পাৰিছে সেইটো মন কৰি চাওঁ আচক—।

আমাৰ ল'ৰাকালত ভেটিয়াৰ বয়সীয়া সকল (হিন্দুৰ শঙ্কৰী সাহিত্য, মুছলমানে বোৰাণ সাহিত্য) ধৰ্ম্মমূলক, নীতিমূলক সাহিত্য আকৃষ্ট আছিল। ছই চাৰিজন চোৰ বা অসং প্ৰকৃতিৰ মানুহৰ বাহিৰে

অসমীয়া সমাজত শতকৰা নিবানবৈ জন মানুহে কোঠা কিনিছিলো—
পানীৰত পানী দিয়া মানে অসুস্থত বিহু চলা, পতান মিহলি ধান
বেচিলে পাপ হয়, কথা দি কথা নবখাতো পুৰুষৰ লক্ষণ বহুত ইত্যাদি।
এই খনেই আছিল আমাৰ ল'ৰা কালৰ সমাজ।

কিন্তু আজিৰ সমাজত এজেলী সমাজ বিবোধীলোকে
ব্যক্তিটোৰ ভিতৰতে হাতীটো কিনিবলৈ আমাৰ সকলো খোৱা
বস্তুতে হৰেক বকমৰ বিষাক্ত বস্তু মিহলি কৰি, আন কি ধান
চাউলতো শিল আৰু ইটা গুটি মিহলাই জাতিটোক ভিল ভিল
কৈ বধ কৰি আনিছে। জনসাধাৰণে ন্য,—এটা পাপী বিলাকক
এজেলী চৰকাৰী বিষয়াই প্ৰশ্ৰয় দিয়াঃ দেশৰ অবস্থা দিনে দিনে
নিম্নগামী হৈছে। এওঁবিলাক আমাৰ সমাজৰে লোক।

গুপত কৈ আহিছো, মহাপুৰুষ শব্দবদেৱে ততিয়াৰ অসং
সমাজখনক তেখেতৰ সাহিত্য-ৰাজ্যৰ বেনটক খুই-নিকা কৰি সূস্থ
কৰিছিল। আমি এই কথা এতিয়া স্বীকাৰ কৰিবই লাগিব, আমাৰ
বৰ্তমানৰ সাহিত্যই আমাৰ সমাজখন খুই নিকা কৰিব পৰা নাই।

মই কওঁ—আমি এতিয়া এনে সূস্থ সাহিত্য ৰচনা কৰিব
লাগে যি সাহিত্যই সমাজত ভূমিকম্পৰ সৃষ্টি কৰিব। যি ভূমি-
কম্পত সমাজৰ অহিতকাৰী পাপীবিলাক ধ্বংস হব। সাম্যবাদ
আৰু সমাজবাদী আদৰ্শৰ ৰচিত সাহিত্যইহে সৰ্বসাধাৰণ জনগণৰ
আৰু দেশৰ বৃহত্তৰ স্বার্থৰ উপকাৰ সাধন কৰিব। আজি
দেশত এটা সামাজিক বিপ্লবৰ প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে। বিভিন্ন
কাৰণত আমাৰ মানুহৰ অন্তৰত দেশাত্মবোধ ভাবৰ নাটনি হৈছে।
ধৰ্ম আৰু আমাৰ সমাজ বাবেও অজবিস্বাস গোডামী, কু-নীতি
নিয়মে আৱৰি পেলাইছে—ঘূৰে ধৰা সমাজত ব্যক্তিচাৰ, অনাচাৰ,
অবিচাৰ, দুৰ্নীতি, চোৰাং বেপাৰী, লাভখোৰ ব্যৱসায়ী, অসাধু
লোকেৰে উপচি পৰিছে। এই সকলো বিলাক নিমূল কৰিবলৈ

সাহিত্যই একমাত্র অস্ত্ৰ। নিষ্কীয়, প্ৰতিক্ৰিয়াশীল বা উদাসীন
ভাৱ বৃদ্ধ নহৈ সাহিত্যই বৃগু সাপেক্ষে নিৰ্ভিক নেতৃত্ব দিবক।
সাহিত্য সাৰ্বজনীন—সাহিত্যৰ প্ৰভাৱ অসীম। সদৌ সাহিত্যিক
সকললৈ মোৰ এয নিবেদন যেন তোৰঙে সকলে “ভূমিকম্প”
অন্য সাহিত্য বচি দেশ-মাতৃকাৰ সেৱা কৰে।

সাহিত্যৰ সমল : ১৯৬২ আৰু ১৯৬৫ চনত আঁঠাৰ
সীমান্তত ওচৰ চুবুৰীয়া দুখন দেশৰ লগত দুখনকৈ বন্ধুত্বীয় সংগ্ৰাম
হল। বহুতা ভাৰতীয় ডেকাই এও দুখন বুদ্ধ অত্যাভাৱে
মাতৃভূমি স্বকাৰ আৰ্থ নিজৰ জীৱন বলিদান দিলে। বিশ্ব
সাহিত্যৰ বুৰঞ্জীত দেখিবলৈ পাওঁ সাহিত্যিকৰ তুলিকাত দেশ
আৰু জাতিৰ ক্লেশ-প্ৰাণৰ এই সন্ধিক্ষণৰাৰ চিহ্নস্বৰূপ হৈ
বোবা। বুদ্ধই সৃষ্টি কৰা, নিৰ্ভৰ শ্বশু লীলা, মানৱতাৰ স্থাপন,
হত্যাকাণ্ড, নৈতিকতাৰ প্ৰত্যক্ষ আদিক সাহিত্যকে গৱিষণা দিলে।
চিৰদিনলৈ বিদায় দিও বুদ্ধক। নে তথাবা আকৌ হয়তো
বুদ্ধক জাতিৰ জীৱন সংগ্ৰাম বগিও আভিহিত কৰে। এই
দুখন বুদ্ধক পটভূমি ৰূপে লৈ সাহিত্য ৰচিব পাৰি।

বুদ্ধৰ কথা বাদ দিও, ভগৱীয়াৰ সমস্যা, পৰ্ব্বত শৈৱায়ৰ
সংগতি, অৰ্থনৈতিক সমস্যাত জুকলা হোৱা বৃহত্তৰ অসমীয়া সমাজ,
চাহ বাগিচাৰ অমিক ইত্যাদি বিভিন্ন সমস্যাত লৈ উৎকৃষ্ট সাহিত্য
ৰচনা কৰিব পাৰি। অভিজ্ঞতা প্ৰসূত সাহিত্যইয়ে প্ৰকৃত সাহিত্য।
সাহিত্যৰ সাজপাৰ কল্পনা ৰাজ্যৰ পৰা ধাৰ কৰা হলেও তাৰ মূল
ভেটিটো বাস্তৱ জগতৰ। সাহিত্যকে বাস্তৱ জীৱনৰ ঘটনাবশী প্ৰত্যক্ষ-
দৰ্শী হিচাবে বৰ্ণনা কৰোঁতে সত্যত এটা উচ্চাৰ্শৰ ওপৰত চকু ৰখা
উচিত। সাহিত্যিক অৱল নৰ্দমা চাক কৰোঁতাৰ নহি, লগতে
নৰ্দমাৰ জাৰি-কোঠৰ ওচৰি তাত বন্ধ পানী টটি যোৱাৰো ব্যৱস্থা
কৰি দিব লাগে। দেশ-প্ৰেমী চিতাবাৰী সাহিত্যকে দেশৰ বৃহত্তৰ

স্বাৰ্থৰ উপকাৰৰ কথা চিন্তা কৰিয়েই সাহিত্য ৰচনা কৰে। আন্তৰ্য্যিক সাহিত্যিকৰে ব্যক্তিগত আদৰ্শ আছে। কোনো সাহিত্যিক হয়তো মাৰ্ক্সীয় দৰ্শন, কোনো ৰোনা হুভো ফ্ৰয়দীয় দৰ্শন, কোনো সাহিত্যিক হয়তো সমাজবাদী আদৰ্শৰে অনুপ্রাণিত। দেশৰ বৃহত্তৰ স্বাৰ্থৰ কথা সত্যত মনত ৰাখি সমাজ শুদ্ধীকৰণ আৰু সৰ্ব্বোদয় সাহিত্যৰ সৃষ্টি কৰাই আমাৰ সাহিত্যিকৰ উদ্দেশ্য হ'ব লাগে।

বুৰঞ্জী সাহিত্য :—বুৰঞ্জীৰ বৃহত জিলিকি থাকে এটা জাতিৰ সঁচা কাহিনী। পুৰণি বুৰঞ্জীত দেখা কি কি দোষত এটা জাতিৰ ৰংস হৈছিল আৰু কি কি গুণত এটা জাতি শক্তিশালী হ'ব পাৰিছিল। দেশৰ ইতিহাসৰ লগত নিজৰ দেশৰ এটা এবাৰ নোবৰা আৰু এৰিব নোৱাৰা সন্দেহ আছে। বুৰঞ্জী অধ্যয়ন কৰিলেহে এজন লিখকে তেওঁৰ লিখনিত জাতিটোৰ আৰু সমাজখনৰ নিখুঁত ছবি প্ৰকাশ কৰিব পাৰিব। সময়ৰ লগে লগে দেশ খনৰ আমাৰ ব্যবহাৰিক জীৱনৰ বীতি নীতিৰ আৰু আমাৰ সাহিত্যৰ পৰিবৰ্ত্তন হৈছে। ই সত্য। আমাৰ সাহিত্য গঢ়ি উঠিছে অতীতৰ সাহিত্যক ভেটি কৰি। সেয়েহে মই ক'ব খোৱা পৰি-বৰ্ত্তনৰ ভাটীয়াগীয়া সোঁতত গা এৰি নিদি অতীতৰ ভেটিৰ বৰ্ত্তমানক থিয় কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা উচিত।

তাৱানি কালৰে পৰা অসমলৈ নানা ধৰণৰ লোক সমাগম হৈছে। বিভিন্ন জাতিৰ, ধৰ্ম্মৰ, বৰ্ণৰ মানুহৰ ভাবধাৰা আৰু সংস্কৃতি বুৰঞ্জীত একত্ৰিত হৈছে। বৰ্ত্তমান অসমলৈ অৱাসিত ভাবে আহি থকা নবাগত সকলেও আমাৰ বুৰঞ্জী অধ্যয়ন কৰি আমাৰ লগত সৰ্বজনীন প্ৰকাৰে এক হৈ সমগ্ৰ জাতিটোক সবল আৰু শক্তিশালী কৰি গঢ়ি তোলাক। যি সকলক অসম মাতৃয়ে লালন পালন কৰিছে, অম্ল জল দি জীয়াই ৰাখিছে সেই সকলোৱেই এই দেশৰ সন্তান।

বুৰঞ্জী আৰু পুৰাতত্ত্ব বিভাগ ড: ওমুৰ্খা কুমাৰ ভূঞাৰ একান্ত যত্নত কেইখনমান বুৰঞ্জী প্ৰকাশ কৰিলে। গাই গুটীয়া যত্নত

বায়বাহাদুৰ ৷কনকলাল বৰুৱাইও এখন প্ৰাক—আহোম যুগৰ বুৰঞ্জী লিখি প্ৰকাশ কৰিলে। অবশ্যে আমি এতিয়াও বুৰঞ্জী সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত পাছ পৰিয়ে আছে।

আহোম যুগৰ কথা আৰু শিল্প নৈপুণ্যৰ ওপৰত আঙুলৈকে এখনো বিজ্ঞান সম্বন্ধ বিস্তৃত আলোচনামুক্ত পুথি প্ৰকাশ নহ'ল। বংশব, তলাতল ঘৰৰ কাককাৰ্য্য, দল দেৱালয়, হিলৈ বৰটোণ, আদিৰ শিল্প নৈপুণ্যৰ কথা নৈও একো আলোচনা হোৱা দেখা নাই।

আমাৰ সত্ত্ৰ সমূহৰ বুৰঞ্জী, বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ বিস্তৃত বুৰঞ্জী আদি সংকলন কৰি প্ৰকাশ কৰা উচিত। বহুত ব্যক্তিৰ হাতত নিহত বংশৰ বংশাবলী আছে। এই বিসাকৰো প্ৰকাশৰ ব্যবস্থা হলে কিছু ঐতিহাসিক উপাদান পোৱা যাব। আহোম যুগৰ দেওধাই পণ্ডিত লিখা টাই ভাষাৰ বুৰঞ্জী সৃষ্টিৰা অসমীয়া অজ্ঞান হোৱাতো অত্যন্ত প্ৰয়োজনীয় বিষয়। এও বিলাকৰ বাগিৰেও কোনো কোনো ব্যক্তিৰ হাতত নিহত বুৰঞ্জী আছে, সেই বিলাকো সোধকালে উদ্ধাৰ কৰি প্ৰকাশৰ ব্যবস্থা কৰা ভাল।

বৰ্ত্তমানৰ বুৰঞ্জী সাহিত্যত অসমীয়া কলা, কুষ্টি, সামাজিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক, আৰু আমাৰ ওচৰ-চুবুৰীয়া দেশ কেইখনৰ লগত থকা আমাৰ সম্বন্ধৰ বিষয়ে বৈজ্ঞানিক ভাবে আলোচনা হোৱা নাই। এই বিষয়ে আমাৰ বুৰঞ্জীবিদ সকল সজাগ হোৱা উচিত।

চৰকাৰৰ বুৰঞ্জী সাহিত্যৰ ওপৰত আৰু বেছি গুৰুত্ব আৰোপ কৰাটো আমি বিচাৰোঁ। চৰকাৰৰ টিলা-সালোকা নীতিত “হিষ্টৰি” অৱ ফ্ৰিদম মুভমেণ্ট” খনৰ ওপৰত আজি প্ৰায় এযুগ ধৰি কাম বৰি আহিছে যদিও এতিয়ালৈকে সেইখন গ্ৰন্থ প্ৰকাশ হোৱা নাই। আমাৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ বুৰঞ্জী আমাৰ বুৰঞ্জী সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত নিশ্চয় মূল্যবান পুথি হ'ব।

বিছুদিনৰ আগত চৰকাৰৰ প্ৰকাশন পৰিষদে বৈজ্ঞানিক

ভায়ে “অসমৰ বুৰঞ্জী”খন প্ৰণয়ন কৰাৰ কথা শুনিছিলো। এই বুৰঞ্জী খনৰ কাম এতিয়ালৈকে কিমান দূৰ আগবাঢ়িছে সেই বিষয়ে বাইজে একো নাজানে। কিন্তু অসমৰ বিষয়ে যে এখন নিৰ্ভৰযোগ্য বুৰঞ্জীৰ আৱশ্যক সেই কথা কোৱা নিম্প্ৰাৰাজ্ঞ।

শিশু সাহিত্য — শিশু সকলেই আমাৰ ভবিষ্যত। তেওঁলোকক সকলোৰে পৰা ভাল পথত পৰিচালনা কৰাত সাহিত্যিক সকলৰো দায়িত্ব আছে। শিশু সকলৰ মনে সকলো কথাৰে আকৃতি গুৰি আক বহুস্ত জ্ঞানিবলৈ বিচাৰে। কিন্তু শিশু আৰু চেমনীয়াৰ মনৰ খোৱাক যোগানটো বৰ কম সংখ্যক কিতাপৰেই যোগান ধৰিব পাৰিছা। চেমনীয়া দলটোৱে পঢ়ি ভাল পায় ডিটেক্টিভ উপন্যাস, এডভেঞ্চাৰচ, বামাঞ্চ, বহুস্তপূৰ্ণ গ্ৰন্থ আদি। কিন্তু এনে বিধ সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত, আমি আজিও দুখীয়া। অজ্ঞান দেশৰ অচিন কাহিনী, বিজ্ঞান বিষয়ৰ গল্প আদি শিশু আৰু চেমনীয়াৰ মনে ভাল পোৱা পুথি আমাৰ সাহিত্যত নাথাকিলে বিদেশী বা আন প্ৰাদেশিক ভাষাৰ পৰা অনুবাদ কৰি প্ৰচলন কৰা উচিত। এনে গ্ৰন্থই তেওঁ বিলাকৰ মানসিক উৎকৰ্ষতা সাধন কৰাত সহায় কৰিব। অৱশ্যে দুই চাৰিখন আমাৰ এনে পুথি ওলাইছে।

পাঠশালা লোকত লৰা-ছোৱালী বিলাকক পঢ়াৰ লগে লগে স্কচিপূৰ্ণ সাহিত্যলৈ ধাউতি ওলাবলৈ আমাৰ ভাষাত থকা নীতি বচন বিলাক, শব্দৰ মাধবৰ উপদেশমূলক গীত ভটিমা বিলাক মুখে মুখে গীতৰ সূত্ৰেৰে গাবলৈ শিকাৰ লাগে। বয়সৰ জাগ লগে সেই গীত বিলাকৰ অৰ্থ শেওঁবিলাকে স্বাভাৱিকতে বিচাৰিব আৰু তাৰ অৰ্থ পালেই নিজৰ জীৱনৰ গঢ় দিবলৈ বাট পাব।

চেমনীয়া বা চেঙেলীয়া ডেকা দলটোৱে বাহিৰা অজাগভিদ্ৱাল কৰাত যোগ দিবলৈ বাঙে সুবিধা নেপায় তাৰ বাবে তেওঁলোকক

বিভিন্ন ধৰণেৰে বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত ব্যস্ত ৰাখিব লাগিব। এই ব্যৱস্থা কৰিব পাবিলে ভাতৃ সমাজৰ মাজত থকা ভাতৃ উল্খলভাত লোপ পাব।

কাৰ্টুন ছবি সন্নিবিষ্ট, বংগবন্ধুৰ ছবিৰে ভৰা পুথিয়ে শিশু মনক বেছি আকৃষ্ট কৰে। অসমীয়া ছুই এখন ভাল গ্ৰন্থ কাৰ্টুন ছবিৰে আঁকি শিশুৰ বাবে প্ৰকাশ কৰা যেনা নহয়।

শিশু বা চেমনীয়াৰ কাৰণে “শিশু বিশ্বকোষ” এখনৰ অতি প্ৰয়োজন হৈছে। ভাৰতৰ প্ৰায় সকলো ভাষাতে “শিশু বিশ্বকোষ” ওলাইছে। আমাৰ ভাষাত নোলোৱাতো সচাকৈয়ে বৰ দুখৰ বিষয়। “অসম সাহিত্য সভা” আৰু চৰকাৰে অতি শীঘ্ৰে এই বিষয়টোত মনোযোগ দিব বুলি আশা কৰিলো।

সকলো শিশুৰ পুথি প্ৰকাশ কৰিবলৈ “অসম সাহিত্য সভা” ভাতৃত মহাবা সত্ৰই দিয়া এটা সৰু “ন্যাস পুঁজি” আছে আৰু অলপতে মাদ্ৰাজৰ ভূতপূৰ্ব গবৰ্ণৰ আদেশৰ আধাৰত মেধি ডাঙৰীয়াই, শিশু সাহিত্য প্ৰকাশ কৰিবলৈ বহু হেতুৰে টকাৰ “ন্যাস পুঁজি” এটা “অসম সাহিত্য সভা”লৈ আগ বঢ়াইছে। এখেত সকলক আমি সদায় কৃতজ্ঞতাৰে মনত ৰাখিম।

সমালোচনা সাহিত্য — এখন উপস্থাপন বা এখন নাটক ৰচনা কৰিবলৈ যিমানখিনি বুদ্ধি জ্ঞানৰ প্ৰয়োজন তাতকৈ বহুতো বেছি জ্ঞান, বুদ্ধি আৰু বিবেচনাৰ প্ৰয়োজন হয় এখন কিতাপৰ সমালোচনা কৰিবলৈ। সমালোচক সকলে সাহিত্যৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। ভেৰ্তলোকৰ সমালোচনাৰ পৰাই আমি এখন কিতাপৰ মূল্যায়ন কৰো। সেই কাৰণে সমালোচক সকল নিৰপেক্ষ হ'ব লাগে।

সমালোচকৰ জ্ঞানৰ পৰিমাণ, দৃষ্টিভঙ্গী বুদ্ধি বুদ্ধি প্ৰকাশ পায়, ভেৰ্তৰ সমালোচনাত। সাহিত্যিকৰ কিতাপত প্ৰকাশ পোৱা লোশ্বৰ্য্যক আলোচনা কৰিবলৈ গৈ—সমালোচকে লিখকৰ লুকাই

থকা সৌন্দৰ্য্য বিনিকো প্ৰকাশ কৰে। সমালোচক পক্ষপাতহীন হোৱা উচিত। এনে হলেই সমালোচনাৰ নিবন্ধ বিনিও উত্তম সাহিত্য হ'ব।

অসমীয়া ভাষা আৰু সাহিত্যত বৰ্তমান চলি থকা অৰাজকতা আৰু দুৰ্নীতিক গুচাবলৈ হলে নিষ্ঠিক সুস্থ আৰু প্ৰকৃত সমালোচনাৰ আৱশ্যক হৈছে। কলিকতাৰ পৰা আমদানি হৈ অহা ভাৱ-প্ৰাৰ্থাই আমাৰ সাহিত্যৰ সত্য নশ কৰাৰ উপক্ৰম কৰিছে। তাৰ উপৰি আলোচনা বা সমালোচনাই হকে নহকে পচিমীয়া সাহিত্যৰ লগত কৰা বিজ্ঞিয়ে অসমীয়া সাহিত্যৰ মানদণ্ড ওপৰলৈ তুলি নিব নোৱাৰে। সাহিত্যত অনৈতিকতা, দুৰ্নীতিকৰণ আৰু অৰাজকতাক বিৰাজ কৰিবলৈ দিশে আমাৰ শিল্প সাহিত্যৰ গতি আৰু মানদণ্ড নিম্নমুখী হৈছে। ইয়াকে বোধ কৰিবলৈ হলে আজি এদল নিষ্ঠিক সমালোচকৰ আবশ্যক।

সাহিত্যিক সকললৈ অনুৰোধ যেন কোনো ওচৰচুবুৰীয়া, দুৰণিবটীয়া বা সাগৰপৰীয়া দেশৰ সাহিত্যৰ অন্ধ অনুকৰণ কৰি আমাৰ সাহিত্যৰ ভাৰাল যেন ওপচায় নেপেলায়। কাউৰী ম'ৰা চৰাই হৈ বেছি দিন থাকিব নোৱাৰে। সেই আশা আৰু চেষ্টাও নিবৰ্ধকেই হ'ব।

ভাষাতত্ত্ববিদ ড বাণীকান্ত বান্ধিষে প্ৰাচীন আৰু আধুনিক অসমীয়া সাহিত্যৰ বিভিন্ন দিশত সমালোচনামূলক প্ৰবন্ধ লিখি আমাৰ সাহিত্যৰ মূল্যায়ন কৰিছে। সাহিত্যৰণী ওলক্ষীনাথ বেজবৰুৱাৰ কিছুমান সমালোচনা আমাৰ সাহিত্যত আদৰণীয় হৈ থাকিব।

কিন্তু দুখৰ বিষয় এষে যে আমাৰ “জোনাকী”, “বাহী”, “আবাহন” যুগৰ বহুতো স্বনামধন্য সাহিত্যিকৰ লিখনিৰ আজিলৈকে প্ৰকৃত আলোচনা সমালোচনা হোৱা নাই। আনন্দব কথো “অসম সাহিত্য সভা”ই বৰ্তমান ওলক্ষীনাথ বেজবৰুৱা, ওচেন্দ্ৰ কুমাৰ আগৰৱালা,

৮২২নং কাকতৰ, ৮২৩নং কাকতৰ স্মৃতি-বাৰ্ষিকী পালন কৰাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিছে। শত বাৰ্ষিকী বিলাকত ভেৰেঙ সন্মত সাহিত্যৰ বিষয় আলোচনা হ'ব বুলি আশা ৰাখিছে।

অসমীয়া ভাষা সাহিত্যত বাণ থকা ডেকা সকলে অসমীয়া সাহিত্যৰ বিভিন্ন যুগৰ গতি, মানদণ্ড আদি বিষয় কথা লৈ গবেষণা কৰিব পাৰে। আমাৰ নাট্য-সাহিত্য, কাব্য-সাহিত্য, বুৰঞ্জী সাহিত্যৰ ওপৰতো এনে গবেষণাৰ প্ৰয়োজন। এটা কথা মনত ৰাখিব লগা এয়ে যে সমালোচকেহে একোটা যুগৰ সাহিত্যক প্ৰকৃত ৰূপত দাঙি ধৰিব পাৰে।

সংবাদ সাহিত্য —আলোচনী আৰু বাতৰি কাকতৰ যোগেদিও সাহিত্য জন-সাধাৰণৰ মাজত প্ৰচাৰ হয়। বাতৰি কাকতৰ প্ৰচাৰ বিস্তৰ ভাবে হোৱা কাৰণেই তাৰ প্ৰভাৱশালী পাঠক সমাজৰ ওপৰত বেছি।

যোৱা বছৰ কেইটাকৈ অসমত বাতৰি কাকতৰ সংখ্যা আৰু প্ৰচাৰ বাঢ়িছে। ১৯৬৭ চনত প্ৰকাশ হোৱা অসমীয়া কাকতৰ সংখ্যা আছিল ২৪ খন। তাৰে ৬ খন নতুনকৈ প্ৰকাশ হোৱা। ইয়াৰ ভিতৰত এখন দৈনিক, দুখন সাপ্তাহিক আৰু দুখন মাহেকীয়া পত্ৰিকা প্ৰকাশ হৈছে। অসমীয়া কাকতৰ পটুৱৈৰ সংখ্যা হ'ল শতকৰা ৬২.৪ জন। চৈধ্যটা ভাষাৰ বাতৰি কাকতৰ ভিতৰত অসমীয়াতে আটাইতকৈ কম কাকত আছে।

সংবাদ-সেবা কৰিবলৈ অসমীয়া শিক্ষিত ডেকাৰ এতিয়াও ধাউতি বঢ়া নাই। ইয়াৰ মূলতে হয়তো সংবাদ সেৱাৰ প্ৰতি থকা আমাৰ দৃষ্টি-ভুলিয়েই দায়ী। সংবাদসেবা বিষয়ক শিক্ষা দিবলৈ বিশ্ববিদ্যালয় দুখনেও ব্যৱস্থা লব পাৰে, সাহিত্যিকৰ দৰে সংবাদ-সেৱাৰ জন্ম নহয়,—শিক্ষা আৰু অভিজ্ঞতাইহে সংবাদসেৱাৰ সৃষ্টি কৰে।

ৰাজনৈতিক, সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিক সমস্যাৰে পৰিপূৰ্ণ অসমক আনৰ আগত পৰিচয় কৰি দিবলৈ হালও আমাৰ উৎসাহী কাকত কেইখন আৰু বেছি সক্ৰিয় আৰু সচেতন হোৱা উচিত। বাস্তৱি কাকতেহে আমাৰ ৰাজনৈতিক আৰু সামাজিক চেতনা জগাই তুলিব পাৰিব।

নিৰ্ভিক সবাদ সেৱাই অসম আৰু অসমীয়া জাতিৰ বহুতো উপকাৰ সাধিব। সাবাদিকৰ প্ৰতি কথাতো স্বাধীন দৃষ্টিভঙ্গী - প্ৰতি কথাৰ তল তল বিচাৰ পদ্ধতিত শূণ্য আলোচনাৰ অভ্যস্ত প্ৰয়োজন। অসমৰ বৃহত্তম স্বাৰ্গৰ কথা চিন্তা কৰি সবাদ-সেৱী সকললৈ মোৰ অনুরোধ হেওঁলাকে যেন কেতিয়াও কোনো পৰি স্থিতিত কোনো শক্তিৰ এচৰত মূৰ নোদোঁবাই বা কোনো শক্তিয়ে হেওঁলাকৰ পোত প্ৰাণ বিস্তাৰ নকৰিব যোৱাৰে। অবাৰিত ভাৱে সত্য-শিৱ-সুন্দৰৰ শাদনা, বাট বুলি জনমীয়া ভাষা আৰু সাহিত্যৰ থাপনাত সাবাদিক সকল উপাচাৰ আগবঢ়াওক।

আৰু এটা কথা ইয়াত বুলি বোধকৰোঁ অবাস্তৱ নহব। আমাৰ কলঙ্ক আৰু স্কলবিলাকে প্ৰত্যেকেই বহেৰেবত একো একোখন আলোচনী প্ৰকাশ কৰি চেমনীয়া বিলাকক সাহিত্য চৰ্চ্চাৰ উদগনি দি য় যেন।

‘অসম সাহিত্য সভা ই এই আলোচনী বিলাকৰ প্ৰতিযোগিতা পাতি, তাৰ ভিতৰত প্ৰেৰ্তা খনক পুৰস্কাৰ দি চেমনীয়া সকলক উৎসাহ উদগনি দিব পাৰে। এনে পুৰস্কাৰ একো একোজন পুৰণি সাহিত্যৰ্থীৰ স্মৃতিত দিয়া ভাল।

লোক সাহিত্য আৰু লোক সংস্কৃতি :- কছাৰী, নগা, মিচিমি, আহম, গাৰো নিকিৰ খাচীয়া, লালু, ফাকিৰাল, কোচ, বলিভা, আহোম, চুটিয়া কাঠ বলিভা বা কাযস্থ, ব্ৰাহ্মণ আদি আটাইবোৰ লগলাগি অসমীয়া জাতিটো। আমাৰ মুখে মুখে চলি অহা ককৰা,

প্ৰবচন, লোকগীত, সাধু আদিয়েই লোক সাহিত্য। মিৰি, মিকিৰ খাহীয়া আদি জনজাতীয় লোকসকলৰ মাজত প্ৰচলিত থকা কিছুমান সাধুকথাৰ সংকলন এটা “অসম সাহিত্য সভাই” প্ৰকাশ কৰিছে। কিন্তু মনপা গাল, চিংকৌ আদি বহুতো জাতিৰ মাজত জনশ্ৰুতি সিঁচবিত হৈ আছে। সেইবিলাক গোটাই আনি অমমীয়া ভাষাত প্ৰকাশ কৰিলে লোকসাহিত্যৰ ভঁৰাল চহকী হ'ব।

আচলতে, সাধুকথা বা প্ৰবচন বিলাক আমাৰ ভাষাত যেনেকৈ আছে জনজাতীয় লোকসকলৰ ভাষাটো কম বেছি পৰিমাণে তেনেকৈয়ে পোবা যায়। এইটো মনকাবলগীয়া যে, আমাৰ সাধু বিলাকত যি কাহিনিক কথান সমাবেশ কৰিছে তিহে এক একে ধৰণেই জনজাতীয় লোকসকলৰ সাধুটো তেনে কাহিনিক বথাকৈ পোবা যায়। তেওঁবিলাকৰ ভাষা আমাৰ পৰা পৃথক হলেও প্ৰাথমিক কিন্তু আমাৰ উভয়ৰে এক। আমাৰ দেশৰ চাক-বোনে পৰি থকা আপুৰুগীয়া লোকসাহিত্যৰ সদস্যখিনি গোটাই আনি প্ৰকাশ কৰিলে সাহিত্যৰ ভঁৰালো চহকী হ'ব—জাতীয় ঐক্য আৰু সহিত্তিও দৃঢ়তৰ হ'ব। আমাৰ ঐতিহাসিক সাহিত্যৰ ভঁৰাল এতিয়াও গৰু চহকী হৈ আছে। কিছুসংখ্যক লোকগীত এতিয়াও অনাবিস্কৃত হৈ আছে। “অসম সাহিত্য সভা” বা আন জাতীয় অনুষ্ঠানে এইবোৰ গ্ৰহণ কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

লোকসাহিত্যৰ দৰে লোক সংস্কৃতি ক্ষেত্ৰতো আমাৰ দেশৰ চহকী। অসমৰ জাতীয় উৎসব বিহুৰ বাহিৰেও আমাৰ জনসাধাৰণে বিভিন্ন উৎসব বিভিন্ন সময়ত পালন কৰে। বিহু উৎসবক কেন্দ্ৰ কৰি দেশখনত এটা সাংস্কৃতিক নব জাগৰণ হোৱা বাঞ্ছনীয়। এই উৎসব সমূহৰ বৈজ্ঞানিক ভাংপৰ্জা আনকি বিহু গীতৰ দৰে আনুসঙ্গিক গীত মাত আদিবো প্ৰকৃত ব্যাখ্যা হোৱা নাই, লোক-সংস্কৃতি বা থলুৱা সংস্কৃতিৰ উত্তৰ কৰি বা সেই সংস্কৃতিৰ লগত

আধুনিক জীৱন ধাৰাৰ সম্বন্ধে ঘটাৰ পাৰিনেৰি এই বিষয়ে চেষ্টা চলোৱাটো প্ৰয়োজন বুলি ভাবো। অসমীয়া সংস্কৃতিৰ মূল ভেটিটো হ'ল লোক সংস্কৃতি। গতিকে আমি পাঁচমীয়া কলা কৃষ্টিৰ অন্ধ অনুকৰণ নকৰি নিজৰ থলুৱা সংস্কৃতিক সাবটি লৈ অনা অসমীয়া, ন-অসমীয়া আদি সকলোকে যাতে এই সংস্কৃতিৰ প্ৰতি আকৃষ্ট কৰিব পাৰে তাৰ বাবেহে যত্ন কৰা উচিত। অসমীয়া লোক সংস্কৃতিৰ প্ৰকৃত মূল্যায়ন এতিয়াও ভালকৈ হোৱা নাই। অবশ্যে বৰ্ত্তমান সময়ত ডা. প্ৰফুল্ল দত্ত গোস্বামীদেৱে বিহু-গীত আৰু বিহু সংস্কৃতিৰ ওপৰত, বৈজ্ঞানিক ভাবে আলোচনা কৰিবলৈ লৈছে।

লোক সাহিত্য আৰু লোক সংস্কৃতিৰ ওপৰত, বিহুৰ তথ্য পাঁচিৰে পৰিপূৰ্ণ তথ্যন সুবৃহৎ গ্ৰন্থৰ অত্যন্ত আবশ্যক। এনে গবেষণা আৰু অধ্যয়নেহে আমাৰ নিজা সংস্কৃতিলৈ সকলোৰে মনত প্ৰজ্জ্বলিত ভাৱ জগাব পাৰিব। নিজ সংস্কৃতি পাহৰি যোৱা অসমীয়া জাতিয়ে আকৌ নিজক চিনি পাব আৰু অনুভৱে অনুভৱত অনুভৱ কৰিব পাৰিব যে আমি অসমীয়া, আমাৰ মাজত ওখ-চাপৰৰ ভেদা ভেদ নাই। আমি এক আৰু এটাহে, কিয়নো আমাৰ জাতীয় সংস্কৃতি এটাহে।

নাট্য সাহিত্য আৰু বঙ্গমঞ্চঃ—নাটক-সাহিত্যৰ আন এটা আবশ্যকীয় অঙ্গ। নাট্যকাৰৰ দায়িত্ব কবি বা ঔপন্যাসিকতকৈ বেছি। চৰিত্ৰৰ চিত্ৰন, বিভিন্ন কথোপকথন, ঘটনাৰ সংঘাট বেলেগ বেলেগ কাৰ্য্যকলাপৰ মাজেদি আহল কাহিনীক সজাই পৰাই উলিয়াই নিব লাগে নাট্যকাৰে। বঙ্গমঞ্চৰ লগত নাট্যকাৰে নাটকৰ সমতা বক্ষা কৰিব লগা হোৱাত প্ৰত্যেক খোজ দিওঁতে বহুতো ভাবি চিন্তি দিব লগা হয়। বঙ্গমঞ্চত সকলো নাট মঞ্চস্থ কৰাৰ সুবিধা নথকাৰ বাবে আমাৰ অভিনেতা সকলে সকলো নাটক কৰিবলৈ সাহ কৰিব পৰা নাই। কিন্তু সুস্থ মন

পূৰ্ণাঙ্গ নাট লিখোতে নাট্যকাৰে প্ৰায়েই বঙ্গমঞ্চলৈ মন নকৰে। বঙ্গমঞ্চলৈহে নাটখন সূচাকৰূপে কৰিবলৈ সজাই লব লগীয়া হয়। মুঠতে নাট্যকাৰ আৰু বঙ্গমঞ্চ উভয়ৰে সুন্দৰ সহযোগীতা হলেহে নাটখনৰ অভিনয় সৰ্ব্বাঙ্গ সুন্দৰ হৈ পৰে।

বিজ্ঞানে মানুহৰ চিন্তাধাৰা পৰিবৰ্ত্তন কৰিলে। আজিৰ মানুহ যুক্তিবাদী। পুৰণি কোশল অতিক্ৰম কৰি দিনে দিনে নতুন কোশলৰ প্ৰবৰ্ত্তন হৈছে। সমাজৰ ব্যক্তিগত সমস্যাৰ চিন্তাশীল শোক সকলে নাটকত ৰূপ দিছে। এনে ধৰণৰ নাটক আমাৰ সমাজত অতি আবশ্যিক হৈ পৰিছে। নাট্যকাৰ সকলে নাটক ৰচনা কৰোতে বিশেষভাবে সংলাপৰ ওপৰত চকু দিব লাগে। কাৰণ চৰিত্ৰ প্ৰকাশ হয় সংলাপৰ যোগেদি আৰু সমাজক পোহৰলৈ বাট দেখুবাই দিব পাৰে এই সংলাপেই।

পূৰ্ণাঙ্গ নাটৰ বাহিৰেও আজি এক অঙ্গীয়া নাট সৃষ্টি হৈছে। এক অঙ্গীয়া নাটকত দেখা যায় এটা বিশেষ ঘটনাক কেন্দ্ৰ কৰি নাটক ক্ষীপ্ৰ গতিত আগবাঢ়ে। ইয়াৰ ৰচনা কোশল পূৰ্ণাঙ্গ নাটকতকৈ বেলেগ। ইয়াত মাত্ৰ এটা দিশহে প্ৰকাশ পায়। কম সময়, কম কথা, কম চৰিত্ৰক লৈ এক অঙ্গীয়া নাট ৰচিত হয়।

এক অঙ্গীয়া নাটৰ অভিনয়ে মানুহক আকৰ্ষণ কৰিছে, কিয়নো কামৰ মাজতে ক্ষুদ্ৰক সময় উপভোগ কৰিবলৈ মানুহে সুচল পায়। এক অঙ্গীয়া নাটৰ ঘটনাবিলাকে দৰ্শকৰ মনত বেথাপাত কৰিব নোৱাৰে। পূৰ্ণাঙ্গ নাটৰ কাহিনী দৰ্শকৰ মনত বহুত দিনলৈকে বৈ যায়। কিন্তু আমি দেখিছো এক অঙ্গীয়া নাটকৰ আজি যেনে প্ৰচলন হৈছে, পূৰ্ণাঙ্গ নাটকৰ তেনে হোৱা নাই। নাটকৰ উন্নত কৰিবলৈ হ'লে অভিনেতা সকলে পূৰ্ণাঙ্গ নাটৰ ওপৰত বিশেষ মনোযোগ দিয়াটো বাঞ্ছনীয়।

নাট্য অভিনয়ে সমাজ সংশোধন কৰাত আৰু সমাজক আগবঢ়াই নিয়াত যিমান শক্তিশালী সিমান শক্তিশালী গল্প উপস্থাপন বা বচনা নহয়।

অসমত আজি এটা জাতীয় নাট্যশালাৰ অতি প্ৰয়োজন। গুৱাহাটীত নিৰ্ম্ময়মান ববীন্দ্ৰভৱন নাটমঞ্চকে অসমৰ জাতীয় নাট্যশালা ৰূপে পৰিগণিত কৰিব পাৰি। বাইজ আৰু চৰকাৰৰ সহযোগিতাত প্ৰতিষ্ঠিত জাতীয় নাট্যশালাই অসমৰ নাট আৰু মঞ্চ আন্দোলনত এক বিশিষ্ট ভূমিকা লব পাৰিব। এই নাট্যশালাই অসমৰ শৌৰাণিক নাটকসমূহ, অসীয়া নাট ভাওনা, পুতলা নাচ, নৃত্য নাট্য, বিহু নাচকে আদি কৰি বিভিন্ন থলুৱা গীত মাত আদিবো চম্ভা কৰিব পাৰিব। জাতীয় নাট্যশালাক কেন্দ্ৰ কৰি এটা সাংস্কৃতিক আন্দোলন গঢ়ি উঠিব সম্ভাৱনা আছে।

অনাতাব কেন্দ্ৰ :- আজি কিছুদিনৰ ভিতৰতে ভাৰত চৰকাৰে অসমৰ কেইবা ঠাইতো অনাতাব কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰিছে। এই অনাতাব কেন্দ্ৰ বিলাক প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ মূলত বৈদেশিক, সামৰিক আদি বিভিন্ন কাৰণ জড়িত আছে। তথাপি অসমত এই বিলাক প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ বাবে আমি ভাৰত চৰকাৰৰ শলাগ লৈছোঁ।

অসম--সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰতো সঁচাকৈয়ে অসম'। বিভিন্ন সংস্কৃতি একেলগে থপ খাই ইয়াত এটা যাদুঘৰৰ সৃষ্টি বৰিছে বুলিব পাৰি। পাৰ্বত্য জনজাতি লোকসকলৰ (নেফা বাসিকো ধৰি) লোক সংস্কৃতি সঁচাকৈয়ে বিভিন্ন ধৰণৰ আৰু বিচিত্ৰ ৰূপৰ। এনে এখন ৰাজ্যত অনাতাব কেন্দ্ৰ সমূহবো দায়িত্ব বহুত। প্ৰধানত এইটো মন কৰিবলগীয়া যে বিভিন্ন কলা কৃষ্টিৰ সমন্বয়ে হৈছে অসম। অসমৰ সংহতি আৰু ঐক্য সংস্কৃতিৰ যোগেদিহে অক্ষুণ্ণ ৰাখিব লাগিব। সেয়েহে আমি অনাতাব কেন্দ্ৰ সমূহত বেছিভাগ অসমীয়া কৃষ্টিৰ কথা শুনিবলৈ বিচাৰোঁ।

অসমৰ আকাশে বতাহে লোক সংস্কৃতিৰ “বেণু” উৰি ফুৰিছে। এইবিলাক সংগ্ৰহ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত অঁনাভাৰ কেন্দ্ৰ সমূহ আৰু সক্ৰিয় হোৱাতো ভাল বুলি ভাবোঁ। নহলে বতাহতে উৰা ‘বেণু’ বতাহতে বিলীন হব। অসমীয়া ভাষা সংস্কৃতিৰ প্ৰচাৰৰ ক্ষেত্ৰতো অঁনাভাৰ কেন্দ্ৰই বহু কাম কৰিব পাৰে। অনা-অসমীয়া লোকক “অসমীয়া ভাষা” শিকোৱাৰ এটা প্ৰচেষ্টা অঁনাভাৰ কেন্দ্ৰই লব পাৰে। অসমীয়া ভাষাৰ শুদ্ধ আৰু নিৰ্ভীক উচ্চাৰণৰ ওপৰত অঁনাভাৰ কেন্দ্ৰই গুৰুত্ব দিয়া উচিত। আৰু লগতে কব খোজো কলিকতা, মাদ্ৰাজ আদি অন্তৰ্দেশ কেন্দ্ৰৰ দৰে আমাৰ অঁনাভাৰ কেন্দ্ৰটো আঞ্চলিক ভাষা সংস্কৃতিৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দি আচনি প্ৰস্তুত কৰিব লাগে।

অসমীয়া সাহিত্য প্ৰচাৰৰ ক্ষেত্ৰত অঁনাভাৰ কেন্দ্ৰই বৰ্তমান থকা বাবস্থাৰ উপৰিও অগ্ৰাণ বাবস্থা অবলম্বন কৰিব পাৰে। বৰ্তমান প্ৰচাৰিত কবি সন্মিলনৰ বাহিৰেও গল্পকাৰক, ঔপন্যাসিক, নাট্যকাৰ, নিবন্ধ লিখক আদি সাহিত্যিক সকলৰা ন আৰু পুৰণিৰ মাজত এটা সোণাযোগ ব্যৱস্থা কৰিবলৈ, “সাহিত্য চৰা” নাম দি এটা অস্থান প্ৰচাৰিত কৰিব পাৰি, য’ত অসমীয়া সাহিত্য আৰু তাৰ ধাৰাৰ বিষয়ে শ্ৰোতা সকলক পৰিচয় কৰি দিব পাৰি।

অঁনাভাৰ নাটক আৰু তাৰ পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত এটাই কণা কব পাৰি যে নাটক অস্থায়ী সৃষ্টি হৈছে যদিও কোনো এখন নাটকেই আজিলৈকে শ্ৰোতাৰ মাজত অভূতপূৰ্ব আলোড়নৰ সৃষ্টি কৰিব পৰা নাই। ভাল অসমীয়া গল্প, উপন্যাস বিলাকৰ নাটকীয় ৰূপ দিব পাৰি। বিশ্বৰ শ্ৰেষ্ঠ নাটক সাহিত্য অসমীয়া অনুবাদ এতিয়ালৈকে বহুপ্ৰকাৰে অঁনাভাৰ কেন্দ্ৰই প্ৰচাৰ কৰিব পাৰে। নাটকৰ অভিনয় আৰু প্ৰযোজনৰ মানদণ্ড এতিয়ালৈকে উচ্চ স্তৰৰ কৰিবলৈ যত্ন কৰা উচিত। গভাৰ্ণমেণ্টকটাই সকলো ক্ষেত্ৰতে

হেতুৰ স্বৰূপ নতুন কলা-কৌশল, আত্মীক ভাব জাহাইহে অঁনতাৰ নাট্যকাক জনপ্ৰিয় কৰি তুলিব পাৰিব।

আনকি অসমৰ সুযোগ্য কুতী সন্তান সকলৰ মৃত্যুত অঁনতাৰ কেইটো পূৰ্ব পলিকল্পিত কাৰ্য্যক্ৰম প্ৰচাৰ কৰি যোগ্য পৰিচালনাৰ প্ৰমাণ দিব পৰা নাই। গীতা ভাগবত, বৰগীত, কীৰ্ত্তনৰ মাধ্যমেৰে মৃতকৰ প্ৰতি শোক প্ৰকাশ কৰাটোহে সকলোৰে বিচাৰে। সমগ্ৰো-পযোগী কাৰ্য্যক্ৰমৰ পৰিবৰ্ত্তনতহে কৰ্ম্ম-কৰ্ত্তা সকলে নিজৰ দক্ষতাৰ পৰিচয় দিব পাৰিব।

যাদুঘৰ, পুৰাতত্ত্ব অনুসন্ধান সমিতি আদি :- যাদুঘৰক শিল্প, কলা-কৃষ্টিৰ স গ্ৰাহালয় বুলি কব পাৰি। এনে সংগ্ৰাহালয়ৰ মূল উদ্দেশ্য হৈছে এটা জাতিৰ হেজাৰ বা শ-শ বছৰৰ সভ্যতা আৰু কৃষ্টি কেনেদৰে আগবাঢ়িছে তাৰ জ্ঞান দিয়া। বিভিন্ন কাৰণত যাদুঘৰৰ অবদান স্বীকাৰ কৰিবই লাগিব।

পৰ্বতে ক'বৰে, গাৱঁ-ভূঞে সিঁচৰিত তৈ থকা শিলৰ গাভ খোদিত লিপি বা প্ৰতিমূৰ্ত্তিয়ে আমাক এটা সময়ৰ, এটা যুগৰ কলা কৃষ্টিৰ আৰু ঐতিহাসিক মূল্য থকা কথাৰ সাক্ষ্য দিয়া। আমাৰ দেশৰ যি ঐতিহ্য সি অতি পুৰণিকলীয়া। অতীতক লৈ আমি সততে গৌৰৱ কৰোঁ। গতিকে আমি যাদুঘৰ, পুৰাতত্ত্ব বিভাগ আদিক সৰ্ব্বতোপ্ৰকাৰে সহায় কৰা উচিত যাতে আমাৰ দেশৰ হাবিয়ে বননিয়ৈ লুকাই থকা বিবিধ বুৰঞ্জীৰ সমল সংগ্ৰহ কৰি ৰাজহুৱা বা জাতীয় সম্পত্তি কৰি ৰাখিব পাৰোঁ। আজি প্ৰকৃত অৰ্থত কবলৈ গলে প্ৰাক আহোম যুগৰ বুৰঞ্জীৰ সমল অসমত প্ৰায়েই কম হৈ আহিছে। আহোম যুগৰ প্ৰতিচিহ্ন সমূহ ৰাজহুৱা উদাসীনতাৰ কলত ধ্বংস হৈ যোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। বহুতো মৈদাম, গড়, ঘৰ, মন্দিৰ আজি যান্ত্ৰিক সভ্যতাৰ বলি হ'ল। এতিয়া জীৱনী শক্তি হীন দ'ল, দেৱালয় আৰু বিবিধ সমল সবুহক আমি যদি

তাৰ ঐতিহাসিক মূল্য দিবলৈ পাহৰো—অতীতক অতীতৰ বৃত্তত
লীন যাবলৈ এৰি দিওঁ ভাৰতৰ অন্যান্য প্ৰদেশবাসীৰ আগত আমি নিজে
কি বুলি চিনাকি দিম? বহুতে এতিয়াও আমাৰ দেশখন ‘ব্ৰহ্মসী
দেশ’ আৰু “বুঢ়িহৰ ৰাজত্ব কালতহে অসমলৈ সত্য মানুহ আ’হল”
বুলি কয়। অন্যান্য ভাৰতীয়ৰ অসমৰ প্ৰতি থকা এই অজ্ঞতা বা
অনভিজ্ঞতাক দূৰীভূত কৰিবলৈ হলেও আমাৰ বুৰঞ্জীৰ সমল বাহ্যিক
সম্পূৰ্ণৰূপে সংৰক্ষণ কৰা উচিত।

পুৰণি সাঁচি-পতীয়া পুৰিবিলাক মানুহে ভাঙ্গকৈ নবখাৰ দোষত
বহুতো নষ্ট হৈছে। চৰকাৰৰ সহায়ত ‘১৯১২-১৩ চনতে শ্বৰ্গীয়া
হেমচন্দ্ৰ গোস্বামী ডাঙৰীয়াই বহুতা পুৰি সংগ্ৰহ কৰিছিল। সেই
পুৰিবিলাক ৰক্ষা কৰিবলৈ আৰু পুৰি সংগ্ৰহ কৰিবলৈ “গায়কপ
অনুসন্ধান সমিতি” স্থাপিত হৈছিল। আমি জনো এতিয়াও বহুতো
পুৰণি পুৰি মানুহৰ ঘৰে ঘৰে আছে। সেইবিলাক এষ্ট গোৰাৰ
আগতে আমি যাহে গোটাই আনিব পাৰো তাৰ বাবে চেষ্টা কৰিব
লাগে।

পুৰণি চত্ৰপাণ্য গ্ৰন্থ আলোচনী আদিক কোনো ব্যক্তিৰ ব্যক্তি-
গত সম্পত্তি হ’বলৈ এ’ব দিয়া উচিত নহয়। এনে বহুমানীয়া
সম্পত্তিক সোনকালেই ৰাজহুৱা সম্পত্তি কৰা উচিত। চৰকাৰ আৰু
বাইজৰ সহযোগিতাত “বুৰঞ্জী আৰু পুৰাতত্ত্ব বিভাগ” যোগেদি এই
পুৰি পত্ৰ সমূহ সংগ্ৰহ কৰি ‘নেচনেল্ আৰ্কাইভাচ’ বা জাতীয়
গ্ৰন্থাগাৰত থোৱাৰ দৰে জাতীয় সম্পত্তি কৰি ৰখা উচিত। এক
ঠাইতে এই পুৰি সমূহ থাকিলে গবেষণা সকলোৰে কাম কৰিবলৈ
সুচল লাগিব।

পৰ্বত ভৈল্লাম সম্প্ৰীতিৰ ক্ষেত্ৰত একাধাৰ :—‘অসম’ শব্দটোৰ
অৰ্থই হৈছে কোনো সমান নহয়। আৰু দেশখন ওখ চাপৰ ভূমি-
বৃত্তৰ কাৰণেও অসম বোলে। দুয়োটা অৰ্থৰে ওৎপৰ্য্য আছে।

বুটিহৰ আগমণৰ আগলৈকে আমি “হিলছ” (Hills) আৰু “প্লেইনচ্” (plains) শব্দ কেইটা ব্যৱহাৰ কৰা নাছিলো। তাৰ কাৰণ আমি যে পৃথক জাতি বা আমাৰ মাজত যে প্ৰভেদ আছে সেই কথা আমাৰ মনে ধৰেও নাছিল। এই ভেদভেদে জ্ঞান সুস্পষ্ট কৰিলে বুটিছ শাসনে। ডেওঁলোকৰ ৰাজত্ব কালত যি বিহু গছৰ বীজ কই থৈ গ’ল তাক আজি আমি বহুত চেষ্টা কৰিও আলুৰে সৈতে উৰালিব পৰা নাহি। খৃষ্টান ধৰ্ম প্ৰচাৰকাৰী মিছনেৰী সকলেও পৰ্বত তৈয়ামৰ মাজত বিভেদ ভাবৰ সূচনা কৰিলে। ১৮৭০ চনত প্ৰবৰ্ত্তিত কৰা ইনাৰ লাইন বেণ্ডেলছনৰ কল স্বৰূপে পৰ্বত তৈয়াম সংস্কৃতিৰ যোগাযোগ বিচিন্ন হ’ল। পাৰ্বত্য জিলা কেইখনত খৃষ্টান ধৰ্ম প্ৰবৰ্ত্তন হোৱা হেতু সেই অঞ্চলৰ খ্ৰীষ্টিয়ান সকল সম্পূৰ্ণ পচিমীয়া সভ্যতাৰ প্ৰভাৱত পৰিল। এতিয়া আকৌ সেই সকলৰ মাজত হিন্দুধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰি অসমীয়া নীতিৰ লগত সেই জনজাতি লোকসকলক চিনাকি কৰি দিয়াৰ আশাও মিছা আৰু তেনে চেষ্টাও হয়তো সম্পূৰ্ণ নিবৰ্ধক হ’ব। গতিকে এনে ক্ষেত্ৰত ধৰ্ম্মীয় বা সাম্প্ৰদায়িক ভাবধাৰা নলৈ এই অঞ্চল সমূহত অসমীয়া সংস্কৃতি প্ৰচাৰৰ বাবেহে চেষ্টা চলোৱা প্ৰয়োজন। বহুল অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক দৃষ্টিভঙ্গীৰ কালৰ পৰাও চাল পৰ্বত তৈয়ামৰ ঐতিহাসিক যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ পুনঃ প্ৰতিষ্ঠা কৰা অতি প্ৰয়োজন।

“অসম সাহিত্য সভা”ই আজি কেইবাবছৰো ধৰি অসম প্ৰীতিৰ ভাৱ বুধাই আনিবলৈ চেষ্টা কৰিছে, কিন্তু কিছুদূৰ আগ-বাঢ়িছে যদিও নানা কাৰণত সম্পূৰ্ণ ভাৱে কৃতকাৰ্য্য হ’ব পৰা নাই।

এই খিনিতে এটা কথা চকুত পৰে, পৰ্বত তৈয়ামৰ সম্প্ৰীতি উন্নত কৰিবলৈ, আমাৰ ডেকা সকলে কামে-কাজে, ব্যৱসায় আদিত ডেওঁবিলাকৰ মাজলৈ যাব লাগে। আমি গম পাইছো “বেকা”ৰ বাইছে তাৰ স্কুল বিলাকলৈ অসমীয়া ডেকাক আগ্ৰহেৰে বিচাৰিছে।

ডেকাসকল উৎসাহ উদ্যমেৰে যোবা উচিত আৰু অসম চৰকাৰেও, “নেকা”লৈ আমাৰ ডেকাসকলক যাবলৈ উৎসাহিত কৰে যেন। আমাৰ খিলং, আইজাল, ডিব্ৰু, তুৰা, সদিয়া, কহিয়া, নেকা আদি ঠাইত যি ডাকবীয়া আমাৰ ডেকা আছে, তেওঁবিলাকে পৰ্বতীয়া ভাই-ভনী সকলৰ লগত মিলিবলৈ সুবিধা পাইছে। এওঁ সকল ডেকাই তেওঁবিলাকৰ ভাষাবিলাক যদি শিকে তেন্তে আমাৰ মাজত বহুতো ভুল বুজাবুজি দূৰ হ’ব আৰু সম্প্ৰীতিৰ ভাব দৃঢ় হ’ব। মিহানবী সকলৰ দৰে আমাৰ ডেকা সকলে পাৰ্বত্য সমাজৰ লগত নিষ্কাৰ খাপ খুৱাই তেওঁলোকক আমাৰ সংস্কৃতিৰ লগত পৰিচয় কৰি দিব লাগে। একে সংস্কৃতি আৰু একে উদ্দেশ্য হলেহে আমাৰ মাজত থকা প্ৰভেদৰ আৰ-কাণোবখন আঁতৰি যাব। সংহতিৰ এনাজৰি ডালৰ বান্ধোন ভেটিয়া হয়তো কটকটীয়া হৈ পৰিব।

কিছু দিনৰ আগতে এই মহৎ উদ্দেশ্যৰে “অসম সাহিত্য সভা”ই “ভাষা জ্ঞান পৰীক্ষা”ৰ ত্ৰেণী গুৱাহাটী, ডিব্ৰু আদি ঠাইত আয়োজন কৰিছে। ইয়াৰ মূল উদ্দেশ্য হ’ল অসমীয়া ডেকাক আন পাৰ্বত্য লোকৰ ভাষা-ভাষীৰ লগত পৰিচয় কৰি দিয়াৰ আৰু সে’দৰে পাৰ্বত্য জিলাৰ লোকসকলক অসমীয়া ভাষাৰ লগত চিনাকি কৰি দিয়াৰ। জন-জাতীয় লোক সকলৰ বাহিৰেও অসমত থকা বহুতো অনা-অসমীয়া ন’-অসমীয়াইও এই সুবিধা গ্ৰহণ কৰিছে। এই ক্ষেত্ৰত অৱশ্যে বাইজ আৰু চৰকাৰৰ সক্ৰিয় সহযোগিতা লাগে। সকলোৰে সহায়ত্ব আৰু সাহায্য পালে এই মহৎ কাৰ্য্যই পৰ্বত তৈয়ামৰ সম্প্ৰীতি গাঢ়ত্ব কৰি তুলিব।

অসমৰ অৱস্থিতি ভাৰত বা দক্ষিণ পূব এচিয়াতে বৰ সফট-জমক। ইখনৰ পিছত সিখন কৈ দুখন বস্তুক্ষয়ী যুগ লাগিল।

এই মুহূৰ্ত্ত ধুমুহা নাম কাটোতেই প্ৰবল বানপানীৰ প্ৰতি বহুৰে আমাৰ জুলুকি জুলুকিকৈ লিৰাইছে। তাৰ উপৰি আমাৰ মাজৰ কিছুমান পৰ্বতীয়া ভাই-ভনীয়ে অতৃষ্ণা পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰি আমাক আৰু আঁতৰালৈ পেলাইছে। এই সকলবোৰ বেমে-জালিৰ পৰা দেশখন উদ্ধাৰ কৰি সুস্থিৰ কৰিবলৈ হলে আমাৰ পৰ্য্যন্ত ভৈয়ামৰ জাতীয় সংগতি আৰু গৈক্য অক্ষুণ্ণ ৰাখিব লাগিব।

কাছাৰৰ কথাঃ—কছাৰী বাণ্য কাছাৰ। কছাৰী সকল হাতে তিমজুৱা অসমীয়া। ইতিহাসৰ বিপৰ্য্যয়ত কছাৰীসকলৰ নিজৰ গৈক্য নিজৰ ঠাইতে প্ৰায় হেৰুৱাই পেলাইছে।

মানব আক্ৰমণত অসম উপগ্ৰহকাৰ বহুতো অসমীয়া লোকে প্ৰায় দেৰা নহব আঁতৰত কাছাৰত খাছ অসমীয়া ধৰণেৰে গাঁও পাতি বসতি কৰিলেগৈ।

এই সকল অসমীয়া আমাৰ তেওঁ-মজ্জহৰ। তেওঁ বিলাকে বিচাৰিছে, মাতৃ ভাষা অসমীয়াৰ মাধ্যমত ল'ৰা ছোবালীক শিক্ষা দিবলৈ। কেই বছৰ মানৰ আগতে, তেওঁবিলাকৰ আহ্বানত “অসম সাহিত্য সভা”ই অসমীয়া গাঁও কেইখনত অসমীয়া মাধ্যমৰ কেইখন মান পাঠশালা স্থাপন কৰিছে। এই পাঠশালা বিলাকলৈ চৰকাৰৰ বোৰে কিছু সহায় দিছে, সেয়ে যথেষ্ট হোৱা নাহি। তেওঁবিলাক ফকন এফ-ই কুশলক “স-টি” আধিক সাহায্য দি আহিছে।

অসম উপত্যকাত বঙালী ভাষা ল'ৰা ছোবালীৰ শিক্ষাৰ বাবে, বঙালী ভাষাৰ মাধ্যমত চলা পাঠশালা আৰু হাইস্কুল বিলাকত চৰকাৰ যেনদৰে সহায় সহায়ত্ব দিছে, সেই দৰেই, কাছাৰত থকা অসমীয়া ভাষা ল'ৰা ছোবালীৰ বাবে, অসমীয়া ভাষাৰ মাধ্যমত পাঠশালা আৰু হাইস্কুল স্থাপনত সহায় কৰাটো আমি বাঞ্ছা কৰোঁ। কাছাৰৰ অসমীয়া গাঁও কেইখনৰ মাজত,

এখন অসমীয়া মাধ্যমৰ গাই স্কুল স্থাপন হোৱাটো অতি প্ৰয়োজন। সময় বহুতো উকলি যাব। এসময় সাহিত্য সমন্বয় আৰু চৰকাৰে এই বিষয়টোৰ বাবে যেন সোনকালে প্ৰবৰ্তন কৰে।

এই নিম্নাংক, বহুশাই আলোচনা নকৰি অমি কৰ্ত্ত, আমি কাছাৰত থকা অসমীয়া ভাষা শাস্ত্ৰী সকললৈ বেতিয়াও নাপাহৰো।

ৰাজ্যিক ভাষা আৰু অসমীয়া পৰিভাষাঃ—এসময় চৰকাৰে ১৯৬০ চনত অসমীয়া ভাষা ৰাজ্য ভাষা প্ৰসঙ্গত এখন অধিনিয়ম গ্ৰহণ কৰাৰ চৰকাৰী উদ্দেশ্য আছিল। পৰ্যায়ত অসমীয়া ভাষা প্ৰাচ্যৰ বৰাৰ উপৰিও আদালত বিলাকত এই ভাষা প্ৰয়োগ কৰাৰ সৰ্ব্বমুঠ গুৰুত্ব। প্ৰথম কৰ্ম হলেও চৰকাৰে যি সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। ই বাস্তৱত কিমান দূৰ কণ দিব পাৰে তাৰ কাৰণ নোহোৱা সন্মত দৃষ্টি ৰাখিছ।

এই খিনিতে উল্লেখ্য হৈছে যে এসময় চৰকাৰে অলপো প্ৰকাশ কৰা ‘অসমীয়া পৰিভাষা’খন সৰুজীয়ে বাবে প্ৰতিধান যোগ্য হোৱা নাই। ইয়াৰ শব্দ সমূহ সৰ্ব্ব সাধাৰণৰ বোধগম্য আৰু সহজ বোধ্য নাই হোৱা গতিকে ই সৰ্ব্ব জনপ্ৰিয় হব নোৱাৰে। আনহাতে এসময় চৰকাৰে পৰিৱৰ্তিত আৰু সংশোধিত পৰিভাষা এখন সন্মত প্ৰণয়ন কৰি প্ৰকাশ কৰিব। পৰিভাষাৰ এক সমূহ নিৰ্বাচন বাৰাংক শব্দ সমূহৰ চলিত আৰু জনপ্ৰিয়তা সন্দেহ নকৰি উচিত।

আমি বিচাৰো কি ?—অসমীয়া সাহিত্যৰ উন্নতি সাধন কৰিবলৈ আমাৰ মূৰনি সৰুজীয়ে সাহিত্যকে যোগ্যমানান্তি দিয়া কৰি আহিছে। আমাৰ চিৰাচৰিতীয়া অসমীয়া ভাষাই স্বীকৃতি পাইছে। আমাৰ ভাষা বুদ্ধি আৰু কিছু পৰিমাণে ক্ৰমী হৈছে। আজি অসমীয়া ভাষা ৰাজ্যিক ভাষা ৰূপে গণ্য হৈছে। কিন্তু এই খিনিতে বৈ গলে নহব, আমাৰ সাহিত্যৰ আৰু বেছি উন্নতি সাধন প্ৰয়োজন হৈছে।

আমাৰ পাঠ্যপুথি বিলাকৰ অৱস্থা বৰ খোকলগা। আমি ভাল ভাল কিতাপৰ যোগান ধৰিব নোৱাৰাৰ বাবে আমাৰ লৰা-ছোৱালীয়ে অন্যান্য উন্নত দেশৰ লৰা ছোৱালীৰ দৰে আগবাঢ়ি যাব পৰা নাষ্ট বিভিন্ন বিষয়ত লাগতিয়াল পুথি লিখি প্ৰকাশ কৰিবলৈ সাহিত্যিকসকলে যাত্ৰা আৰ্থিক সাগৰা লাভ কৰিব পাৰে তাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰ সন্ধান হোৱা অত্যাৱশ্যক।

মন কৰিলে দেখা যায় আমাৰ সকলো প্ৰচেষ্টা আধাবাটতে বৈ যায়। একোখন আলোচনী প্ৰকাশ হয় যি উন্নয়নে সেই উন্নয়ন চোঁৱানী পৰিবলৈও বেছি সময় নালাগে।

আজি পৃথিৱীৰ প্ৰায় সকলো দেশৰ ভাষাতে বিশ্বকোষ (Encyclopedia) প্ৰকাশ পাইছে। কিন্তু অসমীয়া ভাষাত এতিয়ালৈকে ওলায় নাহি। অতি শীঘ্ৰে তেনে ধৰণৰ বিশ্বকোষ প্ৰস্তুত কৰাৰ কাম “অসম সাহিত্য সভা”ই বা তেনে ধৰণৰ অকুৰ্ত্তানে হাতত লোৱা উচিত। এই ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে যুক্ত হওঁ সাহায্য আগবঢ়াব লাগে।

আত্মজীৱনী আৰু জীৱনীমূলক সাহিত্যৰ এটা নুকীয়া মূল্য আছে। এই ক্ষেত্ৰত আমাৰ সাহিত্যৰ ভঁৰাল এতিয়াও চালুকীয়া হৈয়ে আছে। জীৱনী বা আত্ম-জীৱনী গভাৱগতিক ভাবে নিলিখি, জীৱনীৰ লগতে সেই সময়ৰ দেশখনৰ বাহিৰ ভিতৰৰ এটা ইতিহাস দিয়া, এনে সাহিত্যও বৰ টগাদেচ বস্তু হৈ পৰিব কাৰণ কাল্পনিক কাহিনীতকৈ সঁচা কাহিনী জনসাধাৰণৰ বেছি আদৰৰ বস্তু। আমাৰ লিখক সকলে এই বিষয়ত অধিক মনোযোগী হ’ব বুলি আশা কৰিলো।

অসমত প্ৰায় চতুৰ্দ্ধ শতিকাৰ পৰাই অসমীয়া কবি সকলে ভেওঁবিলাকৰ সমসাময়িক বক্তা-মহাবলা সকলৰ পৰা কাব্য বচনা কৰিবলৈ অনুপ্ৰেৰণা আৰু অৰ্থসাহায্য পাইছিল। বক্তা

সকলে সংস্কৃত পুৰাণ আদি শাস্ত্ৰত থকা নৈতিক, আধ্যাত্মিক আৰু ধৰ্ম ধৰ্ম সম্বন্ধীয় কথাবোৰ অসমীয়াতলৈ অনূবাদ কৰাত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল। বাঙালীৰ অনুপ্ৰেৰণাত যি সাহিত্য বৰ্চি উঠে সি আজিও অমৰ হৈ আছে।

প্ৰাচীন পদ্ধতিৰ পৰম্পৰা অনুযায়ী বৰ্ত্তমান আমাৰ জাতীয় চৰকাৰে সাহিত্যিক সকললৈ সাহায্য আগবঢ়োৱাটো অত্যন্ত আবশ্যক। অৰ্থনৈতিক আৰু ব্যক্তিগত না-না অশান্তিৰ পৰা মুক্ত হ'ব পাৰিলেহে সাহিত্যিকে একাণপতীয়া ভাৱে সাহিত্য চৰ্চা কৰিব পাৰিব।

আজীৱন সাহিত্য সেৱী সকলক আজি যি সাহিত্যিক “পেঞ্চন” দিয়া হৈছে, বৰ্ত্তমান সমাজৰ আৰ্থিক পৰিস্থিতিতলৈ চাই সি কোনো লোককে সাহিত্য চৰ্চা কৰিবলৈ উৎসাহ বা উৎপাদি নোহোৱায়। যদি শীঘ্ৰেই এই পেঞ্চনৰ মান উচ্চ নিৰ্ব্বাচিত কৰা উচিত।

চৰকাৰী-বেচৰকাৰী প্ৰকাশন প্ৰতিষ্ঠান সমূহ, বাতৰি কাকত, আলোচনী প্ৰকাশন বোৰেও সাহিত্যিক সকলক সাহায্য আৰু প্ৰেৰণা যোগোৱা উচিত। আজি বহুতো প্ৰতিভাবান সাহিত্যিকে একমাত্ৰ অৰ্থনৈতিক সমস্যাৰ জুৰুলা জুপুৰা হোৱা বাবেই সাহিত্য চৰ্চালৈ গিঠি দিছে।

“চন্দ্ৰকান্ত অভিধান”ৰ তৃতীয় সংস্কৰণৰ কাম “অসম সাহিত্য সভা”ই হাতত লৈছে। এই কাম সৰ্ব্বাঙ্গ সুন্দৰ হৈ সূচকৰূপে সমাধান হব বুলি আশা ৰাখিছা। তাহানিৰ ৷হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ “ব্যাকৰণ” আৰু ৷সত্যনাথ বৰাৰ “বহুল ব্যাকৰণ”ৰ পাছত আমাৰ ভাষাত আৰু নিৰ্ভৰযোগ্য ব্যাকৰণ ৰচনা কৰা হোৱা নাই। বৰ্ত্তমান বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিত লিখা এখন ব্যাকৰণৰ প্ৰয়োজন সকলোৱে অনুভৱ কৰিছে।

বৰ্তমান সময়ৰ আলোচনী আৰু বাতৰি কাকতৰ পাত মেলিলে কোনো কোনো ক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে শব্দ প্ৰয়োগ, আখৰ জোঁটনী আদিত কোনো এবাবন্ধা নিয়ম মানি চলা হ'ব নাই। আৰু এখন বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰে যুগুত কৰা গাৰ্হণ বচনা কৰি তাক মানি চলিলে এই অবাঞ্ছকতা দূৰ হ'ব যেন লাগে।

আমাৰ ভাষা সাহিত্যৰ প্ৰচাৰ বৰ প্ৰয়োজনীয়। এনে প্ৰচাৰৰ বাবে “অসম সাহিত্য সভা”ই উপযুক্ত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

অসমীয়া ভাষা প্ৰচাৰ আৰু সঠিক ক্ষেত্ৰত “অসম সাহিত্য সভা”ৰাখা সভা সমূহ সত্ৰীয় ভূমিৰ পৰা পোতা উচিত। “অসম সাহিত্য সভা”ৰ এটা সকায়া প্ৰচাৰ বিভাগৰ নিত্যন্ত প্ৰয়োজন। আমি জনো জাবন্ত সাহিত্যিক কোনেও বাধা দি ৰাখিব নোবাবে সেয়েহে কওঁ —

“ভাষা সাহিত্যৰ মুঠিতক ভেটিব কোনে?,

“সংস্কৃতিৰ ৰবানক বোধিব কোনে?”

মহিলা সকলে আগায় সাহিত্যত দিয়া অৰদান উল্লেখযোগ্য। যুগ পৰম্পৰা আলোচনা কৰিলে দেখা যায় আমাৰ সমাজত বিহুখী মহিলাৰ সংখ্যা নিচাই তাতৰ নহয় সময়ৰ লগত খোজ মিলাই তিবোতা সকলেও আঁজ সৰলো কামত পুৰুষৰ সৈতে সমান অংশ লৈছে। বৰ্তমান ক্ষেত্ৰত আমি দেখিছো গল্প, উপন্যাস যিবিলাক— ভিকিতাসকলে লিখিছে তাৰ সকলোত মাজ্জিত কচিব প্ৰকাশ পাইছে। কাকত আৰু আলোচনীত ওলোবা ‘মহিলা চ’ৰা’ বিভাগ আৰু ‘উকলি’ ‘সাৰথি’ আলোচনীৰ যোগদান মহিলা সকলে দেশ মাতৃক সকলো পকাৰৰ সেবা কৰিছে আমাৰ সাহিত্যৰ জগত খনক সুন্দৰৰ পৰা সুন্দৰতম কৰি তুলিব পাৰিব মহিলা সকলেহে। স্বতন্ত্ৰতা মহিলা সকলৰ অন্তৰত সৃষ্টি হৈছে কোমলতা নিহিত থাকে। আজিৰ এই দুৰ্যোগপূৰ্ণ অবস্থাত মহিলা সকলে এনে ভাৱে গল্প,

কবিতা, উপন্যাস, নাটক, প্ৰবন্ধ ইত্যিবি লালে। যি আমাৰ সমাজখনক সুস্থ কৰি তুলিব মনত প্ৰেৰণা দিব লাগে তিহা প্ৰত্যেক চিনিবলৈ শিকিব। গতাত পাঠত বহি পঢ়াওক। যিহেতু '১৯' ফুগল দৰে আমাৰ ভাষা সাহিত্যৰ ক্ষাতিয়ে প্ৰচুৰ ফুৰ ওক, তাহা আশা কৰিলো।

ভাষাটোক এাণ দি আঁহবটাই নিত সজ্ঞাৰ নিশা আবশ্যক। ভাষানি পোন্ধৰ-ষোল শতিকাৰ পৰাই প্ৰচুৰত একতৰু হ'ব, তেতিয়া অক ঘোষাই নিবো ভাষাটোৰ এটা নকশা। '১৯' আগ-বটাই আনিলে সেদৰে ব্ৰিটিছৰ সজ্ঞাৰ আঁহৰ নতী সাহিত্যৰ পৰিপুষ্টি সাধনত বিশাৰদ হৈ পৰিব।

বোলছবিয়াও অসমীয়া সাহিত্যৰ জৰাজীৱিত কৰিব প্ৰাৰম্ভ কৰিব সৰ্ব্বমুখী পৰিচালনা। '১৯' যদিও 'ভ্ৰমৰতী' কে আদি বহু আমাৰ '১৯' মান বোলছবিহে উল্লেখ, তেওঁক বঢ়ুশাকত তেওঁমান উল্লেখ। '১৯'ৰ লগত এটা 'ষ্টুডিঅ' নিৰ্মাণ কৰা হ'ল—ভাষাটোৰ অসমীয়া কলা-শিল্প উজ্জোগত বৰঙনি যোগান।

আমাৰ অভিভাষণে অভিনয়ীসকল, নাটকৰ সৰ্ব আৰু, বোলছবি পৰিচালক বহু পৰিচালকসকলক '১৯' আমাক লাগে হাইজ আৰু চাবাংবৰ সহায়।

সকলো দেশাত বৃগ বৃগে চিকিৎসাৰ নিশা প্ৰদৰ্শিত হৈছে। পুৰণি কালৰ দৰেই বৰা-বহি, প্ৰাণ আদি চৰ্চ্চাত অসমীয়াই গুৰুত্ৰ দি অগাৰ দিৰ্শন জনিব দি আছে। '১৯' কলাৰ অগ্ৰজ্ঞান বিশাক আৰু বেছি সফ্ৰিও হব লাগে। অসমীয়া ল'ৰা-ছোৱালী বহুতেই দিল্লী আদি ঠাইত নৃত্য গীতৰ পাবদ। '১৯' নথুলাৰ '১৯'।

আমাৰ জন-জাতীয় লোকসকলৰ নৃত্য-গীত, চাৰ বাগিচাৰ আনিক সকলৰ নৃত্য গীত আৰু এতয়ালৈকে অবহেলিত হৈ থকা

আপুৰণীয়া সজীয়া নৃত্য-নৃত্য সমূহ, সঙ্গীত অনুষ্ঠান বিলাকে সংগ্ৰহ কৰি পৰ্বত শুভাম উভয়াত আৰু অধিক ভাৱ প্ৰদৰ্শন কৰিলে আমাৰ কলা-কৃষ্টিৰ উৰণি হব।

আজি যুগ যুগ ধৰি আমাৰ চাহ বাগিচা নিশ্চাকত ভাৱতৰ ইমূৰৰ পৰা সিৰলৈকে একা প্ৰদৰ্শন সমূহৰ পৰা না না জাতিৰ শ্ৰমিক সকল আহি বেংবা পুৰণো বাস কৰিছেহি। তেওঁবিলাকে এই দেশত সকলো সা-সুবিধা পাবৰ কাৰণে পুনৰ নিজৰ দেশলৈ ঘৰি নগৈ এই দেশক নিজৰ ঘৰ বুলি লৈছে। আজি আমি এই শ্ৰমিক সকলক কোনো পৰ্য্যাই অসমীয়া নহয় বুলি ভাবিব নোৱাৰো।

বিশেষকৈ চাহ বাগিচাৰ হিচা শ্ৰমিক সকলৰ মাজত আমাৰ বৈষ্ণৱ ধৰ্ম্ম আৰু সংস্কৃতিয় যথেষ্ট প্ৰভাৱ পেলাইছে। শঙ্কৰী কলা-কৃষ্টিক তেওঁলোকে আদৰি লোৱা দেখি ভাল পাঠিছো। বৰ্ত্তমান এই লোকসকলৰ অসমীয়া ভাষা আৰু সাহিত্যৰ প্ৰতিও এটা অনুৰাগ জন্মা দেখিবলৈ পাঠিছো। এই বিনিমিত অসমীয়া বৈষ্ণৱ ধৰ্ম্মৰ গুৰিখাল সকললৈ মোৰ এটি অনুৰোধ, তেখেত সকলে যেন চাহ বাগিচাৰ শ্ৰমিক সকলক বৈষ্ণৱ ধৰ্ম্মত লগ দিয়া আৰু শঙ্কৰী কৃষ্টিৰে সৈতে পৰিচয় কৰি দিয়াৰ দায়িত্বক পৰিহাৰ নকৰে। অন্যান্য অসমীয়া লোকও শ্ৰমিক সকলক 'ভাবনা'ৰ সোৱান দিব পাৰে। এই ধৰণত অসমীয়া কলা কৃষ্টি, ভাষা সাহিত্যই বিস্তাৰ লাভিব।

মুঠতে, একেয়াৰ কথাত, অসমৰ সংহতিৰ উন্নতিয়েই, সৰ্ব ভাৰতীয় সংহতিৰ উন্নতি। অসমখন ভাৰতৰ এটা প্ৰধান অঙ্গ। এটা অঙ্গৰ হানি বিঘিনিয়া ভাৰতৰো হানি বিঘিনি কৰিব। গতিকে অসমৰ সংহতি অক্ষুণ্ণ ৰাখিবলৈ, আমাৰ সাহিত্য আৰু সংস্কৃতি সদায় সক্ৰিয় হৈ থাকিবই লাগিব।

ইয়াতে আৰু একেধাৰ কথা কলেও অবাস্তব নহ'ব যে অসমীয়া জাতিটোৱে এতিয়াও পাহৰা নাট, অসমীয়াৰ প্ৰাণৰ জাতীয় বানী—“পৰৰ অধীন থকাৰকৈ মুক্তাবহি শ্ৰেয়”। আৰু পাহৰা নাই, এদিন ভাৰত বিপ্লৱী যোদ্ধাকো অসমৰ শৰাইঘাটে পৰাজিত কৰিছিল।

সেই অসমীয়া জাতিৰ বানীৰ শব্দ আৰু চৰিত্ৰ পুনৰ উদ্ধাৰ কৰি, শাস্ত্ৰৰ স্বামী, ন্যায়, অসমখনৰ যি শ্ৰেষ্ঠ শাস্ত্ৰতাক প্ৰাণ কৰি দেখাব লাগিব। আমি, এই দেশৰ সতি সন্ততি সকলোবৰে ভাসা দাঙি, সঙ্কটৰ এক বৈপ্লৱ পাৰিব লাগিব—“অসম সচাৰু অসম”।

সামৰণি—না না। ঐক্যনৈতিক, সামৰিক, অৰ্থনৈতিক দৃষ্টিভঙ্গীত একত্ব লাভ কৰা, সামান্যদৰ্জী উত্তৰপূৰ্ণ-ভাৰত। এই বাস্তৱগত “অসম সাহিত্য সভা”ৰ দৰে জাতীয় অনুষ্ঠান এটাৰ দায়িত্ব বহুত। সাহিত্য সভা আছিল কেবল এমটি সাহিত্যিকৰে নহয়। অসমত থকা বিভিন্ন জাতি-উপজাতি সকলোৰে বাবেই ই মিলন ক্ষেত্ৰ স্বৰূপ হৈ পৰিছে। সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ জাতীয় ঐক্য আৰু সংগতি স্থাপন কৰিবলৈ বিশেষ বৰঙণি যোগায় সীমান্তবৰীয়া আৰু বিদেশী আত্মকথাৰ সমন্বয়ৰ জৰ্জৰিত এই বাস্তৱনৰ জাতীয় নৈক্য, সম্প্ৰীতি আৰু সংগতিৰ বাবেই অটুত ৰাখিবলৈ হ'লে আমি আমাৰ নাম আৰু সাহিত্যৰ ইতিহাস পৰ্বতে-ভৈৰৱাম, দিহি ডু-দিপাও ন'বাই লৈ যাবলৈ সক্ষম হ'ব লাগিব।

উৎসাহীৰ পৰিৱৰ্ত্ত আমাৰ দেশত হিন্দী ভাষাক ৰাষ্ট্ৰভাষা কৰাৰ আঁচনি ভাৰত চৰকাৰে লৈছে। হিন্দীৰ লগে লগে ৰাজ্যিক ভাষা কেইটাৰো দায়িত্ব আৰু গুৰুত্ব বাঢ়িছে। কেন্দ্ৰীয় “লোক সেৱা আয়োগ” পৰীক্ষা আদি ৰাজ্যিক ভাষা বিলাকৰ

মাধ্যমত কৰাৰ জগনা বজনা চলাই আছে। গতিকে বাস্তৱিক ভাষা সাহিত্যিক আৰু টেক মানবিশিষ্ট কৰি তোলাবো দায়িত্ব আহি পৰিছেহি।

অসম সাহিত্য সভাৰ লক্ষ্য হৈছে জনসাধাৰণক নথকা সৰহভাগ সাহিত্যিক সন্মানিত মোঃ হুসুৰাৰ সাহিত্য সেৱাক পাৰ্থক্যতানে গীত-গদ্য কৰি লওক। চিহ্ন চেপেহী ভাষা জননীৰ পৃষ্ঠা অপোনালোকে নিঠাৰে পালন কৰক। উদীয়মান নবীন সাহিত্যিক সফল আৰু। বয়সৰ বাস্তৱ ভাঙি দিছো, ভাঙি দিছো আগুনাগাকৰ আশংকা থকা পুৰণি আধুনিকতাৰ প্ৰাচীৰ, দেশৰ বৃত্তৰ অৰ্থক বহু, চিহ্ন কৰি সকলোবোৰ এই ভাষা সাহিত্যৰ মহান অন্তৰ্গত মোটো দিও আৰু। ভাষা সাহিত্য মন্দিৰ আৰু সৰহভাগে অগ্নিৰ লাগা—লাগে সকলোৰে সক্ৰিয় সহযোগিতা। জিহ্বা আৰু উদাসীনৰ দৰে নিৰ্ভৰক দৰ্শকৰ ভাঙ নিদি পাৰ্গামেন ভাষা সাহিত্যৰ ভাঙল চহকী কৰকঃ সময়ে আপোনালোকৰ সৃষ্টি সৃষ্টিৰ কৰক—আপোনালোকৰ আবদানে অসমীয়া সাহিত্যৰ সফলতাৰ সন্ধান বৃহত্তৰ কৰি তোলাক।

যি মহান আদৰ্শ লৈ ভাষা-জননীৰ বেদীত নৈবেদ্য দিবলৈ আগবাঢ়ি অহি চাহেব সেই আদৰ্শক সফল্যমণ্ডিত কৰিবলৈ, আৰু, বাক্য আৰু এই যজ্ঞতে জাতি-বৰ্ণ-ধৰ্ম নিৰ্বিশেষে প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ হওক। পাকত্যা শব্দত বহু-গতীৰ অবদেৰ নিনাদিত হওক, আমাৰ গাভৰু অগমৰ নাম। সূৰ্য্যৰ প্ৰবৰ কিৰণৰ দৰে আমাৰ ভাষা-সাহিত্যৰ পোহৰ চৌদিশে বিয়পি পৰক, ভব বাহিৰাৰ লুপ্তৰ দৰে আমাৰ সাহিত্য প্ৰাচীন সামগ্ৰীৰ উপচি পৰক।

নিজৰ মাতৃ ভাষাত যি সুখ-শান্তি অৰু তৃপ্তি আছে, তেনে সুখ-শান্তি তৃপ্তি ক'তো পাবলৈ নাই।

সেই কাৰণেই কবিয়ে গাইছিল —

সাতোখন সাগৰত

সাতুৰি নাটুৰি

লুইতত মাৰিলা বুৰ।

পানীৰ তলতে

বৰগীত শুনিলা।

চাকনৈয়াত শুনিলা সুৰ ॥

সুখাবুন্দ ইমানপৰ এই নিঃকিনৰ কণা আপোনালোক যে
ধৈৰ্য্য ধৰি শুনিলে, তাৰ বাবে এই নতুজ। হোমাই-নোহোবাউ
যোৰ মনৰ কথা হু-আষাৰ আপোনালোকৰ আগত ব্যক্ত কৰিলে।
ইয়াতে যদি কোনাবা খিনিত কিবা দায় দোণ হৈছে, তাক যেন
নিজ গুণ ক্ষমা ৷৷

আপোনালোকে যি সন্মান মোক দিছে সেই সন্মান বক্ষা
কৰাৰ শক্তি যেন পৰে গৈ য় মোক দিয়া।

সব শুভ সৰ্গি, সন্ত সব

সন্ত নিবাময়ঃ।

সব - দ্ৰানি পশ্যন্তু না কশ্চিৎ

দুখ তাক ভাবৎ ॥

ঔম-শান্তি, শান্তি, শান্তি।

ভাৰতীয় সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য আৰু অসম বিষয়ক
আলোচনা-চক্ৰৰ সভাপতিৰ অভিভাষণ

অভ্যাগতা সঙ্গিতব সমীক্ষাদেয়,
 শ্রদ্ধাশ্রী প্রণা উদ্দেশ্য,
 প্রতিনিধি আক সাহিত্যব নতীয় সবন,
 নিম্নব প্রথম জনন কী বজানাবন ।

গৌড়ি। = বিপ্লবী শক্তি স্বাক্ষর বা পেন্সিলে
 চিত্রিত হইবে।
 ১। নীচের ক্রম অনুসারে গণনা করিয়া
 ২। বানানযুক্ত শব্দগুলি লিখিয়া
 ৩।

মহাশয় বাগদত্ত—দে গোবী সুমি কিবা বসন্ত বসন্ত । গোবী বোলন্ত—আমি
 যদি আজ্ঞানো আন কোনবা যী এ জানে হ বোলন্ত—যদি জানা তবে কহা
 হৃদয়ত অলপল হস ম কিহক ব ব গোবী বোলন্ত—দই মাক কহা গোবী বোলন্ত—
 পূর্ণকাব আন সেধা। মা পে বোলন্ত—

কৰ্ত্তব্য। নাব ১৮৮৭ এৰণা বৰল কি কৰা। কা কৰ। এতিয়া বহিৰ ক
হস্ত জানিবা দোৰী অলপ্য কৰিবা খাম্বা ১। ১৮৮৭ পৌৰীক হাগ চৰি চুবন কৰিবা
চোৰা ১। ১৮৮৭ পৌৰীক হাগ চৰি চুবন কৰিবা

আপোনালাক সন্মানাৰ্হা অনাৰ্থন। সমিতিক
শলাগিছে। অসম সাহিত্য সভা ১৮৮৭ চ'ৰাও ভাৰতীয় সাংস্কৃতিক
ইতিহাস আৰু অসম সম্পাদনা এই আলোচনা-চৰ্চাৰ সভাপতিৰ তালিকা
পৌৰাত বহুৱাই সন্মানিত কৰি চে'নহ যচা বাবে।

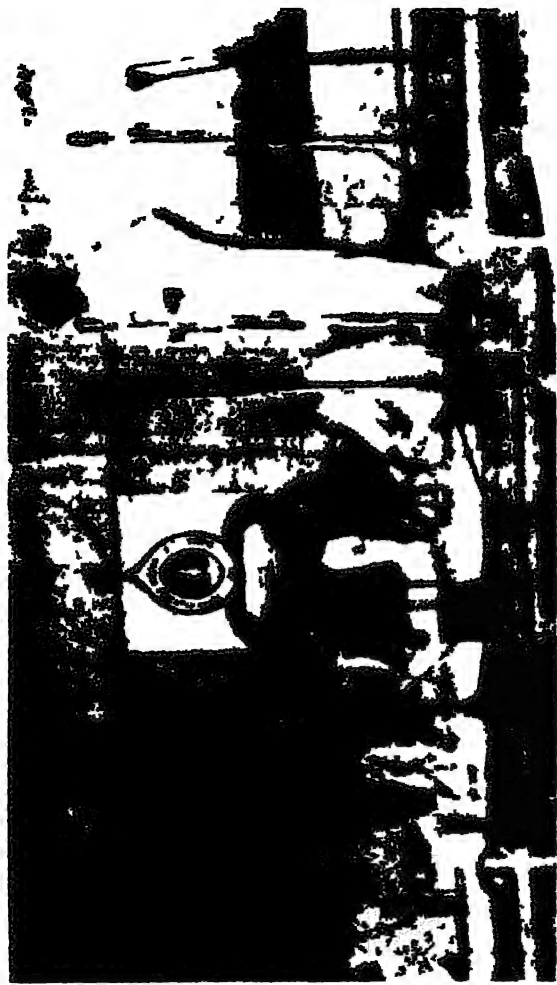
ভাৰতীয় সাংস্কৃতিক ইতিহাস আৰু তাত অসমৰ স্থান—এইটি
অতি বিপুল বিষয়। এখন ভাষিকাব ভিত্তত তাৰ ক্ষুদ্ৰতম
আধান দিনাৰ চোৱাই ১'ব জাতিৰ চৰ্চা। তাত আকৌ তাৰ
বাবে অভ্যৰ্থনা সমিতিৰ সম্পাদনাদেৱ দাবী মোৰ ওচৰ পাইছিলগৈ
সি সাদিনৰ আগতে ঠিক যেন বিনন্দ কানাই তাঁকীৰ ওচৰলৈ
গৈ ক'ল, “অ'জি বাঁৰাৰ বাতৰি ১৮৮৭ অজা বৰিগাবে কাপোৰ
লও ৥” তা'নী বিলু বিম।—শিৱীয় সেউতী অৰুবা মণাহ, চম্পা
নাগেশ্বৰ পদাৰ কলি, লক্ষ্ম মালভী বাবনি তগাৰাৰ দৈবকী আই
নন্দৰ কানাই, বেলো দাদা কংস মামা, নেজাল ম'ৰা অসংখ্য
ভবানো নাক দিন সাহিত্যত তুলি কাপোৰ বোবা হয় কেনেকৈ ?
ভাৰতীয় ভাষা অসমীয়া সংস্কৃতি এই বিচিত্ৰ কাপোৰৰ দাবই বিচিত্ৰ।

ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ দীৰ্ঘ-গণিত অসমীয়া সংস্কৃতি বৰ ধনকৈ
গোঁঠি থাই আছে, যদিও আমি জা।। যে অসম-কামৰূপৰ ভৌগোলিক
অবস্থান এনে সাংস্কৃতিক সমিগ্রাৰ পৰিপূৰ্ণ। কিন্তু ইতিহাসৰো
অবগাভীত কালবপৰা আঘাত আৰু ভাৰতৰ আন আন প্ৰান্তৰ লগত
প্ৰাচীন কামৰূপৰ সম্বন্ধ। কামৰূপৰ বাকদি চীন আৰু দক্ষিণ-পূব এছি-
য়াৰ বাষ্ট্ৰমুহূৰ্ত্তলৈ বাণিজ্য-পথ আৰু অন্যান্য। ভাৰতৰ আদান-প্ৰদানৰ
পথো প্ৰাচীন কালবপৰা আৰু ১ বুলি বিজ্ঞসকল কয়। খ্ৰীষ্টপূৰ্ব
প্ৰথম সহস্ৰিকাৰ শেষৰ শতিকাৰাবৰ পৰা অন্তত এফালে ব্ৰহ্ম

আৰু দক্ষিণ-পশ্চিম চী। আৰু আনকাম ভাৰতৰ যোগাযোগৰ
 বাজপথ-স্বৰূপ হৈ পৰিছিল ৰোমৰ অসম। খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ২২১ৰ পৰা
 বাজপথ কৰা ৯৭স। বাজপথৰ নামবাকী আজিৰ চীন নামটো ওলাইছে
 বুলি ধৰা হয়, আৰু উষ্ট্ৰ, সুনীতিগুৰাৰ চট্টোপাধ্যায়ৰ মতে সেই
 নাম অসমদিয়াত সত্য। নাম সাগৰাহি। যজ্ঞবলদ অথবাবেদত
 কিৰাতসকলৰ উল্লেখ পোৱা যায়। সেই সাগৰপাই ভাৰতৰ আৰ্য-
 সমাজৰ মাজত সামান্যে সময় বহে। এই কিৰাত বা মাজালইড
 সকলৰ ভাৰতৰ পিতৃৰ প্ৰধান নাউ হৈ পৰিছিল প্ৰাচীন প্ৰাগ-
 জ্যোতিষ। মহাভাৰত যজ্ঞৰ গদগুণ দলত বিপুল সমাবেশ
 হৈছিল কিৰাত আৰু চীন সৈন্যৰ (স কিৰাতৈশ্চ চীনৈশ্চ বৃত্তঃ
 প্ৰাগজ্যোতিষোত্তবৎ। অনৈশ্চ বহ্নিৰ্ভ যৌধৈ সাগৰানুপৰাসিভি)।

এই কথায়ে ভাৰতৰ চতুৰ্ভুজত ৩৮২২ চিহ্নিত দানৰ কথা সোঁববাই
 দিয়ে। সেই দান হ'ল ভাৰতীয় আৰু ২৩ আৰু সভ্যতাত কিৰাত
 বস্তু আৰু ভাষা সঙ্কতিৰ সংগ্ৰহ। মাজিও অসমত ভোট ব্ৰহ্ম
 ভাষা-ভাষীৰে প্ৰাধান্য। অসমীয়া বা পিছৰ কালত অহা নবা ভাৰতীয়
 আৰু ভাষা এৰি অসমত প্ৰচলিত সংস্কৃত ভাষাই এই গোষ্ঠীৰ।
 মাথোন খাছি ভাষা তাৰ বহিৰ্ভূত, সেই ভাষা কঙতাসকলো আকৌ
 একে নৃতাত্ত্বিক গোটৰ। দেওগোৱাৰা ভোট বৰ্মী। আজিৰ ভাৰতীয়
 জীৱনৰ সকলো ক্ষেত্ৰত কিৰাতব্যয় সকলৰ দান স্মৰণীয় হৈ পৰিছে।
 এই ফালৰ পৰা ভাৰতীয় সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যত অসমৰ দান আৰু
 স্থান অতুলনীয়।

কিৰাত-অধ্যুষিত প্ৰাগজ্যোতিষৰ আৰ্যীকৰণ বা ভাৰতীয়ীকৰণৰ
 এটি প্ৰতীকৰ দৰে হ'ল নবকৰ কাহিনী। কাশিক পুৰাণৰ মতে
 নবক হ'ল মিথিলাৰ রাজকোষৰ বৰাহ-বিষ্ণু আৰু ভূমিদেৱীৰ
 সন্তান সীতাৰ দৰে জনক ৰাধাৰ দাঁ। গাশত আৰু কৃষ্ণৰ দ্বাৰা
 কামৰূপত স্থাপিত। চতুৰ্থ শতিকাৰ পৰা কামৰূপ ক্ৰমিকভাৱে

ডট্টৰ মাহুৰৰ বেণ্ড আবেগনা চক্ৰবৰ্ত্তীৰ ভাষণ পাঠ কৰিছে।

মান কৰ হুংপুৰি বাজাপাৰ ছিৰিফুৰাম মেধিৰ অনৰ্ণনীৰ ছবাব মুকলি কৰি ছ
 হাৰখতৰ ক যত অভাৰ্ণনা সযিতিৰ সভাপতি ছিৰক্ষী প্ৰদান দত্ত ।

শাসন কৰা পুৰুষাৰ্মা, শালস্তম্ভ আৰু ব্ৰহ্মশল বাহুবংশৰ
নবপতিসকল নিজাক নবক আৰু ভগদত্তৰ বংশৰ সন্ধান
লৈ যোগা কৰিছে। সেই দেখিহে দৰ্শক বংশীয় কাক
তিয়া মহাত্মাৰ বংশৰ নবক আৰু এই তিনি ঐতিহাসিক
বাহুবংশৰ পতনক নবক, এই ত্ৰয় নবক দেখা পাইছে আৰু
দ্বিতীয়জনক দ্বিতীয় শতিকাৰ স্থান কৰিবলৈ প্ৰণাম পাইছে।
সি যি ত্ৰয় নবকৰ কাহিনী আদিবসী কৰা কলকৰ লগত সঙ্গ
ভাব সজিছে হৈছে।

ইফঁৰবাৰ ভাষাৰ্থ শাসনত নবক আৰু তেওঁৰ বংশধৰ সকলক
শ্ৰেষ্ঠ অভিধা দিয়া হৈছে—অৰ্থাৎ আভিধায়াস্ত্ৰ প্ৰতিষাস্ত্ৰ পাপিব।
বহুপালৰ বংশও শাসনত শালস্তম্ভৰ বিষয় কোৱা হৈছে—‘বহু-
ভিনাথ্য বিষ্ণু-ভিনা বংশ’ এব জগত বাহু। এক বহুৰ নাম
হৈছে সাত্ৰুও প্ৰাস্তম্ভ (সাত্ৰু) শব্দৰে। যা শাস-বংশীয়ৰ দৈ
খাই দিছে প্ৰাচীন ইতিহাস-নামৰ। এমানেই টিও কাম
কৰা হৈছে এক সকলক পোহ বৰিবৰ যত পণ্ডিতসকল দেখা পাইছে।
এই ব্ৰহ্মসকল প্ৰকৃতক কানো পোহ-ব্ৰহ্ম পোহৰ লোক হোৱাৰ
সম্ভা নানা অৰ্থকৈ দেখাব পোৱাৰ।

অসমত নিগ্ৰাইড বণ্ড পৰিছিল, অসম-এচিয়াটিকসকলৰ বা
কিমানেইবা দীৰ্ঘস্থায়ী বসতি কৰিছিল, দৰিদ্ৰ আৰু নবম্পৰ্ণ ইয়াত
পৰিছিল নে নাই, এই বাৰ প্ৰশ্নই মাজ মাজৰ ভাৱ, বিস্ত
কাৰকা বৰ বেছি বিস্তৰ নকৰ। নিগ্ৰাইড ত্ৰয় চিকিৎসা কৰ-
বাত অকণমান থাকিলও থাকিব পাৰে। আস-এছিয়াটিক মান
খামৰ গোষ্ঠীয়ে এই প্ৰাচীন প্ৰবল কৰা প্ৰথম ভাট-বমীসকলৰ মাজত
তেওঁলোকৰ ভাষা এৰি এৰি থৈ যায়। দৰিদ্ৰৰ পাবল প্ৰাচীন কালত
এই প্ৰাস্তম্ভ নথিছিল।—এইবিলাকেই পণ্ডিতসকলৰ মাজত বৰ্তমান
চলিত মত।

পুৰুষৰ্মা, খাম্বুস্ত্ৰ আৰু ব্ৰহ্মপাল বৰ্ষৰ ইতিহাস হিন্দু ৰাজনীতি আৰু সন্যাসবাদ ইতিহাস। তেওঁলোকৰ ভাষণাসনোৰৰ পৰা আমাৰ চকুৰ আগত স্পষ্ট হৈ উঠে প্ৰজাসন-বাস্তৱ। ভাৰতীয় নীতি আৰু ব্যৱহাৰৰ পৰা পুথক ০৩য়। এনে কাম্বাচ্চাৰ্য্য কামৰূপৰ শাসননীতি অতি উন্নত হৈ পৰিছিল। নিৰ্ভাৰ্য্য ভাস্কৰ মৰ্য্য পাক্ৰুত কামৰূপৰ জ্ঞান উত্তৰ নাৰতৰ সপাটি হৰ্ষবৰ্দ্ধনৰ ৰাজত্বৰ থানখৰ আৰু নবোজৰ সময়ক হৈ পৰিছিল। নতুন এটা মতবাদ হৈছে গোডৰ শৰ্মাক্ষৰ বিৰুদ্ধে হৰ্ষ আৰু ভাস্কৰবৰ্মাৰ মিত্ৰতা বন্ধন সৰ্বভাৰতীয় ৰাজনৈতিক শক্তিব ভাৰসাম্য বন্ধন এটা চেষ্টা নাথো।। এইফালৰপৰা ৰাজনীতিৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰচীন কামৰূপ ভাৰতৰ ইতিহাসত বিশিষ্ট স্থান অধিকাৰ কৰি বহিছিল।

প্ৰকৃততে, ইতিহাসিক কালৰ ভিতৰত ভাস্কৰবৰ্মাৰ ৰাজত্বতে কামৰূপ ৰাজনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰত প্ৰথম বাৰলৈ সৰ্বভাৰতীয় ৰূপ পৰিগ্ৰহ কৰে। অকল সময় নহয়। অস্বৰ্জ্জীৱিত সংঘেগৰ বিষয়তো তদানীন্তন কামৰূপ নিজৰ স্বাক্ষৰ স্পষ্টভাৱে ৰাখিছিল। যুগ্ম চৰা ভাস্কৰ ৰাজবৰ্মাৰ অহা কথাটোত ৰাজনৈতিক সাংস্কৃতিক দুয়োবিধৰ তাৎপৰ্য্য বৰ্দ্ধমান। এই সাৰ্থনভাৱ আৰু এটা 'দল পৰনাক্ষাণী' শুৰ্জ্জ্বল বৰনোজ দৰল কৰাৰ পিছত তেঁওৰ পৰা অহা ৱাং হেউগন-২২সৰ দৌৰ সাংস্কৃতিক ভাস্কৰবৰ্মাই সেই দৌৰত শুৰ্জ্জ্বল নিৰুদ্ধ গৰ শৌণ্ড আদি দি সহায় কৰা কথাও প্ৰকাশ পায়। যুগ্ম চৰা ২২ কামৰূপ ২২ স ২২ ভাস্কৰবৰ্মাই সপাতি অতিথিক নিতৌ নৃশ্য-গীতৰে আশ্বাসিত কৰিছিল। ৰজাই মহাশ্ৰমণগৰাকীক এটি বাণী নিশ্চিন—৬ ১ চনত চীনৰ ট ব্ৰহ্ম ৰাজকোষৰ একজনে সপাটি কাও-২২ বিৰুদ্ধে বিদ্ৰোহ কৰা লোকসকলক দমন কৰা বৰষ কথাবে এটি গীত ভাৰতৰ সকলো ৰাজ্যত বাঙাই হৈ পৰিছিল। বাণভট্টৰ মতে যদিও ভাস্কৰ।। এই শৈশৱৰ পৰা প্ৰতিজ্ঞা কৰিছিল

মাত্ৰ মনাব হুঁৱৰ চোটাঙীৰ মাত্ৰ গল্পৰ এক পাৰ্শ্ব আৰু
মসীৰ চীনক। সোম ১৭ আনুমানিক ড'লৰনিৰ ন্যায়ৰ আতি-
পটিকা আদি বিচিৰা লাটৰ উন্নত মৰ বৰি ১৭৫৫। মৰাশা
পাটলাসৰ আদিত। নিম্ন ১৭ চীন ১৭৫৫ ১৭৫৫। মৰাশা
আদি শব্দৰ ১৭ চীন ১৭৫৫। আৰু পাত্তি লিখা মুচাৰি ১৭৫৫-১৭৫৫
উন্নত সাহিত্য বা ১৭৫৫ ফাল পৰা ১৭৫৫পৰা। সেইদৰে ১৭৫৫
আৰু অলপক ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫
১৭৫৫ পূৰ্ণ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫
বাণেশ্বৰ গৈ বানাহ মৰাশা ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫
উচ্চ স্তৰত জনস্বিত ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫
অপ্ৰতিব ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫
উত্তিহাসৰ গৈ এটি উদ্ভাৱ পঢ়া।

ভাৰতৰ দাব্বজীৰ অসমীয়া বিশেষ দাব্ব ১৭৫৫ পোৰা ১৭৫৫
আৰু বৈদিক ধৰ্ম-১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫
উদ্ভবে নতুন নতুন সৃষ্টি কৰি ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫
জন্ম স্থান ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫
ছই বজৰ সবহ আৰু ১৭৫৫ প্ৰাচীন কামৰূপত ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫
দেখা দিছিল পৰম প্ৰাকামানৰ পৰা। এই উদ্ভাৱাবক ১৭৫৫
ভাস্কৰতা বুলিব পাৰি। ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫
প্ৰথম দেখা দিয়া বৌদ্ধ ধাৰ। বৰ্তমান সহজগত মহান কাম
চক্ৰবান, উদ্ভাৱন আদিৰ উদ্ভবপৰা ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫
কবিল সেই কপ হ'ল প্ৰথমৰ আৰু অষ্টাদশ মাণৱপৰা বহু
জীৱৰ। ভাস্কৰ পদ্ধতি ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫
সকলৰ প্ৰধান সাধু বজ্জ চাৰিটা বামাণ্য। ১৭৫৫ ১৭৫৫ ১৭৫৫
ওডিযান, পূৰ্ণগনি - শান্ত মহানিবাণত্বৰ চাৰি পাঠ কামৰূপ,

নাছিল। বাণভট্টৰ উল্লিখিত স্মৃতিভাৱত ভাৰ্জিৰ কথা মনত পৰাওক। আৰু অৱশ্যেই আনক বাণিনাস আদিৰ প্ৰতিকল্পিত ভবা ভাষাসমূহ নোহোৱা সন্দেহ নহ'ল। ইয়াৰে প্ৰধানতঃ প্ৰাচীন কালৰ পৰা পৰ্য্যন্তৰ প্ৰাচীনত্ব আছিল বৰিচৰ পৰা প্ৰমাণিত। প্ৰথমতঃ শতিকাৰ ইতিহাসৰ পৰা আৰম্ভ কৰি চাওঁ। ইয়াৰ পৰা প্ৰমাণিত হয় যে প্ৰাচীন কালৰ পৰা পৰ্য্যন্ত প্ৰাচীনত্ব আছিল বৰিচৰ পৰা প্ৰমাণিত। প্ৰথমতঃ শতিকাৰ ইতিহাসৰ পৰা আৰম্ভ কৰি চাওঁ। ইয়াৰ পৰা প্ৰমাণিত হয় যে প্ৰাচীন কালৰ পৰা পৰ্য্যন্ত প্ৰাচীনত্ব আছিল বৰিচৰ পৰা প্ৰমাণিত।

আধুনিক ভাবতত পাশ্চাত্য অম্মুপ্রবণাত মিসকাল সংক্ৰান্ত

দ'ল-কাৰেঙৰ আভাস পৰ্যন্ত আজি বাস্তবত পাবলৈ নাই। ৩ নফালে আকিওলজিকেল ছাভেৰ বৰ্ণনাত যিবোৰ প্ৰাচীন প্ৰসাৰণৰ পোনা গৈছে সেইবোৰৰ কিছুব ভাৰিখ পঞ্চম শতিকামানতে ঠিক কৰা হৈছে। দ্বিতীয় কথা, অসমৰ সাপতা আৰু ভাস্কৰ্যত প্ৰভাৱশীল সময় এটাক দেখা পোৱা যায়। তৃতীয় কথা সদিশা, গিমাপুৰ আদিৰ কাকৰায়ত ভোট ব্ৰহ্ম প্ৰভাৱ স্পষ্ট হৈ উঠিছে, এই কথা টি, এক আৰু চক্ৰৰ হা'লান গোবটক আনিয় শংকু লয়াই দেখাইছে। তেজপুৰৰ দহ পনতীয়াত প্ৰাপ্ত প্ৰাচীন কলাৰ প্ৰায় ৬০ টি দ্ৰৱ্য বুলি অনুমান কৰা হৈছে, নিৰ্বাৰ অসম কলা চৰ্চাৰ জড়িত ইয়াত নিদৰ্শন। আৰু ই বেনাৰ্জীয়ে গঢ়া গম্ভাৰ ভিত্তিৰ নিৰ্মিত স্থাপত্যৰ ছাৰখন পাৰ্চিপুত্ৰ শৈলীৰ অন্তৰ্গত বুলি আৰু কিছু লক্ষণ গুপ্ত যুগৰে বুলি বাৰাণসী কৰিছে। এবাৰটোৰ নাশচলৰ পাত পোৱা কিছুমান নিৰ্মাণাৱশ্যৰ সপ্তম শতিকামানৰ বুলি অনুমান কৰা হৈছে। ইয়াৰ বেণু-গোপাল মুৰ্তিটি a rare specimen of anatomical perfection বুলি টি. ৰামচন্দ্ৰান উদাহৰণ কৈছে। নাশচলৰ প্ৰাচীনতম স্থাপত্য ভাস্কৰ্যত ভাৰতৰ গোবৰ স্বৰূপ খজুৰা'হাৰ শৈলীৰ স্পষ্ট সন্দেহ কৰা হৈছে। তেজপুৰৰ ওচলী বাগুণী পৰ্বতৰ পানীৰ কাক-কাৰ্য্যৰ অষ্টম-নবম শতিকামানৰ, এইবোৰৰ বৰ্ণনা দীক্ষিত বেনাৰ্জী আৰু বাক দিছে। প্ৰায় এই সময়ৰ যোগাধোপাৰ খোপাবিনাক অতি প্ৰতিধানযোগ্য এই 'ঘোপা'ৰ উনিয়াল উদয়গিৰি পৰ্বতগিৰিৰ বাগী গুফা। ইয়াৰ আদিৰ কথা সোঁৱৰায়। দেওপানীৰ হাবিৰ মাজত পোৱা উঠে। চক্ৰ কীৰ্ত্তিমুখবোৰৰ লগত যব-দীপৰ কীৰ্ত্তিমুখৰ দাদুশ্য মন কৰিব লগীয়া। আনুমানিক ১০০০ খ্ৰীষ্টাব্দমানত নিৰ্মিত তেজপুৰৰ ওচৰত আবিস্কৃত শিলা-স্তম্ভাবোৰৰ লগত পুৰণি বোম্বাই প্ৰেছিডেন্সিৰ অন্তৰ্গত পশ্চিম চালুক্য বৃদ্ধ স্তম্ভৰ দাদুশ্যৰ কথা বেনাৰ্জীয়ে আঙুলিয়াই দিছে। অসমৰ স্থাপত্যত সেই ভাৰতীয় কলাৰ প্ৰাৰম্ভিক লক্ষণ

আক অঙ্গকে দেখা পোৱা গৈছে।

ভাৰতবৰ্ষৰ ভাস্কৰ্য ক্ষেত্ৰলৈ আহিলেও অসম ঐশ্বৰ্য-সমৃদ্ধ প্ৰদেশ বুলিয়ে পৰিগণিত হয়। অসমত প্ৰাপ্ত মূৰ্ত্তি-সমূহৰ ভিতৰত বিষ্ণু-মূৰ্ত্তিষেই সবাতে চকুত লগা। তাৰ ভিতৰত লিপি খোদিত থকা আগুমানিৰ নৱম শতিকাৰ দেওপানীৰ নাৰায়ণ-মূৰ্ত্তি, উওৰ গুৱাহাটীৰ অম্বত্ৰাস্তৱ অনন্ত শয়ান বিষ্ণু, নীলাচলৰ বেণু-গোপাল আৰু নানা ঠাইত পোৱা বাসুদেৱ-মূৰ্ত্তিৰ ডালখ কৰিব পাৰি। লকুলীশ, শিশান, শূলপাণি ত্ৰিপুৰানি, নটৰাজ, উমালিঙ্গন আদি বিভিন্ন ভঙ্গিৰ শিব-মূৰ্ত্তি বিভিন্ন স্থানত পোৱা গৈছে। প্ৰক্ষা, সূৰ্য, লক্ষ্মী, সৰস্বতী, শক্তি দেৱীৰ বিভিন্ন ৰূপ বিজ্ঞানৰ কাৰ আদি আনক ভাস্কৰ্য আনিবলৈ হৈছে।

বিস্তৃত পাপতা-ভাস্কৰ্যৰ গাঁথনি পাইছে। সিহঁত অসমৰ দৰে প্ৰদেশৰ কলা-ঐশ্বৰ্য প্ৰতিষ্ঠা কৰিবৰ বাবে যথেষ্ট নহয়। আমাৰ ৰাজ্যত আৰ্কিওলজিষ্টৰ খনন-কাৰ আছিলও ক'তো হোৱা নাই। সাহিত্য সভাৰ বুৰঞ্জী শাখাৰ সভাপতিৰ আসনৰ পৰা কিছু দিন আগতে ডক্টৰ বিনয়কুমাৰ বৰুৱাই খননৰ আবশ্যকতাৰ বিষয়ে কৈছিল। যোৱা অক্টোবৰত আলিগড়ত বহা অখিল ভাৰতীয় প্ৰাচ্য-বিদ সন্মিলনৰ উপবেদ আৰু শুকুমাৰ কলা শাখাৰ সভাপতিৰ আসনৰ পৰা আমিও ভাৰতৰ প্ৰত্নতাত্ত্বিকসকলৰ ওচৰত একেটি আবেদনেই কৰিছিলো। আমাৰ কলা সংস্কৃতি মাটিৰ বুৰুত নীৰবে শুই আছে, বোন শ্ৰীৰামচন্দ্ৰই সেই অহল্যাক ওগাব আপোনালোক কোনো-বাই ক'ব পাৰেনে?

আমাৰ সঙ্গীত-জগতলৈ আহোঁ। ভাঙো গবেষণা আৰু চৰ্চাৰ অভাবত হৰ্মনিয়াহ এটা শুলানৰ ছায়াৰ দৰে ঘূৰি ফুৰিছে। তাহানিতে জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাই অসমৰ এটা প্ৰবাদৰ কথা লিখিছিল। অসমীয়া কলা-শিল্পৰ দেবতা বিহকৰম হেনো তাহানি কোৱাৰা দিনা

উপজি পুৱাতে লুইত্তৰ পানীত পৰি কৰবকাই উটি বুৰি গৈ আছে, মোক ভোল' মোক ভোল'। বুলি চিঞৰিছে, কিন্তু দেখা মাহুৰ ঘোৰ বোলে টোপনি চিকুণ পুৱা বুলি শুয়ে থাকিল হুটিল। বিহকৰম দেবতা লুইত্তৰ পানীত উটি ভটীয়াই গ'ল। আমাৰ সজীভো এইদৰে ভটীয়নী পানীত উটি গৈ আছে, একোটা চীংকাৰ কৰিছে। কিন্তু কাণ পাও কোৱন? পদে পদে আমাৰ হেৰোৱা সম্পদ-বোৰৰ কথা ভাবক। অসমৰ শক্তি আৰু শিৱৰ মন্দিৰাবোৰা গীত-বাগৰ ছায়া মন্দিৰটোক আজি কোনাবাই ক'বাত নোৱাৰিছে। পাইছেনে? হাজোৰ হৰ্যগ্ৰীৱ-মাধৱৰ মন্দিৰ, বিগ্ননাথঘাট আৰু দেৱগাৱঁৰ শিব-মন্দিৰ নটীৰ নাচ আজি শুদ্ধ হ'ল। কিন্তু তাৰ আভাৱসাতো ক'তো কেনিও পাবলৈ নাই। আমি সেই মন্দিৰ-সমূহৰ নত্যা-পটীয়সীসকলৰ কুংসা বটনা কৰি তেওঁলোকৰ নত্যা নত্যাৰি ডিঙি চেপি মাৰি পেলালো। ভবত নাটালো। এনে মন্দিৰৰ চুহাই আছিল তাৰ চাৰি পাশত এনে কুংসা বটনা। গোট খাইছিল, কিন্তু দক্ষিণত প্ৰকৃত কলা-প্ৰেমী আছিল বুলিয়েই ভবত নাটাল জীয়াই থাকিল আৰু আজি পৃথিৱীৰ সৰ্বত্ৰ প্ৰদৰ্শিত হৈছে, সম্মানিত হৈছে। মণিপুৰী-সকলৰ নিষ্ঠাই মণিপুৰী নৃত্যক জগতৰ আদৰ্শীয় কৰিছে। কিন্তু আমি মাথোন বুলি আওৰাওঁ — 'আমি অসমীয়া, নহওঁ তুখীয়া, কিহৰ তুখীয়া হ'ম?' কিন্তু 'সকলো আছিল সকলো আঙে' বাবে তাৰ 'জুবুজী' নলও গম' কৰি বিহকৰম দেবতা লুইত্তৰ পানীত উটি যোৱাৰ গম নোপোৱাকৈয়ে আমি সংস্কৃতিৰ নত সৰ্বস্বান্ত হৈ গৈ আছো। দুদিনৰ পিছত সংস্কৃতিৰ 'সকলো আঙে' বুলি ক'বলৈকে একো নোহোৱা হ'ব। এই মহা আকাল পূৰ হৈ আহিছে দিনক দিনে।

এই আগন্তুক মহা আকালৰ সূচনা এটিলৈ আঙুলিয়াওঁ। কামৰূপৰ ডুবি গাঁৱৰ পৰিহৰেশ্বৰ শিব-মন্দিৰ আজি ভাগি গ'ল,

যদিও সি এব পুৰণি নাছিল। সেই মন্দিৰটিত পুৰা বুঢ়া গোসাঁইৰ স্নানৰ বেলা আৰু নাজৰ আনতিৰ সময়ত নৃত্য কৰা ছগৰাকী নটা আঙিও জাগাই আছে। কিন্তু তেওঁলোকৰ নাচৰ ভঙ্গি-তাল বন্ধান পৰা ঘনৰ অংশত তেওঁলোকৰ প্ৰধান—পদ নাচ অৰ্থাৎ আঙিটি ১০টি হৰুবাঠি পেশাঠিছে, মাথোন তেওঁলোকৰ পৰা বাৰ পালচ বাজনাৰে স্নানৰ সৰু নাচটি পাঠশালাৰ শ্ৰীৰত্নকান্ত তালুকদাৰে উদ্ধাৰ কৰিছে। এইটিয়েটোনা কি মনোৰম lyrical composition। দেখিল দীপক ছপুনিয়াহ ওলাই আহে—আৰু বা নি পান কি অঙ্গুৰ সম্পদ আমি হেৰুৱালো।।

১৭৭০ খ্ৰেঃত ভাৰতীয় নৈতিছ অসমে ইমান দিনে অতি সন্দৰ্ভ ভাৱে বহন কৰি আহিছে। ভাৰতীয় নৃত্য-কলাৰ যি কোনো নৈতিহাসিক সেই কথা স্বীকাৰ কৰিব লাগিব। আমি ভাৰতীয় কাছিকেশ বা শাস্ত্ৰীয় নৃত্য বজিলে একক, বহুকশি, ভবত নাট্যম আৰু নাট্যমী।। নাকহ বাজা। কিন্তু প্ৰথম কথা, এই চাৰিটা শৈলীৰ এটাও শাস্ত্ৰীয়তাৰ ফালৰপৰা স্বতঃসম্পূৰ্ণ নহয়। দ্বিতীয় কথা, এই চাৰিটাৰ বাহিৰে পোন্ধৰ-কুৰিটা এক পৰ্যায়ৰে নৃত্য-শৈলী ভাৰতবৰ্ষ বিভিন্ন প্ৰান্তত আছে। তৃতীয় কথা, ভাৰতবৰ্ষ বাহিৰৰ 'বৃহত্তৰ প্ৰভৱ'ৰ যব দ্বীপ আদিত ভাৰতীয় উচ্চাঙ্গৰ নৃত্য-শৈলী বৰ্ত্তমান। চতুৰ্থ কথা, চাৰিটা স্বীকৃত শৈলীতকৈও প্ৰাচীন অথবা শৈলী ভাৰততে আছে। উদাহৰণ-স্বৰূপে, মণিপুৰী শৈলীতকৈ অসমৰ সত্ৰীয়া আৰু ওজা-পালি নৃত্য স্পষ্ট ৰূপেই প্ৰাচীন। তদুপৰি মণিপুৰী বাস নৃত্যও সত্ৰীয়া শৈলীৰ প্ৰভাব আমি দেখা পাওঁ, শ্ৰীশাস্ত্ৰ দেৱ ঘোষৰ দৰে এজন কলাবিদে এই কথা যুক্তকণ্ঠেই সকলোকে কৈ দিছে। কিন্তু আমাৰ এনে কোন নৃত্য-বিশাৰদ আছে যি সেই কথা মুখত ল'বলৈ সাহ কৰে? কাৰণ আমাৰ নিজৰ নৃত্য-সম্পদৰ আমি 'হুবুজো নলওঁ গম।' ১৯৫৮ চনত ভাৰতীয়

সঙ্গীত নাটক একাডেমীৰ (সংজ্ঞা) আৰু বাদ্যযন্ত্ৰ (ছেমিনাৰ) বহিৰ্ভূত দ্বিতীয় মহানগৰত। তালৈ গৈ আহিছিল, ভাগবত মেল আছিল, কুচিপুডি আহিছিল কুব্জবনজি আহিছিল, নৰসিংহ আহিছিল আৰু ভট্ট আহিছিল মিছিল কৰিবলৈ। আমিও গ'লো তালৈ আমাৰ সত্ৰীয়া (৭৩) আৰু বগোবা ওজাপালিৰ দুপদমান লৈ। সবালীৰে যিয়ে ১৭তা হ'ল, সকলোৰে প্ৰদৰ্শন হল। আমিও দুগীৰ দুগী অবস্থাবে কথা ক'লো, দেখুৱালো। কিন্তু আমাৰ বস্তু কেইপদ দেখি কল্যায়দৌ বলহুছে মেন নতুন পুথিবা আনন্দ নকৰি। এনে তাত সম্পদ অসমত আছিল বুলি ভেটোৱা নহ'ল। বাদ্যযন্ত্ৰ একাডেমীৰ স্বাক্ষৰ চাৰি শৈলীৰ বাত্ৰি। আমাৰ পুৰণি সম্পাদক বিচাৰ কৰিবলৈ আঠজনীয়া বিৰোধী সন্নিৱিষ্ট পৰিচালক তামাৰ। তাত এজন কৰি ধৰিলে। তেতিয়া আমি অসমৰ ১১ শৈলীৰ স্বাক্ষৰৰ সৰ্গ অসমৰ চৰকাৰ আৰু বাদ্যযন্ত্ৰ সত্ৰীয়া '৬' কৰিছিলো। কিন্তু সেয়া প্ৰায়ে অৰণ্য-ৰোদন হ'ল। আমাৰ গায়কী প্ৰদান প্ৰসাদ চমিহাৰদান হ'লে একনমাণ অতি লাগতিয়াল সহায় দিলে। কমলাবাবী সত্ৰীয়ে যেতিয়াই যি লাগে আমাক দিলে। আমাৰ সৌভাগ্যৰ বিষয়, আজি সত্ৰীয়া নাচ আৰু সত্ৰব বাহিৰৰ ওজাপালি, দুটপদ নৃত্যই তাৰ শাস্ত্ৰীয় ঐতিহ্যৰ গৌৰৱত বাদ্যযন্ত্ৰ পুৰস্কাৰৰ বাবে স্বাক্ষৰ হৈছে আৰু এই পৰ্যায়ত যোবা মাহত চাৰি কুৰি সাত বছৰ বয়সত নবনাট সামৰা কমলাবাবীৰ শ্ৰীমণিৰাম বাদ্য মুক্তিযাৰ ১৯৬২ চনত ৰাষ্ট্ৰপতিৰ হস্ত-কমলবপৰা প্ৰথমবাৰলৈ পুৰস্কাৰ গ্ৰহণ কৰে। বোধ হয়, আমি এইবোৰ কথাৰে খবৰ নাবাখোঁ। কিন্তু যিসকলে ভাৰতীয় সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যত অসমৰ স্থানৰ বাতৰি নিচাৰে, সিসকলক মাদ্ৰাজ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কলা-পণ্ডিত ডক্টৰ ভি, বাঘবনৰ বথানে আত্মাস দিওঁ, তাতেই সিসকলে বিচাৰিলে পথৰ সন্ধানো পাব পাৰে। বাঘবনে সাধাৰণ ভাবে স্বীকৃত চাৰিটি নৃত্য-শৈলীৰ কথা কৈ

লিখিছে, “ভাৰতীয় শাস্ত্ৰীয় নৃত্যৰ ঐতিহ্য এই চানি শৈলীৰ কোনো এটাত সম্পূৰ্ণৰূপে দেখা পোৱা নাযায়, সেই নৃত্যৰ কিছুমান লক্ষণ এটা শৈলীত স্পষ্ট হৈ শোণ পাইছে আৰু আন এটাত জীৱিত হৈ আছে কাৰণ সকলোবোৰ শৈলীৰ সমন্বয়-যুক্ত অধ্যয়নেহে মাথোন ভাৰতীয় নৃত্য-কলাৰ সম্পূৰ্ণ পুনৰ্নিৰ্মাণত সহায় কৰিব পাৰে। গোৱা কিছু দিনত মহেশ্বৰ নেগণৰ লেখীয়া অসমৰ পণ্ডিতৰ লেখাই তাত থকা মূল্যবান কিছুমান নৃত্য-ৰূপৰ অবস্থিতিৰে আমাৰ চকু মুৰলি কৰি দিছে, সেইবোৰৰ লগত দক্ষিণ ভাৰতৰ নৃত্যৰ লক্ষণ আৰু ৰূপৰ সাদৃশ্য দেখিলে আশ্চৰ্য মানিব লাগে।” উত্তৰ-দক্ষিণ পূব-পশ্চিম, সকলো অঞ্চলতে যে ভাৰতবৰ্ষখন অবিভাজ্য আৰু এক সেই কথা নৃত্য-ৰূপৰ দৰে আন একোৰে বোধ হয় সোঁতৰাই গিৰিষ। বত, বোহল মতঙ্গ নন্দিকেশ্বৰ আদিয়ে সাক্ষৰ-জ্ঞানৰ ব্যাৱ ভাষা ভাৰতক দি থৈ গ’ল, আমাৰ সত্ৰীয়া আৰু ওজা পালি নৃত্যই তাৰেই কৈ আছে ২২৭ ২২৮ ভাৰত বৰ্ষৰ বুলি।

নৃত্যৰ কথা ক’লো গাতৰ কথা কোৱা নহ’ল। অসমীয়া মার্গ সঙ্গীতে ভাৰতীয় শাস্ত্ৰীয় ঐতিহ্যকে বহন কৰি আহিছে। পূৰ্ব প্ৰাক্তৰ আধুনিক ভাৰতীয় ভাষাত বাগ-সঙ্গীতৰ প্ৰচলনৰ নিদৰ্শন চৰ্চ্চাবোৰেই দিয়ে। বিস্তৃত সিবোৰৰ কোনো প্ৰচলন আজি নাই। তাৰ পিছত কেবলশক্তিকাবো বাবধানৰ পিছত মোডৰ শতিকাৰ ছুৰ্গাবৰ, পীতাম্বৰ আৰু শঙ্কৰদেৱ আদি বৈষ্ণৱ গীতকাৰসকলৰ গীতত বাগৰ প্ৰয়োগ দেখা পাওঁ। পীতাম্বৰা গীত আজি আৰু ক’তো শুনা নাযায়। হুগুৰী চেকে লাহে লাহে নিমাত হৈ আহিছে। ২. গোৱা আৰু সতা গোৱা ওজা পালিৰ অনাদৰ মাৰাত্মক হৈ উঠিছে। শঙ্কৰদেৱ মাধৱদেৱ আদিৰ বৰগীত আৰু অসমীয়া পৰ্যায়ৰ গীতৰ চোৰ কেৱল সঙ্গীতৰ পৰা সঙ্গীতৰ হৈ আহিছে। আজি ৰালি সাধাৰণ সতা এখনতে বৰগীত গাবলৈ গায়ক এজন বিচাৰি পোৱা নাযায়। এনে অৱস্থা হৈছে

আমাৰ সাংস্কৃতিক চুৰ্ভিক্ষৰ, আমাৰ নিজৰ ঐতিহ্য নিজৰ কাৰণেই যেন অনাবশ্যকীয় হৈ পৰিছে। বৈষ্ণৱ সঙ্গীতৰ গবেষণা অতি আবশ্যকীয় হৈ আছে। কিন্তু ক্ষেত্ৰত অন্তৰায় হৈছে বহুতো। প্ৰথম অন্তৰায় হ'ল প্ৰশিক্ষণ প্ৰাপ্ত উপযুক্ত গবেষকৰ অভাব। দ্বিতীয়তে, এই সম্পদবোৰে অসুস্থ বৈজ্ঞানিক আলোচনাৰ সদল হিচাপেই আবশ্যকীয়, এনে অবশ্যজ্ঞাবী বিশ্বাস আৰু ভ্ৰমৰ অভাব। তৃতীয়তে, আমাৰ সত্ৰীয়া গায়ন-বায়ন সকলৰ মাজত বৈজ্ঞানিক প্ৰাণ সজীৱজ্ঞানৰ অভাব। কাশীৰ ঠাকুৰ শ্ৰীজয়দেৱ সিংহ আমালৈ এখন চিঠি লিখিছিল, মই ১৯৫০-৬১ চনত গুৱাহাটীলৈ গাওঁতে বৰগাঁওত আচাৰ্যসকলক তেওঁলোকৰ বাবেহে তাল-শ্য সম্পৰ্ণ প্ৰশ্ন ক'ৰিছিলো। তেওঁলোকে কিন্তু এখন তালত কেইটা নাচা গা তাল ভৰী আৰু খালি ক'ত পৰিছে, একো ক'ব নোৱাৰিলে। এবাৰ তেওঁলোকে একতালত ২৪ মাত্ৰা বুলি ক'লে, এবাৰ কলে ২৮ মাত্ৰা বুলি। মই যেতিয়া তেওঁলোকক হাত-চাপৰি বজাই তালখন দেখুৱাবলৈ ক'লো, তেওঁলোকৰ খেল-মেল লাগিল। তেওঁলোক ক'লে, তেওঁলোকে খোল বজাই বাগ তাল সবলো গাই বাব পাৰে। সিমানহে।' কিন্তু আমাৰ গায়ক-বাদক সকলৰ বৈজ্ঞানিক জ্ঞানৰ এই অভাৱ গবেষকৰ জ্ঞানে পূৰণ কৰিব লাগিব। বৰগাঁও গবেষণা সমিতিৰ গৱেষক মোৰ বন্ধু শ্ৰীকেশৱ চাক্ৰাভীয়ে দুখন সত্ৰত তালৰ বোল ভাঙি লিখি উলিয়াইছিল, আৰু সেইমতে তালৰ আধা সমিতিৰ পুৰি Rhythm in the Vaishnava Music of Assam আৰু সন্নিবিষ্ট হৈছে। তাকে দেখি শ্ৰীজয়দেৱ সিংহে তাল পাই লিখিলে, 'মই দেখি ব' পাইছো' যে এই বিষয়ত আপোনালোক মোতকৈ অধিক ভাগ্যবান হৈছে। আপোনালোকে আচাৰ্যসকলৰ পৰা তালৰ মাত্ৰাৰ সংখ্যা আৰু ভৰী আৰু খালিৰ স্থান নিৰ্ণয় কৰিব পাৰিছে।' কষ্ট স্বীকাৰ আৰু আন্তৰ্ভাৱে এই

বিষয়ত আচল কথা। এটি সৰু উদাহৰণ দিওঁ। আমাৰ উদ্যোগত অসম সঙ্গীত নাটক একাডেমিৰ বৰগীত গবেষণা সমিতিয়ে যেতিয়া পোনত বৰগীতৰ বাগ আৰু তালৰ প্ৰাথমিক গবেষণাৰ ভাৱ চক্ৰন তাল সঙ্গীতজ্ঞক দিয়ে, তেওঁলোকক সত্ৰীয়া বাদকে বিচাৰিত পেলালে, তেওঁলোক চক্ৰনে প্ৰতিবেদনও লিখিলে, হিন্দুস্থানী সঙ্গীতৰ থেকাৰ তুল্য সত্ৰীয়া তালৰ পাৰ বাজনা বা গানানৰ লগত তালখনৰ (উক্ত সত্ৰীয়া বাদকৰ পৰা শুকৰাৰ নিচিনা) ঘাতবোৰৰ ম'টৰ অমিল। ঘাতৰ চৰ্চ বিভাজন তেওঁলোক সেই দিগি নকৰিলে। প্ৰতিদিনমান পিছত দক্ষিণ ভাৰতৰ তালৰ গবেষণাত বত্ৰ এমৰিছান অধ্যাপক (এতিয়া ডক্টৰ) বৰাট ব্ৰাউন কমলাবাৰীলৈ গাওঁত গৱেষক চক্ৰনে টুক খোৱা অবিভাজিত তালৰ বাগিণি আনি দি পঠালে। ডক্টৰ ব্ৰাউনে শুৱাহাটলৈ ঘূৰি আহি মূল বাজনা শুকুৱাই কেনেকৈ ঘাতবোৰৰ ছন্দ ভাঙি পাব আৰু ভাঙিব লাগে, তাত মুখে বজাই-গাই দেখুৱালে। গবেষণা সমিতিৰ দ্বিতীয় পৰ্যায়ৰ বেলা ত্ৰীচা কাকতীয়া সত্ৰীয়া তালৰ অৰ্থাৎ গানান আৰু ঘাতকে নহয় তাতোকৈ জটিল চোকবোৰা স্পষ্টভাৱে বিশ্লেষণ কৰাত সক্ষম হৈছে। তেওঁ স্বৰ্গত মণিৰাম গায়নৰপৰা নাচৰ ভঙ্গি-তাল প্ৰাৰ্থাখিনিৰ তাল লিপি লিখি উলিয়ালে, কিন্তু ভাগ্যৰ বিষয়ে গায়ন মুক্তিযোদ্ধাবৰ কাল হোৱাৰ আগতে সকলোখিনি তাল লিখা আৰু ৰেকৰ্ড কৰাৰ সুযোগ আমাৰ নহল। কোনোবাই সেইখিনি এতিয়া দিব পাৰিবনে, নাজানো। স্বৰ বেখাৰ ফালৰ পৰা বৰগীত অসত্ৰীয়া গীতৰ গবেষণা কৰি অসম সঙ্গীত নাটক একাডেমিক সহায় কৰিব পৰা সঙ্গীতজ্ঞ এতিয়া নোহোৱা হৈছে। এইখিনি কাম কৰিব পাৰিলেহে সত্ৰীয়া সঙ্গীতক বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিত থাপনা কৰিব পৰা যায়। এই সঙ্গীতত শাস্ত্ৰীয় বাগ তালৰ প্ৰবেশ বাগৰ ধ্যান আৰু আলাপন আদি

বিস্তৃত ৰূপত হ'লেও আছে। সেইখিনি পুনঃসংস্থাপিত হ'লে দেখা যাব, লক্ষব্দেবে অসমক ভাৰতীয় সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যত প্ৰতিষ্ঠিত কৰিছিল মাথোঁ, যদিও 'নোম নেগুৰ-লজিত' সিন্ত গায় বংগীও।

আমি পাৰ পৰা নিদৰ্শনেৰে ভাৰতীয় চিত্ৰকলাৰ ইতিহাসৰ পাতনি হয় তাৰ প্ৰাচ্যশৈলীৰ পাল ৰাজত্বৰ কালত। সেই সময়ৰ বজ্জ, বিহাৰ আৰু নেপালত গৌতম বুদ্ধৰ জীৱনৰ আৰু বৌদ্ধ দেব-দেৱীৰ চিত্ৰিকাবে কিছু কাৰ্ঠক্ষনক আবিষ্কৃত হৈছে। ইয়াৰ নতুও আগৰ সপ্তম শতিকাব কাৰ্ঠক্ষনৰ আলেখ্যলৈকে সম্পূৰ্ণৰূপে আমি আগতে কৈ আহিছো, কিন্তু সেই যুগৰ বা তাৰ অৱশিষ্টত পিছৰ কোনো চিত্ৰপটৰ নিদৰ্শন আছিল নাপাও। দ্বাদশৰূপৰা সপ্তদশ শতিকালৈকে গুপ্তৰাটী চিত্ৰশৈলী মহাগো। ৭ম বিকাশৰ পথত আগ বাঢ়িছিল। সপ্তদশ শতিকাত অৱশ্যে কবি উদ্ভৱ ভাৰত প্ৰতিষ্ঠ কৰা বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ ফলত বৃন্দাৰ পাৰি, মন শক্তি লৈ ৰাজপুত-মোগলচিত্ৰশৈলীৰ উদ্ভৱ হয়। পাৰ্শ্বিক লক্ষণেৰে মোগল চিত্ৰশৈলীৰ প্ৰভাৱে গুপ্তৰাটী শৈলীৰ প্ৰণয়িতা আছিল কবি শেহান্তৰত সপ্তদশ শতিকাত তাক সম্পূৰ্ণৰূপে ঢাক পেলায়। অষ্টাদশ শতিকাত ৰাজপুত মোগল শৈলীয়ে বাসোহনী, পাহাড়া বা এা প্ৰকৃতি সৰু সৰু শৈলীৰ ঠাল-ঠেঙুনি মেলে। সমস্ত উদ্ভৱ ভাৰত জোৰা চিত্ৰ-কলাৰ এই আন্দোলনে সম্ভৱত সপ্তদশ শতিকাতে অসমবো আলোড়িত কৰে। অসমৰ সত্ৰসমূহৰ বৈষ্ণৱ গনিকবসকলেই তাক পোনতে গ্ৰহণ কৰে, পিছত সি আহোম নজা আৰু দৰঙী কৌবৰৰ ৰাজধানীকো অনুপ্ৰাণিত কৰে। অসমীয়া চিত্ৰ সম্পদৰ লগত ওডিয়া পট-মন্ডন, নেবাৰী জুৱা বন্ধা পট (scroll) আৰু জৈন চিত্ৰাবলীৰ সাদৃশ্য চকুত পৰে, কিন্তু সিাবানৰ নজা অৱলম্বনৈশিষ্টাই সিবাৰক এক স্বতন্ত্ৰ অসমীয়া শৈলী-ৰূপ প্ৰতিষ্ঠিত কৰে। উদ্ভৱ মোড়ীচক্ৰই নগাবৰ বালি-সত্ৰত প্ৰাপ্ত সহাপুৰুষা দশা ধৰ্ম ভাগবতৰ

চিত্ৰৰলাব বিশাখবোৰলৈ আঙুলিয়াইছে—lyrical draught-
manship, simple composition, dramatic narration and
splendid colours বৰিকাভক্ত অসমীয়া চিত্ৰকৰৰ জ্ঞান আৰু
সাহস চকুত লগা। 'হস্তাবিদ্যাৰ্ণব'ৰ চিত্ৰতে অসমীয়া শৈলীয়ে শাৰ্ববিন্দু
পায়গৈ বুলি ক'ব পাৰি।

ভাৰতীয় আৰু অসমীয়া সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰৰ বহুতো পথাৰৰ
ওপৰে মোৰ মন প্ৰাণিত। চপলিয়ালা, আৰু আপোনালোকেও
হয়তো মোক পিছে পিছে খেদি আছিল। ইয়াৰ ভিতৰত সাৰ্থক
কিবা কাহা হাজান নাই, আপোনালোকক দিয়াৰ কবিবলৈ দিলো।
ইফালে মই ক্ষেত্ৰ উমান বিস্তৃত যে মোৰ বাবে দুবছৰ বস্তু এটি
বৈ গ'ল—শুকদেব ববীন্দ্রনাথৰ ভাষাত অকথিত বাণী, অগীত গান,
আৰু নিফল বাসনা-বাশি। 'থাপি মোা এই শত ক্ৰটি-বিচ্যুত-
পূৰ্ণ অভিশাপ সামৰিব লাগিল প্ৰথম কাকতি শাৰক বক্তৃতাবলীৰ
শেষত উঠিব চেটাঙায়ে উচ্চাৱণ, বৰা মাটিৰ—

জয় কামৰূপ । জয় ভাৰত।

বুবঞ্জী শাখাৰ সভাপতিৰ অভিভাষণ

অভ্যর্থনা সমিতিৰ সভ্যসকল, প্ৰতিনিধি বক্তৃতাৰ লোক আৰু উপস্থিত
ভক্তমহিলা আৰু ভক্ত মহোদয়সকল

আপোনালোকে অসম সাহিত্য সভাৰ ডিব্ৰুগড়ত বহা এই ৩৪
তম অধিবেশনত বুবঞ্জী শাখাৰ সভাপতি হিচাপে এটি অভ্যন্তৰীণ
মনোনীত কৰি যি সভাৰ সন্মতিত প্ৰতিটো অঞ্চলৰ আপোনালোকে মোৰ
আন্তৰিক বৃত্তান্তত গ্ৰহণ কৰিব। সভাৰ প্ৰতিটো অঞ্চলৰ অসমৰ
সাংস্কৃতিক বুবঞ্জীৰ যোবানী নাই নাই নাই নাই নাই নাই নাই নাই নাই নাই
আপোনালোকৰ মাজত এই পদটি চিহ্নিত কৰা হৈছে। এতিয়া কাল
মোৰ প্ৰতি থকা আপোনাৰ কৰ্মৰ অৰ্থ আৰু প্ৰভাৱ। যেনে অতি
সীমান্তৰ সন্মতি আৰু একপ্ৰকাৰ বিদ্ৰোহ। এতিয়া এটি সুমহান
আৰু সুপ্ৰাচীন দেশখনৰ বিষয়ে বুবঞ্জীৰ মাজেৰে এটি অংশৰ—ইয়াৰ
আধুনিক অংশৰ—কোনো কোনো শাখাৰে অধ্যয়ন আৰু অনু-
শীলন যাবলি সন্মত হৈছে। অন্তৰ্গত বুবঞ্জীৰ ঐক্যলৈ আওকান
কৰি আংশিক দৃষ্টিৰে বুবঞ্জীৰ সত্য অনুধাবন কৰিবলৈ বিচৰা বৰ
যুক্তিসংগত নহয়। কিন্তু বুবঞ্জীক খণ্ড খণ্ডকৈ ভাগ কৰি দেখুওৱা
নীতি হিচাবে আয়োজিক হলেও শাস্ত্ৰীয় অধ্যাপনা আৰু গবেষণাৰ
সুচলৰ অৰ্থ সেয়ে বৰ্তমান বীতি হৈ পৰিছে।

নতুন যুগৰ সূচনা—পোনতে এটি সামান্য সতৰ্ক বাণীৰে মোৰ
এই সকলো অভিভাষণখনি আপোনালোকৰ ওচৰত নিবেদন কৰিব
খুজিছোঁ। জাতীয় জীৱনৰ যি কাগজ ছোৱা আমি সম্প্ৰতি অতি-
বাহিত কৰিবলৈ ধৰিছোঁ সেই কাল ছোৱা নানা ভাবে সঙ্কটপূৰ্ণ

আরু জটিল সমস্যাবে ভৰপুৰ হোৱাৰ কথা আপোনালোক সকলোৰে জানে। আনৰ চৰুৰ আগতে এখনি পুৰণি সমাজ আৰু পুৰণি আদৰ্শৰ ঠাইত নতুন সমাজ আৰু নতুন আদৰ্শ গঢ়লৈ উঠিব ধৰিছে। স্বাধীনতা পোৱাৰ পিচত এফালে দেশৰ কোটি কোটি নব নাৰীৰ ভবিষ্যত সুখ আৰু সন্মানৰ যি আশা আৰু আকাংক্ষা জগাই তোলা হৈছে আমি তাৰ লৈজা আৰু আন ফালে কোটি কোটি লোকৰ শুদ্ধাৰ নোৱাৰা অৰ্থ-দগতিৰ বাবে যি হতাশাৰ সৃষ্টি হৈছে তাৰো ভাগ লৈছোঁ। দেশে স্বাধীনতা পোৱাৰ কুৰি বছৰো সম্পূৰ্ণ হোৱা নাই। স্বাধীনতাৰ কিছু পৰিবৰ্তন সূচক এই কাল ছোৱা ভবিষ্যত বুজাৰ লিখাৰ এক নতুন যুগৰ সূচনা বুলিহে মন কৰিব। ইতিমধ্যে বহুখণ্ড আশ্ৰমৰ দেশবাসীক এই বথাকৈ সোঁতৰাই দিছে যে প্ৰাচীনতাবাদ শাসনৰ পৰা দেশ মুক্ত কৰিবলৈ যি ভাগ আৰু সাধনাৰ আবশ্যক হৈছিল দেশৰ স্বাধীনতা বন্ধা কৰিবলৈ তাতকৈ বেছি ভাগ আৰু সাধনা, বেছি শকাব্দা যত্ন আৰু দৃঢ়তাৰ আবশ্যক। আভাস্বৰূপী ক্ষেত্ৰত প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা আৰু বিভীষিকাৰী শক্তিসমূহৰ সময়ে সময়ে দেশৰ ভবিষ্যত অনিশ্চিত কৰি তোলাৰ আশংকাও নোহোৱাকৈ থকা নাই। একে দেশ জাতি ধৰ্ম নিৰ্বিশেষে এক বিৰাট ঐক্যবদ্ধ জাতি গঠনৰ গণতান্ত্ৰিক প্ৰচেষ্টা, আনফালে মধ্য যুগৰ উপযোগী ধৰ্ম বিশ্বাসৰ বা আন সংকীৰ্ণ মতবাদৰ ভীতি সূচক অশ্ফালন, নাটকীয় উপজাতীয় বা উপদলীয় সহভিৰ স্বাভাৱ আৰু স্বাধীনতাৰ হাবিলাষ। ইতিহাসৰ এক অভূতপূৰ্ব সন্ধিক্ষণত নানা বাধা বিঘিনি অতিক্ৰম কৰি দেশে প্ৰগতিৰ পথত আগুৱাই যাব লগাবাত পৰিছে। লগতে এই কথাও আমাৰ সকলোৰে হৃদয়ঙ্গম হোৱা উচিত যে পুৰণি ঐতিহ্যৰ ভিত্তিতেই নতুন নিৰ্মাণৰ পথ বাছি লব লাগিব। বাৰম্বাৰ সেই ভাৱিয়েই পৃথিৱীত ডাঙৰ হয যি জাতিৰ এক গৌৰৱময় প্ৰাচীন ঐতিহ্য আছে আৰু সেই ঐতিহ্য জীয়াই ৰাখিবলৈ জাতিৰ

গোপনীয় অৱস্থা হেপাই আছে। আজি আনন্দৰ প্ৰায় সকলো প্ৰজাত
 বাঞ্ছনীয়তাবোধই প্ৰাধান্য দেখিবলৈ পোৱা যায়। কিন্তু মনতৰ গোহত
 পৰি সাময়িক সুযোগ লাভৰ হেপাহত বাঞ্ছনীয়বিদ সকল যদি
 বুবঞ্জীৰ নিৰ্দেশ মানিব নাপায়গৈ হয় কিম্বা দেশৰ ওঁতৰ পাহৰি
 যায় তেনেহলে বুবঞ্জীয়ে তেওঁবিলাকক বহু নকৰিব। মানব সমাজৰ
 প্ৰগতি সুকল আৰু প্ৰগতিৰ বিবাহী শক্তি সমূহৰ গিৰা প্ৰতিগিৰাৰ
 মিলনৰী বুবঞ্জীয়ে বহন কৰি ল'ব। ভৱিষ্যতৰ পথ দেখুৱাত
 বুবঞ্জীৰ বাণীয়ে সেই ব'লৰ লগত নহ'ব ক'ৰ পাৰ।

বুবঞ্জীৰ সতৰ্ক বাণী সঁচা হ'ল আৰু বুবঞ্জীৰ সম্পদ অতি
 ঘনিষ্ঠ। দেশ আৰু জাতিৰ প্ৰতি সেই সঁচা সাহসী কপালিত
 হয়। বুবঞ্জীৰ সমগ্ৰ গোপন প্ৰচাৰিতৰীয়া প্ৰতিপত্তিই বাবে
 যথেষ্ট বেছি। আনন্দৰ প্ৰচাৰিতৰীয়া প্ৰতিপত্তিই এক
 কথাই খাটে। যি সকল বাঞ্ছনীয় আৰু সমাজ নাতিবিন হৈ
 দেশ আৰু জাতিৰ মঙ্গল সাধন কৰিবলৈ চেষ্টাৰ সিঁপাহাৰা
 সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ উপযুক্ত জ্ঞান ল'ব অৱশ্যক। নহলে
 সিবিলাকৰ কাৰ্য্য কলাপ সজ্জতিবিহীন হোৱাৰ আশঙ্কা থাকে আৰু
 আচলতে তেনে সজ্জতি বিহীন কাৰ্য্য কলাপ আজি কালি বহু ক্ষেত্ৰত
 দেখিবলৈ পোৱা যায়। দেশৰ নেতৃত্ব কৰা লোকসকলে মনত বখা
 উচিত যে তেওঁলোকৰ 'বৰ্ত্তমান' এদিন 'অতীত'ত পৰিণত হ'ব
 আৰু তেওঁবিলাকৰ কৃতকৰ্ম্ম হয় বিশ্বতিৰ অতল পৰ্ভত ল'ব হ'ব
 আৰু নহলে বুবঞ্জীৰ পাতত জীয়াই থাকি তেওঁ বিলাকৰ তৃষ্ণতি
 নাইবা সূক্ষ্মতিৰ সাক্ষ্য বহন কৰিব। আৰু এটা কথা, বুবঞ্জীক
 বাঞ্ছনীয়তাবোধই লগৰীয়া বুলি গণ্য কৰা দৃষ্টি-ভঙ্গী এটাও নোহোৱা
 নহয়। কিন্তু বুবঞ্জীৰ এই দৃষ্টি-ভঙ্গী অৰ্থাৎ বুবঞ্জী যে অতীতৰ
 বাঞ্ছনীয়তাবোধই বিবৰণী কিম্বা শাসক শ্ৰেণীৰ জয়-পৰা-
 জয়বহে কাহিনী এতিয়া আৰু ঠাই নাই। বুবঞ্জীয়ে এতিয়া বিচাৰে

দেশৰ ৰাজনৈতিক ভাবধাৰা আৰু ৰাজনৈতিক উন্নতিৰ লাগ লাগে জন সমাজৰ সামাজিক অৰ্থনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিক জীৱনৰ এটা সম্পূৰ্ণ চিত্ৰ দিবলৈ। তদুপৰি দেশৰ গৱেষণা ক্ষেত্ৰত গণতন্ত্ৰ সম্মত এই লক্ষ্য আগত বগা দৰ্শাব।

বুৰঞ্জীৰ নিম্নত সাক্ষী সিহঁত আৰু গঙ্গা নদীৰ উপত্যকাত গঢ়ি উঠা এচোন ভাৰতীয় সভ্যতাৰ নতুন মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উপত্যকাৰত কোৱাৰা সুন্দৰ সভ্যতাত এটা সাক্ষীয়া সভ্যতা গঢ়লৈ উঠি কালত্ৰমত আয়। হিন্দু সভ্যতাৰ পাছলৈ হৈ গৈছিল বুলি বা আদিম প্ৰান্তা দ্বাৰা কালত্ৰম হৈ গঢ়িছিল বাস কৰিছিল বুলি আজিলৈকে কোৱা প্ৰমাণ নাহি পোৱা নাই বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিত বিস্তৃত ভাবে তেনে কোৱা খন। কালত্ৰম অসমত আজিলৈকে অনুস্থিত হোৱা নাহ। বিস্তৃত দেৱতাৰা বৰুৱাৰ মঠ-মন্দিৰ, দেৱগণ, দেৱালয় দেৱ-দেৱীৰ এটি আৰু মান নানা ভাৱাংশৰ অতি মানবা বৈষ্ণৱী নিৰ্মাণ সমূহ হৈ এখনভাৱা সিচৰতি হৈ পৰি আছে যে দেখিলে স্বভাৱতে জানিবলৈ ইচ্ছা হয় এই বিলাক কাৰ কীৰ্ত্তি আৰু ৰেতিয়াব। কোৱল পূৰ্ণ মনৰ অনুসন্ধিৎসা আৰু জ্ঞান লিঙ্গাব ফলতেই জ্ঞানৰ পৰিসৰ বৃদ্ধি পায়, নিম্নত সাক্ষীযো নিগুঢ় তথ্যৰ সন্ধান দিব পৰা হয়। যোৱা পঞ্চাশ বছৰৰ ভিতৰত বুৰঞ্জীৰ গবেষণা ক্ষেত্ৰত ভাৰতীয় বুৰঞ্জীবিদ সকলে গৱেষণাৰ নতুন নতুন পথ বিচাৰি উলিয়াই বহু নতুন তথ্যৰ সমাবেশ কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে। ইয়াৰ ফলত উন্নত শক্তিকাত ভাৰতৰ বুৰঞ্জী আৰু সংস্কৃতি চৰ্চাৰ হাৰ আগবঢ়ুৱা হৈ পাশ্চাত্য পণ্ডিত সকলে যি বহুশ্লীয়া অবদান বিলাক দিলে আধুনিক সমালোচনাৰ দৃষ্টিৰে চালি-জাৰি চাই আৰু নতুন সমন্বয় ভিত্তিত সেই বিলাকৰ ওপৰত। নতুন আলোকপাত কৰা সম্ভৱ হৈ উঠিছে। নতুন নতুন গৱেষণাৰ ফলত আঞ্চলিক বুৰঞ্জী বিলাকো পৰিপূৰ্ত্ত

হবলৈ সুযোগ পাইছে। তেনে সুযোগৰ পৰা অসমো বঞ্চিত হোৱা নাই, কিন্তু এব সন্মতাব আৰু বেছি শিমাণ হোৱা উচিত।

সিদ্ধু সভ্যতাৰ নিদৰ্শন - প্ৰাগ্ বৈদিক সিদ্ধু সভ্যতা ৭ বৈদিক যুগৰ ভাৰতীয় সভ্যতা সম্বন্ধে বহু তথ্য পোৱা সকলৰ সমাবত চেষ্ঠাৰ দ্বাৰা উলটিত হৈছে আৰু হ'ব ধৰিছে। সিদ্ধু সভ্যতা সচাৰ্বৈয়ে প্ৰাকঐতিহাসিক ৭ প্ৰাকবৈদিক হয়ান নহয় সেই সম্প্ৰদায় সম্প্ৰতি বোৱা বোৱানো সম্প্ৰদায় প্ৰকাশ কৰিছে। সিদ্ধু উপত্যকা সুদূৰ মতাত কালৰ শোণাম,হৰ আদি জগিত চিত্ৰ শিপিব এতিয়া ৭ সময়তনৰ ৭ক নৰ্দসাত পৰে দ্বাৰ সম্ভব হৈ উঠা নাই-বিস্ত সেই যুগৰ ইয়াৰ অধিবাসী ৭৭তীয় সকলৰ জীবন নিৰ্বাৰ প্ৰাশা সম্প্ৰদায় হ'য়ান বিচি আৰু অসম উপ-বৰণ ভূগৰ পৰা উদ্ধাৰ বৰ হৈছে ৭ ইবিসাকৰ মাৰ অল্প-লৌলনৰ দ্বাৰা সিদ্ধু উপত্যকা অধিবাসী নৰাব সম্ৰ সমাজ, আৰু সংস্কৃতি সম্প্ৰদায় এতিয়া ৭ ব ৭ জানিব নৱা হৈছে। বৈদিক আৰু তাৰ পিচৰ ভাৰতীয় ঐতিহাসিক যুগৰ পৰা সিদ্ধু সভ্যতাৰ যি হেজাৰ বা তাতোবৈ বেছি ব্যবধান থকা বুলি আগতে ঠাবৰ কৰা হৈছিল, প্ৰত্নতাত্ত্বিক খনন আৰু গবেষণাৰ ফলত সি ক্ৰমে দূৰীভূত হব ধৰিছে। পঞ্জাবৰ কপন নামে ঠাইত মাটিৰ তলত পোৱা হবপ্পাৰ সমসাময়িক নিদৰ্শনৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ৫শু আৰু ৫শতাব্দীৰ যুগ পৰ্য্যন্ত বিভিন্ন কালৰ সিদ্ধু নিদৰ্শন পোৱা হৈছে তাৰ পৰা বুজা যায় যে পঞ্জাব এই অঞ্চত প্ৰাগ বৈদিক সিদ্ধু সভ্যতাৰ দিনৰে পৰা ৫শু আৰু তাৰ পিচৰ কাললৈকে ভাৰতবাসী সকলে ক্ৰমান্বয়ে বসবাস কৰিছিল। এই নিদৰ্শন সমূহৰ বেছি ভাগেই মাটিৰ পাত্ৰ বা তাৰ ভগ্নাংশ। বুবঞ্জী বচনাত সাধাৰণ মৃত পাত্ৰৰ টুকুৰা এটাথো মথেষ্ট বৰঙনী যোগায়। আচলতে মৃত পাত্ৰৰ শিল্পীয়ে হওক বা ভাস্কৰ্য আৰু স্থাপত্যৰ শিল্পীয়ে

ইহক অৰ্দ্ধসত্য আৰু সত্য মানবৰ জীৱন ধাৰাব লগত মিশ্ৰিত সম্বন্ধ থকা শিল্প সৃষ্টি কৰি শিল্প প্ৰতিভাৰ পৰিচয় দি গৈছে আৰু সেইবিলাক শিল্পৰ নিদৰ্শন নগাঠাই সেই সেই সভ্যতাৰ মাপ-কাঠি হিচাবে পৰিগণিত হৈছে। সুপৰিকল্পিত তথ্যাভ্যুসন্ধান আৰু গৱেষণাই এইদৰে আমাৰ ঐতিহাসিক জ্ঞানৰ পৰিসৰ ক্ৰমাৎ বৃদ্ধি কৰিব বুলি আশা কৰিব পাৰি।

বহু জাতিৰ মিলন ভূমি অসম—গৌৰৱ মণ্ডিত আমাৰ এই দেশখন ভাৰতৰ এচুকত অবস্থিত হ'লও ইয়াৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য অতি পুৰণি বুলি বিশ্বাস হয়। আনন্দী সভ্যতা আৰু সংস্কৃতিৰ লীলাভূমি ভাৰতবৰ্ষৰ এচুকত অবস্থিত হোৱা হ'লেও সে অসম সুদূৰ অতীতৰ পৰাই আৰ্য্য, অনাৰ্য্য মিশ্ৰণ ভূমি হৈ সাংস্কৃতিক বৈশিষ্ট্য লাভ কৰিব পাৰিছিল এই কথাও মন কৰিবলগীয়া। অধিক মাজানীষ, আৰ্য্য, দ্ৰাবিড় প্ৰভৃতি নানা জাতিৰ আৰু নানা বৃত্তিৰ বহুকাল ব্যাপি সমোগ আৰু সংমিশ্ৰণ কেন্দ্ৰ হিচাবে যে অসমে বামাযণ, মহাভাৰত আদি মহাকাব্যৰ যুগৰ পৰা ভাৰতীয় দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰি আহিছে এই কথা আপোনালোক নকলোৱে জ্ঞান। অবশ্যে তেতিয়া এই দেশ প্ৰাগ্জ্যোতিষ বা কামৰূপ নামেৰে খ্যাত আছিল। কিন্তু সেই যুগ অতীতৰ দেওনা তেঁলি বিমান দূৰৈলৈ গৈছে সেই কথাহে আক্ৰিও সঠিকভাবে নিকপিত হোৱা নাই। কেবল অসমৰ ক্ৰিয় সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষেই প্ৰাচীন ইতিহাসৰ এটি মুখ্য সমস্যা হ'ল—কাল নিকপণ। মহাকাব্য মহাভাৰতৰ যুগ খৃষ্ট পূৰ্ব এহজাৰ বছৰ আগৰ বুলি কোনো কোনো ভাৰতীয় বুৰঞ্জী গবেষকে ঠাৱৰ কৰে আৰু কোনো কোনো পণ্ডিতে খৃ পূ তিনিহাজাৰ বছৰবোৰো আগৰ বুলি কব খোজে। বামাযণ ভাৰো আগৰ আৰু ঋগ্বেদৰ বচনা কাল এওঁবিলাকৰ দ্বাৰা খৃ পূ ৬০০০ বছৰলৈকে আঙুৰাই লিয়া হৈছে। পাশ্চাত্য পণ্ডিত সকলে খিৰ কৰা মতে ঋগ্বেদৰ কাল খৃ পূ

২৫০০ৰ পৰা ১১ ০ লৈকে। বদ, উপনিষদ, মহাভাৰত বায়াল্লখ
আৰু পুৰাণ আদিগৰ প্ৰাচীন ভাৰতৰ ধৰ্ম, সমাজ, ৰাজনীতি আদিৰ
আৰু অশ্লব দৈত। দানব দাস প্ৰভৃতি নামৰ অতিষ্ঠিত অজ্ঞান
জাতিৰ লগত জায়া সকলৰ সংঘ সংযোগ। স মিত্ৰগৰ যি সাম্ৰদ
দায় আৰু বল শতাব্দি ধৰি কেবল পাৰভবৰ দিভৰত নহয়
বাহিৰাতা বহু বিস্তৃত লোকৰ। যি এক দিবাট সন্তাতৰ উত্থানৰ
ইতিহাস চাই প্ৰাৰ্থীয়া সভা। অৰু সন্ততিৰ আতিষ্ঠি। যে
অতি পুৰণি অৰ্ণ। পাশ্চাত্য পণ্ডিত সকল নিদ্ধা। বৰা সেই
সন্তা। প্ৰাচী। অৰু পণ্ডিত পণ্ডিত। অৰু অজ্ঞান
কাৰণে। অৰু পণ্ডিত।

অসমৰ মিত্ৰ সভা আৰু সন্ততি - ১১০০ৰ পৰা ১১০০ৰ
বৰা। অৰু পণ্ডিত। অৰু পণ্ডিত। অৰু পণ্ডিত। অৰু পণ্ডিত।
মহা অসমৰা সভা। অৰু পণ্ডিত। অৰু পণ্ডিত। অৰু পণ্ডিত।
অসমৰ বৰা। অৰু পণ্ডিত। অৰু পণ্ডিত। অৰু পণ্ডিত।
সন্ততিৰ মৌলিক উপাদান নিৰ্মাণ হিচাপে অৰু পণ্ডিতৰ দান।
অৰু পণ্ডিতৰ কোণ। এক সন্ততি জায়া। অৰু পণ্ডিতৰ শোকসকল
প্ৰথমতে গতিয়া এই পণ্ডিতৰ আতি ইয়াত বসতি স্থাপন কৰে
তেতিয়া ইয়াত আগলৈ পৰা পণ্ডিত। লোকসকল সভাৰ আদি
অবস্থাত আছিল যেন অনুমান হয়। হিচাপে অৰু পণ্ডিতৰ
সন্ততি অসমলৈ বৈদিক যুগতই বৰা পণ্ডিতৰ নেতাৰা পণ্ডিত
এদল অৰু পণ্ডিতৰ শোক অৰু পণ্ডিতৰ সন্ততি প্ৰভাৱ বিস্তাৰ
কৰিছিল এই পণ্ডিতৰ সন্ততি নিৰ্মাণ হব। বৰা। অৰু পণ্ডিতৰ
প্ৰাগঐতিহাসিক যুগৰ আখ্যান-বাহিনীৰ পণ্ডিত, নবন ভগদন্ত আদি
প্ৰাগঐতিহাসিক বৰা সকলৰ বিনৰণীৰ পৰা অসমত অৰু পণ্ডিত
সন্ততি বিস্তাৰৰ প্ৰাচীন সম্পৰ্কে এক প্ৰকাৰ নিশ্চিত হু পোৱা
যায়। পুৰণি অসমৰ বৰা সকলৰ হিন্দু নাম গ্ৰহণত, হিন্দু শাসন

বাবস্থান অল্পকাল শাসনা প্ৰবৰ্ত্তনত আৰু সঙ্কট ভাস্যক বাজকীয়
ভাৱা হিচাপে বৰজান কৰাৰ পৰা আৰা প্ৰভাৱে নিস্তৰ প্ৰমাণ
পোৱা যায়। ইয়াৰ অধিবাসী সকল শৈৱ আৰু বৈষ্ণৱ
প্ৰভৃতি নানান ধৰ্ম আৰু এনকি দৌদ্ধ ধৰ্ম্মৰা অনুগামী
হৈ পৰে আৰু ভাৰতীয় প্ৰায় সকলো দেৱ দেৱীৰ মূৰ্ত্তি
দেশ ভৰি পায়। নানান কলাকৃষ্টিৰ প্ৰভাৱ ইয়াৰ ভাষ্কৰ্য্য,
স্থাপত্য আদিত প্ৰকাশ পাবলৈ ধৰে। কিন্তু বিশেষ মন
কৰিবলগীয়া কথা এই যে অসমৰ পাণীন নাথিবাসী সকল
এই দেশ সম্পূৰ্ণ দৰা আঁহ। শুদ্ধ সভ্যতা আৰু সঙ্কট গ্ৰহণ
কৰিবলগীয়া বাস্তৱত ইয়াৰ হিন্দু আৰু উৰা। ওপৰে অধিবাসী
বৰ্জা নাইবা ইন দৰা পোৱা নাই। সতৰ ভিতৰত ভাৰ আৰু
আদৰ্শৰ এক ভীৰু। সৰ্বাঙ্গ। সৰ্বাঙ্গিত ই উঠাৰ ফল
নানা বিঘ্ন স্থাপন কৰিছে। লোক কী অসমীয়া সঙ্কটীয় নিজ
কণত পৰাণ পৰিছে নাই। এইটো প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণ।
তত্ত্বিক মন্তব্য প্ৰাৰ্থন কৰিছে। কামৰূপ নামাংগাৰ নাম
কেউপিন বিঘ্ন পৰাটোৱে লোক বৈশিষ্ট্যৰ ইন্দ্ৰি দিয়ে সুৰ
সঙ্কট, ধৰ্ম্ম বিঘ্ন আৰু সামাজিক আচাৰ নীতি আদি নানা
বিষয়ত এই সমিষ্টগৰ নিৰ্ভাৰ চিনাকী অসমত আজিও পোৱা
যায়। অসমীয়া সঙ্কটৰ বিশেষত্ব সেটো বাবে সংযোগ আৰু
সমিষ্টগৰ, উদাত্তা আৰু সহানুভূতিত

অতীতৰ আধুনিক গবেষণাঃ—এই সঙ্কটৰ গতি আৰু
প্ৰকৃতি পূৰ্ণৰূপে নিৰ্ণয় আৰু আহোম সকল অগৰ আগলৈকে
অসমৰ অতীত বুজিব পূৰ্ণগঠনত আধুনিক গৱেষণাই বহুতো সহায়
কৰিছে। এই শতাব্দী আৰু ভাগৰ পৰা অসমৰ অতীত গৌৰৱ
ওপৰত বুজিব পোৱা পলাবলৈ কেবা গৰাকীয়ে সুপণ্ডিত ব্যক্তিয়ে
নিম্নৰ্থ ভাৱ যত্নশীল হোৱা বাবে আজি আমাৰ নিজ দেশৰ

বুৰঞ্জীৰ জ্ঞান বহুখিনি আগ বাঢ়ি গৈছে। এসময় Indology বা
প্ৰাচ্য বিদ্যা চৰ্চ্চাৰ প্ৰথা অনুজ্ঞান কামৰূপৰ অজ্ঞান সমিতি।
এই শব্দিকাৰ দ্বিতীয় দশকতে প্ৰতিষ্ঠিত হৈ এখন বনৰ্জীৰ তথ্য
অনুসন্ধান আৰু সঙ্কলনৰ এই অনুষ্ঠানৰ স্ৰষ্টি কৰা হৈছে। প্ৰাচ্য
উপৰিও প্ৰাচ্য সমাজৰ মাজত অজ্ঞান প্ৰথা প্ৰতি
অজ্ঞান সূচক এটা চাগৰণৰ সৃষ্টি কৰাৰ সময় হৈছিল। বুৰঞ্জী
চৰ্চ্চাৰ সূচনৰ অৰ্থ তৃতীয় দশকত অসম পৰ। অ'ৰ পুৰাতত্ত্ব
বিভাগ আৰু তাৰ পিচত অসম সংগ্ৰাহালয় ৰ মিউজিয়াম প্ৰতিষ্ঠিত
হয়। দেশ স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ পাছত প্ৰাচ্য অসমৰ
প্ৰথম বিশ্ববিদ্যালয় আৰু অসম বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা
স্থাপক ছাত্ৰ, তাল বুৰঞ্জীৰ নথি আৰু প্ৰাচ্য বিদ্যাৰ
গৱেষণাৰ সুযোগ পৰিচ।

এপিও উল্লেখ কৰা হৈছে এক জন প্ৰাচ্য পৰিচৰ প্ৰাচ্য বিদ্যাৰ
প্ৰাচ্য পৰিচৰ সম্পাদক কামৰূপৰ প্ৰাচ্য বিদ্যাৰ
অসমৰ পৰা পৰিচৰ পৰিচৰ পৰিচৰ পৰিচৰ পৰিচৰ
বায়নাৰ্জীৰ পৰিচৰ পৰিচৰ Early History of Kamrup
নামৰ প্ৰাচ্য অসম বুৰঞ্জীৰ আদি পৰিচৰ এটি সুসংকলিত
অগত দাঙি ধৰিবলৈ পৰিচৰ। প্ৰাচ্যবিদ্যাৰ পৰিচৰ
বনৰ Social History of Kamrup বা কামৰূপৰ সামাজিক
বুৰঞ্জীৰ বহু তথ্য পৰিচৰ পৰিচৰ উল্লেখ।

ডঃ ৰাণীকান্ত কাকতীৰ The Mother Goddess Kama-
kshya (মাতৃদেৱী কামাখ্যা) Vishnuite Myths & Legends
নামৰ গ্ৰন্থত পুৰণি অসমৰ ধৰ্ম বিশ্বাস আৰু পুৰাণ পাতল সম্পৰ্কীয়
আলোচনাৰ সলিষ্ট বিষয়ৰ আৰু অধিক গৱেষণাৰ আবশ্যকীয়তালৈ
আঙুলিওৱা হৈছে। অসমৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যৰ ইতিহাসলৈ এটা
মুখ্য অবদান হৈছে বিবিধ কামৰূপৰ বৰ্ণনাৰ Cultural History of

Assam (Vol I) সুবিধাত ঐতিহাসিক পণ্ডিত নীলবণ শাস্ত্রীয়ে ড প্ৰভাপ চৌধুৰীৰ **History of the Civilization of the People of Assam** নামৰ গ্ৰন্থখন গ্ৰন্থভৈৰৱ হ বৰুৱাৰ কিতাপৰ অধিক প্ৰশংসা কৰিছে। শ্ৰীমন্ত্ৰ প্ৰবৃত্ত সিদ্ধান্ততকৈ সম্ভাবনাই বেছি ঠাই পাত্ৰ্য যেন অনুমান হয়। ইয়াৰ বাহিৰেও অসমৰ ঐতিহ্যৰ ওপৰত বহু প্ৰবন্ধাদি ঐতিহাসিক আৰু আন আলোচনী আদিত প্ৰকাশ পাইছে। প্ৰাচীন ভাৰতৰ সংস্কৃতি আৰু ইতিহাস লৈ নতুন গৱেষণাৰ পথ পণ্ডিত সকল নিচাৰি উলিয়াইছে আৰু তেওঁলোকৰ প্ৰাণ আৰু গৱেষণাৰ নতুন নতুন তথ্য সম্ভাৰ পোহৰলৈ আনিবলৈ সক্ষম হৈছে। অসমৰ ভাষাৰ অনুস্থান থাকিলেও সিমলাবৰ কাৰ্য্যকৰী বোম্বা পৰা নাই আৰু গৱেষকৰ সংখ্যাও অতি কম। বৰ্তমান অসমৰ ভাষা গৱেষণাত অধ্যাপনা কৰি থকা শিক্ষক সকল আৰু গৱেষকৰ সংখ্যা কম। ছাণ্ডেল ঐতিহাসিক অনুশীলন আৰু ১৭১১ৰ প্ৰতি জাৰ্মান ১৮৯৯ চনৰ মঙ্গল হয়।

প্ৰাচীন সাহিত্যৰ বুৰঞ্জীৰ সন্ধান—বুৰঞ্জীৰ সম্পত্তি অসম বৰ চহকী। ১৮৭৪ আৰু ১৮৮১ৰ ৭৭৭ বুৰঞ্জী চৰ্চাৰ ফলক অসমত যথেষ্ট নামগুণ আছে বিষ্ণু শৰ্ম্মাৰ যুগ্মচাল (সেই কথা বৰ নোৱাৰি। প্ৰাচীন ভাৰতীয় সভ্যতাৰ প্ৰতি সেই নৰ প্ৰাচীন অসমীয়া সভ্যতাৰ বুৰঞ্জী লিখাৰ প্ৰাৰ্থনা নাই বৰা হয়। কিন্তু প্ৰাচীন শাস্ত্ৰ কাৰ সকল ইতিহাসক পঞ্চম বেদ মৰ্যাদা দি এই বিজ্ঞান ব্যাপক সজ্ঞা নিৰ্দেশ কৰিছিল। ইতিহাসক আনকিও মৰ্যাদা দিও সেই যুগৰ পণ্ডিত সকলে ইতিহাস ৰচনাত নচাকৈয়ে উদাসীনতা দেখাবাইছিল নেকি? আধুনিক বুৰঞ্জীৰ দিন সৰ্বশৰ বহুভাৰত ধাৰণা মহাকাব্য পুৰাণাদিত বৰ্ণিত নিয়মসূত্ৰ বৰ্ণনা-প্ৰস্তুত। ইয়াৰ দ্বিত্বত সত্য-সন্ধানৰ চেষ্টা বৰা। আন হাতে আভিকাৰিও কোনো কোনো

বুৰঞ্জীৰ তথ্য অগ্ৰসন্ধানকাৰী ব্যক্তিয়ে উক্ত গ্ৰন্থ সম্বন্ধত বৰ্ণিত বক্তা আৰু
বীৰহৰ কাহিনীৰ সত্য নিন্দিত আৰু মুখ্য পাত্ৰসকলৰ প্ৰাৰ্জ্জীৱৰ
কাল ইত্যাদিৰ চন তাৰিখ নিকপণত অৰ্থাৎ গাঢ়তম গভীৰলৈ হৈ গৈছে।
প্ৰাচীন ইতিহাসৰ স্বাধিক্ৰম অধ্যাপক ড. জিতেন্দ্ৰ নাথ
বন্দ্যোপাধ্যায়ৰ মতে এই ভাষা মত প্ৰদৰ্শনই বুৰঞ্জীৰ প্ৰথম সঁচাৰ প্ৰতি
সুবিচাৰ কৰা নাই। বুৰঞ্জী ব্যক্তি বিশেষৰ বা তেওঁৰ আভিজাত
বংশৰ বিবৰণী প্ৰাধান্য নহয় বাক্যনৈতিক সামাজিক, ধৰ্ম্মনৈতিক
তথ্য সাংস্কৃতিক জীৱনৰ সৰ্ব্বাঙ্গ বাপা জাতিৰ ইতিহাসৰ পটভূমিৰ
বিস্তৃত। সমাজৰ প্ৰতি প্ৰতিগত নীতিৰে বুৰঞ্জীৰ মন্তব্য আৰু ইয়াত
ব্যক্তি সমষ্টিৰ প্ৰত্যেক প্ৰাণৰ গুণগ্ৰন্থ জাতীয় জীৱনৰ প্ৰাণকোষ
ইতিহাসত ব্যক্তিৰ দান উপলব্ধি কৰিবলৈ বিচিত্ৰ পদ্ধতিৰে ব্যক্তি
ব্যক্তিৰ প্ৰবৃত্তি আৰু বৰ্ম্মৰ দ্বাৰাই জাতীয় ইতিহাস গঠিত
আৰু পৰিপূৰ্ণ হয়। তথাপি অৰ্থ জীৱনৰ এটি উদাহৰণৰে চাবলৈ
মহাৰাণী গন্ধীৰ 'চৰিত্ৰ' আৰু 'চৰিত্ৰ'ৰ বৰ্ম্মবিকাশৰ ভাৱত
জাতীয় জীৱনত 'চৰিত্ৰ'ৰ পৰিৱৰ্ত্তন আৰু পৰিৱৰ্ত্তনৰ দৰ্শনক
সি প্ৰমাণৰে স্বাধীনতা পথত অগ্ৰগতিৰে গৈ সেই কথা আৰ্জি
সমগ্ৰ জাতিৰ প্ৰাণৰ বিকাশত লৈছে। 'চৰিত্ৰ'ৰ অৰ্থাৎ মাৰি
চাৰ্জিত সেই বাক্য দুইটি পাই। 'চৰিত্ৰ'ৰ প্ৰাণৰ বৰ্ম্মবিকাশৰ চিত্ৰাৱৰ্ত্ত
আৰু বৰ্ম্মপ্ৰণালীৰ মন্তব্য। 'চৰিত্ৰ'ৰ পৰা 'চৰিত্ৰ'ৰ পৰা 'চৰিত্ৰ'ৰ পৰা
এই সুবিস্তৃত ভূতালৰ বৰ্ম্ম আৰু 'চৰিত্ৰ'ৰ জীৱনত বৰ্ম্মবিকাশৰ বিৱৰ্ত্তন
আৰু ব্যক্তিৰ বৰ্ম্ম প্ৰকাশই নব 'চৰিত্ৰ'ৰ বৰ্ম্মবিকাশৰ প্ৰভাৱ পেলালে
তাৰ মুখলৈ জনমায়। জাতীয় আৰ্জি প্ৰাচীন বৰ্ম্মবিকাশৰ ওপৰত ভাৰ
কৰি আঁতৰিছে। কিন্তু ভাৱতৰ আৰু প্ৰাচীন যুগৰ বুৰঞ্জীক কপদান
কৰা নতাপুৰণা একলৈ নহয় আৰু প্ৰাচীন যুগৰ বুৰঞ্জীক কপদান
নৈৰ্ব্যতিক অদৰ্শবাদৰ ভিত্তিত চিহ্ন হৈছিল। আনকি নান্দৰ
বুৰঞ্জীৰ মানদণ্ডৰ সত্যত তেওঁৰ প্ৰাণৰ আৰ্হিৰ বিলাপ বিচাৰ কৰা

বোধ হয় সম্ভৱ নহয়। কিন্তু সেই কাহিনী বিলাকৰ পাৰিপাৰ্শ্বিক
 হিচাবে দেশৰ সমাজ ধৰ্ম আৰু সংস্কৃতিৰ সি ঐতিহাসিক উপাদান
 এই বিলাক সাহিত্যত সচিত্ৰিত হৈ পৰি আছে, সেই বিলাক উপে-
 ক্ষাৰ বস্তু নহয়। এই বিলাক উপাদানৰ সহায়তহে দেশৰ আৰু
 জাতিৰ ইতিহাস বৰ্ণিত হব পাৰে। লক্ষ্য প্ৰতিষ্ঠা ঐতিহাসিক ড° ভি,
 এছ, আগৰৱাল পানিৰ সুব্ৰজিলাৰ অৱলম্বন কৰি 'পানিৰ
 ভাৰত' নামক গ্ৰন্থত ষষ্ঠপূৰ্ব পৰ্যন্ত শতাব্দীৰ ভাৰতৰ এটা সুস্পষ্ট
 চিত্ৰ আঁকিবলৈ সক্ষম হৈছে। সাহিত্যিক এৰা তথ্য বাণ্যাত ভাস্কৰ্য্যৰ
 নিদৰ্শন শিল্পালিপি মন্ত্ৰা আৰু জনশ্ৰুতিৰে বহুতকৈ সহায় কৰিব
 পাৰে ড° আগৰৱাল তীব্ৰ পদ্ধতি দেখুৱাইছে। এই দৰে আমাৰ
 দেশৰ মনোৰম সকল আজি কালি বিলাক ভাৰতীয় ঐতিহাসিক
 শিক্ষা ইতিহাস এখন বৰিছে। গণ্য কৰিবলৈ এতিয়াও ভাৰতীয়
 ঐতিহাসিক দৃষ্টি ভাৰতীয় ইতিহাস হৈ উঠাৰ পৰা। এই
 ভাৰতীয় ইতিহাস হব ধৰিছে ভাৰতীয় ইতিহাসৰ সৰ্বমুখী
 ইতিহাস, অসমৰ ইতিহাসৰ লগে লগে অসমৰ সাহিত্যিক ইতিহাস বা
 অসমীয়াৰ ইতিহাস। আৰু এনে ধৰণৰ গ্ৰন্থ বচনাৰ বিধি। পৰ্য্যবেক্ষণ
 সাহিত্যই যোগান ধৰা উপাদান উপৰি অসমীয়াৰ অসমীয়া শিলা বা
 তাম্ৰলিপি মঠ মন্দিৰ আদি আৰু মুদ্ৰা প্ৰভৃতি নিদৰ্শন মৌলিক আৰু
 পাৰিপাৰ্শ্বিক উপাদান হিচাব বাণ্য হৈছে। পুৰাণাদিৰ বাহিৰেও অসমৰ
 প্ৰাচীন সাহিত্যই অসমৰ অতীতৰ ওপৰত পাইব পোলাবাত যথেষ্ট
 সহায় কৰিছে। অবশ্যে ইয়াৰ শক্তিকাৰ আগৰ কোনো অসমীয়া বা
 কামৰূপীয়া সাহিত্য এতিয়ালৈকে পোৱা হোৱা নাই। কিন্তু সময়ত
 ভাঙোকৈ পুৰণি সাহিত্যৰ নিদৰ্শনো ওলাব পাৰে।

স্বৰ্গীয় চন্দ্ৰীয়া পানিকৰৰ ওচৰত চীনৰ দাৰ্শনিক এক্সন অভি-
 যোগ তুলিছিল যে ভাৰতীয় ইতিহাসৰ পাঠ্য গ্ৰন্থ সৰূহ পঢ়িলে
 টেলিকোন ডাইবেৰ্টৰী পঢ়া যেন লাগে। কেবল ৰাজনামা আৰু

সময়ৰ নিৰ্ধাৰিত আনামস্বৰ্ণ সম্পৰ্ক বিত্তীয় কিছুমান বিবৰণী। অভি-
বল্লিত হলেও এই অভিভাষণ কিছু পৰিমাণে যে সঁচা প্ৰাচীন
ভাৰতীয় ইতিহাসত গণ্যমান্যত বুৰঞ্জীৰ ছাএ মাত্ৰেই স্বীকাৰ
কৰিব। অসমৰ ক্ষেত্ৰত সেই হ'ল বথ। ভাৰতীয় কলা শিল্প
আদিৰ গণ্যমক ৭ মাত্ৰচন্দ্ৰই কৈছিল যে লিখিত বুৰঞ্জী নথিকাত
প্ৰাচীন ভাৰতীয় ৭ প্ৰাদেশিক ৭ ণ্য খোদিত শিলা, ভাস্কৰ্য্য
প্ৰচাৰ মূৰ্ত্তি বা লিখিত গ্ৰন্থসমূহ (tradition)ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ
কৰিহে প্ৰাচীন ইতিহাস, ইতিহাস প্ৰত্নতত্ত্ব বুৰঞ্জী বিষয়ক
কথা জানিব পাৰি। বৰ্ত্তমানৰ প্ৰাচীন ইতিহাস
বক্তৃতা-মা সঠিক বৰ্ণনা দিয়া হৈছে। চন চাৰি আৰু যুগ বিগ্ৰহৰ
বোকা গহনিত পৰি বৰ্ত্তমানৰ প্ৰাচীন ইতিহাস
বিশ্বাক জগতৰ দৰি। পৰা আভ্যন্তৰীণ আৰু বহিৰ্ভাৱ
ভাৰতীয় ইতিহাস সম্পৰ্ক স্বৰ নানাবিধ।

বুৰঞ্জীৰ সমস্যা -বৰ্ত্তমানৰ আৰু বুৰঞ্জী বচনাৰ ত্ৰুটি
বিশ্বাক আসন্নগত হ'ল। অ. ৭ আন্তৰ্জাতিক বুৰঞ্জীৰ সকলো
নতুন নতুন গণ্যমান্য প্ৰণালীৰ বথ আগত বোকা হৈছে।
কিন্তু যি কোনো বৰ্ত্তমানৰ প্ৰাচীন বুৰঞ্জীৰ শেষ কথা কৈ
দিয়া টান। দিশাৰ্থক বৰ্ত্তমানৰ অভাব থাকে আৰু পুৰণি
ওপৰত নতুন বৰ্ত্তমানৰ প্ৰাচীন আৱশ্যক পৰে। বুৰঞ্জীৰ
সমস্যা বিশাৰদ প্ৰাচীন ইতিহাস আৰু সিবিলিক্সৰ সমাধান
কাল্পনিক ইতিহাসৰ বিভিন্ন পথ অনুসৰণ কৰি ইতিহাস
উপনীত হব পাৰে। অসমৰ ইতিহাসত, নতুন সমস্যা অধিকতৰ
গণ্যমান্য প্ৰাচীন ইতিহাস বৰ্ত্তমানৰ পৰি পাৰে। তাৰে দুই এটালৈ
ইতিহাস জানিব পাৰি। ইতিহাস হ'ল। অসমৰ প্ৰাচীন ইতিহাসিক যুগ
টোৰ অধিকাৰ প্ৰাচীন বৰ্ত্তমানৰ, ভগদত্ত বাণ প্ৰভৃতি যি
সকল পৌৰাণিক বা জনগ্ৰন্থৰ বৰ্ত্তমানৰ নাম পোৱা যায় সিবিলিক্সৰ

প্ৰাচীন অসমৰ লগত মধ্যযুগীয় অসমৰ সাংস্কৃতিক আৰু ৰাজ-
নৈতিক সম্পৰ্ক ছিন্ন হৈ পৰিছিল। কমতাপুৰণ বজাসকলক লৈয়ো
কিছুমান মসস্তা আছে। ছুটিয়া, বাৰভূঞা আৰু মটক মোবামণীয়া
প্ৰভৃতিৰ বুৰঞ্জীতো গবেষণাৰ ঠাই আছে।

মধ্যযুগৰ বুৰঞ্জী সাহিত্য—অসমৰ বুৰঞ্জী সম্পদ যেনে সমৃদ্ধি
শালী বুৰঞ্জী সাহিত্যও তেনে বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ। বুৰঞ্জী সাহিত্য বুলিলে
আহোম যুগত আহোম ৰজা আৰু ডা-ডাঙৰীয়া সকলৰ নিৰ্দেশত
প্ৰণীত হোৱা আহোম ৰাজত্বৰ বিবৰণী থকা ঐতিহাসিক প্ৰত্নসমূহক
বুজায়। মধ্যযুগৰ বা আহোম যুগৰ বুৰঞ্জী গ্ৰন্থসমূহ ভাৰতৰ
ভিতৰতে অসমক এক মৰ্যাদাপূৰ্ণ স্থান দিয়া বুলি সন্মান। ঐতি-
হাসিক সকলে স্বীকাৰ কৰিছে। টাইজাতীয় আহোম সকলৰ
চোকা বুৰঞ্জী জানে তেওঁলোকৰ বাতৰকাহা, নিৰ্দ্ধাৰিত আৰু ৰাজ-
নীতি বিকাশত যথেষ্ট পৰিমাণে সহায় কৰিছিল। শতাব্দীৰ
বহুবিধ আহোম ৰাজত্বৰ ধাৰাবাহিক বিবৰণী এটো বুৰঞ্জী বিলাকত
পোৱা যায়। অসমৰ ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক, নানাজিবি আৰু
সাংস্কৃতিক নব-নিৰ্দ্ধাৰিত আহোম সকলে যি অমূল্য বৰণ
যোগাইছিল প্ৰথমে আহোম ভাষাত আৰু পিছলৈ অসমীয়া ভাষাত
ৰচিত হোৱা এই বুৰঞ্জী বিলাকে সময়ে মৰ্ছিব নোৱাৰাকৈ হাব
সাক্ষ্য ৰহন কৰিছে আহোম সকলৰ লগত সংগত ঘটনা চুবুৰীয়া ৰাজ্য
যেনে মণিপুৰ, জয়ন্তীয়া আৰু ত্ৰিপুৰাৰ ওপৰত দাঁতি ৰাখৰীয়া পৰ্য্যন্ত
জাতিবিলাকৰ ওপৰত আৰু আহোমৰ লগত কুটনৈতিক আৰু ৰাজ-
নৈতিক সম্পৰ্ক হোৱা বজাৰ আৰু দিল্লীৰ মুছলমান শাসকসকলৰ ওপৰতো
এই বুৰঞ্জী মিলকে কোঁতুহল সৃষ্টক পোহৰ পেলায়।

ভাষা আৰু সাহিত্যৰ দালৰ পাণ্ড এই বুৰঞ্জী বিশাৰদ মন্ত্ৰ
বহুত। মধ্যযুগৰ বৈষ্ণৱ সাহিত্যৰ বীতি আৰু বুৰঞ্জী সাহিত্যৰ
বীতিৰ ভিতৰত পাৰ্থক্য থাকিলেও এই দুয়োটাই অসমীয়া ভাষাৰ

ক্ৰমবিকাশৰ গতি অনুসৰণ কৰাও সহায় কৰে। বুৰঞ্জীৰ ভাষা প্ৰাঞ্জল আৰু ই কথিত ভাষাৰ পৰা বেছি পৃথক নহয়। একজন যোগ্য সমালোচকে কৈছে, 'বৈষ্ণৱ গদ্য কৃত্ৰিম আৰু সংকুচিত প্ৰধান, কিন্তু বুৰঞ্জীৰ ভাষা অসমীয়া জুতুবা ঠাচৰ। তৎসম শব্দৰ প্ৰয়োগ কম।' সম্ভৱতঃ ৰাজসভাৰ পৰিবেশত ৰচনা কৰা বাবেই বুৰঞ্জীৰ গদ্য অধিক প্ৰাঞ্জল হ'ল আৰু কথিত ভাষাৰ ওচৰ চাপিল। বুৰঞ্জীৰ গদ্যৰ ঐতিহ্যকে সমুখত লৈ সম্ভৱতঃ 'অকণোদয় যুগৰ ভাষাই গঢ় ললে, ভালকৈ লক্ষ কৰিলে দেখা যায় এটা দুয়োটাৰ মাজত বিকাশৰ ফালৰ পৰা এটি যোগ-সূত্ৰ আছে।'

অসম বুৰঞ্জী আৰু পুৰাতত্ত্ব বিভাগ অসম বুৰঞ্জী আৰু পুৰাতত্ত্ব বিভাগ স্বৰ্গীয় ড. সূৰ্য্যকুমাৰ ভূঞাৰ পৰিচালনাত কেবাখনো মসাবান আহোম বুৰঞ্জী সুযোগ্য সম্পাদনাৰ সৈতে প্ৰকাশ কৰি ইবিলাকৰ ঐতিহাসিক এলামৈ সুখী সমাজৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছিল। তাৰ উপৰি ড. ভূঞাই আহোম যুগৰ ওপৰত কেবাখনো মূল্যবান গ্ৰন্থ লিখি আহোম শাসনৰ আৰু আহোমৰ দিনৰ বহু তথ্য পোহৰলৈ আনি আমাৰ বুৰঞ্জী জ্ঞান বহুলোবাত সহায় কৰিছিল। আহোম যুগত আৰু যে কাম কৰিব লগীয়া নাই এনে নহয়। এই দীঘলীয়া কালছোৱাৰ অৰ্থনৈতিক বুৰঞ্জী, সাংস্কৃতিক বুৰঞ্জী আদি নতুনকৈ ৰচি উলিয়াব পৰা সমল সেই যুগৰ বুৰঞ্জী বিলাকতেই আছে। তাৰতৰ সভ্যতা আৰু সংস্কৃতিৰ বুৰঞ্জীলৈ মজেলীষ জাতি বিলাকৰ দান সম্বন্ধে অনুসন্ধান আৰু গবেষণা আৰম্ভ মাথোন হৈছে, পূৰ্ণতা লাভ কৰা নাই। গবেষণাৰ ইয়ো এটা বহল বিষয়।

ড. ভূঞাৰ পিছত বুৰঞ্জী আৰু পুৰাতত্ত্ব বিভাগে অসমৰ আৰু পুৰাতত্ত্বৰ গবেষণাত আশানুৰূপ আগবাঢ়িব পাৰিছে বুলি কব নোৱাৰি। অবশ্যে গবেষণা ৰাইজৰ দৃষ্টিত কৰা কাম নহয়। তাৰ উপৰি ই এটা চৰকাৰী বিভাগ। আজি কালি চৰকাৰী বিভাগ বিলাকৰ

অলসতা বা শিষ্টিগত। সংক্ৰামক বুলি কোৱা শুনা যায়। আবশ্যকীয় চৰকাৰী সমৰ্থন আৰু দুৰদৃষ্টিৰ অভাবত ঐতিহাসিক গবেষণাৰ উপযুক্ত পৰিকল্পনা আৰু উৎসাহী গবেষক আদি লব নোৱাৰি এই বিভাগটো এটা প্ৰায় একনীয়া অস্থিৰ স্থান হিচাবে চলি আছিল। সম্প্ৰতি ডিষ্ট্ৰিক্ট গেজেটীয়াৰ সম্পাদনাৰ দৰে এটা গণ্য দায়িত্বপূৰ্ণ আৰু জাতীয় স্বার্থ নিহিত কাম এই বিভাগৰ ওপৰত খাম খেয়ালি ভাবে জাপি দিয়াত শিক্ষাদপ্তৰৰ হঠকাৰীভাৱে প্ৰকাশ পাইছে। বুবঞ্জী আৰু পুৰাতত্ত্বৰ অৱহেলাক গেজেটীয়াৰ সম্পাদনাৰ চাঙৰে চাৰিব পৰা নেযাব। গেজেটীয়াৰ সম্পাদনাৰ বাবে থকা স্বতন্ত্ৰ বিভাগটো সেই দৰেই থকা উচিত আছিল। কিন্তু ব্যক্তি স্বার্থ হ'লেক বাঞ্ছনীয় স্বার্থৰ অৱজ্ঞা আৰু বাঞ্ছনীয় ধনৰ অপচয় আজি কালি এ'কা নতুন কথা নহয়। প্ৰধানমন্ত্ৰী শ্ৰীমতী ইন্দিৰা গান্ধীয়ে কিছুদিন আগতে 'যি প্ৰশাসনীয় যাত্ৰকৰ' (administrative wizards) সকলৰ কথা লৈছিল এই বিলাকো ভেনে যাত্ৰকৰৰে কাম।

আধুনিক যুগ—বহুল দৃষ্টিৰে লক্ষ্য কৰিলে দেখা যায় যে স্বাধীনতা পোৱাৰ পিছৰ পৰা দেশৰ ভাগ্য আৰু ভৱিষ্যতলৈ চিন্তা কৰা লোক-সকলৰ মাজত ভাৰতৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যৰ লগত আধুনিক গণতান্ত্ৰিক জীৱনধাৰাৰ সংযোগ সাধন কৰাৰ উদ্দেশ্যে এটা নতুন স্পৃহাৰ সৃষ্টি হৈছে আৰু বুবঞ্জীবিদ সকলৰ উচিত সেই ঐতিহ্যৰ স্বৰূপ নিৰ্ণয় কৰা। আধুনিক বুবঞ্জীৰ কথাটো এই কথা কব পাবি নে ভাৰতৰ তথা অসমৰ জন সাধাৰণৰ আশা আকাঙ্ক্ষা শক্তি সাধনা, তেওঁ-বিলাকৰ মাজত বিদেশী শাসনৰ আৰু বিদেশী প্ৰভাৱৰ প্ৰতি-ক্ৰিয়া, যি শাসন দুশ বছৰ ধৰি (অসমৰ ক্ষেত্ৰত ১২০ বছৰ) তেওঁ লোকক পৰাধীনতাৰ নাগপাশত আবদ্ধ কৰি ৰাখিছিল আৰু তেমোকৈ ৰখা স্বত্বেও জাতীয় জীৱনত এক নতুন জাগৰণৰ সূচনা হৈছিল, যি জাগৰণ কেবল ৰাজনীতিৰ ক্ষেত্ৰতেই নহয় জীৱনৰ

অন্যান্য ক্ষেত্ৰতো অল্পভূত হৈছিল আৰু যি জাগৰণৰ পৰিণতি ঘটিছিল ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামত—এই সকলো বিষাক অধ্যয়ন আৰু গবেষণাৰ উপযুক্ত বিষয়। ঠিকিলাৰ পৰিসৰ ইমান বহল আৰু জটিল আৰু প্ৰকাশিত গ্ৰন্থাদিৰ উপৰিও বৃটিশ শাসক সকলৰ দ্বাৰাই সংৰক্ষিত নথী পত্ৰত (Records) থকা তথ্য-সম্ভাৰ ইমান বেছি যে তাৰ ভিতৰত সুপৰিকল্পিত ভাবে গবেষণা নচলালে পথ পোৱা কঠিন।

দৃষ্টিভঙ্গীৰ পৰিবৰ্ত্তন—ভাৰতৰ আধুনিক যুগত অৰ্থাৎ বৃটিছ শাসনৰ কালচাৰাব আৰু মধ্য যুগৰা ঘটনাৰ দ্বাৰাবাহিক বিবৰণী থকা অভাব নাই। কিন্তু বৃটিছ লিখক সকলে লিখা বেছিভাগ গ্ৰন্থতেই এটা সামাজ্য-বাদী মনোভাব ফুটি ওলাব লা দেখিবলৈ পোৱা যায়। পৰাধীনতা সৰ্গও দেশত সময় সময়ে যি স্বাধীন চিন্তাৰ উদ্ৰেক হৈছিল বা পৰাধীনতাৰ বাবে বিদগ্ধী শোষণ নীতিৰ ফলত দেশৰ অৰ্থনৈতিক মেকদণ্ড যে ভাগি যাওঁ যাওঁ হৈছিল বা সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য যে তান হৈ পৰিছিল বৃটিছ লিখক আৰু শাসক সকলে সাধাৰণতে এই বিষাক বিষয়ত বিশেষ গুৰুত নিদিছিল। তথ্যৰ অভাবত বা তথ্য গোপন আওকাণ কৰাৰ ফলত বহু বিষয় এই গ্ৰন্থ বিলাকত অস্পষ্ট হৈ বৈ গৈছে অথবা বৃটিছ শাসক সকলৰ মনঃপুত হোৱাকৈ বিকৃত আকাৰত প্ৰকাশ পাইছে। উদাহৰণ স্বৰূপে ১৮৫৭ সালৰ ঘটনাবলীলৈকে আঙুলিয়াব পাৰি। এই ঘটনাবলীক 'চিপাহী বিদ্ৰোহ' আখ্যা দি বৃটিছে ভাৰতীয় লোকৰ স্বাধীনতা লিপ্সা, আৰু ধৰ্ম্মবিশ্বাস, আৰু সামাজিক বীতিনীতিৰ প্ৰতি ঘৃণা সূচক অবজ্ঞা দেখুৱাইছে এৰা নাছিল, এই তথ্য-কণ্ঠিত বিদ্ৰোহ দমনৰ অৰ্থে বৃটিছ বিষয় সকলে যি অমানুষিকতাৰ আৰু যথেষ্টাচাৰীতাৰ আশ্ৰয় লৈছিল তাৰো কলুষ লুকাবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। ৰাজিৰ ৰাণী, ধন্দপন্ত নানা চাহাব, টাৰ্কিৰা টোপি আহমদ চাহ, কোঁৱৰ সিং

মণিৰাম দত্ত দেৱান প্ৰভৃতি যিসকল লোকে এই আলোড়নৰ নেতৃত্ব
কৰিছিল সেই সকলক এটিহ লিখক সকল বিদ্ৰোহী, বিশ্বাস-ঘাটক,
ষড়যন্ত্ৰকাৰী আদি আখ্যা দি, যিসকলক পাৰিচল ফাৰ্চি আদি চৰম
শাস্তি দি, দেশবাসীৰ মনস্তাৱ নিৰিস্বাক্ষৰ হয় প্ৰতিপন্ন কৰাৰ
চেষ্টা কৰিছিল। ১৮৫৭ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ ১৩ তাৰিখে ম্পেচিয়েল
কমিছনাৰ হিচাবে শিবসাগৰৰ জিলা মেজিষ্ট্ৰেট হল ৰয়দ চাহাবে
মণিৰাম দেৱান আৰু পিয়লী বৰুৱাক এটিহ সাধাৰণ বিৰুদ্ধে
ষড়যন্ত্ৰ কৰাৰ অপৰাধত ফাৰ্চিৰ হুকুম দি সেই মাহৰ ১৬ তাৰিখে
জিলা মেজিষ্ট্ৰেট হিচাবে হল ৰয়দ চাহাবেই সেই হুকুম তামিল
কৰি অসমৰ দুজন স্মৃণাণা সম্ভাৱক প্ৰকাশ্য ফাৰ্চি কাঠত ওন্দমালে।
এই মৰ্মান্তক ঘটনাৰ অন্তৰালত যি জিৰ সা আৰু বান্ধিগত আক্ৰোশ
হল ৰয়দক বক্তৃতিপাত্ৰ বনি তুলিছিল তাৰ বিচাৰনাত কোনো
কথাই নাই তাৰ প্ৰকাশো তেতিয়া সম্ভৱ নহৈছিল। মণিৰাম-পিয়লীৰ
এই শোকাবহ মৃত্যুৰ দেশবাসীৰ অন্তৰত যি হাহাকাৰৰ আৰ্ত্তনাদ
তুলিছিল কেউপিনে পহৰা দি থকা গোড়া চিপাহী চমুৰীৰ প্ৰকো-
পত সিও তেতিয়া ভাষা নেপালে। বৰফ ইয়াৰ এবছৰৰ পিছত
বঙ্গ আৰু অসমৰ লেফটেনাণ্ট গৱৰ্ণৰ বিডন চাহাব যেতিয়া শিব-
সাগৰলৈ আহিছিল তেওঁক সম্বৰ্দ্ধনা জনাবলৈ গোট খোৱা সভাত
মণিৰামৰ দৰে ‘দেশদ্ৰোহীৰ’ হাতৰ পৰা দেশৰ ৰক্ষা কৰাত হল ৰয়দে
যি দৃঢ়তা আৰু ক্লিপ্ৰতাৰ নিদৰ্শন দেখুৱাইছি তাৰ বাবে হল ৰয়দৰ
ভূয়সী প্ৰশংসাহে কৰা হৈছিল। হল ৰয়দৰ সহায়ক হবনাথ দাবোণাবো
যে পদোন্নতি ঘটিছিল এই নকলেও কথা হব।

মুখৰ কথা ১৮৫৭ চনৰ ঘটনাবলী আজি কেবল চিপাহী-বিদ্ৰোহতে
পৰ্য্যবসিত হৈ থকা নাই। বৃটিছ শাসন ভাৰতত অটুট থকা অবস্থাতেই
বীৰ সভাবকাৰে চিপাহী-বিদ্ৰোহক ‘ভাৰতৰ প্ৰথম স্বাধীনতা যুদ্ধ’ আখ্যা
দি ভাৰতীয় বুবঞ্জীবিদ সকলৰ মনত চমক লগাই দিছিল। ভাৰতীয়

বুৰঞ্জীবিদ আৰু বুৰঞ্জীৰ গবেষক সকলে বহু নতুন তথ্য পৰীক্ষা কৰি চাই ১৯৫৭ চনৰ জাগৰণৰ প্ৰকৃত স্বৰূপ নিৰ্ণয় কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। এই জাগৰণৰ নেতৃত্ব কৰা বীৰাজনা আৰু বীৰপুৰুষ সকলৰ পৰিত্ৰ স্মৃতিত দেশবাসীয়ে শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিছে। বৃটিছ শাসক সকলে সংৰক্ষিত কৰি যোৱা চৰকাৰী নথী-পত্ৰতে এনে বহু তথ্য আছে যিবোৰ সত্যায়ত এই লোক সকলৰ স্বদেশ-প্ৰীতি, আত্মত্যাগ আৰু মহৎ হৃদয়ৰ নিশ্চিত প্ৰমাণ পোৱা যায়। শাসনৰ দ্বাৰত অনুস্থিত হোৱা হুলস্থল-হবনাথৰ যডবল্লভ এতিয়া ধৰা নপৰাকৈ থকা নাই, যি যডবল্লভ কলঙ দেশবহুকে চিন্তা কৰাৰ অপৰাধত মণিৰাম-পিয়লীয়ে কাঁচি-কাঠত মুহূৰ্ত্ত বৰণ কৰিব লগীয়া হৈছিল, চাৰি বজা কল্মাৰ্পণৰ সিংহই বৃটিছৰ নজৰবন্দী হিচাবে থাকি অপ্ৰেম যন্ত্ৰণা ভোগ কৰিব লগীয়াত পৰিছিল আৰু ছুতিৰাম বৰুৱা, বাহাজুৰ গাওঁবুঢ়া, কৰ্ণূৰ আলি, মধু মল্লিক প্ৰমুখ্যে বহুলোকে নিৰ্বাসন কাৰাবাস আদি কঠোৰ দণ্ড ভোগ কৰিব লগীয়া হৈছিল। এইদৰে আৰু বহু বিষয় আছে য'ত নতুন গবেষণা সহায়ত বুৰঞ্জীৰ নতুন পোহৰ পেলোৱা সম্ভৱ হৈ উঠিছে।

অসমৰ নতুন বুৰঞ্জী প্ৰাণস্বৰ পৰিকল্পনা — ভাৰতীয় ঐতিহাসিক সকলে দেশে স্বাধীনতা পোৱাৰো আগৰে পৰাই এই কথা অনুভৱ কৰিছিল যে ভাৰতীয়ৰ দ্বাৰাই নতুনকৈ ৰচিত হোৱা আবশ্যক। স্বাধীনতা পোৱাৰ পিছত সেই উদ্দেশ্যে নতুন নতুন পৰিকল্পনাৰ উদ্ভৱ হোৱাটো স্বাভাৱিক। তেনে হুঁটা পৰিকল্পনাৰ কাম সম্প্ৰতি 'ভাৰতীয় বিদ্যাভৱন' আৰু 'নিখিল ভাৰত বুৰঞ্জী কংগ্ৰেছ'ৰ তদ্বাৰধানত আগবাঢ়িব ধৰিছে আৰু ইতিমধ্যে কেইখন মান গ্ৰন্থ প্ৰকাশো পাইছে। আঞ্চলিক ভিত্তিত অসমৰো নুৰীয়া বুৰঞ্জী নতুন গবেষণাৰ পোহৰত নতুনকৈ ৰচিত হোৱাৰ আবশ্যকতা আমাৰ নুখী সমাজে বিশেষকৈ এই সতাই অনুভৱ

কথা আপোনালোক সকলোৰে জানে আৰু এই উদ্দেশ্য
পৰিকল্পনা প্ৰস্তুতিৰ অৰ্থে উপযুক্ত কমিটি আদিও গঠন কৰা হৈছে।
মোৰ বোধেৰে অসম সাহিত্য সভাৰ সৌজন্যত অসম বুবঞ্জী সংশোধক
পৰিষদ এখন গ্ৰহণ কৰি সেই পৰিষদৰ ততাবধানত নতুন অসম বুবঞ্জী
বচনাৰ পৰিকল্পনা কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ যত্ন কৰা উচিত হব। এই দাবী-
পূৰ্ণ কামত অসমৰ শ্ৰেয়োগ্য বুবঞ্জীবিদ সকলৰ উপৰিও অসমৰ বাহিৰৰ
বিশিষ্ট বুবঞ্জীবিদ আৰু বুবঞ্জী গবেষককো সহায় আৰু সহযোগিতা
লোৱা আৱশ্যক হব পাৰে। ভাৰতীয় বিজ্ঞানভৱন বা ভাৰতীয় বুবঞ্জী
কংগ্ৰেছে ভাৰতীয় বুবঞ্জী সংকলনৰ অৰ্থে লোৱা পৰিকল্পনাৰ অনুসৰণ
পৰিকল্পনা আমাৰ উপযোগীকৈ লব পাৰি নেকি সেই কথাও বিবেচনা
কৰি চাব পাৰি। এইখন এখন অসমৰ সম্পূৰ্ণ বিস্তাৰিত বুবঞ্জী
(Comprehensive History of Assam) হব আৰু ইয়াক
তিনি খণ্ডতে ২০ ভাগতকৈ বেছি খণ্ডত ভাগ কৰা হব এই কথা
প্ৰস্তাবিত পৰিষদে গ্ৰহণ কৰি দিব পাৰিব। বিষয় সূচী অনুসাৰে
পৰিষদে লিখক আদি নিৰ্দ্ধাৰণ কৰি এটা সম্পাদকীয় বোৰ্ডো
গঠন কৰি দিব পাৰিব। এনেকুৱা এখন বুবঞ্জী প্ৰণয়নৰ কামত
আৰু অলপো কাল বিলম্ব কৰা উচিত নহয়। এই বুবঞ্জী ইংৰাজীতে
লিখা হবনে বাঙালিক ভাষা অসমীয়াত লিখা হব নে, দুয়ো
ভাষাতে প্ৰকাশ কৰা হব সেই বিষয়েও বিবেচনা কৰা দৰকাৰ।
তাৰ উপৰি এই বুবঞ্জী লিখোঁতে সৰ্বভাৰতীয় দৃষ্টিভঙ্গীৰ লগত
আমাৰ আঞ্চলিক দৃষ্টিভঙ্গীৰ সামঞ্জস্য ৰাখি লিখিব পাৰিলেই ই
অসমৰ বাহিৰতো বিদ্বান মণ্ডলীৰ সমাদৰ লাভ কৰিব
পাৰিব। এই গ্ৰন্থ প্ৰণয়নে অসম সাহিত্য সভাৰ নিচিনা এখন
মহৎ জাতীয় অনুষ্ঠানে দেশৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য আৰু বুবঞ্জী সাহি-
ত্যৰ চৰ্কা আৰু গবেষণাৰ প্ৰতি যি আস্থা দেখুৱাই আহিছে সি
সাৰ্থক হৈ উঠিব।

অসমৰ আঁক ভাবত—এটা কথা মন কৰিবলগীয়া এই যে ভাৰতৰ এচুকত অবস্থিত হলেও অসম এতিয়া নিজৰ সংস্কৃতি সাহিত্য আদিৰ প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰ লাভ সম্পৰ্কে উদাসীন হৈ থকাৰ কোনো প্ৰশ্ন নাই। আমি আচুতীয়াৰ্থক থাকিব খুজিলে আমাৰেই হানি হোৱা সম্ভাবনা। বিশ্বদৰাবাত আমাৰেই ঠাই নহ'ব। আচলতে কিন্তু ভাৰতৰ নহ মনীষীয়ে, বুৰঞ্জী ভাষাতত্ত্ব নতন প্ৰভৃতিত ব্যুৎপত্তি থকা বহু পণ্ডিত লোকে অসমৰ ঐতিহাসিক আৰু আন সম্পদৰ প্ৰতি আকৰ্ষণীয় হৈ নিজৰ নিজৰ গবেষণা চহৰী কৰি তুলিছে। আৰু অসমৰ বিষয়ে বাহিৰত প্ৰচাৰ লাভতো সহায় কৰিছে। গেইট, কনকলাল বৰুৱা, বাণীকান্ত কাৰতি সূৰ্য্যকুমাৰ ভূঞা, বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱা আদি কৃতবিদ্যা লোকসকলে ভাৰতৰ ঐতিহাসিক মানচিত্ৰত অসমৰ বাবে সি স্থান আৰ্জিবলৈ সক্ষম হৈছিল তাৰ উত্তৰোত্তৰ শ্ৰীশ্ৰদ্ধিৰ হাক আন উদ্যোগী গৰাকী সকলে বৰঙণি যোগাই থকাতো নিতান্ত দৰকাৰ। নহ বহুৰ ধৰি ভাৰতীয় বুৰঞ্জী কংগ্ৰেছৰ সন্নিৱিত সভা আৰু কেইবা বছৰো কাৰ্য্যানিৰ্বাহক সভা হিচাবে থাকি অসমৰ আধুনিক বুৰঞ্জী আৰু স্বাধীনতাৰ বুৰঞ্জী সম্পৰ্কীয় যিবিলাক মৌলিক প্ৰবন্ধ সেই কংগ্ৰেছৰ সভাত পাঠ কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছিলো সিবিলাকৰ প্ৰায় সকলো বিলাকেই কংগ্ৰেছৰ কাৰ্য্যাবলী গ্ৰন্থ প্ৰকাশ পোৱাটোৰে ভাৰতীয় বুৰঞ্জীবিদ সকলৰ অসমৰ বুৰঞ্জী সম্পদৰ প্ৰতি সৰ্ব্বদা দৃষ্টি আকৰ্ষিত হোৱাটোকেই বুজায়। নিখিল ভাৰত প্ৰাচ্যবিজ্ঞান সন্মিলনতো তেনেকৈ অসমৰ প্ৰতিনিধিয়ে অসমৰ গৌৰৱময় ঐতিহ্যৰ প্ৰতি সৰ্বভাৰতীয় দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিব পাৰিছে। এই ছয়োখন বছৰ সৰ্বভাৰতীয় অধিৱেশনৰ একোখন সাধাৰণ অধিবেশন মহা সমাধোহেৰে সৈতে যোৱা কেইবছৰ মানৰ ভিতৰত বাহাটাত সম্পন্ন হৈ যোৱাত অসমৰ সৈতে ভাৰতীয় পণ্ডিত মণ্ডলীৰ বান্ধি

সম্পৰ্ক স্থাপিত হোৱা বুলি কব পাৰি। এই অনুষ্ঠান বিলাকে যোগোবা অনুপ্ৰেৰণাৰ ফলত নতুন উত্থানমণ মৌলিক গবেষণা আৰু মৌলিক গ্ৰন্থ গ্ৰন্থনৰ এটা নতুন উদ্যম পৰিলক্ষিত হব বুলি আশা কৰিব পাৰি। এই অনুষ্ঠান বিলাকৰ লগত সক্ৰিয় সংযোগ ৰাখিবলৈ মই আমাৰ ডেকা শিক্ষার্থী আৰু ভৱিষ্যৎ গবেষক সকললৈ আবেদন জনালোঁ।

চৰকাৰী নথিপত্ৰ - ব্ৰিটিশ শাসনকালৰ যিবিলাক চৰকাৰী নথিপত্ৰ কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্যিক চৰকাৰ সমূহৰ সন্ধানত আছে সিবিলাকৰ অধ্যয়ন আৰু গৱেষণাই নতুন কামৰ আৰু হাৰ আগবাঢ়ি বহু বিষয়ৰ ওপৰত নতুন পোতা পোহাৰ পাবে। অসম সম্পৰ্কে বহু ৰাজনৈতিক তাৎপৰ্য্যপূৰ্ণ নথিপত্ৰ পশ্চিমবঙ্গ সচিবালয়ত আৰু নতুন দিল্লীৰ নেচনেল আৰ্কাইভত' সংৰক্ষিত আছে। গমধৰ 'কাবৰৰ বিচাৰ, পিয়লী ফুকন জিউগাৱ তলিয়াবৰকাৰ বিচাৰ আৰু মণিৰাম দেৱানৰ বিচাৰ, স দাস্ত বহু আনুষ্ঠানিক দলিলপত্ৰও ইয়াৰ ভিতৰতে পোৱা গৈছিল। অসম সম্পৰ্কীয় সকলো বিলাক নথিপত্ৰৰ নকল অনাই ৰাজ্য চৰকাৰৰ 'ৰেকৰ্ড কমিটি' সংৰক্ষণ কৰা উচিত যাতে যি কোনো গৱেষকে অসম সংক্রান্ত কথাবিলাক এক ঠাইতে পাব পাৰে অসমৰ আদি ব্ৰিটিছ যুগৰ নথিপত্ৰ বিলাকৰ বিষয়-বস্তু আদিৰ সন্ধান দি আমি লিখা গ্ৰন্থই সুযোগ্য ভাৰতীয় সমালোচকৰ পৰা উচ্চ প্রশংসা লাভ কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছিল কাৰণ ইয়াৰ ভিত্তিত ইবিলাকৰ নতুন গৱেষণাৰ পথ কিছু দূৰ সুগম হৈছে।

স্বাধীনতাৰ বুবঞ্জী - কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ উদ্যোগত দেশৰ সাহিত্য সংস্কৃতি আৰু বুবঞ্জী আদিৰ চৰ্চাৰ হকে অনুষ্ঠিত হোৱা নানা সুচিন্তিত পৰিকল্পনাৰ ভিতৰত এটা ইয়াত উল্লেখযোগ্য - স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ বুবঞ্জী সংকলনৰ পৰিকল্পনা। এই পৰিকল্পনা কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ যাওঁতে কোনো কোনো ৰাজ্য চৰকাৰে ৰাজ্যিক ভিত্তিতে

ভেনে বুৰঞ্জী প্ৰণয়নৰ কাম হাতত লৈছিল। কিন্তু বুৰঞ্জী প্ৰণয়ন
 হৈকে আবশ্যকীয় আহিলা-পাতি দলিলপত্ৰ বহু ঠাইৰ পৰা অ
 ভ্ৰমৰ ফলত যথেষ্ট পৰিমাণে সংগৃহীত হলেও বুৰঞ্জী লিখাৰ কাম
 আশানুৰূপ হৈ উঠিল। কেন্দ্ৰত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে বিখ্যাত বুৰঞ্জীবিদ
 নেইগৰাজীৱান লৈ যি সম্পাদনা বোৰ্ড গঠন কৰিছিল এই
 বোৰ্ডৰ লগত চৰকাৰৰ মতবৈধ হোবাত বোৰ্ড ভাঙি দিয়া হয় আৰু
 ৰাজ্যসভাৰ সদস্য বুৰঞ্জীবিদ ডাঃ ভাৰাচন্দক বুৰঞ্জী লিখাৰ কামটো
 দিয়া হয়। এই বুৰঞ্জীৰ প্ৰথম খণ্ড যেতিয়া প্ৰকাশ হয় তাত বহু জানিব-
 লগীয়া কথা থাকিলেও ঠায়ে ঠায়ে তাৰ বিকপ সমালোচনা হবলৈ
 ধৰে। প্ৰস্তাৱিত ২য় আৰু ৩য় খণ্ড বুৰঞ্জী এতিয়াও ওলোৱা নাই।
 ৰাজ্য সমূহৰ সকলো ৰাজ্যতে ৰাজ্যিক বুৰঞ্জী প্ৰণয়নৰ পৰিকল্পনা
 সম্ভৱত নাই। উত্তৰ প্ৰদেশত সংগৃহীত দলিলপত্ৰ বিলাক সম্পাদন
 কৰি খণ্ড খণ্ডকৈ প্ৰকাশ কৰা হৈছে। আগৰ মধ্যপ্ৰদেশৰ স্বাধীনতাৰ
 বুৰঞ্জী এখন ৰাজ্য পুনৰ সংগঠনৰ লাগ লগে প্ৰকাশ কৰা হৈছিল।
 কিন্তু ব্যক্তিগত ভাবে লিখা কেবাখনো স্বাধীনতাৰ বুৰঞ্জী ইংৰাজী
 বা অইন ৰাজ্যভাষাত প্ৰকাশ পাইছে। অসমত কংগ্ৰেছ মহালতাৰ
 অধিবেশন বহা সময়ত বেচৰকাৰী ভাবে আমি যিখন স্বাধীনতাৰ বুৰঞ্জী
 লিখি উলিয়াইছিলো সেইখনে নেতৃস্থানীয় বহু লোকৰ আৰু
 বুৰঞ্জীবিদ সকলৰো সমাদৰ লাভ কৰাত তেতিয়াৰ শিক্ষামন্ত্ৰী শ্ৰীদেৱেন্দ্ৰ
 শৰ্মা দেবে এখন বিস্তৃত অসমৰ স্বাধীনতাৰ বুৰঞ্জী লিখাৰ
 প্ৰস্তাব দিয়ে। এই প্ৰস্তাবে চৰকাৰী অনুমোদন লাভ কৰোঁতে
 ২১৩ বছৰ সময় লোৱাৰ পিছত অইন দায়িত্বপূৰ্ণ কামৰ লগত এই
 কামো আমাক কৰিবলৈ দিয়া হৈছিল, কিন্তু কাম সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ
 আগতেই আমি অৱসৰ গ্ৰহণ কৰিব লগীয়া হয়। স্বাধীনতাৰ বুৰঞ্জীৰ
 আভ্যুদয়িক প্ৰশ্ন হিচাবে স্বাধীনতাৰ বুজাক সকলৰ চমু পৰিচয় গীৰ্জক প্ৰহ
 এখন যেনিবা ইতিমধ্যে তিনি খণ্ডত লম্বা কৰি চৰকাৰক দিয়া হৈছে।

মোৰ' মোখেৰে চৰকাৰী উত্তোগত ডাখ্যাহুৱাক আৰু ডাখ্য সংগ্ৰহৰ কাৰ্য সুচল হ'লেও চৰকাৰী নিৰ্দেশক স্বাধীনতাৰ বুবঞ্জী লিখিবলৈ লোৱা উচিত নহয়। গণতান্ত্ৰিক শাসন ব্যৱস্থাত সংখ্যা গৰিষ্ঠ-কলেই ক্ষমতাত অধিষ্ঠিত হয়। দলীয় প্ৰভাৱত ঐতিহাসিকক নিৰপেক্ষতা দূৰ্গত হোৱাৰ আশঙ্কা থাকে আৰু বিৰোধী দল-বিলাকে তেনে ক্ষেত্ৰত বুলি ভাবিবৰ সুযোগ পায়। বিশেষকৈ যেতিয়া স্বাধীনতাৰ আন্দোলনত অংশ লোৱা বহু লোক এতিয়াও জীৱিত আছে। যি কোনো ঘটনা সম্পৰ্কে বা নেতৃস্থানীয় লোক সম্পৰ্কে দলীয় বা সমসাময়িক ৰাজহুৱা অভিমতৰ লগত বুবঞ্জীৰ অভিমত নিমিলিবও পাৰে। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ লোৱা প্ৰচেষ্টাৰ সম্বন্ধত হোৱা ওপৰত উল্লেখ কৰা প্ৰতিক্ৰিয়া মন কৰিব লগীয়া। তাৰ উপৰি প্ৰশাসনীয় দৃষ্টিৰে চাই ক্ষমতাপন্ন ওপৰবাল্লা বিষয়টো হওক বা মন্ত্ৰীয়ে হওক যদি গবেষণাৰ তাৎপৰ্য্য জুৰুকি যি কোনো অবস্থাতে হঠাতে কাম বন্ধ কৰি দিব পাৰে বা অইন প্ৰকাৰে কামত হস্তক্ষেপ কৰিব পাৰে তেনেহলে তাত অইন কিবা স্বার্থ থাকুক বা নাথাকুক এই ধৰণৰ ক্ষমতাৰ অপপ্ৰয়োগে বুদ্ধিজীৱিৰ প্ৰতি প্ৰশাসনীয় অবজ্ঞাকে সূচায়। স গৃহীত সকলো বিলাক সমল চৰকাৰে ৰাষ্ট্ৰীয় 'বেৰ্ড কমিটি' সংৰক্ষণ কৰিলে যি কোনো আগ্ৰহ থকা গবেষকে সিবিলাকৰ সহায়ত অইন বুবঞ্জীৰ দৰে স্বাধীনতাৰ বুবঞ্জীও লিখিব সুবিধা হয়। আৰু নহলে চৰকাৰে এটা উপযুক্ত সম্পাদকীয় বোৰ্ড গঠন কৰি দি সেই বোৰ্ডক স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ বুবঞ্জী লিখাৰ অৰ্থে সম্পূৰ্ণ ক্ষমতা দি দিব পাৰে। অসমৰ সুযোগ্য মুখ্য মন্ত্ৰী শ্ৰীবিমলা প্ৰসাদ চলিহাদেৱে এই পৰামৰ্শৰ কথা ভাবি চাব বুলি আশা কৰিলে। বিচক্ষণ ৰাজনীতিজ্ঞ শ্ৰীচলিহাৰ দেশৰ ভাষা সাহিত্য আৰু বুবঞ্জী সংস্কৃতিৰ প্ৰতি প্ৰগাঢ় শ্ৰদ্ধা থকাৰ বাবে সকলোৱে জানে।

স্বাধীন সকল, মোৰ এই অভিতামণ খনত হয়াত। বহু অনাবশ্যক কথাই

ঠাই পাইছে। আপোনালোকে ইমান পাৰ ধৈৰ্য্য ধৰি শুনা বাবে মই
পৰম কৃতাত্ম মানিছো। অসমত সুকীয়া কোনো বুৰঞ্জী সন্নিৱনৰ
সংস্থা নাই। আপোনালোকে অসমৰ বুৰঞ্জীৰ বিষয়ে এই ছফাৰ
বখা ববলৈ মোক সুযোগ দিয়া বাবে মই আকৌ এবাৰ আপোনা-
লোকৰ নৈথে শলাগ লৈছো।

—জয়হিন্দ—

বিজ্ঞান শাখাৰ সভাপতিৰ অভিভাষণ

উপস্থিত স্নাতকসকল,

অসম সাহিত্য সভাৰ বিজ্ঞান শাখাৰ সভাপতি ৰূপে মোক নিৰ্বাচন কৰাত মই কিছু পৰিমাণে বিমুগ্ধ হৈ পৰিছোঁ। অসম সাহিত্য সভাৰ দৰে মহান অনুষ্ঠানত বিজ্ঞান শাখাৰ সভাপতি হ'বলৈ যিখিনি যোগ্যতাৰ প্ৰয়োজন সিমানখিনি যোগ্যতা মোৰ নাই বুলি মই জানোঁ। পিছে মঙ্কিল এই খিনিতে যে মোক যিদিনাল সভাপতি-ৰূপে নিৰ্বাচন কৰিলে তেওঁলোকে মোৰ যোগ্যতা সম্পৰ্কে মোতকৈ কম জানে, মোৰ সমান বা মোতকৈ বেছি জনাহেঁতেন মোক নিশ্চয় নামাভিলেহেঁতেন। তেওঁলোকৰ মনমখিনি মই বহুদিনলৈ সাঁচি ৰাখিম,—হয়তো এই শেহকণৰ স্মৃতিক মলধন কৰি কেতিয়াবা মোৰ মনৰ আকাশত ইন্দ্ৰজাল ৰচনা কৰিম। আগবাঢ়ি যোৱাৰ পথত এই স্মৃতিকণে মোক সাহস দিব, উৎসাহ দিব আৰু উজ্জীৱিত খোৱাৰ বেদনা-খিনি পাহৰি যাবলৈ মনোবল দিব। এইবোৰ সম্ভাবনাৰ পৰিবৰ্ত্তে সত্তাহতে আপোনালোকক দিবলগীয়া আছে মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ আৰু অকৃত্ৰিম কৃতজ্ঞতা।

মই বৈজ্ঞানিক নহওঁ—আৰু প্ৰকৃত অৰ্থত বিজ্ঞান চৰ্চ্চা কৰিছোঁ বুলি কলেও আজিৰ বিজ্ঞানক বহু ডললৈ নমাই অনা হ'ব। যোৱা পঁচিশ বছৰ ধৰি বিজ্ঞানৰ নামত বিজ্ঞানৰ বৰ্ণমালাৰ কথা অসংখ্য ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আগত কৈ আহিছে, আৰু তাক কৰি তেওঁলোকক বিজ্ঞান শিক্ষা দিছে। বুলি আত্মপ্ৰীতি লাভ কৰিছে মাথোন। মোৰ মুখেদি

প্ৰাণীবিজ্ঞানৰ পৰিচয় পোৱা বহু ছাত্ৰ ডাক্তৰ হৈছে, উকীল হৈছে, আৰু
নানাবকৰ চৰকাৰী বেচৰকাৰী কামত কৰ্মবোহি কৃতিত্ব লাভ কৰিছে।
এচাম ছাত্ৰই প্ৰাণীবিজ্ঞানৰ শিক্ষক হৈ মোৰদৰেই কুল বলেজত
শিক্ষকতা কৰিছে। কিন্তু এই ছাত্ৰসকলৰ মাজত এজনেও এই পৰ্য্যন্ত
প্ৰাণীতত্ত্ব হিচাপে আন্তৰ্জাতিক খ্যাতি লাভ কৰিব পৰা নাই, বিজ্ঞান
জগতত গতি উঠা প্ৰাণীতত্ত্বৰ স্বৰ্ণমন্দিৰত এগৰি বস্তু জ্বলাব পৰা নাই।

অসম দেশত হোৱা বিজ্ঞান চৰ্চা সম্বন্ধে কেটামান কথা মন কৰিব
লগীয়া। সেই বিষয়ে ব্যক্তিগত হিচাপে মই চিন্তা কৰিছোঁ আৰু যং
সমামু পঢ়া শুনাও কৰিছোঁ। ইতিমধ্যে কাগজ, পত্ৰই প্ৰকাশ হোৱা
ছই চাৰিটা প্ৰবন্ধ আৰু সভাই সমিতিয়ে পঠিত হোৱা অপ্ৰকাশিত
আলোচনাত মোৰ মনোভাব উল্লেখ কৰিছোঁ। আমাৰ ৰাজ্যখনৰ
কৃষ্টি জগতৰ বহুতো বৈশিষ্ট্য আছে। এই বৈশিষ্ট্যৰ কাৰণ সমূহ বহুলাই
আলোচনা নকৰি চমুকৈ ইয়াকে কব পাৰি যে অসমৰ আকাশত
কেতিয়া ক'ব পৰা আহি মেঘ জমা হয় কব নোৱাৰি, কেতিয়া ধুমুহা
আহে তাৰ বৈজ্ঞানিক আগবতৰা প্ৰায়েই ভুল হয়। এই মেঘ আৰু
ধুমুহা আহে আৰু যায়, তাৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা বানপানী আৰু বংশ
লীলাই হলে আমাক নিঃশেষ কৰি দিব নোৱাৰে। অসমীয়া জাতি
মৰিও নমৰে, পিচলি পৰিলেও খাদত পৰি নিশ্চিহ্ন হৈ নাযায়।
অসমৰ ভৌগোলিক আৰু ভৌতিক জগত খনৰ এই বৈশিষ্ট্যৰ কাৰণ-
বোৰ বিচাৰি আৰম্ভ সাগৰ, বঙ্গোপসাগৰ, হিমালয় পৰ্ব্বত, উপত্যকা
আৰু শৈলভূমিৰ বিচিত্ৰ চক্ৰবেহু, বৰ্কট ক্ৰান্তি, মকৰ ক্ৰান্তি, আৰু
বিশুবৰ্ষাৰ স্থিতি, ভূগৰ্ভত থকা ভয়ানক খাদ ইত্যাদি নানান
বিষয়ে চিন্তা কৰিব লগীয়া হয়। আমাৰ কৃষ্টি জগত খন দৃষ্টমান
নহয়, বিচাৰ আৰু যুক্তিৰ অঙ্গস্বীকৰণ দ্বৰীক্ষণ লৈ মানস-চক্ৰৰ দ্বাৰা
ঐতিহ্য, ইতিহাস, নৃত্য ইত্যাদিৰ মাজত আমাৰ কৃষ্টিগত বৈশিষ্ট্যৰ
কাৰণ বিচাৰি চাৰ লাগিব। আমাৰ দেশত আধুনিক বিজ্ঞানৰ আবিৰ্ভাব

বৰ পুৰণি কথা নহয়। মনৰ যিবোৰ সৃষ্টি প্ৰয়াসী শক্তিয়ে সাহিত্য, কলা, সঙ্গীত, নাটকৰ জন্ম দিয়ে সেই এক শক্তি বিজ্ঞানৰো জন্মক আৰু প্ৰতিপালক। সেই বাবে বিজ্ঞান চৰ্চাৰ ক্ষেত্ৰত দেখা দিয়া পৰিস্থিতিবোৰৰ কেতবোৰ আমাৰ সামূহিক কৃষ্টিসংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰতো দেখা যায়।

মানুহৰ সমাজত তট 'গতি' দেখিবলৈ পোৱা যায়। এটা হল স্তৰ বিনিময় গতি আৰু আনটো হল স্থান-বিনিময় গতি। কৃষিতে প্ৰয়োজনৰ কাৰণই সমাজত স্তৰৰ সৃষ্টি হৈছিল। ক্ৰম ক্ৰমে এই স্তৰবোৰ চলংশক্তি বহিত হৈ নিগাজী হৈ পৰে। আমাৰ দেশত সামাজিক স্তৰবোৰ এতিয়াও কটকটীয়া হৈ আছে আৰু এটা স্তৰৰ পৰা আনটো স্তৰলৈ 'গতি' নাইকিয়া বুলিব পাৰি। এনেকৈ গতি-শক্তিবিহীন সামাজিক স্তৰ মধ্যযুগীয় য়ৰোপতো আছিল।

আটাইতকৈ নিম্নস্তৰৰ কৃষিজীৱী মানুহবোৰ কৃষিপামৰ চিমত্ৰাটীন পৰিবেশৰ মাজতে বংশানুত্ৰমে কেবা শ বছৰ ধৰি আবদ্ধ হৈ আছিল। মাটি, নাঙল, কোৰ, সাৰ, শস্য আৰু শুকান নৰাৰ শোবাগাটী, ইয়াৰ মাজতে তেওঁলোকৰ দেহ, মন, চিন্তা, ভাৱনা সকলোবোৰ সীমিত হৈ আছিল। এওঁলোকৰ শিক্ষা দীক্ষা নাছিল। এওঁলোকৰ আনন্দৰ হাঁহি খিলিঙনিৰ শব্দ খেতিপথাৰৰ মাজতে মাৰ গৈছিল আৰু দুখ, মহামাৰী হুঁচুৰত আৰু কান্দোৱাৰ চকুলাবোৰ মুকলি পথাৰৰ শুকান বতাহে নিমিষতে শুকাই পেলাইছিল।

এই স্তৰটোৰ অকণমান ওপৰত সাধাৰণ বুদ্ধিজীৱী সকল। হাতৰ কামৰ সামান্য পটুতা অথবা যৎকিঞ্চিৎ শিক্ষা দীক্ষা থকা বাবে এওঁলোকে খেতি পথাৰৰ কৃষিজীৱী সকলৰ পৰা নিজকে আঁতৰাই আনি এটা সুখীয়া স্তৰৰ সৃষ্টি কৰিছিল। এওঁলোকৰ নিজৰ সম্পদ বুলিবলৈ প্ৰায় একোবেই নাছিল। আঢ্যবস্ত্ৰ জমিদাৰ বা শিল্প-পণ্ডিতসকলৰ পৰা পোৱা বেতন আৰু অনুগ্ৰহেই আছিল এওঁলোকৰ

জীৱিকাৰ একমাত্ৰ উপায়। এই বেতন আৰু অল্পগ্ৰহৰ প্ৰত্যাহাই এই স্তৰৰ লোবসকলক তলৰ বৰ্ষিকীৰ স্তৰটালৈ নামি যোৱাত বাধা দিছিল। জমিদাৰ আৰু শিল্পপতিসকলৰ অল্পগ্ৰহদানৰ আনন্দ, গৰ্ব আৰু মাদকতাই এওঁলোকক ওপৰৰ ফালে যোৱাতো বাধা দিছিল।

সমাজৰ তৃতীয় স্তৰটো হ'ল অভিজাত সম্প্ৰদায়। এওঁলোকৰ জমিদাৰী আৰু কাৰখানা আৰু, দালান আছে, আৰু আছে সমাজৰ প্ৰামাণ্যীয় সবলতা সামগ্ৰীৰ মালিকী স্বত্ব। এই স্বত্ববোৰৰ জমিদাৰ শাৰু উপভোগৰ মৰ্যাদাই এওঁলোকক মহিমামিত্ত কৰি ৰাখিছিল। স্থানীয় প্ৰান্তৰ প্ৰজা, সদলৰ প্ৰতিনিধিৰ গতি নিৰ্ণয় কৰিব পৰা সমতা নিষ্ঠা হাতত থকা বাবে এই স্তৰটোৱে যুগ যুগ ধৰি লক্ষ্য নলৰাকৈ আছিল।

চতুৰ্থ স্তৰটো গৰম বৰিছিল বাৰ্মিক সম্প্ৰদায়ে। ভেটিকানৰ পোপৰ ১৭৩৭লৈ এই স্তৰৰ পিৰামিডটো মধ্যযুগীয় য়োৰ্পৰ ভূখণ্ডত ইমান খিতাপৰে প্ৰাৱৰ্ণ্য লাভ কৰিলে যে ইয়াৰ ভিতৰত নিশক নিৰাপত্তা আৰু বাহিৰ পৰিৱৰ্তনগীন চাত আশ্ৰয় লোৱাত বাহিৰে সামাজিক মানুহৰ গভাৱত নাছিল। বাইবেলৰ পাপপাত হাতত লৈ আৰু শক্তিমান দেৱতাৰ পৰা সহজে লাভ কৰা অল্পগ্ৰহৰ বন্দু গাত পিন্ধি এই স্তৰৰ আৰ্ক্ষিৰূপ, বিশপ, পাদ্ৰী পুৰোহিত আদি সকলোৱে প্ৰজা, প্ৰজা ধনী নিৰ্ধনী, শাসক, শাসিত, জমিদাৰ বাহত প্ৰভুতি সকলোকে সমান শাসন কৰিছিল।

একাদশ শতাব্দীৰ পৰা ত্ৰয়োদশ শতাব্দীৰ শেষলৈ য়োৰ্প এটা অন্ধকাৰ যুগত ডুব গৈ আছিল। গ্ৰীক সভ্যতাৰ শিখৰত বহি থমি এণ্টিষ্টাটোশে জ্ঞান বিজ্ঞানৰ যি আলোক পৃথিবীৰ চাৰিও ফালে পেলাবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল, সেই আলোকো এই যুগটোত স্তিমিত্ত হৈ যাবলৈ ধৰিছিল। টমাছ একুইনাচ আৰু থেওৰ শিক্ক

এলবাৰ্টচ মেগাছে যেনিবা এযোদশ শতাব্দীত গৃহপত এৰিষ্টোটেলীয় পদাৰ্থবিজ্ঞানৰ পুনঃ প্ৰতিষ্ঠা কৰিল। এই পুন প্ৰতিষ্ঠাৰ পদ্ধতিৰ কথা পঢ়িলে আজিৰ বৈজ্ঞানিক আচৰিত নহৈ নোনাৰে।

এটা উদাহৰণেৰে এই কথাষাৰ বজাত স্ফুল হব। এৰিষ্টোটেলৰ মতে কোনো 'গতি' বা মোচন নতুনকৈ উদ্ভব হ'ব নোনাৰে। কোনো পূৰ্বস্ৰষ্ট গতিৰ পৰা যি কোনো 'গতি'ৰ সৃষ্টি হয়। সময়ৰ হিচাপত কেতিয়া প্ৰথম গতিৰ সৃষ্টি হৈছিল কোবা টান। ধৰ্মীয় মতবাদৰ মতে চৰাচৰ সকলো বস্তুৰে প্ৰেৰা হৈছে ঈশ্বৰ। ঈশ্বৰ যদি শূন্যতাই হয় তেন্তে গতি অনাদি হ'ব নোনাৰে। নব এৰিষ্টোটেলীয় পণ্ডিত সকলে ধৰ্মীয় মতবাদৰ লগত পদাৰ্থ বিজ্ঞানৰ এই আদি সূত্ৰটোৰ এটা সন্ধি সাপন কৰিব লগীয়া হৈছিল আৰু তাকে কৰিবলৈ গৈ ঈশ্বৰৰ 'গতিমান' আখ্যাটো বৈজ্ঞানিক নতনিৰে গ্ৰহণ কৰি ল'ল। জগতৰ সৃষ্টিকৰ্তা নিজ গতিশীল হৈ পৰাত গতিৰ অনাদিত্ব প্ৰতিপা হৈ পৰিল। আকৌ আজিৰ বৈজ্ঞানিক গতি বলিলে স্থান পৰিবৰ্তনৰ কথাক বুজ। এৰিষ্টোটেলও স্থান পৰিবৰ্তনক গতি বুলি কৈছিল। কিন্তু তেওঁৰ মতবাদক যুগাপযোগী কৰাৰ উদ্দেশ্যে মেগাচ আৰু একুইনাছ স্থানৰ ব্যাখ্যা কৰিবলৈ গৈ ইয়াক বৰ বেছি ব্যাপক কৰি পেলালে। প্ৰকৃতি বা গুণৰ পৰিবৰ্তন, কোনো অস্তিত্বৰ সৃষ্টি আৰু নষ্ট বা চৰিত্ৰৰ পৰিবৰ্তন, আয়তনৰ বৃদ্ধি বা হ্ৰাসজনিত পৰিবৰ্তন এই সকলো বোৰেই গতি। এৰিষ্টোটেল গতিৰ লগত স্থানৰ সম্বন্ধ বুজাবলৈ 'মোচন'ক 'লোকোমোচন' আখ্যা দিছিল। ত্ৰয়োদশ শতাব্দীত প্ৰকৃতি, গুণ, অস্তিত্ব বা চৰিত্ৰ আয়তন আদিকো আধ্যাত্মিক উপপদ্ধিৰ সহায়ত স্থানৰ সঙ্গৰ্গ কৰি লৈ ধৰ্মীয় মতবাদৰ লগত আপোছ কৰিবৰ চেষ্টা কৰা হ'ল। সন্ধিয়া পৰত অন্তৰ্গামী সূৰ্য্য দিখলয়ৰ ওচৰ পোৱাৰে পৰা বঙৰ যিবোৰ পৰিবৰ্তন দেখা যায়

সেইবান গতিশীল দ্বাৰা বাণী কৰিব পাৰি নে ? ত্ৰয়োদশ শতাব্দীৰ 'ন্যূন'ৰ চিন্তাশীল সকলৰ বাবে এই প্ৰশ্নটোৰ কোনো প্ৰত্যক্ষ নাই। যদি এৰিষ্টাটলে সন্ধিয়াৰ আকাশত খেলা কৰা কপালী হেজুলা গোলাপী সোণালী বস্ত্ৰ আদি বঙৰ পৰিবৰ্ত্তন বোৰক গতি বুলি কৈছে তেন্তে সেই বিষয়ে প্ৰশ্ন কৰি কোনো পণ্ডিতে হাঁহিয়াতৰ পাত্ৰ হবলৈ সাহ কৰা নাছিল।

গতি আৰু পৰিবৰ্ত্তনৰ লগত থকা বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিভঙ্গীটোক, ধৰ্ম্মীয় চিন্তাধাৰাই উটলতৰ কৰি পেলোৱাৰ দৃষ্টান্ত অন্য ঠাইতো দেখিবলৈ পোৱা যায়। কোনো এটা বস্তু পৰিবৰ্ত্তিত হৈ আন এটা ৰূপ লয়, যেনে এটুকুৰা সোণ পৰিবৰ্ত্তিত হৈ এটা ধূনীয়া আখুটি হৈ পৰে বা কেচুৰা এটি ডাঙৰহৈ এজন ইটো মানুহ হয়। এই দুটা সহজ পৰিবৰ্ত্তনৰ কথা। সোণখিনি আখুটি হব পাৰে কিন্তু এগিলা পানী আখুটি হব নোৱাৰে। সেইদৰে কেচুৰাটোত মানুহৰ সম্ভাৱনা বৰ্ত্তমান কিন্তু কাঠ এটাত এই সম্ভাৱনা নাই। এই ক্ষেত্ৰত বাস্তবতাৰ লগত সম্ভাৱ্যতা সামঞ্জস্য হৈ আছে। সোণ আৰু আখুটি দুয়োটাই বাস্তব পদাৰ্থ। এই দুটা ৰূপৰ মাজত সম্ভাৱ্যতা খিনি নাথাকিলে পৰিবৰ্ত্তনটো নঘটে। বাস্তবতা আৰু সম্ভাৱ্যতাৰ সম্বন্ধটো বুজাত একো অসুবিধা নাই, কিন্তু গতিশীল লগত ইয়াৰ সম্বন্ধ কি ?

মধ্যযুগীয় যুৰোপত সমাজৰ স্থান-বিভিন্ন গতিও বৰ সীমাবদ্ধ আছিল। যান বাহন হয়তো নাছিল অথবা যি আছিল সিও আছিল দুৰ্ব্বল। দূৰৈৰ ঠাইবোৰলৈ যাতায়াত কৰা অসম্ভৱ নহলেও বিপদ সকল আছিল। ইয়াৰ ফলত ভাবৰ আদান-প্ৰদান, চিন্তাৰ প্ৰসাৰতা লাভ, অনুভূতিৰ ব্যাপকতা বা অভিজ্ঞতাৰ বৈচিত্ৰ্য সকলোবোৰ সীমাবদ্ধ হৈ পৰিছিল।

সমাজৰ এই দুটা গতিৰ অভাবত মানুহৰ চিন্তাশক্তি স্থবিধ

হৈ পৰিছিল। অন্ধকাৰ যুগৰ শেষলৈ এই অবস্থা চলিহে থাকিল। অন্ধকাৰ যুগৰ অন্তিম দিওটিল, কিন্তু মোহাচ্ছন্ন মাহাত্ম্য তলৰ জড়তা কাটি এগামুৰি দি উঠিবলৈ আৰু প্ৰায় দুশ বছৰ ল'গিল। এই খিনি সময়ৰ ভিতৰতে গেলিলিওকে আদি বৰ্ণি দেৱাফানা বৈজ্ঞানিক সূৰ্য্যৰ জ্যোতি লৈ অন্ধকাৰ আৰাণ্ডত দেখা দিছিল, কিন্তু সমাজ ব্যবস্থাৰ আহুকালীয়া মেৰপাকত পান হৈ শাক পসোয়া তৰাৰ দৰে নিশ্চিন্ত হৈ পৰিল। প্ৰকৃত নব-জাগৰণ আহিল প্ৰথম শতিকাত পৰা। সমাজত সৰু বিনিময় গতিয়া লাভ কৰিলে, কৃষিকৰ্মী আৰু বুদ্ধিকৰ্মী বন্ধনমুক্ত হৈ পৰিল আৰু অভিজাত সম্প্ৰদায়ৰ উত্তৰ শিৰ দো খাবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। এই ঠিনিওতা সৰু যেতিয়া কঁপি উঠিল তেতিয়া ধাৰ্মিক সম্প্ৰদায়ৰ সুবিশাল পিৰামিডত ফাট মেলিল আৰু ই সৰু সৰু অগুৰুমান্ত বিভক্ত হৈ পৰিল।

মধ্যযুগীয় যুগৰ পৰা সন্থা এই খিনি আৰম্ভ হৈছে বৰাৰ বাৰণ এয়ে যে আমি বৰ্তমান বিজ্ঞান চৰ্চ্চা কৰাৰ বাবে স্বাধীনতা আটাইখিনিয়ে যুগৰ পৰা অহা। বিজ্ঞানৰ এই পৰিচয় প্ৰবাহ পূৰ্বমুখী হবৰ আৰ্জি আটোশ বা ভিনিল বছৰ ল'গিল। এই প্ৰবাহৰ সোঁত এতিয়াও অত্যন্ত প্ৰবল। এই প্ৰবাহৰ লগত উঠি যাবৰ বাবে নিজাক সাজু কৰিবলৈ পালে এতিয়াও আমি নিজাক জাগৰণ বুলি ভাবোঁ। ইয়াৰ কাৰণ এয়া যে মধ্যযুগীয়া যুগৰ পৰা বিজ্ঞান আৰু মানবীয় মূল্যবোধৰ যি সন্থা আছিল, আমাৰ দেশত সেই সন্থা এতিয়াও বিদ্যমান। পোমপটীয়া আৰু উপকৰণ চালে আমাৰ দেশত সামাজিক গঠনৰ পৰিবৰ্তন হোৱা যেন দেখি কিন্তু এই পৰিবৰ্তনে আমাৰ অন্তৰৰ সনাতন ৰূপ সলনি কৰিব পৰা নাই বুলি কলে অত্যাধিক কৰা নহয়।

ওপৰত উল্লেখ কৰা সামাজিক গতি দুটাৰ বৰ্তমান অবস্থা

সম্পর্কে বিচার কৰিলে আমাৰ দেশৰ বহুতো বৃষ্টি-সাংস্কৃতিক সমস্যাৰ প্ৰকৃত ৰূপ উপলব্ধি কৰাৰ সুচল হ'ব। এই সমস্যাৰাব বহল অৰ্থত ভাৰতীয় ক্ষেত্ৰত আৰু বিশেষকৈ অসমীয়া সমাজত এই পৰ্য্যন্ত আছে।

মধ্যযুগীয় যুৰোপৰ সমাজৰ চাৰিটা শ্ৰেণীৰ মাজত থকা ব্যবধান নবজাগৰণৰ লগে লগে নাইকিয়া হবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। এলিজাবেথান যুগৰ অভিজাত সম্প্ৰদায়ে ট্ৰাটাইনত ৰখিত ভাষাৰ পৰা দ্বিতীয় পুৰণ বাচন 'ডাউ' শব্দৰ সলনি এটা মাত্ৰ 'ইউ' শব্দ গ্ৰহণ কৰি এই ব্যবধানৰ বিলুপ্তি সাধনৰ পথত প্ৰথম পদক্ষেপ দিলে। পৃথিৱীৰ প্ৰায় একচতুৰ্থাংশ দেশত কম বেছি পৰিমাণে প্ৰচলিত হোৱা ই বাঙালী ভাষাত ৰখিত জাক লিখিত ভাবে দ্বিতীয় পুৰণৰ ৰমিজীৱী বন্ধিজীৱী বা অভিজাতৰ মাজত কোনো পাৰ্থক্য নাই। ৰচীয়াৰ মাৰ্কীয় সাম্যবাদ ব্যবহাৰিক দিশৰ পৰাও সমাজৰ শ্ৰেণী বিভেদৰ মূলত কঠাৰাঘাট কৰিলে। আমাৰ দেশত শ্ৰেণী ভেদৰ বিৰুদ্ধে আন্দোলন, বক্তৃতা, বচন আদি বহুতো হৈছে আৰু তাৰ ফলত চকুৰ দৃষ্টিভঙ্গীৰ কিছু পৰিবৰ্তন হৈছে হয়, কিন্তু হিয়াৰ ভাব ভঙ্গীয়ে এই পৰিবৰ্তনৰ কিমানদূৰ অনুপহী হৈছে কোৱা টান। গীতাৰ পাটৰ পৰা "বিদ্যাৰিনয়সম্পন্ন্য ব্ৰাহ্মণে গবি হস্তিনি। শুনি চৈব স্বপাক চ পণ্ডিতা সমদৰ্শিনা ॥" বুলি আওৰাই বা শ্ৰীশঙ্কৰদেৱৰ "আছে বাহুব্ৰত যিটা ব্ৰাহ্মণৰ সি সে শ্ৰেষ্ঠ জাত কৰি" পদ সুললিত সুৰে গাই আমাৰ সমাজৰ ধৰণীস্বৰূপ একশ্ৰেণীৰ ব্যক্তি বা ব্যক্তিবৃত্তিয়ে আনৰ ঘৰত হোৱা নামপ্ৰসঙ্গৰ মাহ-প্ৰসাদ গ্ৰহণ নকৰা বা গোলাই ঘৰত নিবলে নিতকে আঁতৰ কৰি ৰাখি স্বপাক খোৱা আৰু নিভাত শয়ন ভ্ৰমণ কৰা কথা কাকো নতুনকৈ ক'ব নালাগে। মুঠতে আমাৰ দেশৰ সমাজৰ স্তব-বিনিময় গতি অন্তত কাৰ্য্যকৰী ক্ষেত্ৰত এতিয়াও মন্থৰ গতিৰ প্ৰবাহে

মনোভাৱে বিজ্ঞানৰ চৰ্চ্চা কৰা ব্যক্তিক বৰ বেছি অনিষ্ট কৰে। বৌদ্ধিক বক্ষণশীলতাতকৈ এই শ্ৰেষ্ঠাভুৱৰ্জিতা বিধ ভাৰতীয় তথা অসমীয়া শিক্ষিত সম্প্ৰদায়ৰ বাবে বেছি ভয় কৰিব লগীয়া লগণ। সৌভাগ্যক্ৰমে কাব্য, সাহিত্য, দৰ্শন আদি বিষয়ত অসংখ্য শ্ৰেষ্ঠ ব্যক্তি আমাৰ মাজত আছিল। এইবোৰ বিষয়ত ভাৰতীয় মনীষাক ভাৰতীয় অন্নক্ৰমেৰে পৰিপুষ্ট কৰিবলৈ উপযুক্ত সম্বল আমাৰ আছে। কিন্তু বিজ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰত এই কথা নাথাকে।

এনেকুৱা এটা অভ্যস্ত বক্ষণশীল, পৰিবেশ চীন দেশতো আছিল, জাপানতো আছিল। ব্ৰিটিশ মহাৰাণী ভিক্টোৰিয়াৰ সমসাময়িক কালত চীনৰ ৰাজসিংহাসনত এগৰাকী মহাৰাণী অধিস্থিতা আছিল। মাপুৰ শৰ ৰাহোনালা কৈদৰ এগৰাকী উপপত্নীয়ে পুত্ৰহীন চীন সাম্ৰাটক এটি পুত্ৰ দান কৰাৰ ফলত ৰাজকীয় পদাৰ্হ লাভ কৰে আৰু নিজৰ বিদ্যা বুদ্ধি আৰু পনাক্ৰমৰ বলত এবাই সন্দীঘকাল চীনৰ সাম্ৰাজী হৈ থাকে। এওঁ নিজৰ সম্বানক বিলাতী পুতলাৰ লগত খেলিবলৈ সময়তি দিয়া নাছিল। তেওঁৰ ৰাজধানীত দৈত্যৰ দৰে অশাস্ত্ৰীয় শক্তিৰ দ্বাৰা পৰিচালিত বাস্ত্ৰায় মানৱ প্ৰাৱশ তেওঁ সহ্য কৰিব নোৱাৰিছিল, কেনেবাকৈ গুৰোণীৰ ধৰ্ম ৰাজক আৰু গোপালীসকল শিক্ষা আৰু ধনৰ প্ৰশোভনৰ দ্বাৰা বিদেশী বিজ্ঞানৰ আহিলা পাতি দেশত প্ৰচলন কৰে বুলি সেই সকলক আন্তৰাই পঠাবলৈ বা গুৰু দণ্ড দিবলৈ আদেশ দিছিল। সপ্তদশ শতিকাৰ এই বক্ষণশীলতা চীন দেশত বেছি দিন টিকিবলৈ নাপালে। চৈনিক সভ্যতাৰ ঐতিহাসিক মূল্য আছে। আজিৰ চীনত ঘটা ঘটনাই পৃথিৱীৰ বেছিভাগ জাতিকে অজুপ্ৰাণিত কৰিব নোৱাৰে। কিন্তু এটা কথা স্বীকাৰ কৰিব লাগিব যে বিজ্ঞানৰ উৎকৰ্ষতাত তেওঁলোক বহু আগবাঢ়ি গৈছে। বৌদ্ধিক বক্ষণশীলতা আৰু শ্ৰেষ্ঠাভুৱৰ্জিতাৰ বিষাক্ত বাহুবন্ধনৰ পৰা তেওঁলোকে নিজকে মুক্ত কৰিব পাৰিলে। এই মুক্তি সাধনৰ উপায় সম্বন্ধ কবলগীয়া

বহুতা থাকিব পাৰে আৰু সেই উপায়াৰ বাবে কৰিগণ্য নহ'বও পাৰে। জাপানও সেইদৰে প্ৰথম মহাসমৰৰ পিচৰ পৰা সময়ৰ লগত খোজ মিলাব পৰাকৈ নিজকে প্ৰস্তুত কৰাত লাগি গ'ল। এটা অদ্ভুত ধৰণৰ জাতীয়তাবোধত উদ্বুদ্ধ হৈ তেওঁলোকে যেনো অকলশতাকীৰ্ত্তি ভিতৰত বিজ্ঞান জগতৰ প্ৰাচ্যগুৰু নিজৰ শ্ৰেষ্ঠত্ব প্ৰতিপন্ন কৰিবলৈ সক্ষম হৈ পৰিল।

বিজ্ঞান জগতত প্ৰাদেশিকতা নাই। ইয়াক ভৌগোলিক বিভাগত সীমায়িত কৰিব নোৱাৰি। কিন্তু ইয়াৰ সৰগ-১৭৮০ চনত ব্যক্তিগত জাতিগত আৰু শ্ৰেণীগত অসদাৰ স্মৃতি আছে আৰু সেই স্মৃতিৰ মাজেৰে অসমীয়া বা পাৰ্শ্বীয় বৈশ্ব নৈতিক বিশ্ব বিজ্ঞান মণ্ডলীত নিজে অসমৰ দানী কৰক বা নকৰক তাৰ পৰা বিজ্ঞান চৰ্চ্চাৰ জানিবলৈ এৰা নগ'ল। কিন্তু আমি যদি সেই অসমৰ অৰ্হতা লাভ নকৰোঁ তেন্তে ব্যক্তিগত ভাৱে নিজাকৈ কৰাৰ লগত জাতিগত ভাৱেও আমি সন্তোষ হেৰুৱাব লাগিব। এই শোকচান আমি সহ্য কৰিবলৈ প্ৰস্তুত নহওঁ বুলি প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ হোৱাৰ বাহিৰে আমাৰ উপায় নাই। কাৰণ বিজ্ঞান বাদ দি আভিৰ সমাজ চৰিব নোৱাৰে। “বথা নিষ্ক্ৰান্তাহ্মি তথা কবোমি ০০”ৰ নিচিনা সনাতন সত্যই মাগুহক পৌৰুষবাঞ্ছক প্ৰচেষ্টাত নিযুক্ত হবলৈ উদগাব লাগিব। সৃষ্টি স্থিতি আৰু অন্তৰাবী বস্তুক আদৰণি জনোৱা হৈছে।

সুধীৰব্দ, বিজ্ঞান সম্বন্ধে প্ৰাণোচনা কৰিবলৈ গৈ সকলোকে বৈজ্ঞানিক হবলৈ কোৱাটো আমাৰ উদ্দেশ্য নহয়। গত বল আৰু ত্বৰণ কান্ধ থাকিলেই যে ভাব বব পাৰি এই কথা বুজিব নোৱাৰা বাবেই নহ'ব অজগৰ হবলগীয়া হৈছিল। মননশক্তিৰ নিজ গুণ আৰু অধিকাৰ প্ৰতিষ্ঠিত হোৱাৰ স্বাধীনতা সকলোকে দিব লাগিব। সেই স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ পিচত চিন্তা মেতিয়া বন্ধনমুক্ত হৈ সত্যাত্মসন্মী হবলৈ আগবাঢ়ে, তেতিয়া ব্যক্তিৰ অগ্ৰগতি ন্যায্য কৰিব

সাহস আৰু শক্তি কাৰো নাপায়ক। চিন্তাশীলক সেই স্বাধীনতা দিব লাগিব সমাজ আৰু সেই মুক্তি লাভ কৰিব লাগিব ব্যক্তিয়ে নিজে। এই পৰিবেশ সৃষ্টিৰ প্ৰচেষ্টাটোৰ বহুখিনি দায়িত্ব সাহিত্যিকে লব লাগিব। শাসনতন্ত্ৰৰ গতি স্থল, লিখনৰ গতি সূক্ষ্ম, শাসনৰ পৰশত টোপনি ভাঙে, বন্দনৰ পৰশত স্পন্দন উঠে। সেই সূক্ষ্ম গতিৰে সমাজৰ অন্তৰত জীৱনৰ স্পন্দন জগাই তুলি সাহিত্যিকে মাহুহক প্ৰকৃত সত্যৰ সন্ধান দিব লাগিব আৰু মোৰ মতে বিজ্ঞানেই সন্ধানীৰ হাতৰ প্ৰদীপ।

১৭৭৭

১৭৭৭

১৭৭৭

১৭৭৭

স্বাধীনতা সঙ্গীত জগৎজয়ী শিল্পী সকল জয় জয় কবিজয়!

বিধায়ী সভাপতিত্ব ত্ৰিদিনস্পৰ্শ বৰবাহী পতাকা উত্তোলনৰ নিহত ভাষণ দিছে। সদ্যৰ শাবীত আত্মন
 দত্তানেত্ৰী নলিনীবালা দেবীক দেখা গৈছে। নবীত শাখাৰ সভাপতিত্ব ত্ৰিভূবৈৰৰ গোন্ধাৰী, কবি সন্নিধানৰ
 মহাপ্ৰতিমিত্ব শ্ৰীঅক্ষয় শাস্ত্ৰী (বাৰ্ড কালৰ পৰা যথাক্ৰমে ২য়, ৪ৰ আৰু ৬ষ্ঠ)

সাংস্কৃতিক শাখাৰ সভাপতিৰ অভিভাষণ

প্ৰাৰ্থনা —

“মঞ্জি ছৰাচাৰ	কেবল তোমাৰ	অপৰাধী নাৰায়ণ ।
স্মিথোক হৰি	জৈয়া দাস কৰি	পৰিতাপ হেৰা শৰণ ॥
হে ব্ৰহ্মসামী	ওপৰত জাতি	কেবল শৰণ চাওঁ ।
কৰা অকল	মায়াবানি	ওপৰত প্ৰভু এৰাওঁ ॥
হে সৰু পতি	মণি মণি	নজানো সেৱা তোমাৰ ।
কেবল তোমাৰ	চৰণ প্ৰসন্ন	শৰণ কৰিলা সাৰ ॥
পুৰুষ-উত্তম	পৰম পুৰুষ	পৰম আনন্দ স্বামী ।
ওপৰ পাদপদ্ম	বন্দ্যাস	শৰণ পৰিলা আমি ॥”

হে সম্ভৱতঃ সৰ্বগীতানুবাণী সুখানন্দ, আজি এনে এটি পবিত্ৰ
অনুস্থানত আপোনাসকল শৰণ কৰিবলৈ সুবিধা দিয়াৰ বাবে অভ্যর্থনা
সমিতিৰ সভাপতি, সম্পাদক আৰু সভা বন্দোবস্ত মোৰ হিয়া ভৰা
কৃতজ্ঞতা জনাইছো। আপোনাসকলক মোৰ ভক্তিৰ অৰ্ঘ্য যাচিছো।
পৰম ভাগ্য নহলে এনে এখন সন্মানসমাজত ছাত্ৰাৱৰ কৰলৈ সুবিধা
পোৱা কঠিন। নিজকে নিজৰ সন্তান বুলি ভাবিও যি দায়িত্ব
ভাৰ অৰ্পণ কৰি আমাক ইয়াত টানি অনা হৈছে—সেই দায়িত্ব
গুৰুভাৰ এই বৃদ্ধৰ দ্বাৰা বহন কৰা যেন একবাৰে অসম্ভৱ কথা, কাৰণ,

নাই মোৰ বল শক্তি, নাই মোৰ বুদ্ধি বস্তু
আৰু নাজানো একো সংস্কৃতি।

এমন স্থূলত এমন এখন পৰিত্র আসনত ঠৈ ঠৈ মদন গোপাল
হৈ কাঠন মুচা নহাদি নহি থকাৰ বাহিৰে অসমৰ সংস্কৃতিৰ বিষয়ে
যে কিবা গবেষণাপূৰ্ণ আলচ আপোনাৰ আগত ডাঙি ধৰিব
পাৰিম, ই মোৰ সাপোৰৰ আশাচৰ কথা। কলা বৃষ্টিৰ বিষয়ে
নতুন কথা কোৱা মোৰ পক্ষে নিতান্ত প্ৰচেষ্টা হ'ব। তথাপি অ'ব
ও'ব শুনি শুনি আপোনাৰ অধিকই জনা কথাকে দোহাৰি এই
সভাজনক দিয়া দায়িত্ব ভাৰগন পূৰণ আপোনাৰ গটাই নিদিলে
আন উপায় নাই। শসনীয়া সংস্কৃতি বাহক ৰূপ পৰিচয় দিয়া
সংস্কৃতি নাই। অসমৰ বৰ-বৃষ্টিৰ প্ৰাণ এটো আমাৰ
একাগ্ৰ পৰিচয়। পণ্ডিতক আশা নকৰি বান্ধি যিগিনি বনৰ আগ
ব্ৰাণ্টিছা—তাৰ মানমৰ্য্য বিৰাট আপোনাৰ বৰ্ণনাত গ্ৰহণ কৰে।

ভগবানৰ সৃষ্টিত মানুহ শ্ৰেষ্ঠ জীব। এই মানুহটো একমাত্ৰ
জীব যি কেবল খাতি বৈ জীয়াই থাকি স সাৰ ধৰ্ম্য পালন কৰাৰ
উপৰি বৈ এটা অপৰণীয় ভূপাত লৈ কাল বৰ্ত্তন সদায়
ধৰলিহাতি বিচাৰে। সাধাৰণ অৰ্থত এই নোপোৱা বস্তুটি পাবলৈ
প্ৰাণৰ যি আকৃষ্টি ইমান পাবলৈ মানুহৰ 'ন' অংশে চেষ্টা, সাধনা
তপস্যা সাহেই কলাৰ প্ৰাণ। এই সাধনা এনে সময়তই স্বতঃস্ফুৰ্ত্ত,
আক স্বতঃস্ফুৰ্ত্ত। এইখিনিতে কলা প্ৰকৃতিৰ পৰা পৃথক।
মানুহক বিবেক আৰু অহুৰ্ভূতবে জয় কৰাৰ যি প্ৰবল আকাংক্ষা
ভাতে কলা সাধনাৰ সূচক বহুসোমাই আছে। মানুহৰ প্ৰকৃতি
জয় কৰি ধৰ্ম্য, শিক্ষা, শিল্প, বাণিজ্য, ৰাজনীতি, বিজ্ঞান আদি
নানা বিষয়ত প্ৰমাণিত সূচনা কৰা কলাৰ নিজস্ব ধৰ্ম্য। পণ্ডিত-
সকলে কলাক দুভাগত ভাগ কৰিবলৈ বিচাৰে। যি কলা কোনো
উদ্দেশ্য ধৰ্ম্য নহয়, যি কলাই কেবল অহুৰ্ভূতবে বিনোদন সাধন
কৰি নিজতে নিজেই প্ৰসুতিত হয়—তাক সুকুমাৰ কলা আৰু
আনভাগক উদ্দেশ্য ধৰ্ম্য কলা বুলিব পাৰি। অহুৰ্ভূতি কাল, স্থান,

অভিকচি ন স্নাত এক গৃহপোষিতাত মুকুমাৰ বলাই পুৰিৰকাশ লাভ কৰিবলৈ সম্মতান হয়।

মাগুহ সামাজিক জীব। এই মাগুহ নেতিয়া বলাৰ অধিকাৰ অসম ভাষা আওলাই গৈছে তেওঁৰ প্ৰাচীৰ নেতিয়া নিমিত্ত জগতত সুৰব সকাৰ কৰি মুম্বৰ জয় গান বচিছে তেতিয়া সেই মাগুহই শিল্পাৰূপ স্বীকৃতি লাভ কৰিছে। এই বিন্দুৰা বৰ্ণিত হওন লগী নটোৰে ন স্নাতক সন্দৰ্ভে সন্দৰ্ভ লবলৈ ধাপলি মেলিছে। এই স্নাতক সন্ধতিৰ, চিৰ মুদাৰ চিৰ সন্দৰ্ভ। সৌন্দৰ্য পিনাস মাগুহ কলা-শিল্পৰ গাঢ়ত্ব সংস্কৃতি সাধনা নম বুগাৰ বৰি চলাই আহিছে এই প্ৰাচীৰই মাগুহ এনে এনে আনন্দ, মনুষ্য চৰিত্ৰ গোচাৰ। মাগুহৰ সাংস্কৃতিক কপাটা বলাৰ বৰি কৰিতা, কলাকাৰৰ বলা সৃষ্টি অমূল্যত আহিছে। ভাষানতা বাদ দি বলা-সাধনা কৰা সম্ভব নহয়। বলা সন্ধতি সহকাৰ মানব মনৰ লগলগ লব পাৰি। ইয়াৰেই সন্ধতি দৰ্শিত বিচাৰ উলিয়াব পাৰি।

আমাৰ দেশ অসম বলা-বৃষ্টিৰ পুন্যভূমি। বহু জাতি উপজাতিৰে ভৰপূৰ অসম ৰাজ্য—বিচিৰ বলা বৃষ্টিৰ মিলন ক্ষেত্ৰ। জনজাতি সকলৰ বহু সন্ধতিৰ অসমৰ সংস্কৃতিক এক অভিনব ৰূপ দান কৰি আহিছে। এইগৰাকৰ সমিগ্ৰণত অসমৰ সংস্কৃতিৰ সৰ্বভাষী কলা বৃষ্টিত এক অপূৰ্ব স্থান অধিকাৰ কৰিছে। ভিন ভিন জন-জাতীয় সকলৰ বৃষ্টিৰ সংস্কৃতি সাক্ষাৎ জ্ঞান অৰ্জন কৰা এজন বলা-কাৰৰ জীবনত সম্ভব নহয়। এই প্ৰত্যেকটি মুকীয়া বৃষ্টিৰ বিন্যাস পণ্ডিতসকল এতিয়া অনুসন্ধান কৰিলাহ ইয়াৰ মনস্কৃতি বিচাৰি উলিয়াবলৈ সক্ষম হব। এই নিমিত্তে আমি এনে ইয়াক বৰ খোজো নে অসমৰ এই বৈচিত্ৰ্যময় সাংস্কৃতিক সম্ভাৰণ গাঢ়ত্ব একাৰ ভেটি দৃঢ় কৰিবলৈ অসমৰ কলাকাৰ সকলে অগ্ৰা প্ৰাচীৰ চলাব

প্ৰযোজন। অসমীয়াই সকলো জাতি উপজাতিৰ সংস্কৃতিক সন্মান আৰু শ্ৰদ্ধাৰে গ্ৰহণ কৰি ইয়াৰ বহুল প্ৰচাৰৰ পথ সুগম কৰিব লাগিব।

বোধকাৰ্য্য এইটো কোনেও ভুলি নকৰিব যে আজি অসম কলা কৃষ্টিৰ ঘাই সৃষ্টি হ'ল—বৈষ্ণৱ ধৰ্ম্ম। অসমৰ বৈষ্ণৱ ধৰ্ম্মৰ লগত জড়িত নাম ঘৰ, বৰগাঁও, অক্ষীয়া নাট আদি অসমীয়া কৃষ্টিৰ কীৰ্ত্তি স্তম্ভ। মহাপুৰুষ শ্ৰীশ্ৰীশঙ্কৰদেৱ আদিগণে অসমৰ সাংস্কৃতিক জীৱনলৈ অভূতপূৰ্ব বৰণমা আনিলে। তেখেতৰ চৰিত পুথি পঢ়িলে তেখেতৰ বিৰাট প্ৰতিভাৰ কথা গা পাব পাৰি। শ্ৰীশ্ৰীশঙ্কৰদেৱ আছিল এজন বহু বৰ্ণসম্পন্ন শিল্পী। সাহিত্য, সঙ্গীত, নৃত্য, স্থাপত্য, ভাস্কৰ্য্য আদি নানা বিষয়ত তেখেত আছিল অগণি ব্যক্তি। তেখেত আৰু তেখেতৰ শিষ্যগণে শ্ৰীশ্ৰীশঙ্কৰদেৱ প্ৰাচীনাৰ্থ ময় কলা কৃষ্টিৰ অসমীয়া নাম সন্নিধাৰ পৰা কাছৰিহাৰলৈকে উজ্জ্বল্য বৰ্ণিত। এই জনা বাৰ্হিহাৰলৈকে অসমীয়া লিখনি কাণ, দশম, নাম বোমা প্ৰভৃতি অসমীয়া নাট সংস্কৃতিৰ প্ৰাণধৰ্ম্ম। মহাপুৰুষসকলৰ গীত—১০ টোটিয়ভটিমা বোলা আদিয়ে অসমীয়া কৃষ্টি-সভ্যতাক চহকী কৰি গৈছে। এইবোৰ লৈয়েই অসমীয়া সংস্কৃতি জীয়াই আছে, প্ৰাণবন্ত হৈ আছে। বৰ্ণনাময় অক্ষীয়া নাট, গীত মাতৰ স্তব, নৃত্য ইত্যাদি ভাৰতীয় সংস্কৃতিত অসমৰ নাম জাকত জিলিকা কৰি বৰ্ণিত। অক্ষীয়া নাটৰ আধ্যাত্মিক ভাব—ভক্তিবসৰ পূৰ্ণ প্ৰকাশ, নৃত্য গীত সমূহ হৃদয়ঙ্গমৰ বস্তু।

ভগবান ঐক্যৰ আমাৰ সংস্কৃতিৰ প্ৰতীক ৰূপে বৈষ্ণৱ ধৰ্ম্ম প্ৰচাৰক সকল বসোময় ভাব ভাণা ব বৰ্ণনা কৰিছে। মহাপুৰুষ শ্ৰীশ্ৰীশঙ্কৰদেৱ, শ্ৰীশ্ৰীমাধৱদেৱ আৰু আন আন বৈষ্ণৱ ধৰ্ম্ম প্ৰচাৰক সকলে শ্ৰীকৃষ্ণ কেন্দ্ৰ বিষয়েই লগবতী ধৰ্ম্ম প্ৰচাৰ কৰি ভক্তবন্দক মোহিত কৰিছিল। শ্ৰীকৃষ্ণৰ অবতাবাকপতে এখেত সকলে পূৰ্ণ

আদৰ্শ উপলব্ধি কৰিছিল। অস্বীয়া নাটসমূহত ভগবত প্ৰেমৰ বস
বোনাবলৈ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰে শ্ৰীকৃষ্ণৰ আদৰ্শক তেওঁৰ লব্ধ আগত মধুৰ
গীতমাত নৃত্যৰে প্ৰদৰ্শন কৰিলে। শঙ্কৰদেৱৰ কেলি গোপাল, বসন্তী
হৰণ, পাবিজাত হৰণ, ৰাম-বিজয় আদি, মাধৱ দেৱ পিম্পৰা গুহাৰা,
চোৰধৰা আদি, গোপাল দেৱৰ উদ্ভৱসঙ্গাদ আদি নাট সমূহত শ্ৰী
বোৰ বসেই নিহিত আছে। উদাহৰণ স্বৰূপে কেলিগোপাল নাটকত
গোপীশৈলী সহিতে শ্ৰীগোপালৰ প্ৰাৱল্য গীত শান্তবসৱ উদয়
হৈছে। বথা—

(বাগ) নাচ, এব শালি

‘অনি আবত গোবদ গোপিনী পিট।

সঙ্গে চলল গো। কৃষ্ণন জাঁউ ॥

শ্যাম মূৰ্তি পী -অশ্রুত লাসা

নয়ন পঙ্কজ জ্যোতি সত হাসা।

অধৰ মধুৰ বী পঞ্চা গান।

বৃণ কিঙ্কৰ এও শব্দন ভান ॥

আকৌ বকণ বসব উদাহৰণ দেখিবলৈ পোৱা যায় গোপিনী
সকলৰ বিলাপ, পমৰ উত্থাতি। বথা -

‘বাণ বেলোৱান, তাল কপক।

চিস্তিত গোপিনী পথান নৈবাণা।

ললিত আনন ফোঁকাৰ নিশাণা।

ভক্তমন কৰি নয়নে যুগ বাৰি।

পদ-নথ খিতি লেখু দেখু লক্ষ্মীয়াৰি ॥

বুচ ডুঙ কঙ্কম লোপিত লোলে।

প্ৰাপ্ত বজ্জব শব্দা গোৱা ॥’

পয়াব

‘হবি হবি নৈব গৈলা প্রাণব কানাই।
এব গোপিনীক ধন নন্দ এন্য॥

কেলি গোপালত শঙ্কচুড় তুল্লভেব প্রতীক। ভুবন ভুলাবা
ব শাধাবী চিৰ সুন্দরব এণীক ভগবান শ্রীকৃষ্ণই তুষ্টিক দমন হেতু
গোপাসবক পাপী, কামাচুড় শঙ্কচুড় হাতব পৰা বক্ষা কৰিলে
সহি স শক্তিৰে। শঙ্কচুড়ব এবশত বীৰ বস বিভৎসবস কুটি
ওলাইছ বানাদ গৌতুদি।

‘আব শঙ্কচুড় টৈবদা
বোচ চাদ গাণ বদ
বাবা থুণ কা শি হাতত।
কাম্পিত ‘দনী চা। আঘাত॥
আবকত মাথ চাহে দিগপাল।
শব্দব বহু আহ বেষণ দাস॥

বাল গোপালক উদ্দেশ্য কৰি লিখা মহাপুৰুষ শ্রীশ্রীমাধবদেব
পিন্ধবা এচাণা নাচনত বাৎসল্য ভাবব প্রদৰ্শন অতি মনোগ্রাহী।

আলো মাই গালি তুঁা নাপাবিব। মোৰে।
য’ত অপমান মোৰে দিয়া এছা বাৰে বাৰে
ভালে আন সৈয়া আছো তাম্ব॥ ইত্যাদি

শ্রীশ্রীগোপাল দেবো গীত বচনা প্রাচ্যপূৰ্ণ। এখেতৰ বলিষ্ট
বচনাণী ভিতৰত ভগ্ন সখাদ নাচ আত মনোবন।

গৌপীসকলে কৃষ্ণ প্ৰেমত বিহ্বল। হৈ উধবক কৈছিল—

“এ উদ্ধব বন্ধু মধুপুৰী বহল মাঝ
 বাহে নাহাৰ বহা অব জীবন
 বন ভয়ো ভবন ভামাক ॥
 বাহে বিয়োগে আগি অক্ষ তাব
 তিলু এক বহয় নপাবি।
 সোহি ব্ৰজসুৰ দুৰাশা গোবিন্দ
 দিশ দশ দিগন্ত আকাৰি ॥ ইত্যাদি”

এই গীত বলাণ সুৰত বচনা কৰা হৈছিল—ইয়াত ভগবত
 প্ৰমৰ গভীৰ অহুভতি সন্দেহ নহয় প্ৰকাশ পাইছে।

মহাপুৰুষ সৰলৰ জঙ্ঘা নাব গীতসাতৰ বাহিৰৰও বৰ্ণিত
 সহস্ৰ সাক্ষাতিক এলা ততি উষ খপব। ইয়াৰ প্ৰত্যেকটি
 গীতত আধ্যাত্মিক ভাব-চৰ্চা, মধুভম্য প্ৰাণেৰে কুটি লোৱা হৈছে।
 গীতৰ বিষয় বস্তুৰ লগত স্থান কালৰ আৰু সুৰ সঙ্গোজনাব এক
 নিবিড় সম্বন্ধ আছে। প্ৰভাতৰ গীতৰ লগত দুপৰীয়া বা আবেলিৰ
 সুৰৰ প্ৰভেদ যথেষ্ট দেখিবলৈ পোৱা যায়। উদাহৰণ স্বৰূপ পূৰ্ব
 বেলাৰ গীত—

‘তেজৰে কমলাপতি পৰতান্ত নিদ’ শ্যাম গড়া সুৰত গোৱা
 হৈছে। আকৌ আবেলি—বাগ বনমু গোৱা হৈছে যেন—

“নেৰিবা বান্ধব স্বামী জীবন মৰাণ” ইত্যাদি

এই বসন্ত বাগব ধুৱাত বাস নৃত্য গানৰ ভলাগুৰি সজ্ঞত
 দেখুওৱা হয়—“বমহা কক মদন খেলা খেলে সজ্ঞ বজ্ঞ গোপ
 বমনী মেনা ইত্যাদি”

মানাৰ বাগৰ পুৰাত মহাবাস নৃত্য দেখুওৱা হয়—

“ভূবন ভূশানি এ ন বন্দে গোবিন্দ নাট্য প্রভুচৰণ চলাই” ইত্যাদি।

ভাববীয়া একলৰ বচন কথা কোৱা প্ৰাংশও অবস্থা বিশেষে
পৃথক পৃথক।

আমাৰ সত্ৰসমূহ অন্ধীয়া ভাওনা, বৰগীতৰ চৰ্চা আজিও
সজীব ৰূপে বাখিছে। কিন্তু সত্ৰাভ্যন্তৰ সুৰ-লয় তালৰ তাৰতম্য
ঘটিছে। উদাহৰণ স্বৰূপে নাট্যনামী অসমত প্ৰচলিত সুৰ-লয়-তালৰ
লগত উজনি অসমত সুৰ-লয় তালৰ মানক তাৰতম্য দেখিবলৈ
পোৱা যায়। আমাৰ ধাৰণা মতে এই বৰগীত বা অন্ধীয়া নাটৰ
গীত সমূহৰ সুৰ-লয় তাল একেই আছিল। কিন্তু বাগসমূহৰ কোনো
লিপিবদ্ধ চেনাকি নকাত মূৰত পৰা চলাই-ও থকাৰ গীত মাতৰ
প্ৰভাৱ পৰি-বাগ-নাট-লয়ৰ পৰিৱৰ্তন ঘটিছে। বৰগীতসমূহৰ বাগবোৰৰ
শুদ্ধা-শুদ্ধ সেইবাবে বিৱৰণ কৰা কঠিন সমস্যা হৈ পৰিছে। আমাৰ
বোধেৰে অন্ধীয়া নাটৰ গীত শাক বৰগীতসমূহৰ এখন বৈজ্ঞানিক
পদ্ধতিৰ সূত্ৰ চাৰুকি গীত গাবলৈ বাগৰ প্ৰস্তুত কৰাৰ লাগে।
সজীৱ নাটক এবাৰডমী যোগেদি বিজ্ঞান বাগীতৰ সুৰ-চানেকি
প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এই ক্ষেত্ৰত আমাৰ সন্মানীয় শ্ৰীমিত্ৰদেৱ
মহন্ত ড° মহেশ্বৰ নেওগ শ্ৰীদীৰ্ঘা ফুকন শীখগেন দাস, মনিৰাম
বাহন, শ্ৰীধৰচন্দ্ৰ পাঠক, শ্ৰীপুৰাণোত্তম দাস শ্ৰীগনচন্দ্ৰ গোস্বামী
শ্ৰীগণিকান্ত মহন্ত শ্ৰীচন্দ্ৰধৰ মহন্ত প্ৰভৃতি লোকসকলৰ আন্তৰিক
প্ৰচেষ্টা বিশেষ উল্লেখযোগ্য। শুদ্ধ প্ৰণালীত যাতে এইবোৰৰ
চৰ্চা হয়, তাৰবাবে বহুল গবেষণাৰ প্ৰয়োজন। কোনটো বাগ
কেনেভাবে গাব লাগে তাৰতীয় প্ৰাচীন গীত সমূহৰ লগত ইয়াৰ
সমিলনমিল কেনে ধৰণৰ সুৰ-সংযোজনাৰ বৈশিষ্ট্য আদিৰ বিষয়ে

বিশেষ ভাবে অধ্যয়ন কৰা নতাস্তু প্ৰয়োজন। আশাকৰা সঙ্গীত-
জুৰাগী সুধী সমাজে বলিষ্ঠ পৰামৰ্শ আগবঢ়াই সহায় কৰিব। সাহিত্য
সভাইও যেন এই বিষয়ত সঙ্গীত নাটক একাডেমীক সঁচা সহযোগ
আগবঢ়ায়। সত্ৰসমূহত সিঁচাতি হৈ থকা এই পাতাত বোৰৰ এটি
ভৰিপ চলাব পাৰিলে বৰ সুখ হ'ব। সুৰাবলাক সাহকাৰে
'টেপেৰেকৰ্ড'ৰ সহায় ললে ভাল।

বৰগীত, অক্ষীয়াগীত সমূহ গাওঁতে লচৰাচৰ খোল মুক্ত ভাৰ
তাল ব্যবহাৰ কৰা হয়। কোনো কোনো অঞ্চলত নতুন প্ৰেক্ষ
কৰোতে, গীত গাওঁতে খোল তালৰ লগত নাচাও বাজাব কৰে।
আগৰ কালত এইবোৰৰ বাদ্য আমাৰ বিভিন্ন গাঁৱত লগত
অন্যান্য বাদ্যযন্ত্ৰ ব্যবহাৰ কৰা হৈছিল। কিন্তু চৰিত্তত উন্নত পাত
যে গুৰুজনৰ প্ৰিয় শিল্পী ভাৰত বিপ্লৱ বাণী ভাৰতীয় 'বা'ৰ
বাদ্য বজাই নুপতি অৰ্জুন কৰিছিল। চিনায়াৰ পদ্যৰ 'চ'ৰ
বজাই মহাপুৰুষ গীত গাইছিল। বৰ্তমান এনে ধৰণৰ কোনো
ভাৰত বৰগীত বা অক্ষীয়া গীত গাওঁতে ব্যবহাৰ কৰা দেখা নাযায়।
মূল সুৰ অটুট ৰখাত এই ধৰণৰ তাঁৰ বাঁহই সহায় কৰে। আমি
ভাবো যে আমাৰ বৰগীত অক্ষীয়া গীতসমূহ গাওঁতে তানপা
এচৰাজ, চে'তাৰ, বেহলা, বাহী আদি ব্যবহাৰ কৰিলে গীতৰ সুৰ
লয় অধিক প্ৰতিমবুৰ হ'ব। ভাৰতীয় শাস্ত্ৰীয় সঙ্গীতৰ সমন্বয়ত
উঠিলে সহজ হৈ পৰিব। অবাধ্য এইবোৰ গাওঁতে 'কল্যাণ' ব্যবহাৰ
কৰাটো ভাবি চাব লগা বিষয়। গত নমুনা গীতবোৰ। ৰখা
কৰাত খোল মৃদঙ্গৰ ভূমিকা বিশেষ উল্লেখযোগ্য। তবল্যে বৰগীত
জাতীয় প্ৰাচীন গীত গোবী যুক্তি সঙ্গত নহ'ব বুলি আমাৰ ধাৰণা।
বৰগীত অক্ষীয়া গীতৰ বাহিৰেও অসমৰ পৰ্বতত প্ৰচলিত
বিভিন্ন গীত মানুহ লগত বীণ, টোকাবী টকা, গগনা বাশি
শিঙা, পেপা ঢোল, ডনা, বনকাঁহ, নোগা, বৰতাণ, বামতাল,
—১৮

আদি অলেখ বাদ্যযন্ত্ৰ ব্যবহাৰ হৈ আহিছে। এই বাদ্যযন্ত্ৰ সমূহৰ বিষয়ে স্বৰ্গীয় বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱাই তেখেতৰ লোক সঙ্কৃতি নামৰ গ্ৰন্থত এখন তালিকা যুগুত কৰি গৈছে। এই বিষয়ে বিতৰ্চনাৰ প্ৰয়োজন।

আগন্তুত উজ্জ্বলিত হৈছে যে অসমত বাস কৰা জাতি-জনজাতিৰ মাজত চলি অহা ধৰ্ম্ম, গীত মাত বাজ, নৃত্য, আচাৰ ব্যবহাৰ আদিৰ সমন্বিত অসমীয়া সংস্কৃতি গঢ়ি উঠিছে। অসমীয়া সংস্কৃতিৰ প্ৰভাৱত বিভিন্ন জনজাতীয় কলা কৃষ্টিৰ বহুল উন্নতি সাধন হৈছে। অসমত প্ৰচলিত ধৰ্ম্মই জনজাতি সকলক আকৃষ্ট কৰিছিল তেওঁলোকৰ জানাকই অসমীয়া আচাৰ ব্যবহাৰ, পূজা পাতল আদি নিজৰ বৃশি লৈছে। আনহাতে অসমৰ বিহু-উৎসৱৰ মূল উৎস জনজাতীয় প্ৰথাৰেৰ প্ৰভাৱ। বহুতো বাদ্য যন্ত্ৰ খোৱা বোৱা, খেল-ধেমালি, মাছৰা জৰাফুৰাত খেতি-বাতিত জনজাতীয় প্ৰভাৱ দেখিবলৈ পোৱা যায়। বিশেষকৈ কিৰাত সকলৰ বহুতো আচাৰ প্ৰথাই অসমীয়াৰ লোক সংস্কৃতি চহকা কৰি গৈছে। এই সম্পৰ্কে বহুল আলোচনাৰ পৰিসৰ এতিয়াও পৰি আছে। অসমৰ নৃত্য আৰু সঙ্গীতজুৱাঙ্গী সকলে জনজাতীয় গীত-মাত নৃত্য-বাদ্য আদিৰ বিষয়ে অধিক চৰ্চা কৰা উচিত। জনজাতীয় নৃত্য গীত সমূহৰ বৈশিষ্টতা অটুট ৰাখি আমাৰ লৰা-ছোৱালীয়ে এইবোৰ আৰম্ভ কৰিবলৈ আগবাঢ়ি ওলাব লাগে। অসম সাহিত্য সভাই ইতিমধ্যে জনজাতীয় সম্পৰ্কত কেইখনমান গধুৰ গ্ৰন্থ প্ৰকাশ কৰি এক ডাঙৰ অভাৱ দূৰ কৰিছে। এই কাম হাতত লৈ কৃতকাৰ্য্যতাবে আগবাঢ়িব পৰাত ডক্টৰ মহেশ্বৰ নেওগ, শ্ৰীবিষ্ণুনাৰায়ণ শাস্ত্ৰী, অধ্যাপক প্ৰমোদ ভট্টাচাৰ্য্য, শ্ৰীলীলা গগৈ, শ্ৰীলক্ষ্মণ দাসী, শ্ৰীকৃষ্ণ চন্দ্ৰ পাৰাগাম আদি সাহিত্যিক সকল আমাৰ প্ৰশংসাৰ পাত্ৰ।

অসমৰ নৃত্য গীতৰ অপূৰ্ণ সমাবেশ আৰু চহকা আৰু বৈশিষ্ট্য-

পূৰ্ণ অসমৰ ঐতিহ্য, কলা-কৃষ্টি এইবোৰ জীৱন্ত কৰি ৰাখিছে। আমাৰ ধৰ্ম্মীয় জীৱন, সামাজিক জীৱন এই নত্যা গীতৰ লগত সান্ধাৰ পাই আছে। লোক য্তা গীত অসমৰ পৰ্বত ভৈয়াম একত্ৰ কৰি সাংস্কৃতিক মিলনৰ পথ প্ৰদৰ্শন কৰি ৰাখিছে। ঐতিহাসে চুৰি নোপোৱা দিনেৰে পৰা অসমীয়া ডেকা-গাভৰু ল'ৰা বুঢ়া জীয়াৰী বোৰাৰী সকলোৰে মুখে মুখে হাল বাওঁতে গক চৰাওঁতে তাঁত বওঁতে, ভূই বোওতে বেছুৰা নিচুকাওতে চলি অসম আমাৰ বাপতি সাহোৱাৰীয়া কৃষ্টি সম্পদ, আই নাম, বিয়া নাম, বৰাগা নাম, হুচৰি নাম, বিহু নাম নিচুকনি নাম সাধু শ্ৰৱণ নাম, প্ৰজাপালি নাম মহাপদা নাম, জিব্বিৰ আদি নাম সমাহৰিত — চান ওজাপালি নৃত্য, দেওধনী নৃত্য দেবদাসী নৃত্য বিহু নাচ, পাতল নাচ আদি। ভালকৈ চালে এইবোৰৰ মাজেদি আমাৰ সমাজত চৰি অহা প্ৰাচীন ৰীতি-নীতি আচাৰ ব্যবহাৰ বিশ্বাসৰাব সোমাই আছে। ইয়াত আমাৰ সুখ দুখ প্ৰেম পিৰিতি, জল্পনা কল্পনা, আশা-আকাংক্ষা, হতাশা বিপৰ্যায় আদিৰ অপূৰ্ব সমাবেশ দেখা যায়। এইবোৰৰ বিষয়ে আমি পুনৰ আলোচনা নকৰি কেবল পৌৰাণিক গীত নাত সমূহৰ সুৰৰ বিষয়ে আমাৰ মনলৈ অহা ছুই-এটি কথা চমুকৈ উল্লেখ কৰিম।

নিচুকনি নাম, বিয়া নাম আৰু আই নাম এই তিনিও বিধ নামৰ সুৰ বহু ক্ষেত্ৰত প্ৰায় একে যেন লাগে। যেন—

বিয়া নাম :— “আগফাল শুবনী কাৰিনী তামালে
 ঐ ৰাম, পাচফাল শুবনী পানহে।
 বৰ ঘৰ শুবনী জীয়াৰী ছোৱালী
 ঐ ৰাম, উলিয়াই দিবলৈ টান হে॥”

নিচুকনি নাম :— “আমাৰে মইনা শুৱলৈ ধৰিছে,
 ঐ ৰাম নেথায় লোকে সনা ভাতহে॥”

আজি আট নাম :

‘গান্ধী পুস্তক পাপ দিগে

পুস্তক নবনাথী ।

তুষ্ট হোবা ভগবতী

বৈলাশ ঈশ্বরী ॥”

বিষা নাম —

“এলাই আজি আইদেবে

টিটিত মঙ্গল চাট

গাথাক গণিতা কব

স্বপ্ন চবি যাই ॥”

‘পৰত উদাশ পৰা উদাহৰণ বাৰব পৰা পাবণা কৰিব পাৰি
। এই পৰালাবাব নাম গাথি প্ৰায় এক সময়ৰ পৰা প্ৰচলিত
হৈ আহিছে । এই বৰ্ণনা বিলাক অসমীয়া । আজি-কালি অনেক
নামাণ্ডে বিষা নাত তন গান্ধী, বিহু গীত আৰু আধুনিক গীতৰ
মূল মান গিহলি কৰি গাবল ধৰিছে ।

আমাৰ পুণি সাধু কথাত বিননি শুবৰ নামৰ অভাৱ নাই ।
এই বৰ্ণনাত কৰণ সব নিহিত আছে । যেনে :—

(বমাই ডেকাৰ সাধুত)

বতনা'য় কাউনীক শুধিছে —

কাউবা কাউনী অজাতি কাউনী

কি খায় বোলালি চৌট,

কাউনীয়ে উত্তৰ দিছে

বনাৰ মাজতে বমাইকে কাটিলে

ভেজ খাই বোলালোঁ চৌট ।

বিহু নাম বিহু নাচে কোনকৈ ডেকা গাভৰুৰ মন “কমোৱা
তুলাগাৰ” উকবাৰি উকবাই তাক সকলোবেই জানে । বিহু নচা

ছোৰালীয়ে অতিকৈ চোনহা মুগাৰ বিহা মেখলা পিন্ধি ধোলা
বগবত পেঁপাৰ টিহিটি-টিহিটি সুহু টকাৰ থক থক শব্দত ডালৰ
খম্-খমনিভ খোপাত কাপো ফুল পিন্ধি যেতিয়া ডাক মাৰি মাৰি
আপোন পাহৰা হৈ নাচ তেতিয়া বুদীয়াই শালৈ ধোল বাব
নোবাৰিলে ধোলৰ মাৰিবই ধনীয়াই নানটি চিমি বুলি লাপ
দিবলৈ কুণ্ডিত নহয়

হুচৰী নাম গোবাব প্ৰথাও স্থল বিশেষে নোলগ বোলগ। হুচৰি
গাওঁতে কোনো কোনো অংশত বিহু নাম আৰু বিহু নামে গোবো নহয়।

ওজাপালি গাঁৱ সমূহত আধাঃিক বস থাপ খাই আছে। মঙ্গলদৈ
আৰু কামৰূপত যি সুৰত ওজাপালি গোবো হয় নাওঁ অংশত
সাধাৰণত তেনে ধৰণত ইয়াক গোবো নহয়। অনেক ক্ষেত্ৰত
বুজামুৰো প্ৰভেদ লক্ষ্য কৰিব পাৰ।

মঙ্গলদৈ আৰু কাৰুপ অংশত গোবো ওজাপালি, তেনে —

“ভেলা ভাহিলে

বেউলা সতীৰ ভেলা ভাহিলে,

গৰা স্বামী লই বেউলা ভাহিলে’।

নগাওঁ অংশত প্ৰচলিত সুৰ—

(হৰিশ্চন্দ্ৰ উপাখ্যান)—

ৰোমা — ‘হৰি হৰি শিখি কিসনো নগৰি,

আছো মই প্ৰাণ ধৰি।

পদ — নিমৰ পবমে থৰ গৰি কম্পে

কুমৰৰ প্ৰাণ গৈল’।

বুডিল বুডিল বুলি পাটখৰী

পুত্ৰাশাক আউল ভৈল।

মনকৰৰ মনসা কাৰাব গীত সমূহত শিবৰ বৃত্তান্ত উপাদেয়।
এইবান আখ্যানত শিবক অসমীয়া সমাজলৈ টানি আনিছে।

স্বৰ্গীয় বসনাৰ বক্তব্যক আৰু কপকোঁবৰ স্বৰ্গীয় জ্যোতি প্ৰসাদ
আগবনালা অ দিব নাটকসমূহত ভাববীয়া সকলৰ মুখেদি এই গীত
মাত বোৰৰ বক্তব্য প্ৰচাৰ কৰা এটা সাহিত্যিক প্ৰচেষ্টা চলিছিল।
গোন বসনাৰ ভ্ৰমতী নাটকত তববৰী লিগিৰীয়া বাক্য কৌববৰ
টোপনী আছিললৈ নিচকনি গীত ধৰিছিল এই বুলি,

আমাৰে মইনা শুব এ,

বাৰীতে বগলী কব এ ইত্যাদি'।

গোন বসনাৰ নাটকীয় সন্দেহ নাহা কোৱা কোৱা ঠাইত
গোৱা তম—

“সিদ্ধি বাঁৰি শিলা বৰমিলে এ

জুৰি প্ৰজাৰ মাত।

পালী প্ৰজাৰীয়া সৰ

নন্দা গৈল উপজিল জগত।

জ্যোতিপ্ৰসাদৰ শোণিত কুবলী নাটৰ বিয়া নামৰ শুবৰ গীত
সাহিত্য অ. মনোৰম গান - পোন গাছ গাছ পাতি দিল ফুলাৰ
শব্দই বা। বাম কবল শব্দই।

বিয়াবা - আগত দিয়া, পাচত দিয়া, পঞ্চ আৰতীয়ে বাম বাম'
ইত্যাদি।

সমৰ ৭শুবা নত সতীয়া নতাই অসমীয়া স কৃতিৰ পৰিসৰ
বৰ্দ্ধ কৰি আহিছে। বক্তা দব, প্ৰজাৰৰ উভয়ে নৃত্যক আদৰ
কৰিছিল তদনীয়া কৃতিৰ প্ৰাণত উৎসবৰ মাদকতা এই নৃত্য সমূহে
অটুট বগি আহিবলৈ সক্ষম হৈছিল যুগ যুগান্তৰ ধৰি।

‘ই খনি’ গীত কথা উল্লেখ নকৰি নোবাৰি যে সত্ৰীয়া
নৃত্য প্ৰদৰ্শনত অনেক শিল্পীয়ে শ্ৰদ্ধাৰে যুগ প্ৰাৰ্থনা কৰিবলৈ

চেণ্টা নকৰাৰ কাৰণে নৃত্য ভঁৰিমাৰ লয় ভাব নাম পায় গভিৰে
ক্ৰীমন্তু যুতাবলীৰ সমূহ আয়ত্ত কৰি বাবহাৰ কৰিবলৈ চেণ্টা চমোবা
উচিত ।

গুৰুদ্বজ নৃপতিৰ অনুৰোধত মহাপুৰুষ শ্ৰীশ্ৰীশঙ্কৰদেবে ৰাম
বিজয় নাট বচিছিল মুক্তিমঙ্গল ভটিমাত উল্লখ কৰা হৈছে—

“ৰামক পৰম ভৰ্ভতি বস জ্ঞান।

শ্ৰীগুৰুদ্বজ নৃপতি প্ৰধান।

ৰাম বিজয় ৰো কৰাবও নাট।

মিলহ তাহক বৈকুণ্ঠক বাট ॥ ইত্যাদ

আহোম ৰজা সকলও নৃত্য গীতও বাজকাম মহাদ। দান কৰি
ইয়াৰ ব্যাপক প্ৰচলনৰ বাবে বাবস্থা কৰিছিল। অগ্ৰণ্ড ৰ দাস হন
আমোলত নৃত্য গীত বাজকীয় স্বীকৃতি লাভ কৰি জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন
কৰিছিল।

নৃত্যৰ প্ৰতি অসমীয়া মানুহৰ বাপ আজিও কৰা নাই বৰ
ইয়াৰ প্ৰতি বাপ অনেক বাচিছে বুলি ক'ব পাৰি। আজিকালি
ঠায়ে ঠায়ে সজীৱ বিদ্যালয় স্থাপন হৈ সগ্ৰীয়া হতাৰ চৰ্চ্চা হৈ বাঢ়ি
অতি আনন্দৰ কথা। অসীয়া নাটৰ অভিনয়ৰ প্ৰতিও এহাৰ
জনপ্ৰিয় কৰি তুলিবলৈ অনেক নৃত্য শিল্পীয়ে অগ্ৰণ চেষ্টা চলাইছে।

এই খিনিতে উল্লিখ্য কৰিবলৈ, অগ্ৰসাগৰ নহৰ মে এণ্ড
দেডকুৰি বছৰৰ আগতে এই অঞ্চলত নিজৰ স্থানীয় বাসভবনত
ভাতৃস্থানীয় কেতজনমান উৎসাহী শিল্পী বন্ধুৰ লগলাগি প্ৰাচীন
কামৰূপী নৃত্য সঙ্ঘ" নামৰ এটি অগ্ৰস্থান খোলা হৈছিল। এটি
অগ্ৰস্থানৰ এৰি ধৰাতা নকল আছিল— স্বৰ্গীয় বাঘবাহাদুৰ ননকলাল
বৰুৱা, স্বৰ্গীয় গোস্বামী বৰদলৈ, স্বৰ্গীয় চাৰ চাদুল্লা, স্বৰ্গীয় বোজিণী
কুমাৰ চৌধুৰী, বিজয়ী ৰাণী অগ্ৰীয়া এণ্ড এণ্ড আৰু তেওঁলোক
স্বামী শ্ৰীভৈৰৱেশ্বৰ নাবাধ। ইপ বাহাও আদি থাকিবলৈ।

এই সম্ভবতঃ স্পৰ্শিত শিল্পী শ্রীবিষ্ণুপ্ৰসাদ বাতা শ্রীশূৰ্য্যকান্ত বৰদলৈ, শ্রীকবী চন্দ্ৰ দাস জািদান। যোগদি ইয়াৰ মৰ্যাদা বৃদ্ধি কৰিছিল। কামৰূপী ৱাণী সংঘৰ মূল্যভিনয় প্ৰদৰ্শন কাৰণে নগাওৰ 'ভাণী'ৰ পৰা প্ৰচলিত 'মাগি নাচৰ গাওঁ, পদ, বৰা প্ৰভৃতি পৰামৰ্শ দিয়াৰ দ্বাৰা হৈছিল আৰু ইয়াৰ লগত আধুনিক ভাৰতীয় বেহেলা, এচৰাঙ্গ, বাঁহী, লগতে খোল মৃদঙ্গ, নাগৰা, বৰকাঁঠ, ভোৰগাম, পাতিতাল আদি ব্যৱহাৰ কৰি পোৰণিক শব্দ সমলয়ক আধুনিক বজাৰৰ উপযোগী কৰি লোৱা হৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত কৰ্মকাণ্ডী জ্যোতিপ্ৰসাদ মাৰবাসী দেৱৰ উৎসাহ উদ্বীপনা আমাৰ পথ প্ৰদৰ্শক ধৰ্ম্ম আছিল। তেখেতে নিজেও বাণাষ্ট্ৰকৃত অভিনয়ৰ এবাৰলৈ বাস্তৱ আধুনিক সজাৰ লগত খোল, তাল, দৰা বৰকাঁঠ আদি পুৰণি বাস্তৱ ব্যৱহাৰ কৰি শব্দৰ লহন তুলিছিল।

দ্বিতীয় আলচা কথা নহয় সিদ্ধি বাটত আছে কথাবিধি। গুৰুত্বকৰ উদাহৰণে নিদিয়াৰ দৰে হজাৰ বিজাৰ আছে। যেনেজালিয়ে কামৰূপী নত। এ ক ডলৰ নিদিয়া যদি এই অভিনয়ৰ হেপাত দৰ নহয়। মাগি দাব দাবীয়া বুজ নকৰ সত্তি সন্তোষ আদি কৰি অ'ৰ'ৰ' মাগি বিচৰিত নবাগী বন বাস্তবৰ লগা-ছোবালীক। শকাই নকাই এলাৰ নতীয়া। মাগি গাওৰ চচ্চা আজিকাপৰি ঢলাই বৰ, হৈছে। ইয়াৰ ফলতঃ মনপুৰ নবৰ ম'ল্লৰ প্ৰতিষ্ঠা উৎসবত মহাপুৰুষ শ্রীশ্ৰীশ্ৰীদেৱ বিৰচিত কেলিগাপাল অক্ষীয়া নাটৰ চমু মূল্যভিনয় প্ৰদৰ্শন কৰাবলৈ সক্ষম হোৱা হৈছিল। অক্ষীয়া ভাঙনাই যে অসমৰ বাহিৰতো সন্মান পাব পাৰে তাক মনপুৰ সত্ৰৰ মন্দিৰ প্ৰতিষ্ঠা উৎসৱে প্ৰমাণিত হৈছিল। চিলনে শ্রীমন্তশঙ্কৰ কৃষ্টি কেদা নাটো মাগি কৰা গা। বিজয় অক্ষীয়া নাটৰ ভাঙনাই দৰ্শক সকলৰ প্ৰশংসা অৰ্জন কৰিছিল।

এনে মহা দায়িত্ব পালন কাৰণে অসম বাস্তব সভাৰ

অধ্যক্ষ শ্ৰীমহেন্দ্ৰমোহন চৌধুৰীয়ে যি সহায় আৰু উৎসাহ যোগাইছিল—
তাক নশলাগি নোবাবো।

বৈষ্ণৱ ধৰ্ম্মৰ প্ৰচাৰৰ হেতু মহাপুৰুষ শ্ৰীশ্ৰীশঙ্কৰদেবে ভাওনা
সৃষ্টি কৰে। এই ভাওনাই অসমৰ বল-কৃষ্টি সাহিত্যৰ উন্নতি
সাধনত বহুল সহায় কৰিছে। এইজনা মহাপুৰুষে ভাগতবৰ্ষৰ নানা
ডীৰ্ঘস্থান ভ্ৰমণ কৰি মোমাখিয়ে কুলৰ বেণু আহৰণ কৰাৰ দৰে
নানা ঠাইৰ পৰা নৃত্য গীত অভিনয়ৰ চানেকি স গ্ৰহ কৰিছিল।
ভাওনা হৃদয়ঙ্গম কৰিবলৈ বসবোধ, ভাববোধ, আৰু আধ্যাত্মিকবোধৰ
প্ৰয়োজন। অসমৰ ভাওনাৰ এটা নিশ্চয়ৰূপ আছে। ইয়াৰ
ভিত্তবেদি জনসমাজক আনন্দ দিব পাৰি, জ্ঞান দিব পাৰি। অভিনয়ৰ
নৃত্যগীতে, বচনা ভঙ্গীয়ে শিক্ষিত অশিক্ষিত সকলো শ্ৰেণীৰ লোককে
বৈষ্ণৱ ধৰ্ম্মৰ মূল আদৰ্শ হৃদয়ঙ্গম কৰিবলৈ সমৰ্থবান কৰে।

ভাওনাত সূত্ৰধাৰী, শ্ৰীকৃষ্ণ বা শ্ৰীৰামচন্দ্ৰ আৰু অনাগু ভাববীয়া
সকলৰ সমাবেশ আকৰ্ষণীয় দৃশ্য আৰু অপৰিহাৰ্য্য অঙ্গ। ভাওনাত
ওলোবা সকলো ভাববীয়াৰ নৃত্য, গীত, বচন-ভঙ্গীমাত বুৎপত্তি থকা
নিতান্ত আবশ্যিক। তেওলোকৰ দৈহিক সৌন্দৰ্য্য, শিল্পী সুলভ মনো-
বৃত্তি, উত্তম উৎসাহ, আশাসুধীয়া প্ৰচেষ্টা ভাওনা কৃতকাৰ্য্য কৰি তোলাত
মূল্যবান অঙ্গ স্বৰূপ।

আবশ্যিক বুদ্ধি চৌমুখা ব্যবহাবেও দৰ্শকৰ মনত আনন্দ দিয়ে
আৰু চৰিত্ৰৰ শোভা বঢ়াই।

নাটক আৰম্ভ হোৱাৰ আগত খোজ, গুদঙ্গ, ভোৰ তাল, পাতি
তাল আদিলৈ জোৰা বা গণিকা গোৱা হয়। পৰম পিতা ভগবানৰ
ওহঁত কাতৰ প্ৰাৰ্থনা জনাই নাট মেল। ভাওনাৰ অবশ্য কৰ্ত্তব্য।
ভটিমা গাই সুললিত স্বৰে সূত্ৰই বেতিয়া ভাওনাৰ পাতান মেল
দৰ্শক সকলোৱে গদ গদ হৈ ভগবানৰ গুণ কীৰ্ত্তন শ্ৰবন কৰে।
সূত্ৰধাৰী নৃত্য আৰু শ্ৰীকৃষ্ণ নৃত্যত পাকৈত হাল অন্য সত্ৰীয়া

নৃত্য আয়ত্ত কৰিবলৈ পলম নালাগে। গান্ধীৰ উৎসাহী লোকসকলে জীয়াই ৰাখিছে ভাওনাত আখৰাৰ প্ৰাযোজন অত্যন্ত বেছি। কষ্ট স্বীকাৰ নকৰিলে ভাও আয়ত্ত কৰা বা নৃত্য ফুটাই তোলা দুৰূহ। আমাৰ ভাওনাত নাৰী চৰিত্ৰ সমূহ কম বয়সীয়া দেখনিয়াৰ লগৰাৰ দ্বাৰা প্ৰদৰ্শন কৰা হয়। জাতি বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে সকলো ৰাইজৰে ভাওনা আদৰৰ বস্তু। উৎসব মেলা তিথি পৰ্ব আদিত ইয়াৰ আয়োজন কৰি আনন্দ মুখৰ পৰিস্থিতিৰ অবতারণা কৰা হয়।

ভাওনাৰ পবিত্ৰ স্থান নাম ঘৰ আৰু সত্ৰসমূহ। নামঘৰৰ পুৰণি স্থপতি কলা আৰু ভাস্কৰ্য্যই অসমৰ গৌৰৱময় উদাহৰণ ডাঙি ধৰে। বৰ্ত্তমান অনেক সত্ৰৰ অবস্থা লাহে লাহে শোক লগা হৈছে, অনেকৰ নামঘৰ উৰলি গৈছে। উৎসাহৰ অভাব নে আধুনিক কচিৰ প্ৰভাৱ আমি তত এবিধ পৰা নাই। অসমৰ সত্ৰসমূহ সাংস্কৃতিক বিষয়ত লাইখুটা স্বৰূপে অনেক গোসাই মহন্তই এইবোৰ ৰক্ষা কৰিব নোৱাৰি আৰ্থিক দুৰ্দশাৰ মাজত দিন অতিবাহিত কৰিছে। অনেকৰ আকৌ ৰক্ষণশীল মনোভাৱে উন্নতিৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতিবন্ধক জন্মাইছে। অসমীয়া সংস্কৃতিৰ বিকাশত সত্ৰসমূহৰ বহুল ভূমিকা আমি পাহৰি গলে নচলিব। এইবোৰ যাতে জীয়াই থাকে, প্ৰাণবন্ত আৰু সুস্থ সবল হৈ অসমৰ সংস্কৃতিক পুনৰ জাগৰিত কৰিব পাৰে তাৰ বাবে চৰকাৰ অসমীয়া ৰাইজ সজাগ থাকিব লাগিব। অধিকাৰ প্ৰভুসকল প্ৰমুখ্যে শিষ্য ভকত সকলোৰে মহৎ উদ্দেশ্যৰ কথা উপলব্ধি কৰিব লাগিব।

সন্তোষৰ কথা যে আজি কিছুদিনৰ পৰা অসমৰ কেইবাখনো চহৰৰ শিক্ষিত লোকসকলে একো একোটি অনুষ্ঠানৰ জৰিয়তে আমাৰ পুৰণি কৃষ্টি কলাৰ বহুল প্ৰচাৰৰ কাম হাতত লৈ অনেক অগ্ৰসৰ হৈছে। ৰঙ্গমঞ্চ উপযোগী ৰূপে যুগুত কৰা নৃত্য নাট্য সমূহ—যেনে কল্লীগীহৰণ, পাৰিজাত হৰণ সীতা সযন্তৰ, উষা পৰিণয় আদি যেনে

উপভোগৰ বস্তু তাত সন্দেহ নাই। এইবোৰৰ উদ্যোক্তা সকল অসমীয়া সংস্কৃতিৰ প্ৰতি গভীৰ ভাবে সজাগ থাকে যাতে বাহিৰা প্ৰভাবৰ খলুবা গীত মাত, নৃত্য অভিনয়ত কেবোণ নাজাগে অসমৰ সত্ৰীয়া নৃত্য গীতত যেন কদ'যাতা নোসোমায়, কৃত্ৰিমতাই যেন ধ্বংস কৰিব নোবাৰে। অসমীয়া ঐতিহ্য পৰম্পৰা ৰক্ষা কৰোতে সংস্কৃতিৰ বাহক সকলে শিল্প কচি, বেষণভূমা, অজ্ঞৰাগ, অলঙ্কাৰ পাতি নৃত্য গীত বচন-ভঙ্গী আদিৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰখা উচিত।

আধুনিক গীত মাতত নাটক অভিনয়ত অসমৰ শিল্পী সৃষ্টি জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰিছে। নাটকৰ কৌশল বিষয়ত আৰু আধুনিক গীতত উদ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালাৰ যি বৰঙনি—তাক অসমীয়া ৰাইজ পাইব নোৱাৰে অসমৰ বোল ছবি আন্দোলনত তেখেত আগন্তুৱাই এক মহান কাম সমাধা কৰি গৈছে। সব্বাঙ্গী শ্ৰীভূষণ হাজৰিকাৰ বহুমুখী প্ৰতিভাৰে অসমৰ কলাকৃষ্টিৰ আনক উন্নতি হৈছে। ইয়াৰ বাহিৰেও অসমৰ আনক শিল্পী আছে—যিসকলৰ ত্যাগ আৰু কৰ্তব্যনিষ্ঠাত অসমৰ ভিন্ন ভিন্ন কলা-শিল্পৰ বহুল উন্নতি পৰিলক্ষিত হৈছে।

কামৰূপ জিলাত যাত্ৰাভিনয়ৰ জনপ্ৰিয়তা লাহে লাহে পোৱাটো আনন্দৰ কথা। কামৰূপত অভিনয়ৰ বাবে কেইবাটাও দল গঠন হৈছে। এই প্ৰসঙ্গত নটৰাজ থিয়েটাৰ পাৰ্টীৰ নাম উল্লেখ কৰিব পাৰি। আধুনিক কৌশল প্ৰায়াগেৰে এই পাৰ্টীয়ে অসমৰ বিভিন্ন অঞ্চলত অভিনয় প্ৰদৰ্শন কৰি দৰ্শকমণ্ডলীক আমোদ দিবলৈ সক্ষম হৈছে। এই ধৰণৰ অনুষ্ঠানক চৰকাৰে আধিক সাহায্যৰে সুবিধা দি বহুল প্ৰচাৰত সহায় কৰিব পাৰিলে ভাল।

এইখিনিতে অসম চৰকাৰৰ প্ৰচাৰ বিভাগৰ নাম উল্লেখ কৰিব খোজে। ইয়াৰ যোগেদি অসমৰ খলুবা গীত, মাত, নৃত্য অভিনয় সত্ৰীয়া নাচ আদিৰে ভাবতৰ বিভিন্ন নগৰত সাংস্কৃতিক প্ৰদৰ্শন

কবিতালৈ সুবিধা পাইছে। এই বিভাগে নাট মহোৎসৱ পাতি নাটক-অভিনয় আদিত উৎসাহ প্ৰদান কৰিছে। অসমীয়া শিল্পীসকলৰ আন্তৰিক চেষ্টাৰ ফলত অসমত এটা পুণাঙ্গ ইণ্ডিয়া'ৰ কাম ক্ৰমত জাব আগ বাঢ়িছে। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ সাহায্যত ববীন্দ্র ভৱন তৈয়াৰ হৈছে। অসমৰ অনেক দিনিয়া অভাব এইবোৰ অমূল্যমানৰ দ্বাৰা পূৰ্ণ হ'ব বুলি আমি ভৱসা ৰাখিছো।

অসম কলা কৃষ্টিৰ বহুল প্ৰচাৰত অল ইণ্ডিয়া ৰেডিঅ'ৰ বৰঙনি কম নহয়। অসমৰ বহু বহু নাটকক নতুন টেকনিক বা শৈলীৰে যুগুত কৰি মাজে সময়ে ৰেডিঅ'ত প্ৰচাৰ কৰাটো বৰ প্ৰশংসনীয় কথা। অনাতাঁৰ নাটৰ বহুল প্ৰচাৰৰ বাবে, গীত মাতৰ জনপ্ৰিয়তাৰ বাবে, অল ইণ্ডিয়া ৰেডিঅ'ই কৰা পৰিশ্ৰম সফল হ'ব নলি আশা কৰিছো। নতুন নতুন গীতিকাৰ, নাট্যকাৰ, প্ৰবন্ধ লেখক, ওলাই অসমীয়া সাংস্কৃতিক বহুল উত্তৰ সাধিব বুলি কামনা কৰিছো। দেশৰ কলা কৃষ্টি বক্ষা কৰি ইয়াৰ উন্নতিৰ উদাহৰণ বিকাশ কৰা অসমৰ ডেকা গাভৰু লৰা-ছোৱালী সকলোৰে মহান দায়িত্ব। বিশেষকৈ উঠি অহা ডেকা-গাভৰুৰ উৎসাহ উদ্বোধনা আন্তৰিকতা আৰু সাৰ্থকতাৰ ওপৰত ইয়াৰ বহুল প্ৰচাৰ, বহুল জনপ্ৰিয়তা নিৰ্ভৰ কৰিছে। বহুসংখ্যক শ্ৰেষ্ঠ আৰু উপদ্ৰৱণ এওঁলোকক অসমীয়া সাংস্কৃতিক আত্মবাইলৈ একতাকে কামনা কৰিলো।

আমাৰ উৎসাহ উদ্বোধনা বলশক্তি ক্ৰম হীন হৈ আহিছে। অসমৰ বুকুত অম্ল প্ৰাণ কৰি ডাঙৰ দীঘল হৈ কলা-কৃষ্টিৰ যি অলপ সোণাদ পাই আহিছে—সেয়ে এই অধমৰ জীৱন তৃপ্তিময় মধুৰ অভিজ্ঞতা, আনন্দ মহাসমল। এই পৰিতৃপ্তিৰ যেন অসমৰ বুকুত হাঁহি হাঁহি অসমীয়া বুলি গোবাবৰে শেষ নিশ্বাস ত্যাগ কৰিব পাৰো এয়েই পৰামৰ্শৰ চৰণত প্ৰাৰ্থনা।

অসমী-আইব বুকুত সুন্দৰৰ সাধনাই, কলাকৃষ্টিৰ প্ৰতিভাই

হৃদয়ে জেউতি চৰাওক। শঙ্কৰ-মাধবৰ, মহান আদৰ্শ জ্যোতিৰ
প্ৰসাদৰ মহান ত্যাগ, জ্ঞাত অজ্ঞাত শত সহস্ৰ অসমীয়া কল্যাসাধকৰ
অশ্রোণ প্ৰাচেষ্টা জীৱনৰ আশা-আকাংক্ষা অসমত জাগ্ৰত হওক, প্ৰতি-
ফলিত হওক। চিৰ উন্নত হওক।

শেহত এই অভাজনক দিয়া গুৰুভাৰৰ বাবে আপোনাসকলৰ
ওচৰত কৰপুতে মোৰ ভক্তি অৰ্ছা পুনৰ দোহাৰি মেলানি মাগিলো
মোৰ দোষ যেন শ্ৰবণ কৰে—।

“পণ্ডিত পাবন বামনাৰায়ণ

প্ৰসিদ্ধ সমস্তজনে।

আমি মহাপাপী শৰণে পৰিলো

বাখিয়ে নিজ চৰণে॥”

শ্ৰীজীবেশ্বৰ গোস্বামী।

কবি সন্মিলন শাখাৰ সভাপতিৰ অভিভাষণ

বন্ধু সকল,

আপোনালোকক মোৰ হিয়াৰ ছুৰাৰ মেলি অভিনন্দন জনোও। আজি মোৰ মনত পৰিছে, এই নগৰতে প্ৰাতঃস্মৰণীয় বেজবৰুৱাৰ চিত্তান্ত লুকাই আছে, ইয়াৰ বতাহতেই তেওঁৰ অমৰ আত্মা এদিন অনন্তত লীন হৈ গৈছে, ইয়াতেই এদিন বেজুখৰ ৰাজখোৱাৰ ভৌতিক দেহ লীন হৈ গৈছে—তেওঁক আমি পাহৰিলোবোঁ নেকি? কব নোৱাৰোঁ। কিন্তু তেওঁ আছে, কাৰণ তেখেতৰ জন্মভূমি কবিতা আজিও মোৰ প্ৰাণত বাজি আছে। ইয়াতেই কবি মজিৰুদ্দিন আহমদৰ নিভাজ মিঠা অসমীয়াৰ সুৰ সুবদি বন্ধাৰ আজিও বাজি থকা যেন লাগিছে। ইয়াতে বজনি বৰদলৈৰ স্মৃতি অমলিন হৈ আছে। আৰু সিদিনা বন্ধু ডিম্বেশ্বৰ নেওগৰ শেষ নিশ্বাস এতিয়াও ঝাঁপি ঝাঁপি বতাহক ভাৰজাস্ত কবি বাখিছে। সেইবোৰ আকৰ্ষণে মোক দীন তীৰ্থ যাত্ৰীৰ দৰে ইয়ালৈ টানি আনিছে। নহাল ভাৰতৰ পূব-প্ৰান্তৰ এই শেষ নগৰ খনলৈ এই সঙ্কটপূৰ্ণ যাত্ৰাৰ সাহস মোৰ নাছিলেই বুজিব লাগে। যদিও মই বৰ দূৰ দেশৰ মানুহ নহয়। আৰু এফেৰি আশা মই বুকুত বান্ধি আহিছোঁ। সেয়া কবি শৈলধৰ ৰাজখোৱাদেৱৰ সান্নিধ্য লাভ। যিজনে কদৰ্য্য চৰকাৰী বিষয়বাব কৰিও, বৰপেটাৰ শঙ্কৰী প্ৰাণৰ বন্দন অনুভব কৰি কবিতা লিখিছিল। ফুলৰা চতন্থাই গোৱা জাতীয় সঙ্গীত ৰচনা কৰিছিল।

এই যিখি আশা বুকুত বান্ধিয়েই মই সাহিত্য সভাৰ এই আহ্বান ভৰে ভৰে মূৰ পাতি লৈছোঁ। নহলে সাহিত্যিক সমাজৰ গুণী জনৰ ওচৰলৈ আহিবৰ সাহস ক'ত হ'লহেঁতেন—আৰু এতিয়াও নাই।

অসমৰ কবিসকলৰ আগত ঠিৰ হৈ মোৰ কবৰ কথা একো নাই। মই পুৰণি গোষ্ঠীৰ বুলি নাম পোৱা সকলৰ ভলৰ শাৰীৰ মানুহ। সেই শাৰীৰতা নাম থকা বুলি কব নোৱাৰি। তথাপি অসমীয়াৰ এয়াৰ কথা আছে, “মাতিলে বৰলৈকো যাৱা, নামাতিলে ভোঙলৈকো নাযাবা।” গতিকে অন্য উপায় আৰু কি আছে।

কবিতাৰ বিষয়ে জনা বুঢ়া লোক সকলে কয় ধেনা, কবিতা কৈ বুজাব নোৱাৰি নকৈহ বুজাব পাৰি। এনে আহুকলীয়া বিষয় এইটো। তাৰ উপৰি বহুত পণ্ডিত পঢ়ি শুনি চিন্তা চৰ্চা কৰি গাইপতি একাটা সূত্ৰ লিখি গৈছে। সেইবোৰ ভালকৈ চোৱা চিন্তা কৰি এনে ধাৰণা হয় যে, কোনোটো মাত্ৰই স্বৰ সম্পূৰ্ণ নহয়, আংশিক ভাবেহে সকলোবোৰই সঁচা। অৰ্থাৎ কণাই হাতী চোৱাৰ দৰে। এনে অবস্থাত সকলো খিনিকে হিয়াৰ আবেগ অনুভূতিৰ ওপৰত এৰি দি নিজে সাংখ্যৰ পুৰুষ হই থকাই উচিত মেন লাগে মোৰ শ্ৰদ্ধেয় গুৰুদেৱ ডা অৰ্য্যাকুমাৰ ভূঞাদেৱ লিখাৰ দৰে—

“আবেগৰ বন্দী কবি

নোহে নিয়মৰ।”

কাব্য ভাৰতীয় আমি এই আয়াৰ মিনতিৰ কথাহে কব পাৰোঁ। দেৱী তুমি মোৰ ভিতৰেদি কি কথা কব খুজিছা ভালকৈ কোৱা কি শুব কি ছন্দ তুলিব খুজিছা আৰু স্পষ্ট কৰা, মোক বাক্য দিয়া ৰহস্য দিয়া প্ৰাণ দিয়া, মই কবৰ প্ৰয়াস কৰোঁ। প্ৰকৃতি আৰু মানব যেন অনুপ্ৰাণিত হয় সেই গান জোনাকত মুগ্ধ হৈ থানক। নিঃস্বাত বাজি উঠক, সূৰ্য্যালোকত কঁপি উঠক, ফুলত ঠাঁহি থানক তেজত ৰঙা হওক, হিয়াত উতলি উতলি উঠক, স্নেহত মৰ্মবিত হওক, মৃত্যুত চিৰন্তন হওক। মই ভাবোঁ, ইয়াকেই আপোনালোকে কৰি আছে। সেই চিৰন্তন বাণী যুগে যুগ মানুহৰ মনৰ তৰঙ্গে তৰঙ্গে নাচি নাচি আশুৱাই, টো ভুলি, পাৰ ভাঙি পৰ্বত গলাই

অনন্ত সমুদ্ৰৰ পিনে আগুৱাই আহে। এদিন সি এনে ঠাই পাব
যত আকাশৰ লগত এক হৈ যাব। কবিৰ বাণী মানুহৰ প্ৰাণৰ
বাণী, ই স্থিতি-স্থাপক নহয় আগুৱাই থাকে। মানুহ যিমানেই
আগুৱায় সি সিমানেই আগুৱায়, সময়ত ই তাতোকৈ আগুৱায়। কবি
ভবিষ্যৎক্ৰান্ত। বেদত ই অগ্নিবাণী, ই উৰ্দ্ধমুখী ই ব্যাপি যায়, বৈ থাকিব
নোৱাৰে। উপনিষদে কয়—‘চাৰি বেণী’ আগুৱাই যোৱা, আগুৱাই
যোৱা। উষাৰ স্তম্ভিত ঋষিসকলে কয়—‘কল্যাণময়ী ব্যাপনলীল’।

সেইটো হ'ব লাগিলে কবি হ'ব লাগিব, সঙ্গাৰ ত্যাগী, সন্তানসী নহয়—
সঙ্গাৰ বুকুত প্ৰাণ ঢালি দিয়া নিষ্কাম বীৰ। সবল হুই বাহুৰে সমুদ্ৰৰ
বুকু ফালি সাতুৰিব লাগিব অথচ সেই সমুদ্ৰকে বুকু বাক এক কৰি
লবও লাগিব। সৰ্ব্ব জীৱৰ সৰ্ব্ব দেশৰ দুখ শূন্য বেদনাৰ বোজা নিজৰ
বুকুত সামৰিব লাগিব, অকল নিজৰ ব্যক্তিগত বেদনাত্তে কাতৰ তৈ
বিনালেই নহ'ব, স্বার্থ পৰতাৰ স্থান কবি হৃদয়ত নাথাকে—যদি সি বিশ্ব
জনীন হ'ব নোৱাৰে। কবি ওতপ্ৰোত ভাবে জড়িত দেবতা আৰু
মানৱৰ আশ্চৰ্য্য সমন্বয়, কবি হ'ব লাগিব সহস্ৰ লোচন। তেওঁৰ সাহস
নিৰঙ্কুশ, অস্তৰ কোমল, কঠোৰ বজ্জৰ নিৰ্ঘোষ, বাক্যত ভাৰতী দেৱীৰ
বীণাৰ নক্সাৰ, তেওঁক আগুৰি নটৰাজৰ অগ্নিগড়। তেওঁৰ দেশৰ
বেদনাত্ত যেনেকৈ প্ৰাণ গলি যায়, বিশ্বৰ বাধাতো তেওঁৰ উদাৰ
কঠ বাজি উঠে। এনে ভাবৰ বশবৰ্ত্তী হৈয়ে বিগ্ন কবি ৰবীন্দ্ৰনাথে
তেওঁ এটা অমৰ কবিতা লিখিছিল বিপ্লৱী ঋষি অৰবিন্দ ঘোষক
নমস্কাৰ জনাই। বিষয়টো বঙালী বা ভাৰতীয় বিষয়, কিন্তু তাৰ
ৰচনাই সৰ্বদেশ কাল পাত্ৰৰ প্ৰাণত ঢৌ তুলি দিয়ে। কেইটামান
শাৰী তুলি দিওঁ।

অৰবিন্দ, ৰবীন্দ্ৰেৰ লহো নমস্কাৰ।

হে বন্ধু, হে দেওবন্ধু স্বদেশ আত্মাৰ

বাণী মুৰ্ত্তি তুমি। তোমা লাগি নহে মান।

নহে ধন, নহে সুখ, কোনো ক্ষত্ৰ দান
চাহে নাই কোনো ক্ষত্ৰ বপা।

+ + +

যিনি নানা কাৰ্য কৰে, নানা ইতিহাস
সকল মহৎ কাম্য সৰণ প্ৰয়াস
সকল চৰম পাত '৬৪' কছনয়
ক্ষতি মিথ্যা ক্ষতি মিথ্যা মিথ্যা সৰ্বশয়
কোথা মিথ্যা বাঢ়া কোথা বৃদ্ধিৰ তাৰ
কোথা গুৰু অনাৰ্য্যৰ কোণ অশাচাৰ।
ওবে নীচ এব যত . . . লা তোলা শিৰ,
আমি জাছি তুমি আছ সৰা আছ স্থিৰ'।

আমি কেইটা শী কেনেবাবা কবিতা লিখিছোঁ বৰ নানাবোৰ। আমি
বোলে বোমাটিক যুগ পাব লৈ সাময়িক। বুদ্ধাভাব যুগত সোমাই'ছা
বিস্তৃত যিদিনা আমাৰ চকুৰ বাগত জাহাৰ পঢ়াৰো হাতত লৈ কুমাৰী
কনকলতাৰ ই বাজৰ লিখ বৰ পাতি দিলে, তিলক ঢেঁকাই সেইখন
পতাকাৰে লৈ আনাই লৈ গুৰুত প্ৰাণ দিলে। কবি আমি কেইশাবী
কবিতা লিখিছোঁ তেওঁলাবক স্মৰি? কবি-১ নিয় যাব তেওঁৰ
ওপৰত খোজ দি তাজিৰ স্বাধীনতাৰ বক্তৃতা দিয়া চৰণে সেই সকলৰ
স্মৃতিত কি কৰিছে? কাল নবু নপি উঠে। পুণৰো পাৰত
কনকলতাই বাগদি পৰি গৈছিল তাত এৰা চিন নাই। এজাপা
সক কলপুলি কোনবানৈ গজি আহে (বোধ হয় কোনো বিষয়া উঠা
হাতীয়া গাঁও এব' পৰে পৰা) কনকলতাৰ চিহ্ন নাই এটা ইটাব
সাধাৰণ ভেটি, বেল-খোৰ নাই, ওচৰত সাজিছ জনাৰ্য্য তেওঁৰ
নাম এটা ছোবালী স্তম্ভ জাছে। সেইটিৰ কি অনন্ত ধৰ্ম পৰা
নগল। যুদ্ধ কালীন দেহ অক্ষত অনন্ত ই বাজ পক্ষই নাই-
কিয়া কৰিলে। বহু গুণচৰৰ অধিকাৰী স্বাধীন চৰকাৰে তাৰ একো

উন্নাদিহ উপাখ্যাব নোবাৰিলে বা মুখুজিলে, এনে কিবা হ'ল। আৰু আন আন বিপ্লবৰ বলিৰ কথা আমি নজনা কৈ গ'ল। তেওঁলোকৰ কিছুমানৰ ছবি আছে বুলি বোধহয়, কিন্তু এখন পৰিচয় পুথি হ'লেও আৰু পৰিমিত্ত নোলাল। যি হক আমাৰ চাৰিওফালে যিবোৰ কথা হব লাগিছে সেয়ে আমাক অনুপ্ৰেৰণা বিশেষ দিয়া নাই যেন লাগে, আৰু সেয়ে মোৰ মনত পৰিছে মনীষী শ্ৰীযুত জ্ঞান বৰাদেবৰ অলপ মান কথালৈ তেখেতে কৈছে, “আমাৰ ভাষাতক বিতাৰ পুথি ওলাইছে চাৰি ভাগৰ তিনিভাগ এভাগহে গজ”। সেইটো বৃদ্ধৰ আগত সচা হ'লেও হব পাৰে, এতিয়া নোহোৱা যো পাও। এতিয়া কবিতাৰ পুথি প্ৰায় নোলায়, প্ৰকাশক তেনে কামলৈ মুঠটো আগ নাবাঢ়ে। আগবাঢ়ে গল্প উপন্যাস আদিৰ ফাল। অসমীয়া পাঠক শ্ৰেণীৰ কবিতাৰ প্ৰতি আগ্ৰহ কম, যদিও আলোচনৈৰ পাতত কবিতা ওলায় কিছু পৰিমাণ, সেইবোৰ পুথিৰ আকাৰ পাবলৈ ঠোঁটাই নাথাকে। পিছে মাৰু মাৰু নতুন কবিতাৰ গতিগত্ৰ বৈকল্প আদি সম্পৰ্ক পাণ্ডিত্যপূৰ্ণ আলো না কেতিয়াবা কেতিয়াবা ওলোবা দেখোঁ। পিছে মোৰ অনুমান, শ্ৰীবাৰাদেব কোৱা এই খিনি কথা সঁচা। তেখেত কৈছে “ইমান বিলাক কবিতাৰ পুথি শিখিও আমাৰ কোনোজন ভাবত বিখ্যাত কবি হব পৰা নাই। (জগত বিখ্যাত হোৱা দূৰৰ কথা)। আচলতে আমাৰ কবি নাই। আমাৰ অন্তৰৰ সুখ দুখ হ'ব বিষাদ প্ৰকাশ কৰিবলৈ হলে আমি ই বাজী, সংস্কৃত বা বঙলা কবিতা আঙিও আঙিও। আমাৰ বচন বোত কোনো কথা বুজাবলৈ কবিতা উদ্ধৃত কৰিব লাগিলে ইংৰাজী সংস্কৃত বা বঙলা কবিতা উদ্ধৃত কৰোঁ। এইবোৰ প্ৰমাণ কৰে যে আমাৰ অন্তৰ স্পৰ্শ কৰিব পৰা নাই”। অবশ্যো তেখেত কৈছে যে আমাৰ কবি সকল “আমাৰ ভাষাৰ কোমল বিতাপন শব্দবোৰ বৃদ্ধি কৰি কবি-তাৰ ভাষা সৃষ্টি কৰিছে।” আমি অবশ্যো এই খিনি কথাকে লই

বাক্ বিতণ্ডা কবাতকৈ মৰ্মস্পৰ্শী কবিতাৰ সাধনা কৰাই ভাল। যেনেকৈ স্বৰ্গীয় কবি ছব্বাদেবে আজীৱন নিজৰ কবিতাৰ সুৰ সাধনা কৰি কবিৰ কল্পনাক সৃষ্টি কৰিছিল, কোমল গনেশ গগৈয়ে মুকোমল ভাব তবঙ্গত নিজৰ হিয়া উটুৱাই দি নিজেও অনন্তৰ পিনে উটি গ'ল। হাঃ। এই লৰাটি যদি জীয়াই থাকিলাহেতেন। বৰাদেবে আৰু এখেতি তথ্য বৈছে আধুনিক কবিতা নামে প্ৰচলিত নতুন গঢ়ৰ কবিতাৰ বিষয়ে। তেওঁ এই শ্ৰেণীৰ কবিতাৰ উদ্দেশ্য ভাল বুলাই কিন্তু সেই লক্ষ্যত উপনীত হ'ব নোৱাৰাত সাম্প্ৰতিক বেয়া দিশটোৰ কথাও বৈছে। তেওঁ কৈছে "তেওঁলোকে নতুন ছন্দ গঢ়িছে সচা কিন্তু সেই ছন্দত শুৱাই পৰা ভাব আৰু ভাষা দিব পৰা নাই। সেই গুণে তেওঁলোকৰ হাতত পৰি হুন মোহিণী কবিতা কুকণা হৈছে, গঢ়িত কবিতা অগঢ় হৈছে।" মই অবশ্য বেজবৰুৱাই কোৱাৰ দৰে, কবিতাৰ যেন খাই গোটেই জীবনটো উস উস আস আস কৰি ফুৰা বিধৰ লোক হয়। এসময়ত মোৰ ধাৰণা হৈছিল এনে কবিতাত ছন্দ নাইয়েই, বৰং তাক কবিতাৰ দৰে স্তম্ভত নোলখি গদ্যৰ দৰেই লেখিলেই দেখোন কাকতৰ আয় হয়। এই ভাব মোৰ আজিও থাকিল হেতেন, হঠাৎ এদিন অবকাশ বৰুৱাই তেওঁৰ ৰচিত "মই যে ফাগুন" নামৰ কবিতাটিৰ আৱৃতি তেওঁৰ মুখৰ পৰা নুশুনিলোহেতেন। তেখেতৰ কবিতাটিয়ে মোৰ ধাৰণা বদলাই দিছে এই কথা স্বীকাৰ কৰোঁ, কিন্তু নি কবিতাই সাহিত্যৰ পাতনি মেলে, পঢ়োতাৰ সংখ্যা বঢ়ায়, ভাষাক জীয়াই ৰাখি জাতিকো প্ৰাণ ৰসেৰে অভিষিক্ত কৰে, বহুত আধুনিক কবিৰ হাতত তাৰ অপব্যৱহাৰ হৈছে। একালে সি দুৰ্নৈৰৱ আৰু কৰ্কশ হৈছে, আনফালে অভিধান আৰু ব্যাকৰণৰ মুৰত মাংমাৰ মাৰিছে। ফলত পঢ়োতাৰ সংখ্যা চপাই আনিছে, অৰ্থাৎ এই অলপীয়া মানুহৰ

অসমীয়া ভাসান বিপদা ঘনায়মান কৰি আনিছে। বটতলাৰ বাজে মাৰ্কা উপন্যাসে বড়ীয়া ভাসাৰ পঢ়ুৱৈৰ সংখ্যা বঢ়াই দিছিল, শঙ্কৰ মাধবৰ বৰগাঁওৰ ব্ৰজবলি মিহলি ভাষাই সেই ভাসাৰ সম্পদ উত্তৰ ভাৰতত বিতৰণাইছিল। গীত বৰিদত্তৰ শঙ্কৰদেৱৰ কীৰ্ত্তি গয়ো বহুদূৰ"। শঙ্কৰদেৱৰ সহজ নবল অচ প্ৰাণবন্ত সেই যুগৰ অসমীয়া কবিতাই তেতিয়া যেনেকৈ মানুহৰ হিয়া গলাইছিল আজিও তেনেকৈ গলাব যদি ব্ৰহ্মাৰ পঢ়া বা শুনা যায়। বামৰ অশ্বমেধ সভা। লব-কুশে বামাযন গাইছে,—

শুনি পাছ বামৰ আদৰ্শ ছোয়া ভাই
 দিলা বাগ বাজ পুৰি পক্ষ উচ্চাই ॥
 তাৰ ঘো। মন্ত্ৰ নাদে দুখো গাঁও গাবে।
 একজন তাল আটৰ জনে পত্ন বাবে।
 × × ×
 তাল মান ভেদি ছোয়া বামাযন গাবে।
 আজি যেন তৈল গৈল কণাক দেখাবে ॥
 কহিল। কাকণ্য কথা বাজাৰ মৰণ।
 হাহাকাৰ কাদে সমজাৰ যতজন ॥
 আজি যেন দশবৎ গৈলা পবলোক।
 কবন্ত্ৰ সন্তাপ শোক পাত্ৰ মন্ত্ৰী লোক ॥

এই বৰ্ণনা শ্লোক কবিতা খিনিত কি অপকণ চিত্ৰ বামৰ সভাৰ। চকুৰ আগত বামৰ সবলৰ বাজ নাভা সকলৰ, প্ৰজাসকলৰ প্ৰাণ যেন উথলি পবে তাৰ পাচত ক্ৰমে যেন কাকণ্য বসৰ নদী লাহে লাহে ফেনে ফোটোকাৰে উপচি আহে।

তাৰ পিচত আশ্ৰমও সীতাৰ ছবি সম্পৰ্কে দিয়া বৰ্ণনাও বাস্তব চিত্ৰৰ ৰূপ কি সুলব চানেকি। কোনো নিৰ্যাতিতা বহুনা বা

সদ্য বিধাই চিনাকী মানুহৰ লগত কিছু অচিনাকী এজনৰ
আগত ইয়াতকৈ আন কি ধাৰণা দেখা দিব পাৰে ?

তাৰ পাচত বাস্তৱিকৰ লগত সীতা আহিল।

শিলিখা এলিয়া বান্ধ মজ্জ ঢাকি ঘূৰি।

আগক নাবাঢ় ভৰি লৈ যাম্ভ আহুৰি ॥

লাজ অমন'নে যেন গাবাও শূকান্তি।

আঁসৰ আঁৱণে সমজাক লাগি আহি ॥ ইত্যাদি

আবেগময়—এই দৃশ্যটিত কিন্তু এটি কথা বাদ পৰা নাই। সেইটি,
“ভৈল্য বান্ধ সবে কৌশল্যক আগ বান্ধ।” পুৰণাবীসকল সদলবলে
ওলাই নাহ কেমনকৈ যদি স্বয়ং কাশ্যপাই এই বাক্যৰ সত্যখনলৈ
ওলাই আহে। কাৰণ ৰাম বাক্যত তেওঁতকৈ বাৰ স্থান ওপৰত ?

তাৰ পাচত সীতাৰ পাশল্য প্ৰবেশ ? কি অলৌকিক সেই
বৰ্ণনা। অতি একবা শব্দ, বহু বাক্যাংশ এতিয়া মাইকী মানুহৰ
মুখত ফকৰা গোজনাৰ পৰিণত হৈছে। তাৰ পূৰ্ণ পাঠ পঢ়িলে
হিয়াৰ কৰণ অল্পভূতি গলি চকুৰ পানী হৈ নামি আহিব। অ'ব
ত'ৰ কেইটামান পদ তুলি নিদি নোবাৰিলা। অলপ শুক।

তিনিও দেবৰে আসি বুলিলা বিনয়।

নবসন্ত সীতা শোকে দগধ হৃদয় ॥

কৌশল্য প্ৰভৃতি শান্ত সকলে বুজাস্ত।

আউব কাকো মাথা তুলি নেদস্ত সিদ্ধান্ত ॥

লাজে অপমানে যেন হৃদয় বিদবে।

বহয় লোভক ছায়া নয়নৰ ধাবে ॥

জাজ্জল্য সমান কোমল চিত্ত হুহি শান্ত।

ঘনে ঘনে কটাক্ষে ৰামক লাগি চাস্ত ॥

সেহে জানকীক নিবীৰস্থ বঘুনাথ।

সীতাৰ কটাক্ষ দেখি ছপবাস্ত মাথ ॥

বামৰ ভিত্তিক পিঠি দিয়া ক্ৰোদ্ধ ভাব

চাই সমজ্যাক লাজ এবি জগমাবে ॥

বুলিবে লাগিল্য অতি চিত্ত অসন্তোষ ।

বথা শুনি সমাজ আমাক দিবা দোষ ইত্যাদি ।

সীতাব পাতাল প্ৰবেশত বান্ধীবিষে লিখিছিল—

“দ্রুমানং শিবোভিত্তু নাগৈঃ অমিত বিক্রমৈ” অমিত বিক্রম নাগ সকলে সীতাব সি হাসন মনত তুলি ধৰিছ 'শঙ্কৰদেবে লিখিছে “চাৰি নাগ কন্যা ধৰি চতুৰ্ভিত্তি” সতীৰ আসনখন নাগসকল বহন কৰাতকৈ বজ্জাসকল বহন কৰাত বৰ্ণিত বিষয়ৰ কাৰণ বাঢ়িছে । সীতাক যেন সমগ্ৰ নাৰী জাতিয়ে আদৰি নিলে—সগত আহিছে মাক ঐহি বশুমতী । শঙ্কৰদেব । এই সৌন্দৰ্য্য বেদি তোমাতেই সম্ভব ।

এটা প্ৰশ্ন মনত জাগে—অসমীয়া কবিতাব এনে সুন্দৰ চানেকি থকাতো কিয় ডোনাকী যুগৰ কবি সকলে ইয়াক গ্ৰহণ নকৰিলে, বোম্বষ্টিক কবিতাত মূৰপুতি লাগি গল ? সম্ভবতঃ ছপাব সেই আদিম যুগত পৰনি অসমীয়া পত্ন পুথি পোবা সহজ নাছিল, দ্বিতীয়তে ইংৰাজী শিক্ষাৰ ভিতৰেদি অহা পাশ্চাত্য ভাবৰ পোহ ব জ্বলমিলনিযে এই ধোবা-চাঙত থকা সাচিপতীয়া পুথি পিনে বেছিকৈ মন দিবলৈ আজৰি নিদিলে । কিন্তু তেওঁলোকে পোনে পোনেই সুন্দৰ সৃষ্টি কৰি নতুন যুগৰ পাতনি মেলিলে । অসমীয়া সাহিত্যৰ কৰণ বসৰ চানেকি ইয়াতকৈ মই দিব নোবাবোঁ । অবশ্য আছে সীতাব বিদায় গ্ৰহণ । মোৰ বৰ্ণাবৰ সাহস নহয় আৰু সকলো বসব বৰ্ণনাৰে অসমীয়া সাহিত্য সমৃদ্ধ পৰশুৰামৰ দৰ্শচূৰ্ণ, বাবৰ অহঙ্কাৰ, দুৰ্বাসাৰ শোভন আদিৰ কথা কবলৈ সময় নাই । মহাভাৰতৰ “দ্রুপদ নন্দিনী মনে শুনি স্বামীসকলৰ বাক্যশুনি, বাজহংস গ'ত চলি গৈলা ধীৰে ধীৰে ” এই বৰ্ণনা পঢ়িলে । জ্যোপদীৰ অক্ষ স্নিগ্ধ কপে যেন সচাকৈ বাজহংসৰ মাক ধৰি

আপোনাৰ মানস পটত অবতীৰ্ণ হব। আমাৰ কবিসকলে সেই প্ৰাচীন কাব্য তীৰ্থত অবগাহন কৰি ভাবপৰা অগুৰু পদ্ম ফুল আহৰণ কৰি আজিৰ কাব্যলোক উদ্ভাসিত কৰক, ইয়াকে আশা কৰোঁ। কিন্তু কবলৈ দুখ লাগে শব্দবাদৰ কল্পিনী হৰণ পুথিৰ পাঠ দিওঁতে গোৱা এখন বালকত অধ্যাপক “বহুল ভ্ৰম্মনি ফটি দেশ অতি সৰু” এই শাৰী কবিতা গ্ৰন্থ কৰোতে “ভ্ৰম্মনি” শব্দটোৰ অৰ্থ কৰিছে আঠৰ “যিশা”। ভাগা আৰু আছে ইয়াৰ অৰ্থৰ টোকা দিওঁ “শব্দৰ বাস্তৱ্যত”ত (১৯৫৩ চনৰ প্ৰকাশিত পুথিত) — ভ্ৰম্মনী = ভ্ৰম্মযুক্ত, দিঘনীয়া ডীমাবুক। অৰ্থাৎ কলাকুল যুক্ত। অলপ বিচাৰ কৰি চালেই এইবোৰ যে কি অগ্ৰাঘ কথা হৈছে জনিব পাৰি। ভ্ৰম্মনী শব্দটো ভ্ৰম্মন শব্দৰ অসমীয়া ত্ৰীলিঙ্গৰ গঢ় সঙ্কতত কিন্তু নপুসক লিঙ্গ। অৰ্থ হয় hips অৰ্থাৎ ভিৰোতাৰ ককাণীৰ তলভাগৰ বেটটো। অসমীয়াৰ এতিয়া আগৰ অগুৰুৰ শব্দ বাৰে বদালী সাহিত্যৰ পোহৰত চকু মেলিব নোৱাৰা হ’ল। সোৱা ৰামায়নত উল্লেখ কৰা ‘হুম হুমি’ ‘মুমুমকি’, ‘ভুমভুমি’ ‘হুয়ান গুলগু’ল’ আদি শব্দ বান্ধনি ঘনৰ চাংতলত লুকালগৈ। আজি কালি অসমীয়া জুটোৱাৰ ‘দাউ-দাউ’ কৈ কলে, বুকুবোৰে ‘হুক-হুককৈ’ কাপ, অসমীয়া কবিয়ে লিগৈ “অশি বম বম পুৰি ভম ভম” আদি বাণ্য আমাৰ কাণত নোশোৱা হ’ল। হায় কবি মফিজুদ্দিন আহমদ। এই দুৰ্ভাগ্যৰ নগা শুনি, কবৰত – ঘেন ভুমি জিলাৰ খাই লুগৈ। এইবোৰ ভোনা ভয়গ ভাষাৰ চিন।

আপোনালাকৰ অমূল্য সময় মই খৰচ নকৰিবলৈ দুখ পাইছোঁ। কিন্তু মই এনে সমাজ নহ পাম। যোৱা দিন শেষ হৈ আহিছে, গভীৰক অলপ সময়ৰ বাবে মোক ক্ষমা কৰিব।

মই সকলোকে সাজুৰে খাটো আজি অসমীয়া প্ৰাণৰ কথা আপোনালাকে বুজক, অসমৰ কবিতা জননীৰ মুখত অসমীয়াৰ হিয়া

নিগৰি উঠা জলন্ত ভাষা দিবক, জীবন্ত ভাব দিবক, যাক সকলোবে
বুজে, যাব মন্ত্ৰ শক্তি আৰু আপোন পাহৰা এই এমুঠি অসমীয়া, যেহে এই
খন দেশক 'অামাৰ আপোনাৰ দেশ'। বুলি আজিও বিনাই
আছে,—বাকদৰ দৰে জ্বলি উঠক, নাৰায়নী সংশপ্তক সেনাদলৰ দৰে
সাজি উঠক, বগাক্তব পৰা যি নিশ্চিতি যাহে জয় লাভ নকৰে
মানে। মই চন্দৰ কোলাত ডাঙৰ হৈছো, আধুনিক বুলি লেখা
কবিতা সহজে পান কৰিব নোৱাৰো। কিন্তু বঙলাত কোনো
কোনো কবিতা পঢ়িছো। দেখিছো শুদ্ধ বচনা প্ৰণালী উপযুক্ত
শব্দৰ গঠনিত, ভাবৰ পাছ পাছ ছন্দ নাচি নাচি যায়,—অবল
শেষৰ শব্দটিত মিল নাথাকিলও মনত একো আঘাত নালাগে।
আমি কিয় তেনে কবিতা লিখিব পৰা নাই?—সম্ভবত অসমীয়া
ভাষা আমি মনপুতি নপঢ়িলো। হিয়া আবেগৰ লগত আমি উঠি
নগলো, বুদ্ধিৰ ফালটো আমি বেচিনেক চাৰো। দেশৰো প্ৰাণ
স্পন্দন আমি বুজিলো। আমাৰ দেশৰ অবস্থা আমাৰ কবিতাত
আমাৰ কবিতাত অল্পঃ কবিব নোৱাৰি অবস্থা অলপ কবিতা
লিখা হৈছে খোবা মুঠিৰ কথাত সম্প্ৰতি কিন্তু ফৰাচী বিপ্লৱৰ
মহা সঙ্গীত 'শা মাৰ্চিয়েজত' আজিৰ অবস্থাটোৰ ৰূপ পাত্ত।

Ye sons of France, awake to glory,
Hark ! hark what myriads bid yow rise,
Your children, wives and grand sires hoary,
Behold their tears and hear their cries
Shall hateful tyrants mischief breeding
With hireling hosts a ruffian band,
Affright and desolate the land
While peace and liberty lie bleeding
The dogs of war, let loose, are howling,
And lo ! our fields and cities blaze,

And shall we basely view the ruin
While lawless force with guilty stride
Spreads desolation far and wide,
With crime and blood his hands embruing
With luxury and pride sorrouned,
The vile insatiate despots dare
Thier thirst of power and gold unbounded
To mete and vend the light and air ,
Like beasts of burden would they load us,
Like gods would bid their slaves adore ?
But man is man, and who is more ?
Then shall they longer lash and goad us ?
Oh liberty ! can man resign thee
Once having felt thy generous flame ?
Can dungeon bolts and bars confine thee,
Or whips thy noble spirits tame ?

আমাৰ কবিতাই আমাক প্ৰকাশ নকৰে, আমাক জগাই তুলিব মোবাবোন কি ? কিয় এই দীনতা আহিছে ভাবিবৰ কথা। জোনাকী যুগৰ পৰা আঙুলিলৈকে আমাৰ কবিতাই বিশেষ ভাবে গাঁ কৰিব পৰা নাই যেন পাওঁ। ‘কেতকী’— ‘ভূমি’ ‘ছবৰাৰ কবিতা,’ ‘সাগৰ দেখিছা’ বেজবৰুৱাৰ অলপ মান কবিতা নলিনী-বালা দেৱীৰ আৰু গণেশ গগৈৰ কবিতাৰ বাহিৰে বৰ বেছি কবিতা দেখোন মনত নপৰে। আনকি আনন্দ বৰুৱাৰ কবিতাও কিতাপ আকাৰে পোৱা নাই যেন পাওঁ, হাফেজৰ সুৰৰ কিছুমান অৱশ্যে ভাল কবিতা পঢ়ো কেতিয়াবা কিন্তু একেলগে নহপোৱাৰ বাবে পাহৰণিৰ গ্ৰাহত পৰি যায়। অতুল হাজৰিকাৰ বালিচৰ, দেবদাসী আদি কিয় বেছিকৈ নোশাল ? আমাৰ কবিতাৰ দীনতাৰ কথাটো আছে। আমাৰ কবিসকলে স্তন্য একোটা কবি গোষ্ঠী, বা একো জন্ম

বিখ্যাত কবির শ্রেণীভুক্ত হৈ লিখা আবশ্য করে। নিজা সুবর সাধনা নকবিলে আনন প্রতিধ্বনি তুলি কবিতা রচনা কবিলে, সেই মহা কবি-জনব ভাষাটো আমি পাম, কিন্তু আমার মানুহজনব বুকের স্পন্দন, তেওঁর তেজস্ব নদ্বার আবেগ, তেওঁর প্রাণের বাণী আমি নেপাওঁ। ফলত দেখো বহুতার কিছু দিন পাচত কবিতার পু. শুকাই যায় মোঃ বোধেবে কবির প্রথম কাম নিজের সুব বিচারি উলিওবা মোর শিক্ষাগুরু অর্থভূঞা ডাঃবীয়ার “আপোন সুব” কবিতাটো ভালকৈ হৃদয়ঙ্গম কবি লোবা উচিত।

এই যে বচিলা গান সকলো মিছাই,
বাণাত আপোন সুব বাজি উঠা নাই।

পিছলৈ যিমানই আশ্বাই যায়, সিমানৈই বিষয়টো পোহব হৈ যায়। এইটোবেই বোধহয় আমার উচিত বাট, নহলে আপুনি যিমানৈই লিখক ছেলীও হব নোবাবে, ইলিয়টো হব নোবাবে। এই গোপীভূক্ত হোবার ফলত সম্প্রতি কবিতার ক্ষেত্রত বিষম খেলি মেলিব সৃষ্টি হৈছে। আমার কবিতা পঢ়া হৈছে চিনাকি লোকে চিনাকি লোকব। অমুক কি লিখিছে চাওঁ বুলি, বস গ্রহন কবাটো বেলেগ কথা। অথচ ফ্রান্সত গুনিচা কবির স্ববচিত কবিতা গুনিবলৈ আমার চিনেমাত টিকত করার দবে বিপুল কিউ অর্থাৎ শাবী পাণ্ডিৰ লাগে, তারকা পুলিচৰ তত্ত্বাবধানত। মানুহৰ কি আগ্রহ। কবিতা আপুনি যি মাধ্যমতে লিখক সি মানুহৰ হিয়াপৰশি যাব লাগিব। গভীর পাঠস্পৃহা, গভীর মননশীলতা আৰু গভীর আবেগৰ ভিত্তবত পমি আপোনাৰ ভাবগঙ্গা, আপোনাৰ বাণী, উতলি আহিব লাগিব। তেতিয়া উচিত শব্দ উচিত ছন্দ আপুনি ‘চৌ খেলি’ ভগীৰথৰ পাছে পাছে গঙ্গা নামি অহা দি আহিব, ভগীৰথ সগৰ বংশক উদ্ধাৰ কৰিব। নহলে দুই শাবী লেখি অমুক কবির ঠাছত পৰিলনে নাই, অমুক শব্দটো অমুক কবিয়ে লিখা শব্দটোৰ দবে খাপ খালে নে

নাই—অনুকটো প্ৰাচীক ভাল হলেনে ইত্যাদি কবিবলৈ গলে কণ কি হ'ব পাৰে অবাশ্য কোবা টান নহয়। কবিতা সাহিত্যৰ আদি জননী, মাতৃ ভগ্ন ঈশ্বৰদত্ত সহজ বস্তু, কবিতাও ভেনেকুৱা হ'ব লাগে যেন পাওঁ। গছত আপুনি যিমান যি কৰে কবিব পাৰে। পিছে এটা কথা কবৰ মন। আমি বোম্বাটিক কবিতাৰ যুগ পূৰ্ণ নোহওতেই নতুন কবিতালৈ আগবঢ়া যেন লাগে। সম্ভৱত এটোটা হল বিশেষ ছটা কাৰণৰ বাবে। প্ৰথমটো হ'ব পাৰে ওচৰৰ বঙলা সাহিত্যৰ লগত দীঘল খোজ মিলাটে সময়ৰ লগে লগে আগবাঢ়িবা অগ্ৰহ, আৰু দ্বিতীয়টো হ'ব পাৰে বোম্বাটিক কবিতাৰ আধামৰা অবস্থা। এতিয়াও ভাল উপায় হ'ব, দুয়োবিধ কবিতা দুয়ো শ্ৰেণীৰ কবিয়ে চৰ্চা কৰি গৈ থকা। কাকো কোনেও সমাজ চ্যুত নকৰাকৈ থকা। দুয়ো শ্ৰেণীয়ে দুয়োকো বুজিবলৈ চেষ্টা কৰা। নহলে গোপ্তা বহিৰ্ভূত কবিতাক ঠাই নিদিয়া নীতি অসমীয়া সাহিত্যৰ পক্ষে মূঠই ভাল নহ'ব। মনত ৰাখিব লাগিব অসমীয়া সাহিত্যহে আমাৰ প্ৰথম লক্ষ্য, নিজা নিজা পৰা এটা পৰা হে। আমাৰ কবিতাত এতিয়াও হাহিব কবিতা নাই, বজো গুণ প্ৰধান কবিতা নাই, যি অলপ আছে, অস্বিকৃতিগিৰি আৰু জ্যোতি প্ৰসাদৰ। জাতীয় বুৰঞ্জীৰ গোবৰন কাহিনী কবিতাত কমেই প্ৰকাশ পাইছে। বিনন্দ বৰুৱাৰ কবিতাত অলপ আছে মাত্ৰ। কিন্তু তাৰেই আমাৰ জাতিৰ শূন্যতা পূৰ্ণ হৈ থাট। নীলমণি ফুকন ডাঙৰীয়াৰ “গডম্ৰ হল আজি গডৰ ভিতৰ” নামৰ কবিতা দেখোন আৰু পঢ়িবলৈ নাপালে। সুধিবৰ মন যায় কিয় ? কিয় ? কিয় ? আমাৰ কি হ'ল ?

কিন্তু ভাবিলেও ভাল লাগে কবি ছববাই কবিতা কুখৰীৰ সেৱাত নিজৰ পাখিৰ সৰ্হাটোকে উটুৱাই দিলে, গাণেশ গৈগয়ে প্ৰেমৰ হোমায়িত নিজকে আহুতি দিলে, অস্বিকৃতিগিৰিয়ে ক্লেদ শিল ভাঙিব দিওঁতে গালে, “ভাই ভাঙিব লাগিব শিল” ৰাডুদাবৰ কামত লগো-

হাত গালে— “ধব ঝাড়, ধব ভাই” জেলৰ শাস্তি সকলো ধিনি ভোগ কৰি উঠি গালে— “আক কি দেখবি ভয় কাৰাগাৰ।” এই-বোৰ মৌখিক বচনা। সম্ভব আশী বছৰীয়া এই কবিৰ প্ৰাণে আজিও যুবকৰ দৰে গাই আছে। অলপ দিন হল তেওঁৰ অপূৰ্ণ কবিতা শুনিছো, “কি কবিতা লেখো মই” এই দেশ প্ৰেমৰ কবিতা সৰু-লোবে এবাৰ পঢ়া উচিত। এইয়েই আপোন শুবৰ প্ৰকাশ। তেওঁৰ শতাধিক পৰনায়ু হওক। জগদ্বিখ্যাত সঙ্গীত বচক মোৰাৰ্টে ডেনেকৈ কয়লা কিনিবলৈ ধন নোহোবাত নাচি নাচি গাৰ গৰম বাখিছিল।

মই অকৃতজ্ঞ হম যদি অধ্যাপিকা লক্ষ্মীৰা আটটি আক ভূপেন হাজৰিকাৰ ছটা গানৰ গুন গ্ৰহণ নকৰোঁ। কবিতাও গানেই। মোৰ জীৱনটো অতি দুখ কষ্টৰ। তাৰ মাজতো কিন্তু যেতিয়া কোনো কৰবাত গাইছে “সাগৰ সঙ্গমত কতনা সাতুৰিলো” তেতিয়া মনলৈ শক্তি আহে, আশাই মনত ভুৰুকি মাৰে। আক সিদিনা শেষ ৰাতি বোগ লয়াত পৰি ছট ফটাৰ লাগিছো—ওচৰত ঘৰৰ মাতুহ গৰাকী, যাক কবি-জনৰ ভাষাত টানি-টনি প্ৰিয়াই বুলিব পাৰি, তেওঁ মোক শাস্ত কৰিবলৈ পাৰে মানে যত্ন কৰিছে, সেই সময়ত মোৰ মুখৰ পৰা গানৰ শুব ওলাব ধৰিলে, ‘এৰি দিয়া প্ৰিয়া মই যাওঁ’—ইতো নখৰ দেহ সজাৰ পৰা মুক্তি পাবলৈ আত্মা বিননি। মোৰো সেয়ে হল মৰিলেই বন্ধা পাওঁ নেকি? সেই শাৰী গান আওবাই ২ শাস্তি পালো, ধৰকৰণি গল, লাহে লাহে পোহৰ আহিব ধৰিলে। এনেকুৱা যি সকল গায়ক গায়িকা আছে তেওঁলোকে আমাৰ প্ৰাণত অমৃত বৰ্ষণ কৰক। কবিতাযো তাকে কৰক, আমাক ঢোবাই দিয়ক অসমীয়া কবিতাৰ আজি বৰ দুদিন। কবিতাৰ কিতাপৰ বজাৰত বিক্ৰী নাই প্ৰকাশকে প্ৰকাশ নকৰে। অবশ্যে আমাবেই এই দশা হোৱা নাই। মিন্টনৰ পেৰাডাইছ লষ্ট কাব্যৰ স্বত্ব পাচ পাউণ্ড বেচি দিব লগীয়া হৈছিল এদিন। ওবৰ্ডচ ওবৰ্থে ধনৰ কাৰণে কবিতা

লিখিছিল। অসমীয়া কবিভাবো এই দিন ভাললৈ আহিব লাহে লাহে। মই ভাবো অমাব আই সকলে আমাৰ কবিতা ডেঙীমলাক বন্ধা কৰিব পাৰে, যদিহে আমি কবিতাক ডেঙীলোকৰ মৰমৰ কোলাত সজাই পৰাই তুলি দিব পাৰোঁ। ডেঙীলোকৰ হাতত অলপ অচৰণ ধন থাকে তাৰে সামান্য এটা ভাগ যদি কবিতা পুথিত থবহ কৰে তেন্তে, ডেঙীলোকৰ মনৰ আনন্দ হয়—জিৰণিৰ সময় খিনিৰ ভাল ব্যৱহাৰ হয়, লগতে কবিসকলৰো উৎসাহ বাঢ়ে। তেখেত সকলৰ হাতত কবিতাৰ কিতাপ এখন দেখিলে কোন কবিয়েনো প্ৰেৰণা নোপোৱাকৈ থাকিব পাৰেনে? কবিতা ডেঙীলোকৰ স্বভাবজ প্ৰকৃতি, নহলে তেওঁলোকৰে কোনোবা অনামিকাই বিয়াৰ বৰ ঘৰলৈ আহিলে তাকে লক্ষ কৰি মুখ মুখে গীত বচনা কৰি গাব পাৰে নে? সুমিছে,—

— একলাই গৈছিল বাপু, চকলাই আহিলা,

কাৰণো বুকৰে বাছা হাবিয়া আনিলা?

বৰবহৈ উত্তৰ এজনে দিছে—

হৰি নানো, ধৰি নানো নামাতিলো লাজে,

আপুনি বহিছে কামত সমাজৰে মাজে।

হায় আমাৰ এনে গীতবোৰ আজি লুপ্ত হল। মই ভাবো কবিতাৰ ক্ষেত্ৰত আই সকলে যুগান্তৰ আনিব পাৰে। বৰি ঠাকুৰে “যথাস্থান” নামে কবিতাত সচাটকৈ লিখিছে—

কোন হাতে ভুই বিকোতে চাস ওৱে আমাৰ গান,

কোথায় পাবি ত্ৰাণ।

ভাণ্ডাৱেতে লক্ষী বধু যেথায় আছে কাজে—

ঘৰে ধায় সে, ছুটি পায় সে যখন মাৰে মাৰে

বালিস ডলে বইটি চাপা, টানিয়া লয় ডাৱে—

পাতা গুলিন ছেড়া ছোড়া শিশুৰ অভ্যাচাৱে

ৰাজল আঁকা সিদ্ধ মাখা চুলেৰ গন্ধ ভৱ।
 শয্যা প্ৰান্তে ছিগবেশে চাস কি যেতে ভৱ।
 বুকেৰ পৰে নিশ্বসিহা শুক ৮৪ গান,
 -- লোভে কম্পমান।

আমাৰো কবিতাই তেনেকৈ জখ্মী সবলৰ ওচৰলৈ যাওঁ যাওঁকৈ
 আছে, মাত্ৰ আমিহে পঠিয়াব পৰা নাই হবলা।

এটা কথা মনত পৰিছে। আমাৰ বৰকাৰতী দেবে অলপ
 আক্ষেপৰ সূৰত লেখা যেন পাওঁ—

ৰাজ দৰবাৰত নাই নিমন্ত্ৰণ,
 বুধি ভাৰসা নোসোধে হায়।

আই সবস্বতীৰ কুপাত সেইটো ভাগ্যবই কথা বুলি ভাবোঁ।
 কবি Southey ক ৰাজ কবি আখ্যা গ্ৰহণ কৰাত বাঘৰণে সুধিছিল
 কবিতাতে— And now my Epic Renegade।

What are you at ?

মুক্তমনা, সত্যদেষ্ঠা কবিৰ পক্ষে ৰাজ দৰবাৰ বা ৰাজ অনুগ্ৰহ বৰ
 সুধিধা জনক নহয়। এবৰ মন যায়—

কবি তুমি বৰ্ণ ভৰা আছে বজ্জবাণী।
 নযনত দিব্য দৃষ্টি মৃত সজীৱনী
 অক্লান্ত অগিৰিখা
 ঠাৰতে বিজুলী লিখা,
 বিপ্লবৰ নটৰাজে তাতুবৰ ডম্বক বজায়—
 লৰে যদি তোমাৰ উৰ্দ্ধনী।

তুমি কিয় ৰাজ শক্তিৰ বহতীয়া হবা ? বহু কথাকে কবৰ মন
 যায়, কিন্তু সময় কতা ? ইমানতে বিদায় মাগো। মোৰ সকলো
 অপৰাধ মৰিষণ কৰিব।

জননী জন্মভূমিচ স্বৰ্গাদপি গৰিয়সী।

প্ৰবীণ সাহিত্যিক 'শ্ৰী বা'ৰ কবি

শ্ৰীশৈলধৰ বাক্যধাৰা ডাঙৰায়াইলৈ

অভিনন্দন

পৰম শ্ৰদ্ধাভাজনেসু,

অসমীয়া সাহিত্যৰ নুবলৈ সুধাবশী, অমৃতবৰ্ষী শুবৰ যিটো কাব্য
নিজৰাৰ সৌত বোবাই আনিঙ্গ, যিখিন নাট্য সম্ভাৰবে আপুনি
অসমীয়া নাট্যৰ আৰু নাট্য সাহিত্যৰ ভঁৰাল চহবী কৰিলে, সেই
অমূল্য কাব্যধাৰা আৰু নাট্য সম্ভব বৰঙনিৰ কথা শুৰ্ণি আজি
অসম সাহিত্য সমিতি আপোনাক সাদৰ অভিনন্দন জনাইছে।

কাব্য সৃষ্টিৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় শাস্ত্ৰ কোমল পৰিবেশৰ বিপৰীতে
কঠোৰ চৰকাৰী কামৰ হেঁচাই লিণাময় কৰা দৈনিক জীৱন জুটীৰ
বুকুৰ মাজতই আছিল - 'নিজৰাৰ উৎস। ভাব আৰু ভাষাত
চহকী আপোনাৰ নিজৰাই ধৰি ৰাখিছে "কোমল অল্পভূতি আৰু
কল্পনাৰ সৌষ্ঠৱ, ভাসাৰ সৌন্দৰ্য আৰু সুকুমাৰ গতি।'

প্ৰেম আৰু সৌন্দৰ্যৰ গাফী অদৃশ্য 'হৃদয় দেৱতা'ক বিশ্ব
জগতৰ সকলো বৰ প্ৰত্যেক বস্তুৰ মাজত বিচাৰি - কৰা, আপোনাৰ
অবিৰত মানসিক যাত্ৰাৰ খণ্ড খণ্ড চিত্ৰ আৰু আকৃষ্ণ শব্দ সঞ্জীৱিত
হৈ আছে 'নিজৰা'ৰ বুকুত।

জাতীয়তাবাদী লেখক আপুনি। বিদেশী চৰকাৰৰ অধীনত
চাকৰি কৰিও, দেশৰ লগত প্ৰায় অতীত ঐতিহ্যই আপোনাৰ মনত

ভোলা অলোড়নৰ প্ৰতিধ্বনি ধৰি বাখিলে কাব্য আৰু নাট্য সম্ভাৰৰ বুকুৰ মাজত।

হে নীৰব সাধক, 'নিজৰা', 'বিদ্যাবতী' আৰু 'স্বৰ্গদেউ প্ৰতাপসিংহ'ৰ উপৰিও হাতেলিখা অবস্থাত অসমৰ মঞ্চ ভগতত অলোড়ন ভোলা,—'বপ্তি সিংহ', 'দেবযানী', 'শকুন্তলা', আৰু 'মনৰ মাহুহ' প্ৰকাশৰ পোহৰ নেদখাকৈ লুকাই আছে। তেনেকৈ লুকাই আছে আপোনাৰ কবিতা সংকলন উল্গনি, নাটক 'অভিশপ্ত' আৰু 'মাদৰী নিশাৰ সপান'। প্ৰকাশিত আৰু অপ্ৰকাশিত আঠখন নাটক আৰু দুখন কবিতা পুথিৰ উপৰিও অপ্ৰকাশিত হৈ থকা আপোনাৰ "অতীত সোবৰণী"ৰ মাজতে আপোনাৰ সাহিত্য শ্ৰুতিভা আৰু ব্যক্তিভূই কেবল সোমাই থকা নাই, অসমীয়া সাহিত্যৰ এটি মূল্যবান অধ্যায়ো সোমাই আছে নিশ্চয়।

১৯৯০ চনতে জয়পুৰৰ সম্ভ্ৰান্ত পৰিষদত জন্ম গ্ৰহণ কৰি ৭৬ বছৰ দেওনা পাৰ হোৱালৈকে নীৰবে, অকলে, আপোন মনে অসমীয়া সাহিত্যৰ বেদোলৈ আগ বঢ়াই আহিছে মন কাননৰ পথাৰ টলি জনা পুষ্পাঞ্জলি।

আপুনি আমাৰ পৰম শ্ৰদ্ধা আৰু আদৰৰ পাত্ৰ। আজি আপোনাৰ বাসস্থান ডিব্ৰু নগৰীত অসম সাহিত্য সভাৰ ৩৪ তম অধিবেশনৰ মহামেলা আৰম্ভ হোৱাৰ আগ মুহূৰ্ত্তত, ডিব্ৰুগৰীয়া 'নিজৰা' কবি আপোনাক সম্বৰ্দ্ধনা জনাবলৈ পাঠ আমি পৰম গৌৰৱান্বিত হৈছো।

আপোনাৰ 'হৃদয় দেবতা' মঙ্গলমায় আপোনাক সুন্দৰ স্বাস্থ্য আৰু সুদীৰ্ঘ জীৱন প্ৰদান কৰক।

ইতি—

বিনীত,

চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন

যোৰহাট।

১৪ পুহ, ১৮০৮ শক।

অসম সাহিত্য সভাৰ হৈ

শ্ৰীহৰিপ্ৰসাদ নেওগ

প্ৰধান সম্পাদক।

অভিনন্দনৰ প্ৰত্যুত্তৰ

শ্ৰীশৈলধৰ বাজবোৰা

ভ্ৰম্ৰক্ৰম

সভাপতি ডাঙৰীয়া আৰু উপস্থিত শ্ৰীশৈলধৰ

আজি মোৰ জীৱনৰ সন্ধি। পৰৱৰ্তী অসম সাহিত্য সভাই মোক কবি আৰু নাট্যকাৰ বুলি ৰাজহুৱা ভাৱে সম্বৰ্দ্ধনা জনাই যি সন্মান দিলে সেই সন্মান ভগবানৰ আশীৰ্বাদ নিৰ্মালী বুলিয়ে মই শিৰ পাতি গ্ৰহণ কৰিছোঁ আৰু তাৰ বাবে অসম সাহিত্য সভাৰ সভ্য সকলক আৰু উপস্থিত সমূহ ৰাইজক মই আশ্ৰয় ধন্যবাদ জনাইছোঁ। কিন্তু এই সন্মান পাবৰ মই যোগ্য নহওঁ বুলি নিজেই জানো কাৰণ বাস্তৱ আগত লাজহে পাইছোঁ।

মোৰ চনকাৰী চাকৰি জীৱনৰ আগছোৱা কালত সাহিত্য চৰ্চ্চাত যেনেকৈ মনপুতি লাগিছিলোঁ, পিছৰছোৱা কালতো তেনেকৈ তাত লাগি থাকিব পৰা হ'ল সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত কিবা অলপ কৰিব পাৰিলোঁহেঁতেন বুলিয়ে মোৰ বিশ্বাস। কিন্তু জীৱনৰ ঘটনা চক্ৰই মোক বাধা দিলে।

ইংৰাজী ১৯১৭ চনত মই এই ডিব্ৰুগড় হাইস্কুলৰ শিক্ষকৰ কামত সোমাই সাহিত্য চৰ্চ্চাত মনপুতি লাগিছিলোঁ। তেতিয়াৰ পৰা ১৯১৮ চনৰ ভিতৰত দুখন নাটক লিখি, ডিব্ৰুগড় বঙ্গমঞ্চত অভিনয় কৰিবলৈ দি 'বিদ্যাবতী' নামেৰে নাটকখন ১৯১৮ চনত ছপাই উলিয়ালোঁ। 'বঞ্চিত সি হ' নামেৰে নাটকখন লিখিছিলোঁ চেম্পলিয়েৰৰ 'ডেথেলো' নামেৰে নাটকখনৰ দৰে লৈ। সেইখনো তেতিয়া ছপাই

উলিয়াবলৈ প্ৰস্তুত কৰি থৈছিলো। তত্পৰি স্কুল কলেজৰ পঢ়া কালৰ পৰা সেই সময়লৈকে যিবিলাক খণ্ড-কবিতা লিখিছিলো তাৰ ভিতৰত ২৫ টা শব্দপাঠ্য কবিতা আৰম্ভ কৰি 'উদগনি' নাম দি এখন কবিতা গ্ৰন্থ ছপাই উলিয়াবলৈ প্ৰস্তুত কৰি থৈছিলো। কিন্তু এই কেঁতখন কিতাপ মই ছপাই উলিয়াব নোৱাৰিলো, কাৰণ ১৯১৯ চনত মোৰ ভাণ্ডাৰ চৰাই মোক আন একোটা টানি নিলে। সেই বছৰত চৰাউপুটি কামত সোমাই বিছুমান বছৰৰ পাছত ই, এ, চি, কামত প্ৰায়চন পাই ১৯৩৭ চনত মই চৰকাৰী কামৰ পৰা অবসৰ লালো। এই কাশাছাই আছিল মোৰ জীৱনৰ উৎকৃষ্ট কাল। ইয়াত এই কাশাছাই আছিল স্বাধীনতা আন্দোলনৰ যুগ। এই সময়ত চৰাউপুটি কামত সোমাই মই কোনোকালে মূৰ পতি সাহিত্য-চৰ্চ্চাত লাগিব পৰা নাছিলো। কাৰণ দায়িত্বপূৰ্ণ চৰকাৰী কামৰ ছোৱাল উপৰিও সেই আন্দোলনৰ কালত আকান্না বাধা নিবনিৰ লক্ষ্যৰ দৰাং গাত পৰিছিলো।

শিবসাগৰলৈ মই নিৰাশ বদলি হৈ গৈছিলো। এই কাল ছোৱাল ভিতৰত শিবসাগৰ মোৰ সমন্বিত বহু সকলৰ পৰা আকৰ্ষিত হোৱাৰ পিছৰ তৰপৰ নাট্যাঙ্গাদী ডেকা সকলৰ পৰা উৎসাহ পাই মাৰু মাৰু থপিয়াই ভুলিয়াই বেলেগ বেলেগ সময়ত মই মূঠত ৫ খন নাটক লিখিলো। তাৰ ভিতৰত 'লাজি বৰফুকন' নামে নাটকখন শিবসাগৰৰ বহুমানত অভিনয় চাই মোৰ ভাল লাগিল। সেইখন বহুমানত অনুপস্থিত হ'ল যেন দেখি সেই নাটকখন মই পেলাই দিলো। আৰু তাৰে বিষয় বস্তুলৈ পিছৰ বছৰত 'স্বৰ্গদেউ প্ৰতাপ সিংহ' নামে নাটকখন লিখিলো। শিবসাগৰলৈ দ্বিতীয়বাৰ বদলি হৈ যোৱাৰ কালত 'মনৰ মানুহ' আৰু 'দেবযানী' নামে দুখন নাটক লিখি শিবসাগৰৰ ডেকা সকলক অভিনয় কৰিবলৈ দিছিলো, 'মনৰ মানুহ' নাটকখন লিখিছিলো। চেম্পিয়েনৰ

‘Twelfth Night’ নামৰ নাটক খনৰ ভা লৈ। এইখন নাটকৰ অভিনয় ভালেই হৈছিল। শিবসাগৰৰ ৰাইডেও ভাল পাইছিল। এই নাটকখনৰ অভিনয় কৰিবলৈ অসমৰ অন্যান্য ঠাইৰ ৰাইডেও যোক নাটকখন খুজিছিল। কিন্তু মই তেওঁলোকক নাটকখন দিব নোবাবিলো। কাৰণ মই শিবসাগৰৰ পৰা দশি গৈ আছিলৰ সময়ত সেই নাটকখন শিবসাগৰৰ কাৰ হাতত থাকিল, মই আৰু তাক বিচাৰি নাপালো। এতিয়াও সেইখন নাটক শিবসাগৰৰ বেংলাবা এজনেৰ হাতত পৰি আছে।

‘শকুন্তলা’ নামৰ নাটকখন লিখিছিল, মোৰ চমকৰী চাকৰি জীবনৰ শেষ বালত, এই শিবসাগৰত কাম কৰি থাকোঁতে। সেইখন নাটকৰ অভিনয় কৰিছিল আৰ্য্য ‘লক্ষ’ ডা. সান্দাঘিনী সজ্জৰ ছোবালী বিলাক। ছোবালীয়েই পুৰাতন ভাও এ শৈছিল। তেওঁলোকৰ অভিনয় ভালেই হৈছিল। কিন্তু সেই বালৰ সমিহাস্ক ছন্দৰ নাটকৰ আৰু আদৰ নোহোৱা হ’ল। সেই কাৰণ এইখন নাটকবো অসমৰ আন ঠাইত অভিনয় হোৱা নাই। এই তিনি খন নাটক বাদ দি বাকী থাকিল ‘স্বপ্নদেউ প্ৰতাপ সিংহ’ আৰু ‘দেবযানী’ নাটক, আৰু পূৰ্বৰ লিখা ‘বিতাপিনী’ আৰু বাকী সিংহ নাটক। সেই বালত এই ৪ খন নাটকৰ অসমৰ প্ৰায় সকলো বঙ্গমঞ্চতে সুখ্যাতিৰে অভিনয় হৈছিল। আৰু এই নাটক বেইখন হাতে লিখা অবস্থাতে অসমত বহুবাৰ গৃহি গুৰিছিল। তাৰ কাৰণ, সেই কালত নতুন অসমীয়া নাটকৰ অভাবত আনান নাট্যাদী ডেকা সকলে বঙালী নাটক বিপাকৰ অসমায়ানৈ অধ্যবাদ কৰি অভিনয় কৰিব লগাত পৰিছিল। এই বেইখন নাটক এতিয়াই চপাই উলিয়াব পৰা হ’ল সাময়িক ভাৱে হালধী ৱাইডা দিব পালে-হেতেন। কিন্তু বিতাপ চপাবলৈ সেও বাতৰি নমথো নাপালো, সুবিধাও নেপালো। এতিয়া আৰু সেইবিলাক নাটকৰ কোনো

মুখ্যই নাই। তথাপি ‘স্বৰ্গদেউ প্ৰতাপ সিংহ’ নাটকখন বুৰঞ্জীমূলক নাটক কাৰণে দেশ স্বাধীন হোৱাৰ পিছতহে সেইখন ছপাই উলিয়াব পাৰিলো।

খণ্ড কবিতা বিলাকো কবিতা পুথিৰ আকাৰে ছপাই উলিয়াব পাৰিম বুলি ভাবি লিখা নাছিলো। মাজে মাজে একোটা খণ্ড কবিতা লিখি সাময়িক আলোচনী ত্ৰখন মানত প্ৰকাশ কৰিছিলো। কিন্তু সেইটো কবিতা লিখা যুগ নাছিল। আমাৰ সাহিত্যিক সকলৰ ভিতৰত বহুতেই সেই কালত সাহিত্য চৰ্চাৰ কালে পিঠি দি স্বাভাৱীভাৱে চৰ্চাতহে বাস্তৱ হৈ আছিল। সেই কাৰণে কবিতা লিখিবলৈ উৎসাহ নাপাই মাজতে কিছুমান বছৰ মই খণ্ড কবিতা লিখাই নাছিলো।

তাৰ পিছত আছিল ‘আবাহন যুগ’। এই ‘আবাহন যুগতে’ মই পুনৰ খণ্ড কবিতা লিখিবলৈ আৰম্ভ কৰিলো। কাৰণ ‘আবাহনৰ’ সম্পাদক শ্ৰীদীননাথ শৰ্মা দেৱ কবিতা পঠাব লাগে বুলি মেলৈ প্ৰায় চিঠি দি আছিল। তেওঁৰ চিঠি পালেই একোটা খণ্ড কবিতা লিখি “আবাহনত” ছপাবলৈ পঠাইছিলো। পিছত এইবিলাক কবিতাৰ লগত আগ বয়সত লিখা কেইটামান কবিতা লগ লগাই ই.ৰাজী ১৯৩৫ চনত মই ‘নিজৰা’খন ছপাই উলিয়ালো।

ই.ৰাজী ১৯২৯ চনৰ পৰা ১৯৩৩ চনলৈকে মই বৰপেটাৰ কাম কৰি থকা কালতে স্বৰ্গদেউ প্ৰতাপ সিংহ’ নাটকখন খণ্ড খণ্ডকৈ ‘আবাহনত’ প্ৰকাশ কৰিলো আৰু সেই সময়তে ‘পাৰ্বণ প্ৰতিমা’ নামে কবিতা এটা লিখি সেইটোও ‘আবাহনত’ প্ৰকাশ কৰিলো। এই নাটক আৰু কবিতা ‘আবাহনত’ ছপা হৈ ওলোৱাৰ পিছত বৰপেটাৰ এজন পুণ্ডিচ অফিচাৰে এদিন মোক ক’লে— “আপুনি অলপ সাবধান হ’ব, আপোনাৰ লিখাবোৰৰ ওপৰত আমাৰ চি, আট, ডিৰ বেকা চকু পৰিছে”। মই ক’লো— “মোৰ ওপৰত

চি, আই, ডিৰ বেৰা চকু পৰিবৰ কি কাৰণটো হ'ল ? মোৰ নাটক আৰু কবিতাত স্বদেশ প্ৰেমৰ আভাস থাকিব পাৰে। কিন্তু অসহযোগ আন্দোলনৰ বিষয় বিষয় ই, বাজৰ বিক্ৰে মইতো ডাঙ একো লিখা নাই”। তেওঁ কলে —“পৰাধীন দেশৰ মানুহ স্বদেশ প্ৰেমিক হোৱাটোৱে আটাইতকৈ ডাঙৰ পাপ কাম বুলি আপুনি নেজানে ?” এতিয়া তলে তলে আইন অমান্য আন্দোলন চলি আছে। এই সময়ত চৰকাৰী চাকৰীয়ালৈ তৈ আপুনি স্বদেশ প্ৰেমৰ বিষয় কবিতা লিখি আপোনাৰ কোনোবা মানসী আছে যদি তেওঁৰে মূৰখনি ধ্যান কৰি কিছুমান প্ৰেমৰ কবিতাক লিখক। প্ৰেমৰ কবিতা লিখিলে আমাৰ বিদেশী চৰকাৰে বৰা নাপায়। আমাৰ শিক্ষিত সকলে প্ৰেম পীৰিতি কৰি আৰু কানি ভাৱ মদ খাই চকুমুদি বৰি থাকিলেই তেওঁলোক ভাল পায়। তাৰে ভিতৰৰ কোনোবা এজনৰ চকু মেৰুখোৱা যেন দেখিলে তেওঁৰে ওপৰত চি, আই ডিৰ বেৰা চকু পৰে।’

এই পুশ্চিচ অধিচাৰজনে কোৱা কথা কেউষাৰে মোৰ অন্তৰত দৰৈ ছাব বহুৱাল। আমাৰ বিদেশী চৰকাৰে আমাক উচ্চ শিক্ষা দি অন্যান্য সভ্য জাতিৰ মানুহৰ লগৰ মানুহ কৰি এৰি গৈছে। তেওঁলোকে সাম দান, ভেদ দণ্ড এই চাৰিবিধ ৰাজনীতি প্ৰয়োগ কৰি আমাৰ পৰাধীন জাতিটোক যিমান দূৰ সম্ভৱ ধৰে সব পৰ্থলৈ টানি নি তাতে এৰি গ'ল। দেশ স্বাধীন হোৱাৰ পিছত স্বাধীন ভাৱে আজিলৈকে তাৰ বিষয় ফল ভোগ কৰিবলৈ পাইছে। এতিয়াও আমাৰ সমাজত দুৰনীতি, ক'লাবজাৰ, ব্যক্তিগত ক্ষুদ্ৰ স্বার্থ লৈ দলাদলি আদি চলিয়ে আছে। ইফালে প্ৰাদেশিকতা আৰু ধৰ্ম্মাধৰ্ম্ম আছেই। এতিয়া জাতিটোক এই বিলাক দোষৰ পৰা মুক্ত কৰি নিৰ্ম্মণ কৰিব পাৰিব সাহিত্যিক সকলে, কাৰণ ‘The pen is mightier than the sword’ বজাই ৰাজনীতি

প্ৰয়োগ কৰি যি কাম সমাধা কৰিব নোবাবে সাহিত্যিক সকলে একোটা কলমৰ খোচতে সেই কাম কৰিব পাৰিব বুলি মোৰ সম্পূৰ্ণ বিশ্বাস।

যি কি নহওক, সেই কালত এনেকুৱা অবস্থাত স্বাধীনভাবে কলম চলাই সাহিত্য চৰ্চ্চাত লাগা কেনেকৈ। তেতিয়া যিবোৰ কথা আপোনা আপুনি কলমৰ আগেদি ওলাই আহিবলৈ ধৰিছিল, সেইবোৰ লিখি প্ৰকাশ কৰা হলে মোকো ধৰি নি জেৰত ভৰাই থলেহেঁতেন আৰু সেই দুদিনত মোৰ ল'ৰা তিবোতা সন্সাবত উঠি বুৰি গ'লহেঁতেন। সেইকাৰণে কলমটো চম্ভালিবলৈ বাধ্য হলো।

তথাপি আমাৰ ওপৰালা চাহাব কেইজন মান বিশেষকৈ কমিচনাৰ গাৰি চাহাব মোক কামৰ পৰা খেদিবলৈকে চেলু চাই ফুৰিছিল। তাৰো এটা কাৰণ আছিল তেওঁলোক কাম-কাজত বেয়া পোবা নাছিল। ১৩৭ চনত চিলভাৰ জুৰিাল মোডেল এটাও মোক দিছিল। যি সকল অফিচাৰৰ বায় কাজত ভাল নাম আছিল, সেই সকলকহে এই মোডেল দিছিল। কিন্তু মই বিদেশী চৰকাৰৰ তলত কাম কৰি আছিলো, যদিও শিবসাগৰৰ মোৰ সমনীয়া বন্ধু সকলে আৰু নগৰৰ বাহিৰৰ বাইজে মোক কোনো কালে যুগাৰ চকুৰে চোবা নাছিল। অসহযোগ আন্দোলন চলি থকা কালতো শিবসাগৰৰ বাইজে মোক আদৰ সাদৰকৈ মাতি নি তেওঁলোকৰ ৰাজহুৱা সভাত সভাপতি পাতিছিল। শিবসাগৰৰ মুছলমান সমাজেও তেওঁলোকৰ মহৰম আদি উৎসব উপলক্ষে পতা ৰাজহুৱা সভাত মোক সভাপতি পাতিছিল। এইবিলাক ৰাজহুৱা সভাৰ অসহযোগ আন্দোলন কিম্বা ৰাজনীতিৰ লগত কোনো সম্বন্ধ নাছিল যদিও মই এনেকৈ ৰাইজৰ লগত মিলি প্ৰীতিৰে থাকি তেওঁলোকৰ ৰাজহুৱা সভাত বক্তৃতা দি ফুৰাটো আমাৰ বিদেশী চৰকাৰে ভাল নাপাইছিল। ইংৰাজী

১৯২৩ নে ২৪ চনত শিবসাগৰৰ এচ, ডি অ, গাণিং চাহাবে মোক
 এদিন ক'লে—‘তুমি এজন নতুন অফিচাৰ। এটা কথা
 তুমি ভালকৈ মনত ৰাখি। গৈসকল popular officer
 সেইসকল কেতিয়াও ভাল অফিচাৰ হব নোব'বে।’ মই ক'লো—
 ‘তোমাৰ এই কথামাৰৰ অৰ্থ মই বুজিব নোবাৰিলো। আমাক
 বোলে public servant তাত মানে আমি ৰাইজৰ চাকৰ, ৰাইজে
 যদি আমাক ভাল পায়, তেন্তে আমি বেয়া অফিচাৰ হয় কেনেকৈ?’
 চাহাবে মোৰ এই কথামাৰৰ উত্তৰ নিলিলে। কিন্তু তেওঁৰ কাণ
 দুখন বন্ধ পৰি গ'ল। শব্দৰ পৰা তেওঁ নিচিন্তাকৈ মই এই কথাবাব
 কোৱাৰ পিছত বুজিব পাৰাৰ পৰা সে সেইদিনা পৰাই গাণি
 চাহাব মোৰ বিৰোধী হ'ল। বিশেষকৈ এই কাৰণত কমিচনাৰ
 গাণি চাহাবে মোৰ চৰকাৰী চাকৰী পাবলৈ পিছত ছোৱা বালত
 মোৰ কিমান লটিগটি কাৰাল, সেইবিলাক কথা ‘অতীত সোব'ৰণী’
 নাম দি মোৰ জীৱন সোব'ৰণীত লিখিছা। সেই বালত তেওঁ মোৰ
 একে ঠাইতে শাস্তিৰে বেছিদিন থাকিবলৈ দিয়া নাছিল। অ'ৰ
 পৰা ত'লৈ, ত'ৰ পৰা ত'লৈ বদলি কৰি ধুৱাই লৈ ফুৰাইছিল।
 তথাপি ৰাজত্ব মাতিল মই কোনো কালে নোযোৱাকৈ থকা
 নাছিলো। অসমৰ যি ঠাইলৈক বদলি হৈ গৈছিলো সেই ঠাইৰে
 ৰাইজে মোক আদৰ সাদৰকৈ মাতি নি তেওঁলোকৰ এখন নহয়
 এখন ৰাজহুৱা সভাত মোক সভাপতি পাতিছিল। ধুবুৰীৰ অসমীয়া
 সমাজৰ উপৰিও বঙালী সমাজেও তেওঁলোকৰ কেইবাখনো ৰাজহুৱা
 সভাত মোক সভাপতি পাতিছিল। পিছলৈ সেইবিলাক সভাত
 গাণি চাহাবৰ লগত ফেৰ পাতিয়ে মই মুখৰ বাক নোহোৱাকৈ
 বক্তৃতা দিছিলো। তথাপি গাণিং চাহাবে, কমিচনাৰ হৈও মোক
 যে কামৰ পৰা খেদিব নোবাৰিলে, তাৰ কাৰণ, সেই সময়ত স্বৰ্গীয়
 চাৰ চৈয়দ ছাজ্জা চাহাব প্ৰধান মন্ত্ৰী আছিল। তেওঁ মোক কলেজত

পটা দিনবে পৰা ভালকৈ চিনি পাইছিল আৰু ভাল পাইছিল। এসময়ত তেওঁ আছিল কটন কলেজৰ এজন প্ৰফেচাৰ। পিছত তেওঁ হ'ল গুৱাহাটীৰ এজন এডভোকেট। মই যেতিয়া কটন কলেজৰ খেল-খেমালিৰ কেণ্টেনিন আছিলো, তেতিয়া ছাত্ৰী চাহাব আছিল গুৱাহাটী টাউন ক্লাবৰ ছোফ্ৰটেবী। সেই সময়ত তেওঁ আমাৰ নিকটে প্ৰায়ে ক্ৰিকেট আৰু ফুটবল প্ৰতিযোগিতাত নামিছিল। তেওঁ আছিল এজন sports-man। মই সকলো প্ৰকাৰ খেল খেমালাত পাৰ্ঠকত আছিলো কাৰণে তেওঁ মোক ভাল পাইছিল। সেই কাৰণে চি, আই, ডিয়ে মোৰ বিৰুদ্ধে কিবা ৰিপোর্ট কৰিছিল যদিও ছাত্ৰী চাহাবে সেইবাবৰ আওকাণ কৰিলে। গান্ধি, চাহাবৰ বাধা দিয়া স্বত্বেও পিছত ছাত্ৰী চাহাবেই মোক ই, এ, চি কামলৈ প্ৰমাচন দিলে।

এনকুৰা অবস্থাত মোৰ চাকৰি জীবনত মাজে মাজে খপিয়াই জপিয়াই কেইখনমান নাটক আৰু কিছুমান খণ্ড কবিতা লিখাৰ বাহিৰে মই সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত আৰু একো কৰিব নোৱাৰিলো।

ইংৰাজী ১৯৪৭ চনত দেশ স্বাধীন হ'ল। সেই বছৰৰ ডিচেম্বৰ মাহত ময়ো চৰকাৰী কামৰ পৰা অবসৰ ল'লো। তাৰ পোন্ধৰ দিনৰ পিচত কংগ্ৰেছ চৰকাৰে মোক পঠালে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত কাম কৰিবলৈ তাত ছবছৰ টেকাবৰ হৈ আছিলো। তেতিয়াও দায়িত্বপূৰ্ণ কামৰ তাৰ মোৰ গুৰুত পৰিছিল। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ Account Branchটো ময়ে স্থাপন কৰিলো আৰু Gauhati University Account Code খন লিখি Executive Council ত pass কৰাই অফিচৰ কামত গট লগাই ল'লো।

বিশ্বৰ যালয়ৰ কাম কৰি থকা কালতে 'স্বৰ্গদেউ প্ৰতাপসিংহ' নামৰ নাটকখন মই ছপাই উলিয়ালো। তেতিয়াও মাজে মাজে একোটা খণ্ড-কবিতা লিখি সাময়িক আলোচনী ছখন মানত প্ৰকাশ

কবিছিলো আৰু All India Radio ৰ কবি সন্মিলনত যোগ দি তাতে নিজে লিখা কবিতা প্ৰতি কৰিছিলো। গুৱাহাটীৰ বাইজৈও মোক কেইখনমান বাক্তৰ বা সভাত সভাপতিৰ আসনত বহুৱাইছিল।

‘নিজৰা’ ছপা হৈ ওলোৱাৰ পিছতো মই আৰু ভালেমান খণ্ড কবিতা লিখিলো। তাৰে কিছুমান আলোচনী বিলাকৰ পাততে পৰি থাকিল, কিছুমান মোৰ হাতত থাকিল আৰু কিছুমান হেৰাল। ইটোৰ লগত সিটোৰ সম্বন্ধ নথকা এই কবিতা বিশাক একেলগ কৰি আৰু এখন কবিতা পুথি ছপাই উলিয়াব মোৰ মন নগ’ল। ‘উদগনি’ নামা মোৰ হাততে পৰি থাকিল। ‘নিজৰা’ৰ কবিতাৰ লগত ‘উদগনি’ৰ কবিতা খাপ নখায় কাণে এই বিশাক কবিতা আতৰাই থলো। কিন্তু জীৱনৰ আগবঢ়াত লিখা এই কবিতাবোৰ পেলাই দিবৰ মোৰ মন নগ’ল। সেইখন এতিয়াও লিভপাঠ্য কবিতা পুথি এখন হ’ব বুলি ভাবি কেই বছৰ মানৰ আগতে গুৱাহাটীৰ শ্ৰীৰাম গোবিন্দ বৰুৱাক দি আহিছিলো, তেওঁৰ সাহিত্য প্ৰকাশৰ যোগে ছপাই উলিয়াবলৈ। ‘উদগনি’ৰ পাতনি লিখি দিছিল স্বৰ্গীয় ডিম্বেশ্বৰ নেওগে আৰু আমাৰ কানৈ কলেজৰ অধ্যক্ষ ড. যোগীৰাজ বসুৱে। কিন্তু বৰুৱাই সেইখন নছপালে। তাৰে পৰাই বুজিলো সেইবিলাক কবিতাৰ এতিয়া আৰু কোনো মূল্যই নাই।

বিধবিদ্যালয়ৰ কামৰ পৰা অবসৰ লৈ অহাৰ পিছতো মই আৰু তখন নাটক লিখিছিলো। তাৰে এখন লিখিছিলো সুৰাপান নিৰাৱৰণ উদ্দেশ্যৰ। সুৰাপান নিৰাৱৰণ উদ্দেশ্যৰে নাটক এখন লিখি দিব লাগে বুলি অসম চৰকাৰৰ পৰা এখন চিঠি পাই মই ‘অভিষেক’ নামে নাটক এখন লিখি দিছিলো। সেই নাটকখনৰ বাবে অসম চৰকাৰে মোক নগদ ৫০০ টকা পুৰস্কাৰ দিলে,

আৰু নাটকখন চৰকাৰী খনকত ছপাই উলিয়াব আৰু তাৰ চিত্ৰমা
বৰিব বুলিও মোলৈ লিখিলে। কিন্তু এতিয়ালৈকে একো কৰা
নাই। সেইখন খিনতকো কোনোবা এটা অফিচতে এতিয়াও পৰি
আছে।

একেবাৰে শেহন নাটক 'মাধবী নিশাৰ সপোন'। এই খন
নাটক দি আছিলিলে খিনতক মুকলি সজঘক অভিনয় কৰিবলৈ।
কিন্তু তেওঁলোকে অভিনয় নবৰিলে। তাৰে পৰা বুজিলো যে
নাটক খন ভাল নহ'ল নাইবা আধুনিক বঙ্গমঞ্চত সেইখন
থাপ নাথায়।

এনেকৈ মাজে মাজে খপিয়াই জপিয়াই যি অলপ লিখিছিলো
তাৰো সৰহ ভাগ অথৰো গ'ল। 'লাজি বৰফুকন' নাটকখন বাদ
দিও মই আৰু ৮ খন নাটক লিখিছিলো। তাৰ ভিতৰত দুখন
হে ছপাই উলিয়াব পাৰিলো আৰু 'নিজৰা' খনো ছপাই উলিয়ালো।

দেবতাৰ চৰণত ভক্তিভাবে ছুৱাৰি এডাল দিলেও দেবতা
সন্তুষ্ট হোৱাৰ নিচিনাকৈ অসম সাহিত্য সভাই মোৰ পৰা সিমানকে
পাই সন্তুষ্ট হৈ আজি মোক ৰাজহুৱা ভাবে সম্বৰ্দ্ধনা জনাই
আশীৰ্বাদ দিছে। ইয়াৰ বিনিময়ত মোৰ নিমিত্তে লাখ টকাৰ ধন
সম্পত্তিও অতি তুচ্ছ।

এতিয়া অসম সাহিত্য সভাৰ সভ্য সকলক আৰু উপস্থিত সমূহ
ৰাইজক মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনাই, তেখেত সকলৰ ওচৰত
আজিয়ে শেষ বিদায় ল'লো। ইয়াৰ পিছত অহা বছৰ অসম
সাহিত্য সভাৰ বহুৰেকীয়া অধিবেশনত তেখেতসকলক পুনৰ দেখা
দিবলৈ যাব পাবিম বা পাম বুলি আশা কৰিব নোৱাৰো।

প্ৰধান সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

[১৯৬৬ ৬৭]

শ্ৰীহৰিপ্ৰসাদ নেগ

ভাৰতৰ উত্তৰ-পূব সীমান্তস্থিত অসমৰ পূবৰ্ণা এইখন মুখ
স্বৰূপ। এই চহৰ ডিব্ৰুগড় নগৰীত অসম সাহিত্য সভাৰ চতুৰ্থ শতম
সন্মিলন অনুষ্ঠিত হৈছে। এই মহান জাতীয় যজ্ঞ সম্পাদকৰাও
অভাৰ্ণনা সমিতিৰ দ্বাৰা সদৌ ডিব্ৰুগড় পৰীয়া বাটজলৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ
জনাইচোঁ।

এই বছৰতে যোবা মাৰ্চ মাহত মাত্ৰ একেখন শিল্পৰ উত্তৰ লক্ষ্যপূৰ
চহৰত জিলাৰ ত্ৰয়স্ত্ৰিংশ সন্মিলন বহিছিল। গতকাল কামৰ লেখাৰ
আমি শান্ত সভাৰ এখন আঠমহায়া প্ৰতিবেদনহে দাঙি ধৰিবলৈ
ওলাইছোঁ। যোবা সন্মিলনৰ বৰি নৌ মাৰ যাওঁতেই পুনৰ বাৰ্ষিক
সন্মিলনৰ কাৰণে তৎপৰ হব লগা অবস্থাত স্বাভাবিকতে বহুত কৰিব
লগা কামো পিছ পৰি গৈছে। তথাপি আমি আমাৰ কাৰ্য্যকালত
ঐকান্তিক নিষ্ঠাৰে চিৰ চেনেহী ভাষা জননীৰ নামত যিখিনি কৰিছোঁ
তাকে নিবেদন কৰিম। ইয়াত বঢ়া টুটা হলে ক্ষমা কৰে
যেন।

১৯৬৬ চনৰ এই বছৰটো বাস্তবিকতে শোকৰ বছৰ। এই
বছৰটোত অগাপিছাকৈ আমাৰ ভাষা সাহিত্য সংস্কৃতি জগত্তৰ ধৰণী-
স্বৰূপ কেবাগৰাকী কৃতী সন্তানক আমি হেৰুৱাইছোঁ। এখেত
সকলৰ ভিতৰত জয়ে জয়ে স্মৰণ কৰিছোঁ যোবা ১২ নবেম্বৰ
তাৰিখে ধলপুৰাত এই ডিব্ৰুগড় চহৰতে শেষ নিশ্বাস ত্যাগ কৰা

অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ আজীবন সেৱক কবি সাহিত্যিক আৰু সমালোচক শ্ৰীডিহেম্বৰ নেওগ ডাঙৰীয়াক। সাহিত্য সভাৰ এই গৰাকী প্ৰাক্তন সভাপতিয়ে অসম সাহিত্য সভাৰ এবাৰত প্ৰতিকা সম্পাদকৰ আৰু প্ৰধান সম্পাদক স্বৰূপেও সেৱা বৰিছিল। অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি হৈ তেখেতে ফলুঠানটিক জীবন্ত আৰু গতিশীল কৰিবৰ বাবে দৃঢ়তাৰে নেতৃত্ব দিছিল। নেওগ ডাঙৰীয়াৰ বিয়োগ আমাৰ কাৰণে এক পুৰাণ নোবাৰা ক্ষতি।

আমি স্মৰণ কৰিছো এই ডিবুৰু পাৰত শ্ৰেয়নিবাস ত্যাগকৰা আৰু এগৰাকী আজন্ম সাহিত্য সাধক ডাঃ মহানন্দ বৰুৱা সাহিত্য ভূষণ ডাঙৰীয়া, প্ৰধান দেশকৰ্মী সাহিত্যিক গোবীন্দৰত্ন তালুকদাৰ, "সু-সাহিত্যিক শিক্ষাবিদ কুমুদেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰ ভাৰতৰ স্বাধীনতা যুদ্ধৰ নিৰ্ভীক যুগ্মাধিপতি শৰ্মা, মোলানা মহম্মদ তৈয়বুল্লা, কামেন্দ্ৰ দাস, বিপ্লৱী বীৰ শৰ্মা বৰুৱা, সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ সাধক মনিৰাম দত্ত মুক্তিযোদ্ধা, শোক সাহিত্য সেৱী যোগেশচন্দ্ৰ তামূলী, সাহিত্য সভাৰ আজীবন সভ্য শিক্ষাবিদ জীবনচন্দ্ৰ তামূলী, আন এগৰাকী আজীবন সভ্য প্ৰখ্যাত আইনজীবী গোলোকচন্দ্ৰ বৰুৱা, বিশিষ্ট নাগৰিক ডাঃ প্ৰমোদাভিৰাম দাস নীলকান্ত হাজৰীকা, হৰেশচন্দ্ৰ ৰাজখোৱা চন্দ্ৰনাথ বৰঠাকুৰ, শিক্ষাবিদ ৰিয়াজুল হুছেইন, কালীন্দ্ৰ নাথ দত্ত, স্কীৰেন্দ্ৰ শৰ্মা, স্নাকামল গগৈ, ভূধৰ বৰঠাকুৰ, ধৰ্মনাথ শাস্ত্ৰী, শিল্পী জগদীশ শৰ্মা দিহি, সত্ৰাধিকাৰ শোভন চন্দ্ৰ গোস্বামী আৰু শ্ৰীশ্ৰীকমলাবাবী সত্ৰাধিকাৰ গোস্বামী, চন্দ্ৰহাস গোস্বামী আদি বহুজন দেশৰ কৃতী সন্তানক।

এই সুযোগতে আমি ভাৰতৰ বিশিষ্ট পণ্ডিত ডঃ কালিদাস নাগ আৰু বিশিষ্টা মহিলা ৰামেশ্বৰী নেহৰুকো স্মৰণ কৰিছো।

এই সকলোৰে প্ৰতি আমি শ্ৰদ্ধান্তৰ্পণ কৰিছো আৰু তেখেতসকলৰ বিদেহ আত্মাৰ চিৰশান্তিৰ উদ্দেশ্যে ভগৱানৰ ওহৰত প্ৰাৰ্থনা জনাইছো।

এইবছৰ কাৰ্য্যনিৰ্বাহক সমিতিৰ অধিবেশন চাৰিবাৰ বহে। প্ৰথম অধিবেশন যোৰহাটত ১৫।৬৬ ত, দ্বিতীয় খন তেজপুৰ ২৭.৬৬ ত, তৃতীয় নগাবাঁত ১২।১১।৬৬ ত আৰু চতুৰ্থ ডিব্ৰুগড়ত ২৯।১২।৬৬ তাৰিখে। যোৰহাটত বহা প্ৰথম অধিবেশনতে সভাৰ বিভিন্ন কাৰ্য্য-সূচী আৰু চলিত বছৰৰ বাবে ১০২৫৪৭০ টকাৰ আয় ব্যয়ক গ্ৰহণ কৰা হয়।

সেবা সম্মিলনত গৃহীত আঠোটা প্ৰস্তাব যথাস্থানলৈ প্ৰেৰণ কৰা হয়। ৰাজ্যিক ভাষা সংক্ৰান্ত প্ৰস্তাৱৰ পটভূমিত চলিত বছৰত ৰাজ্যিক ভাষা প্ৰায়াগ সম্পৰ্কত পৰ্য্যবেক্ষণ কৰা হয়। ইতিমধ্যে চৰকাৰে যোৰা ১৫ এপ্ৰিলৰ পৰা জিলা পৰ্যায়ত প্ৰয়োগ আৰু ১ জুলাই তাৰিখৰ পৰা আদালতত প্ৰয়োগৰ জ্ঞানলী দিছে। কিন্তু প্ৰয়োগ ক্ষেত্ৰত আশানুকূপ ক্ষিপ্ৰতা পৰিলক্ষিত হোৱা নাই। এই বিষয়ে নথান চৰকাৰৰ দৃষ্টিগোচৰ কৰা হৈছে। কাৰ্য্যনিৰ্বাহক সমিতিয়ে প্ৰধান সম্পাদক, জীলোলা গগৈ আৰু জীযোগেশ দাসেৰে গঠিত এটি উপসমিতিক পৰ্য্যবেক্ষণ কৰিবলৈ ভাৰ দিয়ে। তদুপৰি অসম সাহিত্য সভাৰ শাখা সভা আৰু আজীবন সভ্য সকলৰ পৰাও মতামত সংগ্ৰহ কৰা হৈছে। পৰ্য্যবেক্ষণৰ পিছত দেখা গৈছে ৰাজ্যিক ভাষা প্ৰায়াগৰ ক্ষেত্ৰত লিখন যন্ত্ৰৰ অভাব, পৰিভাষাৰ অস্পষ্টতা আৰু অসম্পূৰ্ণতা আৰু উপযুক্ত প্ৰশিক্ষণৰ অভাব, কোনো ক্ষেত্ৰত বিষয়া সকলৰ আন্তৰিকতাৰ অভাবৰ কথাও পৰিলক্ষিত হৈছে। এই সকলোখিনি বিষয় ৰাজ্য চৰকাৰৰ দৃষ্টিগোচৰ কৰা হৈছে। সাহিত্য সভাৰ ফালৰ পৰা পৰিভাষা সমূহৰ ওপৰত পৰামৰ্শ দিবৰ কাৰণে এটি উপসমিতি গঠন কৰি এই কাৰ্য্যত আগবঢ়া হৈছে।

কাৰ্য্যনিৰ্বাহক সমিতিয়ে চৰকাৰী কাৰ্যালয়ৰ উপৰিও বে-চৰকাৰী শিল্প-উদ্যোগ অনুষ্ঠানত অসমীয়া প্ৰয়োগ নোহোৱাত গভীৰ উদ্বেগ প্ৰকাশ কৰে। বিষয়টো চৰকাৰৰ দৃষ্টি গোচৰ কৰা হৈছে।

প্ৰাকবিশ্ববিদ্যালয় শ্ৰেণীত অসমীয়া মাধ্যম দিয়া সম্পৰ্কেও বিষয়টো অসমৰ ছয়োখন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষক বিশেষ ভাবে অনুৰোধ কৰা হৈছে।

জাতীয় গ্ৰন্থাগাৰ

অসম সাহিত্য সভাৰ উদ্যোগত জাতীয় গ্ৰন্থাগাৰ স্থাপন আৰু এখন গ্ৰন্থপঞ্জী তৈয়াৰ কৰাৰ আঁচনি হাতত লোৱা আৰু লেখক-প্ৰকাশক সকলক এই পুথি-ভঁৰালটিলৈ প্ৰবাসিত পুথি দিবৰ বাবে বিধান কৰিবলৈ কৰা প্ৰস্তাব যথাস্থানলৈ পাঠাবাৰ উপৰিও এই আঁচনিত সঁহাৰি দিবলৈ লেখক আৰু প্ৰকাশক সকলক বিশেষ ভাবে অনুৰোধ জনাবা হয়। বিস্তৃত ছুখৰ বিষয় "এই ক্ষেত্ৰত লেখক আৰু প্ৰকাশক সকলৰ পৰা উৎসাহজনক সঁহাৰি পোৱা নাই।

প্ৰচাৰ বিভাগ

অসমৰ পৰ্বত, ভৈয়াম, চাহ বাগিছা, আৰু ভিতৰুৱা অঞ্চল আদিত সম্প্ৰীতি সংস্থাপনৰ মানসে অসম সাহিত্য সভাৰ যোৱা অধিবেশনৰ ৫নং সিদ্ধান্ত অনুসৰি এটি প্ৰচাৰ বিভাগ আৰম্ভ কৰা হৈছে। প্ৰচাৰ সচিবৰ দায়িত্ব নিকাৰ কৰিছে সহকাৰী সম্পাদক শ্ৰীনগেন শইকীয়াই।

ছাপাশাল

অসম সাহিত্য সভাৰ এটি নিজা ছাপাশালৰ অভাব অনুভৱ কৰি ছাপাশাল স্থাপনৰ সম্পৰ্কত চৰকাৰী বিভাগীয় কৰ্তৃপক্ষৰ লগত যোগাযোগ কৰা হৈছে। কাৰ্য্য-নিৰ্বাহক সমিতিয়ে এই কাৰ্য্যৰ বাবে শ্ৰীমতা বৰঠাকুৰক আত্মায়ক স্বৰূপে লৈ এখন উপ সমিতি পাতি দিয়ে। সত্তৰহতে ৫০,০০০ হাজাৰ টকা সংগ্ৰহ কৰিবৰ বাবে সিদ্ধান্ত কৰা হৈছে।

সভাৰ বাৰ্ষিক অনুদান দহ হাজাৰৰ পৰা ৩০ ত্ৰিশ হাজাৰলৈ উন্নীত কৰিবৰ বাবে লোৱা প্ৰস্তাবৰ সম্পৰ্কে বিভাগীয় যোগাযোগ কৰাৰ উপৰিও মুখ্যমন্ত্ৰীক বিশেষভাবে বিষয়টি নিবেদন কৰা হৈছে। বৰ্তমান বিষয়টি বিশেষ ভাবে বিবেচনাধীন হৈ আছে বুলি জনাইছে।

উত্তৰ-পূব-সীমান্ত ৰেল বিভাগৰ দ্বাৰা পৰিচালিত উচ্চ ইংৰাজী স্কুলত অসমীয়া ভাষাক শিক্ষাৰ মাধ্যম ৰূপে স্বীকৃতি নিদিয়াত এই বিষয়ে প্ৰশ্ন কৰা প্ৰস্তাব বৰ্তমানলৈ পৰ্যোক্তা হয়। বিষয়টি ভাৰত চৰকাৰৰ শিক্ষামন্ত্ৰী দপ্তৰে বিবেচনাধীন বুলি জনাইছে।

শিক্ষা বিভাগত অসমীয়া ভাষা

অসম সাহিত্য সভাই কেইবা বছৰো ধৰি দাবী জনাই অহা কেইবাটাও একত্বপূৰ্ণ বিষয় পুনৰ উপাৰ্জনৰ কাৰণ কাৰ্য্যনিৰ্বাহক সমিতিৰ সিদ্ধান্ত অনুসৰি সভাপতি শ্ৰীবিনন্দ চক্ৰ বৰুৱা, প্ৰধান সম্পাদক আৰু শ্ৰীযত্ন শ্ৰী নাথ গোস্বামীৰ গঠিত সঁজ্ঞাতি দলে যোৱা ৬/৯/৬৬ তাৰিখে তেতিয়াৰ শিক্ষামন্ত্ৰী শ্ৰীদেবকান্ত বৰুৱাক ৰিলঙত লগ ধৰি প্ৰধানত তলত দিয়া বিষয় সমূহ উত্থাপন কৰে :—

(ক) অসমীয়া মাতৃভাষা মাধ্যমৰ পৰ্য্যায়ত শিক্ষা প্ৰাপ্ত পৰীক্ষাৰ প্ৰশ্ন অসমীয়াত কটা আৰু প্ৰাক ৰিগবিদ্যালয় মহলাত অসমীয়া প্ৰয়োগ।

(খ) উচ্চমাধ্যমিক বিদ্যালয়ত অসমীয়া ভাষা বিষয় বাধ্যতামূলক ভাবে থকা স্বত্বেও সেই বিনয়ৰ শিক্ষকক উচ্চমাধ্যমিক শিক্ষকৰ পৰ্য্যায় দান।

(গ) কাছাৰৰ অসমীয়া স্কুলৰ উন্নয়ন আৰু এটি প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ স্থাপন।

(ঘ) ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ অনা-অসমীয়া ভাষাৰ মাধ্যমৰ স্কুলতো অসমীয়া ভাষা বাধ্যতামূলক ভাৱে শিকোৱাৰ ব্যৱস্থা।

(৬) সাহিত্য সভাৰ প্ৰস্তাবিত ভাষা শিক্ষা শ্ৰেণীক চৰকাৰী স্বীকৃতি দান।

উচ্চ মাধ্যমিক শিক্ষা সংসদ

উচ্চমাধ্যমিক শিক্ষা স.সদৰ সচিবৰ লগত সাক্ষাৎ কৰি সংশ্লিষ্ট বিষয়ত আলোচনা কৰা হয়। সচিবৰ পৰা জনা গৈছে যে শিক্ষা স.সদৰ পাঠ্য পুথি নিৰ্বাচন আৰু পাঠ্যক্ৰম প্ৰস্তুতি আদিত অসম সাহিত্য সভাৰ পৰা মতামত লোৱা হ'ব।

বিশ্ববিদ্যালয়ৰ গবেষণাৰ মাধ্যম অসমীয়া আৰু প্ৰাক-বিশ্ব-বিদ্যালয়ৰ শিক্ষাৰ মাধ্যম অসমীয়া কৰা সম্পৰ্কত কৰ্ত্তৃপক্ষ সমূহৰ পৰা একো জানিবলৈ পোৱা নাই।

ভাষা শিক্ষা শ্ৰেণী

অনা-অসমীয়া ভাষী লোকসকলে যাতে কাম-কাজ কৰোঁতে শুদ্ধ অসমীয়া ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে আৰু সংশ্ৰবত অহা অসমীয়া লোকসকলৰ লগত ভাবৰ আদান প্ৰদান কৰিব পাৰে আৰু অসমীয়া সকলেও যাতে অসমৰ পাৰ্ৱৰ্ত্য জিলা সমূহৰ ভাষা শিক্ষাৰ যোগে পাৰস্পৰিক ভাবৰ আদান প্ৰদানৰ সুযোগ লাভ কৰিব পাৰে এই উদ্দেশ্যে এটি ভাষা শিক্ষা শ্ৰেণী গুৱাহাটী, ডিব্ৰু, শ্বিলং, ধুবুৰী, আৰু শদিয়া আদিত আৰম্ভ কৰা উদ্যোগ উপলক্ষে মুখ্যমন্ত্ৰী চলিহা ডাঙৰীয়াক লগ ধৰি দহ হাজাৰ টকাৰ আঁচনি দিয়া হয়। ইতি-মধ্যে অসমীয়া ভাষাৰ ছহীয়া পাঠ্যক্ৰম বৃগুত কৰা হৈছে, খাহী, গাৰো আৰু মিকিৰ ভাষাৰ পাঠ্যক্ৰমো হাতত লোৱা হৈছে। আমাৰ সঁজাতি দলে যোৱা ৬৩।৬৬ ডাৰিখে শ্বিলঙত মুখ্যমন্ত্ৰীক লগ ধৰি ভাষা শিক্ষা শ্ৰেণীলৈ অনুদান আৰু চৰকাৰী বিষয়া সকলে এই পাঠ্যক্ৰমত

উত্তীৰ্ণ হলে বিভাগীয় পরীক্ষাৰ পৰা বেছাই পোৱা সম্পাদক পুনৰ অফুৰাৰ জনায়। মুখ্যমন্ত্রীয়ে এই বিষয়ে আশ্বাস দিয়ে। ইতিমধ্যে যোৱা ৫।১১।৬৬ তাৰিখ প্ৰধান সম্পাদক মুখ্যমন্ত্ৰীৰ দ্বাৰা আদেশ দিয়া কৰে। মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে প্ৰধান সম্পাদকক জনায় যে ভাষা শিক্ষা শ্ৰেণীৰ বাবে দহ হাজাৰ টকাৰ অনুদান বিবেচনাধীন হৈ আছে আৰু ভাষা শিক্ষা পৰীক্ষাৰ চৰকাৰী স্বীকৃতি সম্পৰ্কে বিশেষ ভাবে বিবেচনাধীন হৈ আছে।

ভাষা শিক্ষা শ্ৰেণী বৰ্ত্তমান মাটিয়া আৰু ১৫০ নিয়মিত ভাবে আহুত হৈছে। মিকিৰ পাণবৰ ড্ৰা. মা. প. শ্ৰেণীৰ গুৰি ধৰিছে অসমীয়া সাহিত্যৰ মহাকাব্য হোৱা বা। উৰ্দ্ধা হোৱা মিকিৰ ডেকা শ্ৰী বং ১০। ১১।১২।১৩। সৃষ্টি শ্ৰেণী টা পুনৰ আৰম্ভ কৰি বাৰ প্ৰস্তুতি আহুত হৈছে। যদিয়াৰ এই বিষয়ে প্ৰাথমিক কাৰ্য্য আৰম্ভ হৈছে।

ভাষাজ্ঞান পরীক্ষা

এইবছৰ ভাষাজ্ঞান পৰীক্ষা যোৱা ৫ আৰু ৬ নং ১২ নং তাৰিখ হয়। মুঠ ৭ জন পৰীক্ষাৰ্থীৰ লিখিত কবিতা নাম দিয়া কেইজন উত্তীৰ্ণ হয়।

- (১) হৰেন্দ্ৰ শাল বাস চৌধুৰী—ধুবুৰী।
- (২) আহমদ আশি খান—মৰাগহাট।
- (৩) শ্ৰীমতী মুখু—ভৈৰৱপুৰ।

চৌধুৰী বঁটা

যোৱা বছৰ আৰু চলিত বছৰত (১৯৬৫ আৰু ১৯৬৬) উচ্চ-মাধ্যমিক পৰীক্ষাত অসমীয়া বিষয়ত শ্ৰেষ্ঠ স্থান লাভ কৰা ছাত্ৰ শ্ৰীহৰিপুৰণিমে (আলং) '৬৬ আৰু মুকুতা ছাল পাছিয়াট '৬৭, এই দুজন ছাত্ৰক হৰিহৰ চৌধুৰী বঁটা প্ৰদান কৰা হৈছে।

সাহিত্যিক সম্বন্ধনা

বার্ষিক সাহিত্যিক সমিতির ১৯৬১ তালিকার অধিবর্ষনৰ সিদ্ধান্ত অনুসৰি এড বহুত এসময় তৃণতাকী প্ৰবীণ সাহিত্যিকক সম্বন্ধনা জনাবা হয়। ১৯৬৬ তালিকা এটি গাভীৰ্গাপূৰ্ণ পৰিবৰ্ণত তেজ-পদন্ত প্ৰবীণ সাহিত্যিক আন দেশবাসী শ্ৰীমন্তদেব শৰ্ম্মা ডাঙৰীষাক সম্বন্ধনা জনাবা হয়। তেজপুৰ সাহিত্য সভাই অভ্যৰ্ণনাৰ আয়োজন কৰে। আন গবাকী নিছৰাৰ কলি নাট্যকাৰ শ্ৰীশৈলধৰ বাঙাখাৰা ডাঙৰীষাকো পিতৃগড় সমিখন মণপত ১৯৬৬ তালিকা সম্বন্ধনা জনাবা হয়। ডিব্ৰুগড় সাহিত্য সভাই অভ্যৰ্ণনা আদিৰ যথাযোগ্য ব্যবস্থা কৰে।

ছায়াখন লক্ষ্যনা সভাপতিত্ব কৰে অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি শ্ৰীকিন্দচন্দ্ৰ বৰুৱাই। প্ৰধান সম্পাদক সভাব হৈ অচিন্দন দেৱা আৰু সভাব প্ৰকাশন উপহাৰ দিয়া। বার্ষিক-নিৰ্বাহক সমিতিৰ লক্ষ্যনা লক্ষ্যনা ছায়াখন সভাতে যোগদান দিয়াৰ উপৰিও বিভিন্ন আশা সমাব প্ৰতিনিধি সকলক সহযোগ কৰি সৌৰ্ণব বৃদ্ধি কৰে।

লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা শতবাৰ্ষিকী — ১৯৬৬ ত উদ্যাপন কৰিব লগীয়া বহুতৰা শতবাৰ্ষিকী আঁচনি অনুসৰি কাৰ্য্য আৰম্ভ কৰা হৈছে। শতবাৰ্ষিকী সমিতি ৩১৬ তালিকা গুৱাহাটীত বহে। সমিতিত প্ৰাচীন সভাপতি শ্ৰীঅতুল চন্দ্ৰ হাজৰিকা শ্ৰীবেণুধৰ শৰ্ম্মা, সাহিত্য সভাব সম্পাদক ড হৰিশ্চন্দ্ৰ ভট্টাচাৰ্য্য আৰু সভাব প্ৰাক্তন ধনভ্ৰামী শ্ৰীনাৰেন শৰ্ম্মা আৰু শ্ৰীহৰমন্ত কমাৰ শৰ্ম্মাই বিশেষ ভাবে সহযোগ কৰে।

শতবাৰ্ষিকী আঁচনিৰ অগ্ৰণতিৰ আভাস এইদৰে দিয়া হ'ল

১। বেজবৰুৱা ডাক টিকটৰ বাবে বিভাগীয় যোগাযোগ কৰা হৈছে। বিষয়টি বৰ্তমান বিবেচনাধীন হৈ আছে বুলি জনাইছে। এই

সম্পৰ্কিত অসমৰ লোক সভাৰ সদস্য সকলোৰে অনুৰোধ জনোৱা হৈছে।

২। শাখা সভা আৰু বিভিন্ন সংশ্লিষ্ট অনুষ্ঠানসমূহৰ জ্ঞাতাৰ্থে যোৱা ২৬ মাৰ্চত বেজবৰুৱা শতবাৰ্ষিকী উপলক্ষে গ্ৰহণ কৰা আঁচনি প্ৰচাৰ কৰা হৈছে।

৩। মুঠ এৰ লাখ পাঁচ হাজাৰ টকাৰ এখন আয়-ব্যয়ক প্ৰণয়ন কৰা হৈছে। খৰচৰ শিতানত বেজবৰুৱা ভৱনৰ বাবে সম্পূৰ্ণ খৰচ আৰু বেজবৰুৱা গ্ৰন্থালয় প্ৰকাশন ব্যয় ধৰা হৈছে। ই

আঁচনি অনুসৰি উল্লেখযোগ্য খৰচ হ'ব

প্ৰাৰ্থনাত ১২,৫০০, বেজবৰুৱা বঁটা ২৭০, বেজবৰুৱা ভৱন নিৰ্মাণত আংশিক দান ১ ০০০, প্ৰচাৰত ১,০০, সেৱাবী বক্তৃতা ১০,০০০। আয়ব্যয়ক ব্যক্তি চৰকাৰে পৰাৱণা হ'ব।

৫। প্ৰকাশনৰ ক্ষেত্ৰত (ক) বেজবৰুৱা গ্ৰন্থালয় প্ৰকাশন ক্ষেত্ৰত সাহিত্য প্ৰকাশন লগত তাতা চক্ৰি অনুসৰি সাহিত্য সমিতি মাত্ৰ সম্পাদনাৰ দায়িত্ব ল'ব। এই কাৰ্য্যৰ বাবে এটা প্ৰকল্পৰ দ্বাৰা হাজুৰিকাক লগত সম্পাদনৰ স্বত্বপেৰা। এওঁৰ সম্পাদনা সমিতি গঠন কৰা হয়।

(খ) বেজবৰুৱা আলোচনা প্ৰতি সম্পাদনাৰ দায়িত্ব দিয়া হৈছে অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ দৰে প্ৰশাসনিক।

(গ) বেজবৰুৱা নিৰ্বাচিত প্ৰবন্ধ সমল আৰু সম্পাদনাৰ দায়িত্ব দিয়া হৈছে আন্তৰ্জাতিক প্ৰকাশন।

৫। অনুবাদ আদিৰ ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন ভাষাৰ লগত যোগাযোগ কৰা হৈছে।

৬। প্ৰতিযোগিতাৰ বাবে এইদৰে বোম্বাৰ্ণাৰ হৈছে —

৫০০ টকাৰ প্ৰতিযোগিতা — ৫০০

এখন শিশু উপযোগী গল্প — ৫০০

এখন জীৱন আলোচনা — ৫০০

৭। প্ৰচাৰৰ ক্ষেত্ৰত অহা নতুন বছৰত বেজবৰুৱা কেলেণ্ডাৰ প্ৰকাশ আৰু অহা গৃহ্য দিবসত প্ৰতীক বিক্ৰীৰ ব্যৱস্থা আৰু ইয়াৰ যোগে পুঁজি সংগ্ৰহ কৰাৰ উপৰিও বাতৰি কাকতৰ যোগে আৰু স্থানীয় বাইজৰ পৰা অনুমান ৬০ হাজাৰ দান সংগ্ৰহৰ অভিযান চলাবলৈ স্থিৰ কৰা হৈছে।

৮। শিবসাগৰত স্মৃতি ফলক প্ৰতিষ্ঠাৰ নিৰ্দিষ্ট আঁচনি লোৱা হৈছে।

৯। ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ত অসমীয়া বিভাগৰ অধ্যাপকৰ আসনৰ নামকৰণ “বেজবৰুৱা আসন” বনিবলৈ কৰ্তৃপক্ষক অনুৰোধ জনোৱা হৈছে।

১০। ডিব্ৰুগড় নাৰিত্য সন্থাৰ টাৰ্গাণ্ড ইতিমধ্যে আৰম্ভ কৰা বেজবৰুৱা ভৱন নিৰ্মাণ সমিতিৰ কেন্দ্ৰীয় নিৰ্মাণ সমিতিত পৰিণত কৰি বেজবৰুৱা ভৱন প্ৰতিষ্ঠাৰ কাৰ্য্য তাত্ক্ষণিক লোৱা হৈছে। ভৱন নিৰ্মাণ সমিতিৰ ইতিমধ্যে নাটি অধিগ্ৰহণ আধাৰণীয়া প্ৰতিষ্ঠা আৰু ভৱনৰ চৌতাল বেৰা দিয়া কাৰ্য্য সম্পূৰ্ণ কৰিছে।

১১। প্ৰধান সম্পাদক লোৱা ৫১১১৬ তাৰিখে বেজবৰুৱা শতবাৰ্ষিকী আঁচনি সম্পাদক শ্ৰীমন্ত মুখামন্ত্ৰীৰ লগত আলোচনা কৰে। মুখামন্ত্ৰী, বিত্তমন্ত্ৰী আৰু শিক্ষা-সচিবৰ লগত হোৱা আলোচনাৰ পিছত মুখামন্ত্ৰী আঁচনিৰ ডাঙৰীয়াই সভাৰ কাৰ্য্যসূচীত সহায় প্ৰকাশ কৰে আৰু প্ৰধান সম্পাদকক পত্ৰাঘাগ সহানুভূতিপূৰ্ণ সমিধান দিয়ে।

চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালা শতবাৰ্ষিকী

২৬৭ত জোনাকী ধৰণ কবি চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালাৰ শতবাৰ্ষিকী উপলক্ষে প্ৰাথমিক প্ৰস্তুতি হৈছে। অধ্যাপক শ্ৰীশৰ্মা শৰ্ম্মাই আলোচনা গ্ৰন্থৰ সম্পাদনা কৰিছে।

বঙ্গনীকান্ত বৰদলৈ শতবাৰ্ষিকী —

১৯৬৭ ত হব লগা বঙ্গনীকান্ত বৰদলৈ শতবাৰ্ষিকী উদযাপনৰ আঁচনিও কাৰ্য্যনিৰ্বাহক সমিতিয়ে গ্ৰহণ কৰিছে। এই উপলক্ষে এখনি স্মৃতি-গ্ৰন্থ প্ৰকাশ পাব। সম্পাদনাৰ দায়িত্ব আছে অধ্যাপক ত্ৰীবীৰেণ বৰকটকী। 'বৰদলৈৰ খাসা খাইবোৰ সাধু' আৰু 'বাধা কল্মীগীৰ বণ' নামৰ আলোচনীত প্ৰকাশিত দুখনি উপন্যাস সংকলন আৰু সম্পাদনাৰ ভাৰ দিয়া হ'ছে অধ্যাপক শ্ৰীহেমন্তকুমাৰ শৰ্ম্মাৰ ওপৰত।

জোনাকী সূৰ্য্য কবি নাটকটোক সকলৰ শতবাৰ্ষিকী সন্ধাননীতকৈ হব আৰু আশা কৰা হৈছে সেই সূৰ্য্য প্ৰত্যেক জনক তেখেত-সকলৰ শতবাৰ্ষিকী দিবসত সাহিত্য সভাই নিয়মিতভাৱে স্মৰণ কৰিব পাৰিব।

সোণালী জয়ন্তী

অহা বছৰ সভাৰ সোণালী জয়ন্তী উপলক্ষ্যে এখনি আলোচনা গ্ৰন্থৰ বিশেষ প্ৰকাশনৰ কাৰ্য্যসূচী হাতত লোৱা হৈছে।

চন্দ্ৰকান্ত অভিধান

চন্দ্ৰকান্ত অভিধানৰ তৃতীয় সংস্কৰণৰ প্ৰণালী আৰু পৰিৱৰ্ত্তনৰ কাম আৰম্ভ হৈছে। ৩০৭৬ আৰু ৭১০৬ তা অভিধান সমিতিৰ বৈঠক বাহ। এবাৰটি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ চৌহদত সম্পাদনাৰ কাৰ্য্যালয় বহুবাৰলৈ সমষ্টি পোৱা হৈছে। ডঃ মহেশ্বৰ নেওগক মুখ্য সম্পাদক আৰু ডঃ গোলোক গোস্বামী আৰু ডঃ উপেন্দ্ৰনাথ গোস্বামীক সহকাৰী সম্পাদক হিচাপে লৈ সম্পাদনাৰ প্ৰাথমিক কাম আৰম্ভ হৈছে। এই কাৰ্য্যৰ বাবে এবাৰটি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ত্ৰয়োগেন্দ্ৰনাথ শইকীষাক নিবন্ধক হিচাবে নিযুক্তি দিয়া হৈছে। বৰ্ত্তমান দ্বিতীয় সংস্কৰণৰ সংশোধন কৰা হৈছে।

অসমীয়া ভাষাত বিশ্বকোষ

অসমীয়া ভাষাত বিশ্বকোষ প্ৰণয়নৰ বাবে সভাৰ পুনৰ্বেষিত আঁচনি পুনৰ দোহৰা হয় আৰু ইয়াৰ নকল পুনৰ বাজা চ কাৰক দিয়া হয়। এই সম্পৰ্কত গোৱা ৬৯^{১১} তাৰিখে স্বাক্ষৰিত শিক্ষামন্ত্ৰীৰ লগত সাহিত্য সভাৰ সঁজাতি দল আলাচনা কৰে। শিক্ষা-মন্ত্ৰীয়ে বিশ্বকোষৰ বাবে এবাৰো বিদ্যালয় আৰু বিজ্ঞান সমাজৰ দ্বাৰা আৰম্ভ হৈছে বুলি জনায়। পিছলৈ এই বিষয়ে অনুসন্ধান কৰি জনা হয় প্ৰকৃত বিশ্বকোষৰ কাম চৰকাৰী বা বেচৰকাৰী পৰ্যায়ত কৰা হোৱা নাই। চৰকাৰক এই বিষয়ে এটি জৰুৰী কাৰ্য্যকৰী বাবস্থাৰ এওঁ আঁচনি কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ পুনৰ দাবী জনাবা হৈছে।

অসমৰ সাংস্কৃতিক বুনো

গোৱা উত্তৰ লক্ষ্যপুৰ সঞ্চালক গৃহত বৰদী শাখাৰ প্ৰস্তাব অনুসৰি অসমৰ সাংস্কৃতিক বুনো এখনি স্বাক্ষৰিত আঁচনি উপসমিতিৰ প্ৰণয়ন কৰা আৰু কাৰ্য্যনিৰ্দ্ধাৰক সমিতিৰে সেই আঁচনি গ্ৰহণ কৰা। এই আঁচনি অনুসৰি অসমৰ প্ৰাচীন মন্দিৰ আৰু বৰ্ত্তমান মন্দিৰৰ ওপৰত তাম্ৰৰ পাত্ৰ খনন কৰাৰ প্ৰণয়ন কৰা হ'ব। এই সমিতিৰ সম্পাদক গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ড. নাগেন্দ্ৰ নাথ আচাৰ্য্য। বৰ্ত্তমান পুঁজিৰ অভাৱত এই কমিটিৰ কাৰ্য্য হাতত লগ পৰা নাই। ইতিমধ্যে উক্ত আঁচনিও সাহায্যৰ বাবে বাজা চৰকাৰক অনুৰোধ জাৰুৱা হৈছে।

প্ৰকাশন আঁচনি আৰু চৰকাৰ

ৰাজ্য চৰকাৰলৈ প্ৰেৰিত আমাৰ সাঁচনি অনুসৰি আধুনিক ভাৰতীয় ভাষাৰ উন্নয়ন শিতান অনুবাদ সাহিত্যৰ কাৰণ গোৱা ২৯৭৬৬ তাৰিখে গুৱাহাটীত বহা সমিতিৰ বৈঠকত অসম সাহিত্য সভাৰ নামত ভুলত দিয়া গ্ৰন্থ কেইখনৰ অনুবাদ আৰু প্ৰকাশৰ

বাবে কুৰিহাজাৰ টকাৰ আশ্বাস পোৱা গৈছে। সেইমৰ্মে হাতত লোৱা কিতাপ কেইখন হ'ল :- (1) Serpent and the rope : Raja Rao (2) Cultural Heritage of India আৰু (3) শৃঙ্গকৰ মুক্ষকটিকম ।

কিন্তু অজ্ঞানাপত্তি বিভাগীয় বিষয়িত নিৰ্দেশ আৰু মঞ্জুৰী নোপোৱাত কামত আগবাঢ়িব পৰা নাই।

কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ আঞ্চলিক ভাষা উন্নয়ন আঁচনিত সাহায্যৰ বাবে ৰাজ্য চৰকাৰৰ পৰা ১৩৭ এক লাখ পাঁচত্ৰিশ হাজাৰ টকাৰ আঁচনি পঠোৱা হয়। এক আঁচনিত বিত্তীয় বছৰতে এটি আঞ্চলিক অৰ্দ্দান আশা কৰা হৈছে।

বিশেষ দান

শিশু সাহিত্য পুঁজি - অসমৰ প্ৰবীণ নেতা মাদ্ৰাজৰ ভূতপূৰ্ব ৰাজ্যপাল শ্ৰীবি। বাৰ। পণ্ডিত বৰদীয়া প্ৰভাত শিশু সাহিত্যৰ উন্নয়ন কৰাৰ দহ হাজাৰ টকাৰ এটি অৰ্দ্দান আশা বঢ়াইছে। গোৱা ১৯১১। ৬ তাৰিখৰ কাৰ্য্য নিৰ্বাহক সমিতিত এই উদ্দেশ্য এটি গ্ৰহণ সমিতি গঠন কৰা হৈছে।

গোপালচন্দ্ৰ গোস্বামী পুঁজি

অসমীয়া শিশু সাহিত্যৰ প্ৰাণজিবি প্ৰতিযোগিতাৰ ওপৰত প্ৰতি বছৰৰ শ্ৰেষ্ঠ শিশু সাহিত্য বচস্কৰ তিনিগু টকাটক পুৰস্কাৰ দিয়াৰ মানসে ৱ. গোস্বামী দেৱৰ পৰিবাৰ শ্বিৰময়ী গোস্বামী পুত্ৰ শ্ৰীঅৰুণ গোস্বামীয়ে পোন্ধৰশ টকা দানৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিছে।

অসমীয়া সংস্কৃতি পুঁজি

উত্তৰ লক্ষীমপুৰ ০৩ শ অভ্যৰ্থনা সমিতিয়ে ৰাতি পুঁজিৰ পৰা চাৰি হাজাৰ টকাৰ এককালীন দান - এই পুঁজিৰ উদ্দেশ্য অসমীয়া

সংস্কৃতি বিষয়ক পুথি প্ৰকাশন বাবে দিছে। অসমীয়া সংস্কৃতি গ্ৰন্থ বৰ্দ্ধমান ওলাইছে। এই পুঁজিৰ পৰা এই শিতানত ভবিষ্যত অসমীয়া সংস্কৃতি শিতানত বিভিন্ন আঁচনি গৃহণ কৰিব পৰা হ'ব বুলি আশা কৰা হৈছে।

উল্লেখযোগ্য যে অভ্যৰ্থনা সমিতিয়ে উক্তৰ লক্ষীমপুৰ বাৰ্ষিকী প্ৰকাশন বাবে দুফালৰ টকা দান দিছে।

সাময়িক সাহায্য

(ক) অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপনত্ৰী পদ্মশ্ৰী নলিনীবালা দেবীৰ শেষ বয়সৰ কণিতাৰ এটি সংকলন প্ৰকাশ কৰিবৰ বাবে সাহিত্য সভালৈ শ্ৰীমতকান্ত সন্দিকৈ চাৰোঁয়াটী তিনি হাজাৰ টকাৰ দান আগবঢ়াইছে।

(খ) এটি বিশেষ অধ্যায়ৰ বচনা প্ৰতিযোগিতাৰ বাবে পাঁচশ টকাৰ এটি দানৰ প্ৰতিশ্ৰুতি পাই কাৰ্যা নিৰ্বাহক সমিতিৰ ৯৭।৬৬ ৰ সিদ্ধান্ত অনুসৰি শতক আৰু শতকান্তৰ মহলাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ বাবে বচনা প্ৰতিযোগিতা আয়োজন কৰা হয়। কিন্তু নিৰ্দিষ্ট সময়ত প্ৰাপ্ত বচনাৰ ভিতৰত উপযুক্ত মান বিশিষ্ট নোহোৱাৰ বাবে তেওঁকে এই বছৰ পুৰস্কাৰ দিয়া বন্ধ খাৱে।

সভাৰ প্ৰকাশন

সভাৰ সীমাবদ্ধ পুঁজিৰ প্ৰকাশন আঁচনি অনুসৰি প্ৰকাশন সম্পূৰ্ণ কৰাটো মুঠাই সম্ভৱপৰ নহয়। তথাপি আমি এইবাৰ নিচেই কম দিনৰ ভিতৰতে তলত উল্লেখ কৰা মুঠ পাঁচখন কিতাপ ৰাইজৰ হাতত দিবলৈ পাই আনন্দ প্ৰকাশ কৰিছোঁ। ইয়াৰ ভিতৰত বেজ-বৰুৱাৰ 'মোৰ জীৱন সোঁৱৰণ'ৰ দ্বিতীয় সংস্কৰণ মুদ্ৰিত হৈছে।

প্ৰকাশিত নৱতম পুথি

(১) অসম সাহিত্য সভা বাষিকী উত্তৰ লক্ষ্যমণ্ডৰ সম্মিলন।
(অভ্যর্থনা সমিতিৰ দানৰ সহায়ত প্ৰকাশিত)।

(২) অসমীয়া সংস্কৃতি : (অভ্যর্থনা সমিতিৰ বিশেষ পুঁজিৰ
সহায়ত প্ৰকাশিত) প্ৰায় চাৰিশতকৈও অধিক পৃষ্ঠাৰ পুথি। সম্পাদক
শ্ৰীহৰিপ্ৰসাদ নেওগ আৰু শ্ৰীলীলা গগৈ।

(৩) মোৰ জীৱন সোৱণ ৷ বেঙ্কনকা (দ্বিতীয় সংস্কৰণ)।

(৪) সেউজী পাতৰ মাজে মাজে : চাহ বহুনাৰ লোকসাধুৰ
সংকলন। সংকলন আৰু সম্পাদন কৰিছে অসম সাহিত্য সভাৰ
প্ৰচাৰ সচিব শ্ৰীনগেন শইকীয়াই।

(৫) বিশ্বনাথ ৰাজন শী (জীৱন পৰিচিহ্নিত আৰু কাছাৰৰ চমু
বিবৰণ)। লেখক শ্ৰীহৰিপ্ৰসাদ নেওগ।

ইয়াৰ ভিতৰত সেউজী পাতৰ মাজে মাজে আৰু বিশ্বনাথ
ৰাজবংশী প্ৰচাৰ বিভাগৰ দ্বাৰা যুগুত কৰা হৈছে।

সভাৰ সাধাৰণ প্ৰকাশনত বিশেষ সাময়িক দানৰ সৌজন্যত
শ্ৰীনলিনীবালা দেৱীৰ কবিতা সংকলন আৰু ৷ডিম্বেশ্বৰ নেওগ
সোৱণশী গ্ৰন্থ সোনকালে প্ৰকাশ পাব বুলি আশা কৰা হৈছে।

সভাই ঠেতিপূৰ্বে যুগুত কৰিবলৈ লোৱা অসমীয়া সাহিত্য গ্ৰন্থ-
সূচী প্ৰায়নৰ কাৰ্য্য সম্প্ৰাপ্ত হৈ সত্যন শৰ্ম্মাৰ ওপৰত হস্ত
কৰা হৈছে।

পত্ৰিকা

যোগেশ দাস সম্পাদিত অসম সাহিত্য সভা পত্ৰিকা চাৰিটা
সংখ্যা এইবাৰ প্ৰকাশ পাইছে। পত্ৰিকাৰ ৪ৰ্থ সংখ্যা ৷ডিম্বেশ্বৰ
নেওগ স্বতি সংখ্যা নামেৰে প্ৰকাশ পাইছে।

প্ৰচাৰ পত্ৰ

প্ৰচাৰ বিভাগৰ সৌজন্যত চলিত বহুৰত যিখন প্ৰচাৰ পত্ৰ

প্ৰকাশ পাইছে ভিতৰৰা অঞ্চলত সাহিত্য সভাৰ প্ৰচাৰ কাৰ্য্য এই প্ৰচাৰ পত্ৰৰ যোগে সম্ভৱপৰ হৈছে।

প্ৰচান

সাংস্কৃতিক সমন্বয় যোৱা উত্তৰ লক্ষীমপুৰ সন্নিৱেশনৰ পিছৰে পৰা জনজাতীয় বাইজব মাঙত অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰতি আগ্ৰহ পৰিলক্ষিত হৈছে। টিৰাপত খুমচা সাহিত্য সভা স্থাপন কৰাৰ উপৰিও নামচাঙৰ বজা বাংমাই ৰাজকুমাৰ আৰু লাংপাঙৰ বাংকাপ ৰাজকুমাৰৰ প্ৰাচেষ্টাত সেই অঞ্চলত নতুন জাগৰণ হৈছে।

এই উদ্দেশ্য সভাপতি ডাঃবীয়াই লিডু নেফাৰ সীমান্ত অঞ্চললৈ যায়। প্ৰধান সম্পাদক গডগাওঁ আৰু নাজিৰা সাহিত্য সভাৰ কেইগৰাকীমাম সহকৰ্মীৰ সহযোগত বাবেঘৰ সত্ৰলৈ যাওঁতে সৰিশম বুদ্ধৰাজ লয়। উল্লেখযোগ্য যে বাবেঘৰ সত্ৰই নবোত্তমৰ বংশধৰ বিত্তন দৈদৰ ৫৫ হাজাৰ নগা শিষ্টাশ্ৰম পৰ্বত-ভৈয়ামৰ সম্প্ৰীতিৰ ধাক্কা বহন কৰি আহিছে।

বাৰেঘৰৰ কামৰ ভৈয়ামৰ নগা গাঁৱতো পৰিলমণ কৰা হয়। নগাগাওঁৰ উত্তৰী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ চোহাত আৰু গডগাওঁ সাহিত্য সভাৰ উদ্যোগত এটি লাইব্ৰেৰী স্থাপন কৰিছে আৰু তালৈ সভাৰ প্ৰকাশনৰে সহায় কৰা হৈছে। এই নগা গাঁওৰ সাংস্কৃতিক দল এটিয়ে ডিব্ৰুগড় সন্নিৱেশনত যোগদান কৰিছে।

নামচা আৰু জয়পুৰৰ জনজাতীয় আৰু চাহবাগিছা অঞ্চলৰ কা নি সদস্য শ্ৰীতিলাক্ষ্মনাথ মহন্তই সাংস্কৃতিক কাৰ্য্যমুচী হাতত লৈ প্ৰচাৰ কাৰ্য্য চলায়।

যোৱা মে' মাহত প্ৰধান সম্পাদকে ডুমডুমাৰ শ্ৰীধৰকান্ত গোঠাইৰ লগত শদিয়ালৈ গৈ ছপাখোৱা, চুপাখোৱা, পুৰণি শদিয়া আদি ঠাই পৰিলমণ কৰে। খামতিসকলৰ চোপক গোঠাই আজীৱন

সম্ভ্য হয়। যদিয়াত এটি ভাষা শিক্ষা শ্ৰেণীৰো প্ৰস্তুতি হৈছে।

গাবো পাহাৰৰ হাচাং অঞ্চলত অসমীয়া ভাষা শ্ৰেণী ছাত্ৰ সকলে অসমীয়া আলোচনী প্ৰকাশ কৰিছে। টিক্ৰীকিল্লা পুথিভাণ্ডাললৈ প্ৰকাশনৰ উপহাৰ আৰু টিক্ৰীকিল্লা হাইস্কুললৈ এটি সাহায্য আগবঢ়োৱা হৈছে।

মিকিৰ পাহাৰতো সমন্বয়ৰ ক্ষেত্ৰত নতুন জাগৰণ হৈছে। মিকিৰ জাতিৰ পুনৰুত্থানত অসম সাহিত্যসংগঠনৰ বিনিয়াদ স্বৰূপে লবণৈ বিচৰা মিকিৰ শিক্ষিত সমাজ মিকিৰ পাহাৰ জিলা সাহিত্য পৰিষদ নামত সংঘবদ্ধ হৈছে। প্ৰধান সম্পাদকে ইতিমধ্যে মিকিৰ পাহাৰ পৰিভ্ৰমণ কৰি আহিছে। প্ৰধান সম্পাদকৰ ঐশ্বৰ্য্য পুঁজিৰ পৰা ইতিমধ্যে ৫০ টকা ভাষা শ্ৰেণীৰ প্ৰাথমিক প্ৰস্তুতিৰ বাবে দিয়া হৈছে। চাহ মজুতৰ ছাত্ৰসকলৰ মুখপত্ৰ 'সেউলী পাঠলৈ' দুশ টকা সাহায্য আগবঢ়োৱা হৈছে।

অসমৰ ভালেখিনি ভিতৰৰ অঞ্চলত বাতৰি বাবত আৰু আলোচনী বিতৰণ কৰা হৈছে।

কাছাৰ প্ৰসঙ্গ

কাছাৰত অসম সাহিত্য সভাৰ সংগঠন, ৰাজ্যিক ভাষা আইন প্ৰয়োগৰ সন্দৰ্ভত কাছাৰৰ থলুৱা ৰাইজৰ মনোভাৱ, শিক্ষা সমস্যা আদিৰ বিষয়ে পৰ্য্যবেক্ষণ কৰিবৰ কাৰণে সহকাৰী সম্পাদক শ্ৰীনগেন শইকীয়াক পঠোৱা হয়। শিলচৰ সাহিত্য সভাই শিলচৰ সভাৰ প্ৰতিষ্ঠাতা কবিৰাজ হৰশচন্দ্ৰ ভট্টাচাৰ্য্যক যোৱা ১৯৩১-৬৬ তাৰিখে সম্বৰ্দ্ধনা জনায়। সহকাৰী সম্পাদকৰ যোগে অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰকাশন কবিৰাজ ভট্টাচাৰ্য্য ডাঙৰীয়ালৈ পঠোৱা হয়।

কাছাৰৰ অসমীয়া স্কুলত প্ৰকৃত অসমীয়া শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা সন্তোষজনক নোহোৱাত আৰু উপযুক্ত প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা নোহোৱাত আৰু শিলচৰত থকা অসমীয়া মাধ্যমৰ দেশভক্ত গুৰুগণৰ ফুৰণ

এম-ই স্কুলৰ পৰিপূৰক মঞ্জুৰী দিয়া সম্পৰ্কত বিষয় সমূহ ৰাজ্য-চৰকাৰৰ দৃষ্টি গোচৰ বৰা হৈছে।

ষোৰা ১২।১১।৬৬ তাৰিখৰ কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতিৰ অধিবেশনত এই বিষয়ে বিস্তৃত ভাবে আলোচনাৰ পিছত গ্ৰহণ কৰা সিদ্ধান্ত অনুসৰি (১) কাছাৰত থকা অসমীয়া প্ৰাথমিক স্কুলত অসমীয়া ভাষাৰ অৰ্হতাপ্ৰাপ্ত শিক্ষক নথকাত এই বিষয়ে কাৰ্য্য ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিবলৈ (২) শিলচৰত থকা অসমীয়া মাধ্যমৰ মধ্য ইংৰাজী স্কুলখনিক অভিযন্ত্ৰে পৰিপূৰক মঞ্জুৰী দিবলৈ চৰকাৰক টানি অনুৰোধ জনোৱা হৈছে। সদ্যহতে সাহিত্য সভাৰ পুঁজিৰ পৰা শিলচৰৰ দেশভক্ত তৰুণ ৰাম কুকন মধ্য ইংৰাজী স্কুলৰ সাহায্যার্থ ২৫০ টকাৰ এককালীন অনুদান দিয়া হৈছে। উক্ত বিদ্যালয়ৰ বাবে অহা বিত্তীয় বছৰৰ পৰা এটি সাহকীয়া মঞ্জুৰী দিয়াৰ বাবেও বিবেচনা কৰা হৈছে।

কাছাৰৰ ভিত্তকৰা অঞ্চলত বাতৰি কাকত আৰু আলোচনা বিতৰণ কৰা হৈছে।

আমাৰ সহকাৰী সম্পাদক, কাছাৰ প্ৰতিনিধি শ্ৰীকুমাৰ মেধি আৰু কাছাৰৰ শাখা সভা সমূহৰ মতামতৰ পৰা কাছাৰত যে সাহিত্য সভাৰ এজন স্থায়ী প্ৰচাৰকৰ আৱশ্যক এই বিষয়ে গুৰুত্ব দিয়াৰ আৱশ্যক হৈছে। উল্লেখযোগ্য যে, সভাৰ প্ৰচাৰ বিভাগৰ সৌজন্যত ওলোৱা বিখ্যাত ৰাজ্যৰ শীৰ্ষ জীবনী পৰিচিতিৰ, আলমত কাছাৰ জিলা সম্পৰ্কে এটি সমীক্ষামূলক বিতৰণ প্ৰকাশ পাইছে।

সপ্তাহ পালন

কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতিৰ সিদ্ধান্ত অনুসৰি এই বছৰ ১ নবেম্বৰৰ পৰা 'নবেম্বৰলৈকে অসম সাহিত্য সভা সপ্তাহ পালন কৰা হয়। পতাকা দিবস, স্মৃতি দিবস, সাহিত্য দিবস' সাংস্কৃতিক দিবস আৰু সংহতি দিবস সপ্তাহৰ কাৰ্য্য সূচীত ধৰি পালন কৰা হয়। এই

সপ্তাহৰ কাৰ্য্যশূচী কেন্দ্ৰীয় কাৰ্য্যালয়ত পতাকা উত্তোলন কৰি
উদ্বোধন কৰে প্ৰাক্তন সভাপতি শ্ৰীমূলমণি ফুকন ডাঙৰীয়াই।

সপ্তাহ পালন অসমৰ সকলো শাখা সভাই আন্তৰিকতাৰে
পালন কৰাৰ বাতৰি পোৱা হৈছে। সপ্তাহ উপলক্ষে সভাৰ
পতাকা আৰু প্ৰচাৰ পত্ৰ বিক্ৰী কৰা হয়। সপ্তাহ পালনৰ দ্বাৰা
অসমৰ চাহবাগিছা অঞ্চল, তিতকনা অঞ্চল আদিত সভাৰ নব-
জাগৰণৰ অনুভূত হৈছে।

সভাৰ সংগঠন

সাহিত্য সভা আজি কেবল যে সাহিত্যিক সকলতে আৱদ্ধ হৈ
থকা নাই ইয়াৰ প্ৰমাণ সভাৰ বহুল পৰিসৰেই নিশ্চয় দিব। চিৰ-
চেনেহী ভাষাজননীৰ সেৱক মাত্ৰেই সাহিত্য সভাৰ প্ৰতি আকৃষ্ট
আৰু এই সাহিত্য সভাক সক্ৰিয় আৰু গতিশীল অনুষ্ঠানত পৰিণত
কৰাৰ পবিত্ৰ উদ্দেশ্য লৈ অসমৰ চাক-কাণে সংগঠন বৃদ্ধি পাইছে।
এইবছৰৰ কাৰ্য্যনিৰ্বাহক সমিতিৰ প্ৰথম অধিবেশনতে বিভিন্ন অঞ্চলত
সংগঠনৰ বাবে সমিতিৰ সদস্য আৰু সভাৰ নবীন প্ৰবীণ কৰ্মী সকলৰ
ওপৰত দৃষ্টি দিয়া হয়। উল্লেখযোগ্য যে বাৰিষাৰ বলীয়া বান
আৰু ইশাৰ পিছতে অভাবনীয় খাদ্যসংকটে জুৰুলা কৰা বাইজৰ
মাজত সাহিত্য সভাৰ প্ৰচাৰ আৰু সংগঠনৰ কাৰ্য্য যথা নিয়মে কৰাত
স্বাভাৱিকতেই বাধা পৰিল। তথাপিহে দোৰ্ঘোৰ আকালৰ সন্মুখীন
হোৱা বাইজৰ মাজতো যে জাতীয় চেতনা আছে তাৰ প্ৰমাণ
সাহিত্য সভাৰ বিভিন্ন দিশত হোৱা সংগঠন।

সভাপতি ডাঙৰীয়াই কাৰ্য্যতাৰ লোবাৰ পিছৰে পৰাই সিঁড়ু,
জয়পুৰ, সোণাৰী, ডিব্ৰুগড়, টেঙাখাট, শিবসাগৰ, তেজপুৰ, নগাওঁ
আদিত পৰিভ্ৰমণ কৰাৰ উপৰিও বিভিন্ন ব্যক্তি আৰু অনুষ্ঠানৰ
লগত যোগাযোগ বন্ধা কৰি সভাৰ সভ্য সংখ্যা বৃদ্ধি আজীৱন
সত্যভক্তি আৰু শাখা সংগঠনৰ বাবে উদগনি যোগাই আহিছে।

প্ৰধান সম্পাদকে শদিয়া, চুণপোবা, মাকুম, ডিব্ৰুগড়, গড়গাওঁ, বৰপেটা, হাউলী, বজালী, টিহু, বৰমা, নলবাৰী, বড়ীয়া, গুৱাহাটী, খিল, ডিব্ৰু আৰু গোলাঘাট মহকুমাৰ চাহবাগিছা অঞ্চলসমূহৰ সকলো উদ্বৃত্তযোগ্য ঠাইত পৰিভ্ৰমণ কৰে। গোলাঘাট মহকুমাৰ বিভিন্ন ঠাইত সহবাৰী সম্পাদক শ্ৰীনগেন শইকীয়া আৰু গোলাঘাট আঞ্চলিক সাহিত্য সভাৰ সম্পাদক শ্ৰীপ্ৰেম শইকীয়াই বিশেষভাবে সহযোগ কৰে।

গোৱালপাৰা আৰু গাৰোপাহাৰত খলিলুৰ বহুমান উত্তৰ কামৰূপত শ্ৰীশৰ্মা শৰ্মা কামৰূপত শ্ৰীনন্দ তালুকদাৰ দক্ষিণ গুৱাহাটী অঞ্চলত শ্ৰীচন্দ্ৰ শৰ্মা, মঙ্গলদৈ আৰু ভেজপুৰত শ্ৰীভবানন্দ ৰাজখোৱা আৰু হৰবাত দান, উত্তৰ লক্ষীমপুৰত শ্ৰীহৰেন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামী আৰু শ্ৰীললিত শৰ্মা বৰপেটা, ডিব্ৰুগড় আৰু উপৰণত শ্ৰীহৰেন্দ্ৰ বৰদলৈ আৰু ডিব্ৰুগড় আঞ্চলিক পৰিষদৰ বসুমতা সৰল, শিবসাগৰৰ সোণাৰীৰ আশপাশে শ্ৰীনিলাস বৰুৱা শিবসাগৰৰ ওচৰে পাজৰে শ্ৰীকমলা শইকীয়া আৰু শ্ৰীলীলা গগৈ মিকিৰ পাহাৰত শ্ৰীজয়সিং দলৈ, শ্ৰীপ্ৰফুল্ল মহন্ত কাছাৰত সহকাৰী সম্পাদক আৰু শ্ৰীকুমাৰ মেধিয়ে অঞ্চল বাহাৰ সভাৰ সংগঠন বৃদ্ধিত বিশেষ তৎপৰতা অবলম্বন কৰে। শ্ৰীনাৰায়ণ ঘাটোৱাৰে চাহবাগিছাত শাখা সংগঠন কৰাত আগভাগ লয়।

ডিব্ৰুগড়ত আঞ্চলিক সংগঠন পৰিষদে গঠনসূচী লৈ সংগঠনত আগবাঢ়িব পাৰিছে। অলপতে আমাৰ সভাপতি ডাঙৰীয়াৰ পৌৰোহিত্যত ইয়াৰ অভিবৰ্তন হৈ যাব। পৰিষদৰ বৰ্তমান সভাপতি শ্ৰীধৰ্মকান্ত গৌহাই আৰু সম্পাদক শ্ৰীমহেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰ।

শেহতীয়াভাবে নেফাত সাপুৰা সভাৰ সংগঠন কৰাৰ সম্পৰ্কত কোনো বাধা নাই বুলি প্ৰশাসনৰ কৰ্তৃপক্ষৰ পৰা ডিব্ৰুগড় আঞ্চলিক

পৰিষদৰ সম্পাদক শ্ৰীভিলেশ্বৰ মহন্তৰ পৰা জানিবলৈ পোৱা গৈছে।

মিকিৰ পাহাৰ জিলাত সদাও মিকিৰ পাহাৰতে আঞ্চলিক
লিখিত সংগঠন বৃদ্ধি পাইছে। অশপতে মিকিৰ পাহাৰৰ সভাসকল
অভিবৰ্তনত প্ৰধান সম্পাদকে যোগদান কৰে। আঞ্চলিক সংগঠনৰ
শুৰি ধৰিছে সভাপতি শ্ৰীজয়সি, দলৈ, শ্ৰীধনীৰাম বংপী, অধ্যাপক
প্ৰমুখ মহন্ত আৰু বংব, টেবলে।

এই বছৰ সভা সংখ্যা ৮,০০০ জনলৈ উঠি হৈছে। নতুনকৈ
হোৱা সভা ৩৭০৫ জন।

আমাব মূঠ ১-১ খন শাখা আৰু স্বীকৃত সভাৰ
ভিতৰত এই বছৰ তলত নাম দিয়া সভা কেইখন গঠিত
হৈছে। সুখৰ বিষয় অসমৰ বাহিৰাতা শাখা সভা গঠনৰ প্ৰচেষ্টা
হৈছে। ইয়াৰ ভিতৰত কলিকতাত এখন স্বীকৃত সভা এই বিস্তায়
বছৰৰ ভিতৰত গঠন হৈছে।

নতুন শাখা সভা

১। পৃথিৱী সাহিত্য সভা ২। জালুকবাৰী সাহিত্য সভা
৩। কাকডোণ সাহিত্য সভা ৪। মিছামৰা সাহিত্য সভা ৫। হাপৰ
সাহিত্য সভা ৬। জকাই আঞ্চলিক সাহিত্য সভা ৭। নামৰূপ
শাখা সাহিত্য সভা ৮। বাউনী সাহিত্য সভা ৯। ডিব্ৰুগড় পূৰ্বাঞ্চল
সাহিত্য সভা ১০। বৰপাণ্ডান শাখা সাহিত্য সভা ১১। ডিমৰীয়া
শাখা সাহিত্য সভা ১২। প্ৰাগজ্যোতিষপুৰ শাখা সাহিত্য সভা
১৩। প্ৰাগজ্যোতিষপুৰ শাখা সাহিত্য সভা ১৪। সোনাপুৰ শাখা
সাহিত্য সভা ১৫। উত্তৰ আঞ্চলিক শাখা সাহিত্য সভা ১৬।
কৰকাটি শাখা সাহিত্য সভা ১৭। বুধবাৰী শব্দৰ শাখা সাহিত্য
সভা ১৮। সৰুপাৰ সাহিত্য সভা ১৯। বৰভেটা শাখা সাহিত্য
সভা ২০। গণকপুখুৰী সাহিত্য সভা ২১। কৈঠাপুখুৰী সাহিত্য সভা
২২। কমলাবাৰী সাহিত্য সভা ২৩। অনামী সাহিত্য পৰিষদ

২৪। আঞ্চলিক প্রগতি সাহিত্য সভা ১৫। সেউজী সাহিত্য কংগ্ৰস
২৬। দমদমা শাখা সাহিত্য সভা ১৭। কছাৰীহাট সাহিত্য সভা
২৮। বৰমীষা সাহিত্য সভা ১৯। বজাবাৰী সাহিত্য সভা ৩০। হাটলী
সাহিত্য সভা ৩১। মেঘগাঁও সাহিত্য সভা ৩২। লোহাজানী
সাহিত্য সভা ৩৩। চাবুবা সাহিত্য সভা ৩৪। লক্ষীমপুৰ সাহিত্য
সভা ৩৫। দুধনৈ সাহিত্য সভা।

স্বীকৃত সভা

১। প্রগতি পৰিষদ

২। আসাম চহিয়া লিটাৰেৰী ক্লাব কলিকতা।

সভাব বাচি অহা সাংগঠনিক দিশৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰবিলে অহা
দুই বছৰৰ ভিতৰতে সভ্য সংখ্যা একশাখ জনলৈ আৰু আজীবন
সভ্য এহেজাৰ জনলৈ উঠিব হ'ব বুলি আশা কৰা হৈছে।

সভাব আজীবন সভ্য সংখ্যা আনুপাতিক ভাবে বৃদ্ধি পালেও
আশাপ্ৰদ ভাব উন্নতি হোৱা নাই। সভাব মুঠ ৩১৮ জন আজীবন
সভ্যৰ ভিতৰত ৬ জন আজীবন সভ্য ভুক্তি হৈছে।

আজীবন সভ্যসকল

সৰ্বশ্ৰী পদ্মনাথ বৰঠাকুৰ, জীবনানন্দ চৌধুৰী, অক্ষ গোস্বামী
কেশবচন্দ্ৰ লহকৰ, চৌপক গৌহাই, নীলবাসু গৌহাই, বদনচন্দ্ৰ লহকৰ,
অমিষা চক্ৰবৰ্তী, নবীন কাশ হাজৰিকা, নগেনচন্দ্ৰ দত্ত, যতীন
বৰঠাকুৰ, শশীচন্দ্ৰ বৰবৰুৱা, মহাদেৱ শৰ্মা ডিম্ৰুগুৰ মহন্ত, তৰুণচন্দ্ৰ
লহকৰ, কৃষ্ণপ্ৰসাদ বৰঠাকুৰ, সুনীলবৰ্জ চৰকাৰ, মনিকান্ত গগৈ,
জ্ঞাননাথ হাজৰিকা ডাঃ মানিকচন্দ্ৰ খাউণ্ড, মহম্মদ চাহাদ আলি চৌধুৰী,
আবিকুৰ ৰহমান, পূৰ্ণচন্দ্ৰ বড়া, ড° সত্যেন্দ্ৰনাথ গোস্বামী, অধ্যক্ষ
বৈষ্ণোক্যনাথ গোস্বামী, যতীন্দ্ৰনাথ খাউন্ড, কেশবচন্দ্ৰ মেন শৰ্মা
জ্ঞানকীনাথ সন্দিকৈ, কৃষ্ণচন্দ্ৰ গোস্বামী, ভোগমণ লহকৰ বিবেকানন্দ
ভালুকদাৰ দেবেশ্বৰ শইকীয়া, প্ৰভুদয়াল দামানী, বিশ্বনাথ ভালুকদাৰ,

মোহিনীনাথ বুকন, ভূবানেশ্বৰ দত্ত, শঙ্কুনাথ ভট্টাচাৰ্য্য, মহেন্দ্ৰকুমাৰ ভূঞা
বিনয়চন্দ্ৰ বড়া, আবহুল কাদেৰ চৌধুৰী, যাদবচন্দ্ৰ দাস, পবনচন্দ্ৰ পাঠক
সুৰেন্দ্ৰনাথ দাস, ব্ৰজগোপাল নাথ, মহেন্দ্ৰনাথৰণ অধিকাৰী, বজ্জনী-
কান্ত সিংহ, ভবেন্দ্ৰনাথৰণ দত্তবৰুৱা, আৰু আৰ্জিম, মুকুন্দ মোহন
ভালুকদাৰ আৰু প্ৰতাপচন্দ্ৰ মহন্ত।

শাখাসভাৰ কাৰ্য্যক্ৰম

আমাৰ শাখা আৰু স্বীকৃত সভা সমূহৰ মুঠ ২১০ খন শাখা
সভাৰ লগত আমি যোগাযোগ ৰাখিব পাৰিছো। শাখাসভা সমূহ
সম্পাদক বা কোনো বিষয়ববীয়াই পৰিদৰ্শন কৰাটো সম্ভৱপৰ নহয়।
তথাপি সামগ্ৰিক বিজ্ঞপ্তি আৰু যোগাযোগৰ দ্বাৰা আমি শাখাসভা
সমূহৰ লগত সংযোগ ৰক্ষাৰ চেষ্টা কৰিছো। কিন্তু এইখিনিতে
উল্লেখ কৰিব খোজো যে, শাখাসভা সমূহ তৎপৰ আৰু অধিক সক্ৰিয়
নহলে মূলসভাৰ যে সৌষ্ঠৱ কেতিয়াও বৃদ্ধি পাব নোবাবে
সেই কথা ল'ব যেন বিভিন্ন শাখা আৰু স্বীকৃত সভাই দৃষ্টি ৰাখে।
আমি পোনা শাখা সভাৰ বিৱৰণীৰ টোকা তলত নিবেদন কৰা
হল।

শাখাসভাৰ পৰা মূল সভালৈ পঠোৱা বাৰ্ষিক প্ৰতিবেদন
সমূহ পৰা পতীৰমান হ'ল যে, প্ৰত্যেক শাখাই তলত উল্লেখিত
কাৰ্য্যসমূহ কৰিবলৈ পৰিমাণে কৰিছে —

(১) আলোচনা চক্ৰৰ আয়োজন।

(২) মৃত সাহিত্যিক আৰু মহাপুৰুষ সকলৰ ভিধি পালন।

(৩) যোৱা বছৰ শেষ নিশ্বাস পেলোৱা অসমৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰৰ
নেতৃস্থানীয় ব্যক্তি আৰু ভাৰতৰ নেতৃস্থানীয় ব্যক্তি সকলৰ মৃত্যুত
শোক সভাৰ আয়োজন।

(৪) সাহিত্য সভাৰ সাধাৰণ সভা আৰু আজীবন সভাৰ
সংখ্যা বৃদ্ধি।

(৫) সাহিত্য সভাৰ সংগঠন শক্তিশালী কৰা।

(৬) সাহিত্য সভা সত্ত্বে বিভিন্ন কাৰ্য্যসূচীৰে পালন কৰা।

(৭) পুণ্ডিভাৰাল প্ৰতিষ্ঠা বা পুণ্ডিভাৰালৰ অবস্থা টেকনিক্যাল কৰা।

(৮) বহুবেকীয়া অধিবেশন অনুষ্ঠান বা প্ৰস্তুতি কৰা।

(৯) মূল সভাৰ জাননী মতে বিভিন্ন কামৰ ক্ষেত্ৰত সহায়ী জনোৱা।

(১০) ৮ ডিচেম্বৰ নেওগ সোৱৰণী দিবস।

এই কেই দফা কাম কৰা শাখা সমূহ হ'ল ধুবুৰী শাখা সাহিত্য সভা আগমণি সাহিত্য সভা কোকবান্ধাব প্ৰশংগগঞ্জ সাহিত্য সভা, শিলছৰ সাহিত্য সভা, লাইশ্ৰমণল হৰিনগৰ কহিমা ডিমাপুৰ, ডিফু, শ্বিল মুকুল সঘ মঙ্গলদৈ, ওদাশগুৰি, কলাহ গাওঁ হৰিশিঙা, টালা, সূৰ্য্যোদয় সঘ ভৰলপৰীয়া, হেজপুৰ, বৰপেটা পাঠশালা, ভাৰতী অধ্যয়নচক্ৰ পলাশবাৰী সুন্দৰীদিয়া, মালিগাওঁ, গুৱাহাটী, সবিতা সভা, বড়িয়া আলোচনী সভা নগবাৰী, মধাবজালী জামুৰ-বাৰী, উত্তৰ গুৱাহাটী, প্ৰাগজ্যোতি ডিমৰীয়া, জ্ঞানোদয় সমাজ, সোণাপুৰ, জ্যোতি, কলিয়াবৰ, নগাও লামডিং, মনচুন বলা পৰিমদ, পূব কামপুৰ, ব.পুৰ, সোণাৰী ডিমৌ নাজিৰা, জাঙা, শংকুৰিমুকুল সাহিত্য সভা, বকতা জ্ঞানোদয় নিতাই পুণ্ডী, ধ্ৰুৱজ্যোতি বৰহাট, বৰপথাৰ, সাপেখাতী কালু সাহিত্য সভা, গডগাও মৰাণ, কমাৰবন্ধা, প্ৰগতি অসম, পূবতী সাহিত্য সভা, পূৰ্বাধিপাধাৰী, দেৱগাও, মিছা-মৰা, কুৱালগুৰি টাঘৰ, যোৰহাট, মৰিয়না চাৰিগাও, বৰভেটা ন-আলি ঢেকিয়াজুলি উত্তৰ লক্ষ্মীমপুৰ, ডিগবৈ ডুমডুমা, তিনিচুকীয়া, খোৰাং, ডিব্ৰুগড় নাহৰকটায়া টাংখা, মাকুম, চাৰনী, ডাঙৰী ডুলিয়া-জান, বৰপথাৰ (ডিব্ৰুগড়) টোখাট উষাপুৰ, ভাদৈ পাঁচ আলি, কঠালগুৰি, নামকপ, লিডু, টিহু, কাকডোঙা আৰু কলাবাৰী।

ওপৰত উল্লেখ কৰা কামৰ উপৰিও বড়িয়া আলোচনী সভাই 'অতীত আৰু বৰ্ত্তমান' নামৰ এটি প্ৰবন্ধ সংকলন প্ৰকাশ কৰিছে।

জ্ঞানোদয় সাহিত্য সভাই হাতেলিখা আলোচনী 'জ্ঞানোদয়' প্ৰকাশ কৰিছে।

উত্তৰ লক্ষীমপুৰ সাহিত্য সভাই স্থায়ী কাৰ্যালয় নিৰ্মাণৰ কাম আৰম্ভ কৰিছে।

পাঠশালা সাহিত্য সভাই 'আলিপনা' নামৰ আলোচনী প্ৰকাশ কৰে আৰু ব্ৰহ্মী সমাদৃত দুবিধ পৰিহাৰৰ দৰ্শনৰ মূল তথ্য-পাতি সংগ্ৰহ কৰাৰ প্ৰচেষ্টা চলাইছে।

উত্তৰ ব্ৰাহ্মণী সাহিত্য সভাই বাণীকান্ত কাকতা আৰু প্ৰত্ন-তাত্ত্বিক সোণাৰাম চৌধুৰীৰ জীবনী প্ৰকাশ কৰে।

ওদালগুৰি সাহিত্য সভাই হাতেলিখা আলোচনী প্ৰকাশ কৰে।

ব্ৰাহ্মণীৰ সৰিতা সভাই চোৰ্ণায়েট দেশ নেহৰুৰ বঁটা বিজয়ী শ্ৰীশ্ৰাবন্ত্ৰী মোহন দাসক আন্তৰ্জাতিক ভাবে সন্মানে জনায় আৰু বেজবৰুৱা প্ৰতিভাৰ পৰিবৰ্দ্ধিত সংকলনৰ প্ৰকাশ আৰু এডিম্বেছৰ নেওগৰ স্মৃতিত 'তৰ্পন' গ্ৰন্থ প্ৰকাশৰ দিহা কৰিছে।

পলাশবাৰী সাহিত্য সভাই 'পলাশী' নামে হাতে লিখা আলোচনী প্ৰকাশ কৰে।

টিংখা সাহিত্য সভাই উত্তৰ-পূব সীমান্ত অঞ্চল টিৰাপ, খুনচা, নামচা, আদি ঠাই ভ্ৰমণ কৰি পৰ্বত-ভৈয়ামৰ সম্প্ৰীতিৰ ওপৰত গুৰু দিযে।

নগাওঁ সাহিত্য সভাই এখনি সাহিত্য আলোচনামূলক পুথি সম্পাদনা কৰি প্ৰকাশৰ কাৰ্য্য গ্ৰহণ কৰিছে।

নলবাৰী সাহিত্য সমাজৰ দ্বাৰা 'মন্দাকিনী' নামৰ ত্ৰিনিমহীয়া আলোচনী এখন অধ্যক্ষ ত্ৰৈলোক্য নাথ গোস্বামীৰ সম্পাদনাত প্ৰকাশিত হৈছে।

দৰং ঢেকিয়াজুলি শাখাৰ শিক্ৰি চাহবাগিছাত নৈশ বিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰিছে।

বৰভেটা শাখা অসম সাহিত্য সভাই ভাষা শিক্ষা শ্ৰেণী মুকলি কৰাৰ আঁচনি লৈছে।

বিবিধ

সভাৰ পুথিভঁৰাল সাহিত্য সভাৰ কেন্দ্ৰীয় পুথি ভঁৰালটি জাতীয় প্ৰস্তাৱাৱলৈ ৰূপান্তৰিত কৰাৰ বাবে বিভিন্ন লেখক আৰু প্ৰকাশকৰ পৰা পুথি দান বিচৰা হয়। এতিয়ালৈকে ৬৭ জনৰ পৰা সহাঁৰি পোৱা হৈছে। প্ৰকাশন পৰিসৰে প্ৰকাশনৰ সমুদায় কিতাপ এই উদ্দেশ্যে দান দিয়াত আমি কৃতজ্ঞ। এই ক্ষেত্ৰত উল্লেখ কৰিব পাৰি যে, ভাৰত চৰকাৰৰ জাতীয় পুথি ভঁৰালৰ তালিকাত অসমীয়া প্ৰকাশিত পুথিৰ সংখ্যা নিচেই কম সংখ্যক নাম প্ৰকাশ হোৱাত এই বিষয়ে বক্তৃপক্ষৰ দৃষ্টি গোচৰ কৰা হৈছে।

ডিম্বেশ্বৰ নেওগ দিবস যোৱা ২১ নবেম্বৰ দিনটো প্ৰবীণ সাহিত্যিক ডিম্বেশ্বৰ নেওগ সোব'বগী দিবস হিচাবে পালন কৰা হয়। অসমৰ শাখা সভাৰ উপৰিও বিভিন্ন শিক্ষা সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানেও এই দিবসত প্ৰাৰ্থনা সভা আদিৰ আয়োজন কৰি আমাৰ আহ্বানত সহাঁৰি দিয়ে।

শ্ৰীগডমূৰীৰ গোস্বামীৰ প্ৰতীক ০ ৩ নবেম্বৰ অসম সাহিত্য সভাৰ সহিত দিবসৰ দিনা অসমৰ জাতীয় সংহতিৰ প্ৰতীক উদাৰমনা নেতা পীতাম্বৰ দেৱ গোস্বামীৰ এখনি প্ৰতিমূৰ্ত্তি চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱনত সভাপতি ডাঙৰীয়াই উন্মোচন কৰে।

আবক্ষ মূৰ্ত্তি প্ৰতিষ্ঠা ঐক্যহাটৰ পৌৰ সভাৰ পৰা পোৱা সাহিত্যৰাণী বেজবৰুৱাৰ আবক্ষ মূৰ্ত্তি ঐক্যহাট ভগবতী প্ৰশাদ বৰুৱা ভৱনত স্থায়ী ভাবে স্থাপন কৰা হৈছে।

উপসংহাৰ ০ অসম সাহিত্য সভা অসমীয়া জাতিৰ কাংখে

জীবনী শক্তি। সৌ সিদিনা উত্তৰ লক্ষীমপুৰত সাহিত্য সভাৰ মজিয়াতো শেষবাৰৰ কাৰণে প্ৰাক্তন সভাপতি ৮ডিম্বেশ্বৰ নেওগে সেই একে অস্থানেই কৰিছিল। “মাতৃভাষা আৰু মাতৃ-ভূমিৰ মৰ্যাদা বন্ধাৰ বাবে সকলো সময়তে নচেতন হৈ থকাৰ প্ৰয়োজন।” সচাঁকথা আজি অসমীয়া জাতিৰ ন-পুৰণি জাতি-উপজাতি সকলোকে সামৰি অসম সাহিত্য সভাৰ পতাৰি তন্ত্ৰত সমবেত হৈ চিৰচেনেহী ভাষা জননীৰ সেৱাৰ পবিত্ৰ মন্ত্ৰ গ্ৰহণ কৰাৰ সময় হৈছে। অসমীয়া ভাষা সংস্কৃতিৰ ভেটিৰ মাটি জাহি খহি যাবলৈ এৰি দিব নিশ্চয় নোবাৰি। বিৰাট জাতীয় ন হক্ৰিৰ আদৰ্শৰে মাতৃভূমিক সেৱা কৰাৰ পবিত্ৰ অঙ্গুষ্ঠান অসম সাহিত্য সভাখনৰ অহা বছৰ আটো কুৰি বছৰ হব সভাৰ সোণালী জয়ন্তীত অতীত, বৰ্তমান আৰু ভৱিষ্যতৰ গভীৰ সমীক্ষাৰ মাজেদি অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ জীৱদ্ধি সাধনত দৃঢ় ভূমিকা লোৱাবো প্ৰয়োজন হব। এই ক্ষেত্ৰত সভাৰ জনবল বৃদ্ধি হৈছে হয়, কিন্তু এনে এটি বৃহৎ জাতীয় অঙ্গুষ্ঠানৰ গঠনমূলক বিভিন্ন আঁচনি কাৰ্য্যকৰী কৰি তুলিবলৈ আমাক লাগে এটি শক্তিশালী পুঁজি। আমি আন্তৰিকতাৰে বাহুজ আৰু চৰকাৰৰ পৃষ্ঠপোষকতা কামনা কৰিছো। সভাৰ প্ৰচাৰ আৰু সংগঠনৰ ক্ষেত্ৰত এদল নিঃস্বার্থ কৰ্মীৰ লগতে প্ৰকাশন আৰু সাহিত্য আলোচনাৰ মাজেদি অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰকৃত নেতৃত্ব দিব পৰা ন পুৰণি সাহিত্যিকসকল এই অঙ্গুষ্ঠানৰ মজিয়াত সমবেত হোৱাৰ প্ৰয়োজন হৈছে। ভাষাৰ জীবনী শক্তি বৃদ্ধিৰ বাবে নিৰ্দ্দেশক এখনি অভিধান ব্যাকৰণ ভাষা আৰু সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী। সংস্কৃতিৰ নৃক্ৰীৰ নিশ্চয় অভাব পৰিলক্ষিত হৈছে। ইমান দিনে সভাৰ নিছা ছাপাখাল আৰু যান বাহনো নহ'ল। যাৰ অভাৱত গঠনমূলক কাৰ্য্যত সঘন বাধাৰ সন্মুখীন হব লগা হৈছে। এই সকলোখিনি কাম একেবাৰে একেলগেই সম্পূৰ্ণ হোৱাটোও

সম্ভবপন নহয়। তথাপি প্রথমতই ইয়াৰ বাবে মানসিক প্ৰস্তুতিৰ প্ৰয়োজন। সেয়েহে গভীৰ আশাবাদী অন্তৰেৰে আমি সাহিত্য সভাৰ উজ্জল ভবিষ্যতৰ প্ৰতি সজাগ দৃষ্টি ৰাখিছো।

প্ৰতিবদন সামৰাৰ আগতে সভাৰ বিগত বিত্তীয় বছৰৰ বিত্তীয় অবস্থাৰ আভাস দিলা। ইতিপূৰ্বে অসম সাহিত্য সভা পত্ৰিকা— ১৯৬৬ ব ৩১ মাৰ্চ পৰ্য্যন্ত বিত্তীয় বছৰৰ হিচাপ উদ্ধৃত পত্ৰ সহ প্ৰকাশিত আৰু প্ৰণীত হৈ গৈছে। স্থানান্তৰত সেইখিনি পুনৰ দাঙি ধৰা হ'ল ১৯৬৬ ব ৩১ মাৰ্চ পৰ্য্যন্ত আমাৰ সভাৰ মুঠ আয় সাধাৰণ পূজিত মুঠ আয় হ'ল ৪৪, ৩১৯৪ পইছা। ব্যয় ৩২, ১১৭ ৩৯ পইছা। গত ক্ৰমাৎ ১৪৭ ৩১ আৰু বৈফল্য থকা ক্ৰমাৎ হ'ল ১১৮৮৮ ১৪ পইছা।

আমাৰ প্ৰতিবদন ইমানতে সামৰিব গ'লিছে। এই বছৰ মাত্ৰ কেইমাহমানৰ ভিতৰতে সভাৰ বক্তৃতা অ'চনিৰ বাম একেলগেই সম্পন্ন কৰিব লগা হোৱাত স্বাভাৱিকভাৱে আনক কট-বিচুটি ঘটিছে। ঐতিহাসিক চোৱাৰে আমি নিখিনি কৰিব পাৰিছো সিও কাৰ্য্য নিবাহক সচিবৰ সদস্যসভা আৰু শাখা সভাৰ ওৰি ধৰোতা সকলৰ সহযোগতহে সম্ভবপন হৈছে গতিকে ইয়াৰ বাবে সিসকলৰ প্ৰতি মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনাইছো।

সভাপতি মানি কবি বিনন্দকৰণ দেৱৰ সবজনপ্ৰিয়তা তেখেতৰ আন্তৰিক প্ৰাৰ্থনা আৰু প্ৰয়োজনৰ ক্ষেত্ৰত দিয়া দিহা পৰামৰ্শই আমাৰ কামখিনি সম্পন্ন কৰাত সহায়তা কৰিল। এই সুযোগতে মোৰ ব্যক্তিগত আৰু সভাপতি আৰ্হাৰ বৰণ ডাঙৰীয়াৰ জ্ঞাপন কৰিছো।

প্ৰাক্তন সভাপতি অধ্যাপক শ্ৰীঅতুলচন্দ্ৰ হাজৰীকা ডাঙৰীয়া আৰু নব-নিৰ্বাচিত সভাপতি শ্ৰীঅতুলচন্দ্ৰ ভূঞা ডাঙৰীয়াৰ পৰা সততে সহায় সহায়ভূতি আৰু দিহা পৰামৰ্শ পাই থকা হৈছে।

ত্ৰিফলকান্ত সন্দিকৈ ডাঙৰীয়াৰ পৰাও মাজে সময়ে আবশ্যকীয় ক্ষেত্ৰত তেখেতৰ দিহা পৰামৰ্শ পাই আহিছে। এই সদৌ শ্ৰদ্ধী-জনলৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনাইছো।

পৰিশেষত অজানিত ভাবে হোৱা এটি বিচাৰিতৰ বাবে শ্ৰদ্ধী সমাজৰ ওচৰত ক্ষমা বিচাৰি আমাৰ এই প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

ত্ৰিহৰিপ্ৰসাদ নেওগ

প্ৰধান সম্পাদক।

অসম সাহিত্য সভা ৩৪শ সন্মিলন ২ ডিব্ৰুগড়

ত্ৰীনগেন শইকীয়া

কেবল সাহিত্য সেৱী সকলৰ অগ্ৰষ্ঠান হোৱাৰ পৰিবৰ্ত্তে, অসম সাহিত্য সভা সমগ্ৰ অসমীয়া জাতিৰ মহা-মিলনৰ ভীৰ্ষক্ষেত্ৰ স্বৰূপ বুলি কলেও অকণো বটাই কোৱা নহয়। সেইবাবেই এই বিশাল জাতীয় অগ্ৰষ্ঠানৰ বাৰ্ষিক অধিবেশাসমূহ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাটো অসমৰ প্ৰত্যেক অঞ্চলেই গৌৰৱৰ কথা বুলি অনুভৱ কৰি আহিছে।

অসমৰ সাহিত্য আৰু সংগদ জগতত উল্লেখযোগ্য বৰঙণি যোগোৱা 'ডিবৰু' নগৰে অসম সাহিত্য সভাৰ ৩৪শ সন্মিলন আহ্বান কৰি তৃতীয় বাৰৰ বাবে এই গৌৰৱৰ ভাগী হ'ল। ১৯১৬ চনৰ ৩০ আৰু ৩১ ডিচেম্বৰ আৰু ১৯৬৭ চনৰ ১ জানুৱাৰী অধিবেশনৰ বাস্তৱ কাৰ্য্যসূচীৰ এইকেইটা দিন ডিব্ৰুগড় নগৰত উত্থলি-মুত্থলি লাগি পৰিল। নিৰ্দিষ্ট দিনৰ আগতে ধুবুৰীৰ পৰা শদিয়ালৈকে বিভিন্ন নগৰ-চহৰ, গাঁও ভূট, পৰ্ব্বত-পাহাৰৰ পৰা অগা প্ৰতিনিধি সফলৰে ডিব্ৰুগড় চৰকাৰী উচ্চতৰ মাধ্যমিক স্কুলত ব্যৱস্থা কৰা প্ৰতিনিধি শিবিৰ ভৰি পৰিশিহি। ডিব্ৰুগড় বাসী বাইজৈ বেজৈৰ ত্ৰীলম্বোপ্ৰসাদ দত্তক সভাপতি আৰু ত্ৰীঅম্বিনীচৰণ চৌধুৰী আৰু ত্ৰীবিমলেশ্বৰ ফুকনক যুটীয়া সাধাৰণ সম্পাদক স্বৰূপে লৈ গঠন কৰি দিয়া শক্তিশালী অভিযন্তা সমিতিয়ে অক্লান্ত ভাবে অভিযন্তাৰ বাবে কৰা পৰিশ্ৰমৰ কথা সতকাই পাহৰিব নোৱাৰি।

চৌকিডিঙিৰ জীৱন ফুকন নগৰৰ খেল পথাৰত নানন্দাৰ ভোষণৰ আকৃতিত নিশ্চিত ভাৱে বিশাল সভামণ্ডপলৈ বাট উলিয়াই দিছে। মণ্ডপৰ গাভে লগাকৈ দক্ষিণত আছিল প্ৰদৰ্শনী মণ্ডপ। এই মণ্ডপ উৰ্গো কৰা হৈছিল। 'জ্ঞান মানিনীৰ' কবিৰ পৰিচয় স্মৃতিত। ডিব্ৰু পাৰৰ প্ৰান্ত অস্থানীয় সাহিত্যিক বেধুধৰ ৰাজখোৱা, বজ্জনীকান্ত বৰদলৈ, মহিঞ্জুদ্দিন আহ দ হাকৰিকা আৰু ডা মহানন্দ বৰুৱাৰ পৰিচয় স্মৃতিত অভ্যর্থনা সমিতিয়ে একোখন ভোষণ নিৰ্দ্দান কৰে। সভামণ্ডপৰ পৰা পূব অন্তিমদূৰত অৱস্থিত 'চহৰীয়া হল'ত প্ৰতিনিধি সকলৰ বিষয় বাহিনী সভাৰ বাবে স্থান নিৰূপিত কৰা হৈছিল।

নিজৰাৰ কবি সম্বৰ্দ্ধিত

সম্মিলনৰ মহামেলাৰ আনুষ্ঠানিক বোধন কৰাৰ প্ৰাৰম্ভত, ৩০ ডিচেম্বৰ দিনা অসম সাহিত্য সভাই ডিব্ৰুপাৰীয়া 'নিজৰাৰ কবি' শ্ৰীশমধৰ ৰাজখোৱা ডাঙৰীয়াক ৰাজহুৱা ভাৱে সম্বৰ্দ্ধনা জনাবলৈ আয়োজন কৰিছিল। 'চহৰীয়া হল'ত আয়োজিত এই সম্বৰ্দ্ধনাসভা যিদৰে বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ আছিল, ঠিঙ সেইদৰেই হৈছিল মু সম্পাদ।

গায়নে-বায়নে কবিক নিজৰ বাসভবনৰ পৰা আদৰি আনি সভাগৃহত উপস্থিত কৰোৱাৰ লগে লগে সমবেত জনতাই আত্ম নিবেদন কৰে আৰু এক গান্ধীয়াপূৰ্ণ পৰিবেশত আবেগি ২ বজাত এটি সমবেত গীতৰে সভাৰ কাৰ্য্য আৰম্ভ হয়। অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰধান সম্পাদকে অসম সাহিত্য সভাৰ সন্মানিত ধৰ্ম্মি ক'ব শ্ৰীৱিনন্দ চন্দ্ৰ বৰুৱা দেৱক সভাৰ পৌৰোহিত্য কৰিবলৈ আহ্বান জনায়—সভাপতিয়ে আসন গ্ৰহণ কৰাৰ পিছতে প্ৰধান সম্পাদক শ্ৰীহৰিপ্ৰসাদ নেওগে 'নিজৰাৰ কবি' শ্ৰীৰাজখোৱা দেৱক উদ্দেশ্যি অভিনন্দন পত্ৰ পাঠ কৰে।

এই সভাত অসম সাহিত্য সভাৰ হুগাকী প্ৰাক্তন সভাপতি ৰাখীৰৰ শ্ৰীনিৱাস ফুকন আৰু শ্ৰীনিৱাসী ৰাণা দেৱীৰ উপৰিও,

ডিব্ৰুগড় অধিবেশনৰ বাবে বিৰূপাচিৰ সভাপতি শ্ৰীমকুল চন্দ্ৰ ভূঞা ডাঙৰীয়াও উপস্থিত আছিল। কবি শ্ৰীমলিনী বালা দেৱীয়ে সন্মুখিত কবি পৰাকীৰ উদ্দেশ্যি লিখা এটি স্ব-বচিত্ত কবিতা পাঠ কৰি সভাৰ সৌষ্ঠব বৃদ্ধি কৰে। বাগ্মীধৰ শ্ৰীনীলমণি কুৰ্মৰ ডাঙৰীয়াই আৰু বহুগৰনৰ কবি শ্ৰীআনন্দ চন্দ্ৰ বৰুৱাই কবি শ্ৰীশৈলধৰ ৰাজখোৱা সম্পৰ্কে আৰু তেখেতৰ কবি প্ৰতিভা সম্পৰ্কে একেধাৰ কয়। সন্মুখিত কবি শ্ৰীৰাজখোৱা ডাঙৰীয়াই সন্মুখনাথ উল্লেখত এটি লিখিত ভাষণ পাঠ কৰে। তেখেতৰ ভাষণত থকা অন্তৰ পৰশা অকণট প্ৰকাশ-ভঙ্গীয়ে আৰু চৰকাৰী কামৰ হেঁচাত স্নেহে ভূপ্তি লাভ কৰিব নোৱাৰাৰ অতৃপ্তি আৰু কাৰণ্যই শ্ৰোতা সকলৰ অন্তৰ চুই যায়। বাৰ্ছক্য পীড়িত কবিৰ তেখেতৰ ভাষণত অতীতৰ সৌন্দৰণ কবি সাহিত্য সৃষ্টিৰ বাটত পোৱা নানা বাধা বিদ্বিম্বিৰ কথা উল্লেখ কৰে। তেখেতে সামৰণিত কয় “দেৱতাৰ চৰণত ভক্তি ভাবে ছবি এদাল দিলেও দেৱতা সন্তুষ্ট হোৱাৰ নিচিনাকৈ অসম সাহিত্য সভাটো মোৰ পৰা সিমানকৈ পাই সন্তুষ্ট হৈ মোক ৰাজহুৱা ভাবে সন্মুখনা জনাই আশীৰ্বাদ দিহে। ইয়াৰ বিনিময়ত মোৰ নিমিত্তে লাখ টকাৰ সম্পত্তি অতি তুচ্ছ।”

সভাপতিৰ আসনৰ পৰা ধ্বনি কৰি শ্ৰীবৰুৱাই শ্ৰীগাজ খাৰাৰ কবিতাৰ স্বকীয় বৈশিষ্ট্যৰ কথা উল্লেখ কৰি কয়—“অসমীয়া সাহিত্যত পাৰ্শ্ব প্ৰতিমা, বৰদোবা, বৰ ন’হৰ দৰে কবিতা স্ব-মতিমানে সদায় জিলিকি থাকিব”।

ডিব্ৰুগড় শাখা সাহিত্য সভাৰ সম্পাদক শ্ৰীচেৰেশ্বৰ বৰদলৈয়ে সভাৰ অন্তত সকলোলৈকে শলাগৰ শব্দই আগবঢ়োৱাৰ পিচত ‘অ’ মোৰ আপোনাৰ দেশে’ৰ সভাৰ সামৰণি পৰে।

৩০ ডিচেম্বৰ সন্ধ্যা ৫-৩০ বজা। চহৰীয়া হলত অসমৰ ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈকে থকা অসম সাহিত্য সভাৰ শাখা আৰু অধীক্ষক

সভায় পৰা প্ৰতিনিধি হৈ অহা লোকেৰে চহৰীয়া হলত উল্লি-
স্থলি লাগি পৰিল। মুঠ ২.১ ঘন শাখা সভায় পৰা ৫৩০ (পাঁচশ
বাঠি) জন প্ৰতিনিধিয়ে ডিব্ৰুগড় সন্মিলনত যোগদান কৰি পুনৰ
সকলো বেকৰ্ড ভঙ্গ কৰে।

অসম সাহিত্য সভাৰ নবনিৰ্বাচিত সভাপতি শ্ৰীকৃষ্ণা ডাঙৰীয়া,
বিদ্যায়ী সভাপতি শ্ৰীকব' ডাঙৰীয়া, প্ৰাক্তন সভাপতি শ্ৰীমদহৰি
কুকন ডাঙৰীয়া, প্ৰাক্তন সভাপতি শ্ৰীমতী নজিনীবালা দেৱী প্ৰমুখ্যে
অসমৰ প্ৰাচীন আৰু নবীন সাহিত্য সেৱী সকলোৰে সভাস্থ ভবি
পৰিল। সাহিত্য সভাৰ চৰিত্ৰ প্ৰথা অনুসৰি প্ৰধান সম্পাদকে
নব-নিৰ্বাচিত সভাপতিৰ বিষয় বাছনী সভা পৰিচালনা কৰিবলৈ
আহ্বান কৰিলে। সভাপতিয়ে আগুন গ্ৰহণ কৰাৰ পিছত প্ৰধান
সম্পাদকে বিশিষ্ট ব্যক্তি সকলৰ পৰিচয় দিলে। সভাকাৰী সম্পাদক
শ্ৰীনাগেন খৈকীয়াই বিভিন্ন স্থানৰ পৰা অহা প্ৰতিনিধিৰ্গক পৰামৰ্শ
লগত পৰিচয় কৰাই দিয়ে। সভাপতিয়ে বিদ্যায়ী সভাপতিৰ সভা
পৰিচালনাৰ দায়িত্ব দি প্ৰতিনিধিৰ্গক পৰা বিদায় লয়। ধৰ্ম্ম কবি
বিদ্যায়ী সভাপতি শ্ৰীকব'ই বিষয় বাছনী সভা পৰিচালনা কৰে।
ইয়াৰ পিছত মূল সভাত উত্থাপন কৰিবলগীয়া প্ৰধান সম্পাদকৰ যোৱা
বহুৰ সাধাৰণ প্ৰতিবেদন আৰু আয়-ব্যয়ক দাঙি ধৰে। প্ৰতিবেদনৰ
বিভিন্ন বিষয়ৰ ওপৰত প্ৰায় চাৰি ঘণ্টা জুৰি সভায় আলোচনা হয়।
যোৱা বিত্তীয় বছৰৰ হিচাব সহ প্ৰতিবেদন সৰ্বসন্মতিক্ৰমে গৃহীত হয়।

পতাকা উত্তোলন

যথার্থতে ৩১ ডিচেম্বৰ পুৱাৰ পৰাহে অসম সাহিত্য সভাৰ
চতুঃস্থিংশ সন্মিলনৰ আনুষ্ঠানিক শুভাৰম্ভ হয়। পুৱা ৭-৩০ বজাত
মূল সভাস্থলী সন্মুখত নিৰ্ধাৰিত স্থানত 'চিৰচেনেহী ভাষা জননী'ৰ
পতাকা উত্তোলন কৰিবৰ কাৰণে বিদ্যায়ী সভাপতি শ্ৰীবিনয়চন্দ্ৰ
বৰুৱা ডাঙৰীয়াক আগবঢ়াই জনা হয়। পতাকা উত্তোলিত হোৱাৰ

জগে জগে সমবেত সকলোতে পতাকাৰ নমস্কাৰ কৰি আৰু গায়ক
বৃন্দই “আমি অসীয়া নহওঁ দুখীয়া” অসম সন্ধাতোৰ পতাকা বেদীৰ
চৌকাষ মুখবিত কৰি তোলে। উত্তোলনক শ্ৰীবকবাই এটি চমু ভাষণ
দি কয়— “অসমীয়া ভাষা সাহিত্য সঙ্কতিৰ পূৰ্ণাৰী সকলে
পবিত্ৰ শক্তিলাগী আৰু তেজী সাহিত্য শিল্পী সৃষ্ট কৰি অসমীয়া
জাতিৰ নাম অমৰ কৰক।”

প্ৰদৰ্শনী উদ্বোধন

পতাকা উত্তোলনৰ পিছতেই ৮ বজাত প্ৰদৰ্শনীৰ দ্বাৰ উদ্বোধন
কৰিবৰ কাৰণে মান্দ্ৰজৰ ভূতপূৰ্ব বাজ্যপাল, অসমৰ প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী
শ্ৰীবিষ্ণুৰাম মেধি ডাঙীয্যক গায়নে-বাগনে আগবঢ়াই অনা হয়।
শঙ্খ-বট্টা-টুঙালীঃ মঙ্গল ধ্বনিৰ যাকৃত উদ্বাধন মঙ্গলান কৰা
হয়। প্ৰদৰ্শনী দ্বাৰ উদ্বোধন কৰি শ্ৰীৰামি ডাঙীয্যই এটি লিখিত
ভাষণ প্ৰদত্ত তেখেত কয়—“অসম সাহিত্য সভাৰ অধিবেশনৰ
লগত আপোনালোকে প্ৰদৰ্শনীৰ আয়োজন কৰিছে। প্ৰদৰ্শনী
শোক শিক্ষাৰ এটা প্ৰধান মাধ্যম। সাহিত্যৰ প্ৰাৰ আৰু জনপ্ৰিয়
কৰি তোলাত প্ৰদৰ্শনীৰ প্ৰভাব কোনেও অস্বীকাৰ কৰিব
নোৱাৰে। অসমত অভীক্ৰমে পৰা প্ৰকাশিত আলোচনী,
বাউৰি কাকত, সাঁচিপতীয়া পুথি আদি আপুৰুগীয়া সাহিত্য গ্ৰন্থবোৰ
প্ৰদৰ্শন কৰিব লাগে। অসমীয়া সাহিত্য সৃষ্টিৰ জৰি ধৰোঁতা
স্বনামধন্য সাহিত্যিক সকলৰ ডাঙৰৰ আকাৰৰ প্ৰতিকৃতি তেখেত
সকলৰ লিখা কিতাপ আদিৰ বৰ্ণনামূলক তালিকা আদিয়ে এই
প্ৰদৰ্শনীত শোভা পোৱা উচিত।”

আলোচনা-চক্ৰ

পুৱা ৮-৪৫ বজাৰ পৰা মূল সভামণ্ডপতে আয়োজিত হয়
আলোচনা চক্ৰ। এটি গীতৰে সভা তাৰম্ভ হোৱাৰ পিছত
নিৰ্ব্বাচিত সভাপতি ডঃ মহেশ্বৰ নেওগক আপন গ্ৰন্থ কৰিবলৈ

আহ্বান জনোৱা হয়। আলোচ্য বিষয় আছিল ‘ভাৰতীয় সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য আৰু অসম।’ সভাপতি ডঃ নেওগ এটি নিখিঁত ভাষণত প্ৰাগৈতিহাসিক কালৰ পৰা কামৰূপ তথা অসম ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ লগত কি সম্পৰ্ক ৰাখি আহিছে আৰু কি অবদান দি আহিছে সেই সম্পৰ্কে মূণ্যবান তথ্যপাতি অতি চমুকৈ উল্লেখ কৰি দৃষ্টান্ত দেখুৱায়। ভাষণ প্ৰসঙ্গত তেখেতে উল্লেখ কৰে—“ঐতিহাসিক কালৰ ভিতৰত ভাস্কৰবৰ্মাৰ ৰাজত্বতে কামৰূপ ৰাজনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰত প্ৰথমবাৰলৈ সৰ্ব্বভাৰতীয় ৰূপ পৰিগ্ৰহ কৰে। অকল সেয়ে নহয়। আনুষ্ঠানিক সংগৰ বিষয়তো তদানীন্তন কামৰূপে নিজৰ স্বাক্ষৰ স্পষ্টকৰণ ৰাখিছিল।”

সভাপতিৰ ভাষণান্তত শ্ৰীপীলা গগৈয়ে আলোচনাত অংশ গ্ৰহণ কৰি কয় যে, “অসমীয়া সংস্কৃতি যথার্থতে সমন্বয় সংস্কৃতি।” ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ লগত সম্পৰ্ক দেখুৱাই তেখেতে এটি চমু ভাষণ গধুৰ ভাষণ দিয়ে।

মুকলি অধিবেশন

৩১ ডিচেম্বৰ দিনা ১১ বজাত ডিব্ৰুগড়ৰ “চাৰ্কিট হাউচ” ৰাহৰৰ পৰা অসম সাহিত্য সভাৰ ৩৭শ সন্মিলনৰ নিৰ্ব্বাচিত সভাপতি, প্ৰবীণ সাহিত্য সেৱী শ্ৰীমকুন্দম্ৰ ভূঞা ডাঙৰীষাক গায়নে-
 ৰায়নে সমদল যাত্ৰা কৰি সভা মণ্ডপলৈ আগবঢ়াই অনা হয়। সভাপতি সভামণ্ডপলৈ সোমোৱাৰ লাগ লগে সমবেত হোৱা বিখাল জনতাই খিন্ন দি আঁক্কা জনায়। সভাপতিয়েও প্ৰতিশ্ৰদ্ধা জনায় আগবাঢ়ে। সুসজ্জিত মঞ্চত সভাৰ সভাপতিৰ কাষত বহে বিদ্যায়ী সভাপতি ধ্বনি কবি শ্ৰীবিনয়চন্দ্ৰ বৰুৱা, অত্যাৰ্থনা সমিতিৰ সভাপতি শ্ৰীলক্ষীপ্ৰসাদ দত্ত, প্ৰাক্তন সভানেত্ৰী শ্ৰীমতী নলিনী বালা দেৱী, প্ৰাক্তন সভাপতি সকল—শ্ৰীনীলমণি ফুকন, শ্ৰীপদ্মধৰ চলিহা, শ্ৰীমিত্ৰেশ্বৰ মহন্ত, শ্ৰীবেণুধৰ শৰ্ম্মা আৰু কবি শ্ৰীশৈলধৰ ৰাজখোৱা,

ডঃ মহেশ্বৰ নেওগ, প্ৰধান সম্পাদকক মুখ্য কবি সাহিত্য অকাডেমী
বিজয়বৰীয়া সকল, বিশিষ্ট অতিথি সকল আৰু সভাৰ উদ্বোধক
অসমৰ সুখায়ত্ৰী শ্ৰীবিমলাপ্ৰসাদ চলিহাদেউ। মঞ্চত বিশিষ্ট লোক
সকলৰ উপস্থিতিৰ লগে লগে “মঙ্গলা চৰণৰ” স্তোত্ৰ পাঠ হয়।

“চিৰ চেনেহী যোৰ ভাষা জননী” গীতটি সঙ্গীত বিভাগৰ
শিল্পী দলৰ সমবেত কণ্ঠত ধ্বনিত হোৱাৰ লগে লগে যথার্থতে
মুকলি অবিবৰ্ণনৰ স্তোত্ৰবস্ত্ৰ ঘটে।

উদ্বোধনী ভাষণ

অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰধান সম্পাদক শ্ৰীহৰি প্ৰসাদ নেওগে
শ্ৰীবিমলা প্ৰসাদ চলিহা ডাঙৰীষাক সন্মান জনাবলৈ আহ্বান
জনায়। শ্ৰীচলিহা ডাঙৰীষাই পোন্ধৰ মিনিট জোৰা উদ্বোধনী
ভাষণত সাহিত্য আৰু সাহিত্যিকৰ সংশ্লিষ্ট কথা উল্লেখ কৰে।
অসমৰ পৰ্বত ভৈয়ামৰ বাইৰ মাজত সমন্বয় আৰু সম্প্ৰতিৰ বান্ধ
দৃঢ় কৰি তুলিবলৈ তেওঁ আহ্বান জনায় আৰু “অসম সাহিত্য
সভা অসম সাহিত্য মহাসভা হওক” বুলি আশা কৰে। ভাষণ
প্ৰসঙ্গত তেখেতে কয় “অসমীয়া সাহিত্যৰ দায়িত্ব অতি গধুৰ।
অসমীয়া সাহিত্যিক সকলৰ মহান অবদান হ'ব পৰ্বত ভৈয়ামৰ
মাজত সংহতি স্থাপন কৰাটো, উত্তৰ পূব সীমান্ত অঞ্চলত অসমীয়া
ভাষা সাহিত্যই সংহতি বন্ধা বৰিছে। অসমীয়া সাহিত্যিক আৰু
চহকী কবিৰ লগে লগে এই ভাষা আৰু সাহিত্যৰ প্ৰতি কাৰ্যবীৰ্য্য
সকলোৰে আকৰ্ষণ বাঢ়ে। শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেবেও এই সংহতি বিচাৰিছিল।

“অসমীয়া ভাষাই অসমৰ লোকক বিতৰ্কৰ মাজত ঐক্য
আনিবলৈ লিকাইছে। এই সূক্ষ্ম সম্পৰ্ক চিগি গৈছে নিচেই আপোন
মাজুহো পৰ হ'ব।” প্ৰতিক্ৰিয়ালীল শক্তিৰ কথা উল্লেখ কৰি তেওঁ
কয়—“প্ৰতিক্ৰিয়ালীল শক্তিয়ে অসমীয়া ভাষা প্ৰচাৰত প্ৰতিবোধ
কৰিবলৈ বিচাৰে। আমাৰ ভাষা সাহিত্যক ঐশ্বৰ্য্যশালী কবি তুলিব

পাৰ্শ্বদেই এই প্ৰতিবাধ অক্ল হব। ভাষা প্ৰচাৰ কৰিবলৈ হলে সাহিত্যিক চহকী কবিব লাগে। বিহীন উৎসৰ পৰা শব্দ সংগ্ৰহ কৰি ভাষাক উন্নত আৰু সাহিত্যিক চহকী কৰিব লাগে।” তেখেতে কয়—
 “ভাষাশিক্ষা শ্ৰেণীৰ প্ৰয়োগ বৰ প্ৰয়োজনীয় হৈ পৰিছে সংহতি বন্ধাত?” “পঢ়ুৱৈ সমাজ সাহিত্যিকক সন্মান কৰা, সহায় কৰা সমাজ হব লাগিব।” মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে কয়—“সাহিত্য সভাৰ লগত সহযোগ বন্ধা নৰিবলৈ চেষ্টা কৰিম। সাহিত্য সভাৰ যোগেদি স্থায়ী সংহতিৰ নেটি নিৰ্মাণ হব বুলি আশা কৰিছো। অসম সাহিত্য মহাসভা হওক।’ ব্ৰিটিছসমূহে এই ভাষণেৰ সভাৰ আনুষ্ঠানিক উদ্বোধন সমাধা কৰে।

সভাপতি বৰণ

বিদায়ী সভাপতি শ্ৰীবিনয়চন্দ্ৰ বৰুৱাই সভাপতি শ্ৰীভূঞা ডাঙৰীয়াৰ নাম প্ৰস্তাব কৰে আৰু অভিৰ্থনা সমিতিৰ সভাপতি শ্ৰীলক্ষী প্ৰসাদ দত্তই উক্ত প্ৰস্তাব সমৰ্থন কৰি শ্ৰীভূঞা ডাঙৰীয়াক সভাপতিৰ আসনলৈ আসন জনায়। যথানিয়মে সভাপতিৰ আসন গ্ৰহণ কৰাৰ পাছত এটি শোৰ প্ৰস্তাব লোৱা হয়।

“অগ্ৰণী কবি, সাহিত্যিক, গবেষক, পণ্ডিত অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন প্ৰধান সম্পাদক আৰু প্ৰাক্তন সভাপতি শ্ৰীভৈৰৱৰ নেওগ, সাহিত্য ভূষণ ডাঃ মহানন্দ বৰুৱা, সাহিত্য সংবাদ সেৱী দেশকৰ্মী শ্ৰীগোবীকান্ত ডালুৱাৰ, সাহিত্যিক শিক্ষাবিদ শ্ৰীকৃষ্ণদেৱ বৰঠাকুৰ, স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ নিৰ্ভীক যুৱক সাহিত্যসেৱী মৌলানা তৈয়্যাবুল্লা, দেশকৰ্মী প্ৰাক্তন মন্ত্ৰী শ্ৰীসিদ্ধিনাথ শৰ্মা, সতীৰা সংস্কৃতিৰ সাধক শ্ৰীমণিৰাম দত্ত মুক্তিযাৰ, বিপ্লৱী দেশকৰ্মী শ্ৰীশঙ্কৰচন্দ্ৰ বৰুৱা, লোক সাহিত্য সেৱী শ্ৰীমোগেশচন্দ্ৰ তামূলী, সাহিত্য সভাৰ আত্মীয় সন্তা শ্ৰীজীবনচন্দ্ৰ তামূলী আৰু শ্ৰীগোলোকচন্দ্ৰ বৰুৱা, শিক্ষাবিদ শ্ৰীকামেশ্বৰ দাস, ডাঃ প্ৰমোদাভিৰাম দাস, শ্ৰীনীলকান্ত হাজৰিকা,

শ্রীহৰেশ্বৰ বাজখোৱা, বিহাজুল হুচেটন, শ্রীকালীপ্ৰসাদ শৰ্মা, শ্রীকীৰ্ত্তেশ্বৰ শৰ্মা, শ্রীশুকোদয় গগৈ, শ্রীভূধৰ বৰঠাকুৰ, শ্রীজগদীশ শৰ্মা, ভাৰতৰ বিশিষ্ট পণ্ডিত ডঃ কালীদাস নাগ, বিশিষ্ট মহিলা শ্রীৰামেশ্বৰী নেত্ৰকৰ যুত্মত শোক প্ৰকাশ কৰা হয়। সমবেত বাইজে দুই মিনিট সময় ধিয় দি শ্রুতকসকলৰ আত্মাৰ চিৰশান্তিৰ বাবে মৌন প্ৰাৰ্থনা জনায়। ইয়াৰ পিছত প্ৰধান সম্পাদকে মঞ্চত থকা বিশিষ্ট ব্যক্তি সকলক জনতাৰ লগত পৰিচয় কৰাই দিয়ে।

কাৰ্য্যক্ৰমাহুসৰি অভিযন্তা সমিতিৰ সভাপতি শ্রীলক্ষ্মী প্ৰসাদ দস্তই অসম সাহিত্য সভাৰ বিষয় ববীয়া প্ৰতিনিধি বৰ্গ আৰু সমবেত জনতাক উদ্দেশ্যি এটি লিখিত অভিভাষণ পাঠ কৰে।

এটি গীতৰ অন্তত অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰধান সম্পাদক শ্রীহৰিপ্ৰসাদ নেওগে তেখেতৰ সুদীৰ্ঘ প্ৰতিবেদন ডাঙি ধৰে। আৰু যোৱা বিত্তীয় বছৰৰ হিছাপৰ খুল-মূল বিৱৰণ দিয়ে। প্ৰতিবেদন আৰু বিত্তীয় হিছাপ সৰ্বসন্মতি ক্ৰমে গৃহীত হয়।

সভাপতিৰ ভাষণ

ডিব্ৰুগড় বৈষ্ণৱ সমাজ কুষ্টিশাখাৰ দ্বাৰা পৰিবেশিত বৰগীত এটিৰ পিছত প্ৰবীণ সাহিত্য সেৱী, অসম সাহিত্য সভাৰ ৩৫শ অধিবেশনৰ সভাপতি শ্রীনকুল চন্দ্ৰ ভূঞা ডাঙৰীয়াই তেখেতৰ ৪৪ গৃষ্ঠাজোৰা ছপা অভিভাষণ ডাঙি ধৰে। “ভাষা সাহিত্যৰ লুইতক ভেটিব কোনে? সংস্কৃতিৰ বৰনৈক বোধিব কোনে?” এই বাণীৰে তেখেতে এই কেইটা ছন্দত ভাষণ দান কৰে। ইয়াৰ পিছতে সঙ্গীত বিভাগলয়ৰ দ্বাৰা পৰিবেশিত গীতেৰে প্ৰথম দিনৰ ৰাজহুৱা সভাবো সামৰণি মৰা হয়।

বিজ্ঞান সাহিত্য সন্মিলন

সন্ধ্যা ৫ বজাৰ পৰা মূল সভা মণ্ডপতে বিজ্ঞান সাহিত্য সন্মিলন ডিব্ৰুগড় অধিবেশনত নকৈ সন্নিবিষ্ট কৰাটোও উল্লেখযোগ্য বিষয়।

“বিজ্ঞানে আনিলে জোবাব” শীৰ্ষক তাৎপৰ্য্যপূৰ্ণ গীতেৰে সভা আৰম্ভ কৰাৰ পিছত এই শাখা সম্মিলনৰ অভ্যৰ্থনা সমিতিৰ সভাপতি ডাঃ মথুৰানাথ ভট্টাচাৰ্য্যই সমবেত শ্ৰদ্ধীক্ষক আদৰ্শী জনাই এটি চমু আদৰ্শী ভাষণ পাঠ কৰে। তেখেতে ভাষণ প্ৰসঙ্গত কয় যে, বিজ্ঞান আৰু সাহিত্য দুয়োৰে অসীম শক্তিক অৰ্থ লিপ্সু মানবতা বিৰোধী স্বার্থায়েষী লৈলে সমাজৰ অৰ্হিতাৰ্থে প্ৰয়োগ কৰাৰ চেষ্টা বৰি আহিছে। সত্য সুন্দৰৰ সাধক সাহিত্যিক সকলে তাৰ ক্ষিদ্ৰে বৃদ্ধ দিব লাগিব। বিজ্ঞানে সমাজ জীবনলৈ প্ৰভাৱান্বিত কৰিছে অনিৱৰ্ণ্য ভাবে। গতিকে সাহিত্যিক সকলেও বিজ্ঞানৰ পোহৰত সমাজ জীবনক চাব পাবিব লাগিব।

আদৰ্শী ভাষাৰ পিছত এই শাখা সম্মিলনত পোৰোহিত্য কৰিবৰ বাবে নিৰ্দ্ধাৰিত সভাপতি গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰাণাভ ৫ বিভাগৰ মুখ্য অধ্যাপক ড কালীনাথ শৰ্মাক অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰধান সম্পাদকৰ দ্বাৰা আন্ত্ৰান জনোৱা হয় আৰু বিশিষ্ট অতিথি স্বৰূপে বৰণ কৰা হয় অসম কৃষি কলেজৰ উপাধ্যক্ষ সুসাহিত্যিক ড কনক চন্দ্ৰ মহন্তক।

সভাপতিয়ে তেখেতৰ ভাষণত বিজ্ঞানৰ বিভিন্ন দানৰ উপৰিও শুকত্ব দিয়ে সমাজ জীবনলৈ বিজ্ঞানে আনি দিয়া বৃত্তি আৰু গতিৰ পৰিবৰ্তনৰ ওপৰত। প্ৰাচীন সমাজ ব্যৱস্থাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বৰ্তমান সময় পৰ্য্যন্ত থকা শ্ৰেণী আৰু বৰ্ণ বৈষম্যৰ বিজ্ঞানে কেনেভাবে ভাঙি দি নতুন সমতা স্থাপনত অৰিহণা যোগাইছে। ড শৰ্মাৰ ভাষণত তেখেতৰ সুন্দৰ গদ্য বীতিয়ে শ্ৰোতাক মুগ্ধ কৰিছিল।

বিশিষ্ট অতিথি ড কনকচন্দ্ৰ মহন্তই তেখেতৰ তথ্যপূৰ্ণ ভাষণত বিজ্ঞান সাহিত্যৰ বিষয় কয়। অসমীয়া ভাষাৰ বিজ্ঞান সাহিত্যৰ সখ্যা আৰু গুণৰ স্বত্বতা উল্লেখ কৰি তেখেত পৃথিবীৰ অন্যান্য বিজ্ঞান বিষয়ক উন্নত দেশসমূহৰ সাহিত্যৰ দৃষ্টান্ত দিয়ে।

কহ ভাষা, ইংৰাজী ভাষাত এই বিষয়ৰ সাহিত্যৰ আদৰ আঁক চাহিদা বৃদ্ধিৰ কথাও উল্লেখ কৰে।

সভাপতিয়ে তেখেতৰ মন্তব্যত “কম কথা কোবা বেছি কাম কৰা”ৰ আদৰ্শ গ্ৰহণ কৰিবলৈ আহ্বান জনায়। এটি গীতেৰে চক্ৰৰ সামৰণি মৰা হয়।

সাংস্কৃতিক সম্মিলন

গধূলি ৯ বজাত সাংস্কৃতিক সম্মিলন আৰম্ভ কৰা হয় এটি সমবেত আদৰণী গীতেৰে। গীতান্তত প্ৰধান সম্পাদকৰ আহ্বান ক্ৰমে এই শাখা সম্মিলনৰ বাবে নিৰ্বাচিত সভাপতি শঙ্কৰী নৃগ্য-গীত বিশাৰদ শ্ৰীজীবেশ্বৰ গোস্বামী ডাঙৰীয়াই আসন গ্ৰহণ কৰে আৰু তেখেতৰ সৰল ভাষণ পাঠ কৰে। কাকূতি ঘোষাৰে আৰম্ভ কৰি ঘোষাবেই সামৰণি মৰা শ্ৰীগোস্বামী ডাঙৰীয়াৰ ভাষণত তেখেতে বিশদভাবে গুৰুত্ব দিয়ে অসমীয়া গীত মাতৰ সুকীয়া বৈশিষ্ট্যৰ ওপৰত।

শ্ৰীগোস্বামী ডাঙৰীয়াৰ ভাষণে শ্ৰোতাক মুগ্ধ কৰাৰ অন্তিম কাৰণ আছিল তেখেতৰ সবস কখনভঙ্গী আৰু দৃষ্টান্ত স্বৰূপে ব্যবহাৰ কৰা গীত সমূহত ভাষণৰ মাজে মাজে দি যোবা সুৰ। তত্পৰি লিখিত ভাষণ প্ৰসঙ্গত তেখেতে নানা মৌখিক দৃষ্টান্তৰে, সুৰৰ উদাহৰণেৰে শ্ৰোতাক মুগ্ধ কৰি ৰাখে।

ভাষণান্তত সাংস্কৃতিক শাখাৰ অভিৰ্থনা সমিতিৰ সম্পাদক শ্ৰীভবত বৰপূজাবীয়ে শলাগৰ শৰাই আগবঢ়ায়।

সাংস্কৃতিক সমাৰোহ

সাংস্কৃতিক সম্মিলনৰ আনুষ্ঠানিক সভাৰ শেষত সমাৰোহ আৰম্ভ হয় নতুন প্ৰথাৰে। অসমৰ বংশস্বী কথাশিল্পী চৈয়দ আব্দুল মালিকে এটি চুটি গল্প নিজে পাঠ কৰি শুনায। গল্প পাঠান্তত আৰম্ভ হয় নৃত্যগীত নাটিকাৰ সমাৰোহ। এই সমাৰোহৰ বিশেষত্ব আছিল

দুববিচাৰীয়া শিল্পীৰ পৰিবৰ্তে অসমৰ বিভিন্ন ঠাইৰ স্থানীয় শিল্পী দল, পাঠ্যৰ অঞ্চলৰ শিল্পী দলৰ সমাবেশ ডিব্ৰুগড় স্থানীয় সঙ্গীত বিভাগলয়, কৃষ্টি সমাজ আৰু ব্যক্তিগত সকলৰ উপৰিও যোৰহাটৰ কণজোতি সংঘ আৰু অন্যান্য দল সন্মুখত যোগদান কৰে। গোলাঘাটৰ বৰকাঠনী বাগিচাৰ বহুবা শিল্পী সকলৰ নিখুঁট হুচৰি আৰু বিহু প্ৰদৰ্শনে দৰ্শকক আনন্দাপ্ৰসূত কৰে দহ হেজাৰতকৈও অধিক দৰ্শকক সন্মুখত লৈ বিভিন্ন শিল্পী সকলে শেহ বাতিলৈকে তেওঁলোকৰ অনুষ্ঠান প্ৰদৰ্শন কৰি প্ৰথম দিনাৰ কাৰ্য্যসূচী সামৰণি মাৰে।

বিষয় বাছনি সভাৰ স্থগিত অধিবেশন

সাংস্কৃতিক সন্মিলনৰ আনুষ্ঠানিক সভাৰ পিছত প্ৰতিনিধি বাহৰত ৰাতি ১০-১০ বজাত বিষয় বাছনি সভাৰ দ্বিতীয় বৈঠক বহে। পৰিচালনা কৰে বিদ্যাবী সভাপতি শ্ৰীকৃষ্ণদেৱে। প্ৰতিনিধি সকলৰ উপস্থিতি সেৱেঙা আছিল। কিন্তু বিষয় বাছনি সভাৰ আলোচনা উত্তপ্ত হৈছিল। নিয়মাবলী সংশোধন সম্পৰ্কীয় আলোচনাৰ বেলা এনে অবস্থা বিশেষ ভাৱে লক্ষ্য কৰিবলগীয়া হৈছিল। প্ৰায় ৪ ঘণ্টা জুৰি অধিবেশন বহে।

১ জানুৱাৰী ১৯৬৭ দেওবাৰ বুৰঞ্জী সন্মিলন

পুৱা ৭-৩০ বজাত মূল সভা মণ্ডপত আৰম্ভ হয় বুৰঞ্জী সন্মিলন। এটি আদৰ্শী গীতৰ শেষত এই সন্মিলনৰ পৌৰোহিত্য কৰিবৰ কাৰণে বুৰঞ্জীবিদ অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন প্ৰধান সম্পাদক শ্ৰীকেশৱ নাৰায়ণ দত্তক প্ৰধান সম্পাদকে আহ্বান জনায়। সভাপতিয়ে তেখেতৰ সূচিস্থিত ভাষণত অসমৰ সভ্যতা, সংস্কৃতি আৰু বুৰঞ্জীমূলক গবেষণাৰ উপৰিও অসমৰ নতুন বুৰঞ্জী প্ৰণয়নৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়ে।

ডিব্ৰুগড় কানৈ কলেজৰ বুৰঞ্জী বিভাগৰ অধ্যাপিকা শ্ৰীমতী বৰুৱা আৰু কৰ্মাৰ্চ কলেজৰ অধ্যাপক শ্ৰীনিৰ্মল কুমাৰ বসুৰে বিষয়ত

অংশ গ্ৰহণ কৰি বুৰঞ্জী প্ৰণয়নৰ দায়িত্ব আৰু অসমত থকা প্ৰাচীন বুৰঞ্জীৰ সমলৰ ওপৰত তথ্য গধুৰ ভাষণ দিয়ে। সামগ্ৰী গীত্বেৰে সন্মাননৰ অৰ্হ হয়।

বিষয় বাছনী সভাৰ সাধাৰণ অধিবেশন

পুৱা ১০ বজাত চহৰীয়া হলত বিষয় বাছনী সভাৰ তৃতীয় আৰু শেষ বৈঠক বাহ। প্ৰতিনিধি বৰ্গৰ এই সভাও পৰিচালনা কৰে বিদায়ী সভাপতি শ্ৰীহিন্দ চন্দ্ৰ বৰুৱাদেৱে। এই সভাত অসম সাহিত্য সভাৰ নতুন বছৰৰ বাবে নতুন কাৰ্য্য নিৰ্ব্বাচন কৰা হয় উপ-সভাপতি, প্ৰধান সম্পাদক, কোষাধ্যক্ষ আৰু পত্ৰিকা সম্পাদক এই চাৰি বিষয় বাবে বাবে বিনা প্ৰতিদ্বন্দিতাই নিৰ্ব্বাচিত হয়— ক্ৰমত ডঃ মহেশ্বৰ নেওগ, অধ্যাপক শ্ৰীহৰিপ্ৰসাদ নেওগ, শ্ৰীদেৱ-প্ৰসাদ বৰুৱা, ডঃ সত্যেন্দ্ৰনাথায়ণ গোস্বামী। বাকী ৬ জন সদস্যৰ বাবে প্ৰস্তাবিত প্ৰায় ১০ জন ব্যক্তিৰ নামৰ তালিকাৰ পৰা বাচি লৈ নিৰ্ব্বাচিত কৰি ৰাজহুৱা সভাত ঘোষণা কৰিবলৈ বিদায়ী সভাপতি, নব-নিৰ্ব্বাচিত সভাপতি, উপসভাপতি, প্ৰধান সম্পাদক, কোষাধ্যক্ষ আৰু পত্ৰিকা সম্পাদকক লৈ গঠিত সমিতিক ভাৰ দিয়া।

২য় দিনৰ মুকলি অধিবেশন

দ্বিতীয় দিনাৰ মুকলি অধিবেশন সভা বিশাল জনতা সমবেত হয়। গীত্বেৰে সভা আৰম্ভ কৰাৰ লগে লগে সভাপতিয়ে নিজৰ আসন গ্ৰহণ কৰাৰ আৰু মঞ্চত প্ৰাক্তন সভাপতি সকল, বিদায়ী সভাপতি, সভাপতি সন্মিতিৰ সভাপতি, সাংস্কৃতিক সন্মিলনৰ সভাপতি, বুৰঞ্জী সন্মিলনৰ সভাপতি, বিশিষ্ট অতিথি ডঃ যোগীৰাজ বসু, শ্ৰীচোপক গোহাই, নেফাৰ শ্ৰীলক্ষ্মণ দাস, শ্ৰীবাংলাৰ লোবাং, শ্ৰীগোৱা পাৰ্টি'ন, কাছাৰৰ শ্ৰীব্ৰজমোহন সিং, মিকিৰ পাত্ৰাবৰ ডিব্ৰু কলেজৰ অসমীয়া বিভাগৰ অধ্যাপক শ্ৰীৰংগ টেৰাং, অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰধান সম্পাদকক প্ৰমুখ্য কৰি বিষয়ববীৰা সকল বহে।

বিষয় বাছনী সভাই গ্ৰহণ কৰা পঁাচোটি প্ৰস্তাব সভাস্থ উৎসাহক কৰে। ভৱনত সাহিত্য এটি জন্মাপ্ত পুথি পত্ৰ, কাকত ছবি, সাহিত্যিক শিল্পী সমন্বয় মানব পাৰ্শ্বপাতি চিঠি আৰু ভাষা সাহিত্য সংস্কৃতি সম্পৰ্কীয় সংগ্ৰহালয় প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰি অসমীয়া ভাষাত বিশ্বকোষ এখন প্ৰণয়নৰ বাবে চৰকাৰী মজুৰী দাবী কৰি আৰু উচ্চতৰ মাধ্যমিক স্কুলত অসমীয়া বিষয়ৰ শিক্ষকৰ সমান মৰ্যাদা দিবলৈ সৰ্বসাধাৰণ কৰ্মচাৰী জনাই গ্ৰহণ কৰা পঁাচোটি প্ৰস্তাব বাছনী সভাই গ্ৰহণ কৰি গুৰুত্বপূৰ্ণ হৈছে।

পৰৱৰ্তী কাম ১৫ জনৰ দ্বাৰা গঠিত সভানেত্ৰীৰ দ্বাৰা নিয়মিত বৰ্তী হৈছে কেইটিত সাহিত্যিক দলৰ সভাপতি, সম্পাদক শ্ৰীনগেন শৰ্মাকোষাই পঠি কৰে।

বিশিষ্ট অতিথিৰ ভাষণ

এটি গৌৰৱান্বিত বিশিষ্ট অতিথি সৰ্বজনীন ভাষণ দিবলৈ সভাস্থ পণ্ডিত আচাৰ্য ডাঃ। সৰ্বজনীন আচাৰ্য ডাঃ প্ৰধান পণ্ডিত ডক্টৰ যোগীৰাজ বৰ্মা ডাঃ। এটি গৌৰৱান্বিত ভাষণ দিয়ে। ডেখেত যুগমীয়া সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ সাহিত্য এই দুটা ভাগত সাহিত্যৰ শ্ৰেণী বিভাগ কৰে। ভাষাৰ সাহিত্য সমালোচনাৰ সম্পৰ্কে বাখ্যা কৰি অসমীয়া সাহিত্য এই বিভাগত অগ্ৰগতিৰ কথা কয়। অসমীয়া সাহিত্যৰ বিকাশ সমস্ত সাহিত্যৰ আৰু বিশ্ব ভাষা দৰ্শনমূলক সাহিত্যৰ অংশ হিচাপে বৰ্ত্তমান কাম কৰিবলগীয়া আছে আৰু তাৰ বাবে চোৰ থকা প্ৰস্তুত কৰাৰো সময় বেছিহে হৈছে। সংস্কৃত সাহিত্য এটি নৈদিক সাহিত্যৰ চৰ্চা আৰু অধ্যয়নৰ দ্বাৰা ভাৰতীয় দৰ্শন জন্মগ্ৰস্ত কৰা আৰু তলনামূলক জ্ঞান লাভ কৰাত ভাৰতীয় ছাত্ৰ যি বাবে অতি প্ৰয়োজনীয় কথা সেই কথা ডেখেত বিভিন্ন দিশৰ পৰা ব্যাখ্যা কৰে। অসমীয়া সাহিত্য সেনী সকলক এই বিভিন্ন বিষয়ৰ প্ৰতি চকু ৰাখি অসমীয়া সাহিত্য

সৰ্ব্বাঙ্গীন বিকাশ সাধনত ত্ৰণী হবলৈ আত্মান জনায়। অজ্ঞবাদ সাহিত্যৰ প্ৰয়োজনীয়তা যে অসমীয়া ভাষাত অৰ্ণাট আছে তাৰ প্ৰতিও চকু বাৰ্হি কাম কৰিবলৈ আত্মান জনায়।

ড বসুৰ ভাষণত প্ৰাচ্য প্ৰাশ্চাত্য দৰ্শনৰ উপৰিও অসমীয়া সাহিত্য সম্পৰ্ক তুলনামূলক ভাবে কৰা বাখ্যাই শ্ৰোতাক অভিভূত কৰে।

থামটি সকলৰ মাজৰ পৰা অহা শ্ৰীচৌপক গোহাঁই ডাঙৰীয়াক সভাপতিয়ে ভাষণ দিবলৈ আত্মান জনায়। তেখেত “জনজাতীয় বাইজৰ হৈ সাহিত্য সভাৰ সমবেত বাইজল শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছো” বুলি আৰম্ভ কৰি ভৈষাম আৰু পৰ্বতৰ শোকৰ মাজত যাউতি যুগীয়া সম্প্ৰীতি আৰু সমন্বয়ৰ কথা উল্লেখ কৰে। অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰাচীনত্ব আৰু সাহিত্যৰ বিকাশৰ কথা উল্লেখ কৰি তেখেতে কয়— “অসমীয়া ভাষা নতুন আৰু পালি ভাষা নহয় ডঙি কাকতীয় তেওঁৰ গ্ৰন্থত সেই কথা বচিষাকৈ প্ৰমাণ কৰিছে। অসমীয়া সাহিত্যত মিৰিজীয়াবী, ইয়াকইজম, জনজাতীয় সাধু আদি পুথি ৰচিত আৰু সংকলিত হৈছে। জনজাতীয় বাইজে এই বিষয়ত গোবণ কবিব পাৰে। তেখেতে কয়—“অসমীয়া ভাষা লুইতৰ দৰে। দাঁতি কাষৰীয়া দোবানবোৰ সেই লুইতৰে উপনৈ।” ভৈষামৰ বাইজে যাতে ভৈষামৰ আৰু পাহাৰৰ জনজাতীয় বাইজক সকলো বিষয়তে সমানে সহায় সহজুভূতি দেখুৱায়—তাৰ বাবে আত্মান জনাই বক্তৃতাৰ সামৰণি মাৰে।

উদীয়মান অসমীয়া সাহিত্যিক নেফাৰ শ্ৰীশ্ৰাম্বৰ দাইয়ে ভাষণ দি কয়, “অসমৰ বাহিৰৰ মানুহ অসমীয়া সাহিত্যৰ কথা ভালকৈ নাজানে। অসমীয়া ভাল পুথিসমূহ ইংৰাজী, হিন্দী আৰু অন্যান্য ভাষালৈ অজ্ঞবাদ কৰি প্ৰচাৰ কৰিব লাগে। অন্যান্য ভাষাৰ ভাল পুথি সমূহ অসমীয়ালৈ অজ্ঞবাদ কৰি নিজৰ ভাষা আৰু সাহিত্যক

চহকী কৰিব লাগে।” তেখেতে অসম সাহিত্য সভাৰ কৰ্মপন্থাৰ
খলাগ লয় আৰু সমবেত জনতাক শ্ৰদ্ধা জনায় বহুতা সামৰে।

নেফাৰ শ্ৰীবাংফা লোবাং (টিৰাপৰ নামচাং ডেকা বজাৰ ভায়েক)এ
এটি চমু ভাষণ দিয়ে। প্ৰাণেশিকা পৰ্য্যন্ত অসমীয়া মাধ্যমত পঢ়া
শ্ৰীলাবাঙে উত্তৰ লক্ষীমপুৰ অধিবেশনলৈ যোৱাৰ কথা কয় আৰু
সাহিত্য সভাৰ যোগেদি হোৱা আদান প্ৰদানৰ কথা উল্লেখ কৰে।
টিৰাপৰ ডেকা বজা (তেওৰ ককায়েক) শ্ৰীবাংমাই বাজকুমাৰে
সাহিত্য সভালৈ দিয়া ‘নতু জাৰ্ম’ আৰু টুপী তেও সভাপতিৰ
হাতত অপণ কৰে আৰু লগতে দিয়া বাজকুমাৰে দিয়া এখন চিঠি।
শ্ৰীবাংমাই বাজকুমাৰে লিখিছে ‘অতি মৰমৰ অগুঠান অসম সাহিত্য
সভাৰ লগত মোৰ আৰু টিৰাপবাসী ৰাইজৰ ইতিমধ্যে ওতপ্ৰোত
সম্বন্ধ ঠন ধৰি উঠিছে। আমাৰ আন্তৰিক সহযোগিতা
আৰু শুভেচ্ছা সদায় সজীৱ হৈ থাকিব। যোৱাৰ উত্তৰ লক্ষীমপুৰত
বহা অধিবেশনত যোগ দিবলৈ সময় আৰু অবস্থাই সুবিধা দিয়াত
নিজকে পৰম ভাগ্যবান বুলি ভাবিছিলোঁ। কিন্তু বৰ্তমান মোৰ
শাৰিৰীক অবস্থা সমূলি ভাঙ্গ নহয়। সেয়েহে মই এই শুভব পৰা
এই অধিবেশনলৈ শুভেচ্ছা আগবঢ়ালোঁ। ভৈয়ামৰ ৰাইজৰ লগত
আমাৰ টিৰাপবাসী, প্ৰধানকৈ নক্তেসকলৰ সম্প্ৰীতি আজিৰ নহয়,
কৌটিকলীয়া। ভৌগোলিক পৰিস্থিতি আৰু সাংস্কৃতিক দিশত আমাৰ
সম্বন্ধ অতি উচ্চতাপৰ।” “জয়ন্ত ভাষা জননা” বুলি তেখেতে
চিঠিৰ সামৰণি মাৰিছে।

আন গৰাকী নেফাৰ প্ৰতিনিধি শ্ৰীগোৰা পাটিনে ভাষণ দি
কয় যে, জাতীয় স্বাৰ্থৰ খাটিবত অসমৰ পৰ্বত ভৈয়ামৰ বিভিন্ন
সম্প্ৰদায়ৰ ৰাইজ অসমীয়া পঢ়িব লাগে। “ভাষাৰ যোগেৰে আমি
সকলো মিলি একগোট হৈ থাকিম” বুলি তেখেতে কয়।

মিকিৰ পাহাৰৰ ডিব্ৰু কলেজৰ অসমীয়া বিভাগৰ অধ্যাপক

ক্ৰীতবৎ টোকাতে ভাষণ দি সাহিত্য সভাই অসমৰ অৰ্ধশতাব্দীৰ বাবে লোবা কাৰ্য্য পন্থা শলাগে। “অন্তৰৰ বুঢ়া-বুজিবোহে দেশৰ সংহতি লাভিত হয়” বুলি তেখেতে কয়। পাহাৰ অঞ্চলত দেখা দিয়া বিভিন্ন সমস্যা আৰু বিদেশী লোকৰ পাহাৰ সম্পৰ্ক সন্ধিয়াই দি তেখেতে কয় যে পাহাৰৰ মাজত লুকাই থকা বিষয়লৈ অসমীয়া সাহিত্য চহকী কৰক। আশাবাদী মানাভাৱে তেখেতে অৰ্ধশত অসম কামনা কৰি বক্তৃতাৰ সামৰণি মান।

ইয়াৰ পিছত প্ৰাক্তন সভাপতি বাণীৰৰ ঞ্চনীলমণি ফুকন ডাঙৰীয়াই এটি চমু ভাষণত দেশৰ ৩৫০ সাহিত্যিক সকলক সকলো ভেদাভেদ পাহৰি অসমীয়া জাতীয় চেতনা জগাই তুলিব পৰাকৈ সাহিত্য সৃষ্টি কৰিবলৈ উদ্যোগত মান জনায়। তেখেতে অনৈক্যৰ মাজত ঐক্য জীয়াই ৰাখিবলৈ সাজ আৰু ক্ৰান্তিৰ প্ৰৱৰ্ত্তন মুখা খুলি দিবলৈ আবেগেৰে আহ্বান জনায়।

প্ৰাক্তন সভানেত্ৰী ঞ্চনীলিনী বালু দেৱীয়েও অসমীয়া সাহিত্যিক বিভিন্ন সমলোৰ চহকী কৰাৰ লগতে তৰুণ সাহিত্যিক সকলক আহ্বান কৰে—পৰ্বত ভোমৰ প্ৰনাভবোঁড়াল কটকটীয়া কৰিবলৈ। কবিশূলভ, আবেগপ্ৰবণ বোমল উচ্চাসপূৰ্ণ ভাষানে তেখেতে নেফাৰ ৰাইজৰ লগত থকা ভৈয়ামৰ পোকাৰ সম্প্ৰতিৰ কথা কয়। প্ৰাক্তন সভাপতি ক্ৰীবেণৰ প্ৰনা আৰু শ্ৰীপদ্মৰ চলিহা ডাঙৰীয়াই জাতীয় চেতনা উদ্ধীপক সাহিত্য সৃষ্টিত আগ ভাগ লবলৈ আৰু ভাষাটো বিজয়বীয়া নকৰিবলৈ তৰুণ সাহিত্যিক সকলক সন্ধিয়াই দিয়ে।

বিশিষ্ট অতিথি সকলৰ বক্তৃতাৰ অন্তত অসম সাহিত্য সভাৰ পুৰণি কাৰ্য্যনিবাহক সমিতিয়ে পদভাগ কৰে আৰু নতুন কাৰ্য্যনিবাহক সমিতিৰ বিষয়বস্তু। ২০১৭ সালৰ পৰা নতুন খোমুগা কৰা হয়।

ইয়াৰ পিছত তেজপুৰ শাখা সাহিত্য সভাৰ ১৫ শ্ৰীহৰকান্ত দাসে পদবস্ত্ৰী বহুৰৰ অৰ্ধবেশন বিপুল হৰ্ষধ্বনিৰ মাজত আহ্বান কৰে।

সভাপতিয়ে ডিব্ৰুগড়ীয়া বাইজ, বিশিষ্ট অতিথি সকল আৰু সমবেত্ত বাইজৰ সন্নাগ লয়।

ডিব্ৰুগড় অভ্যর্থনা সমিতিৰ সম্পাদক শ্ৰীঅশ্বিনী চৰণ চৌধুৰীয়ে সভাপতিকে প্ৰমুখ্যে কবি সকলোলৈকে আৰু প্ৰতিনিধি সকলৰ হৈ শ্ৰীদেবপ্ৰসাদ বৰুৱাই অভ্যর্থনা সমিতিলৈ সন্নাগৰ শৰাই আগবঢ়োৱাৰ পিছত “অ’ মোৰ আপোনাৰ দেশ”ৰে সভাৰ সামৰণি মৰা হয়।

সংবাদ সাহিত্য সন্মিলন

ডিব্ৰুগড় সন্মিলনত ‘সংবাদ সাহিত্য সন্মিলন’ নাম দি আন এখনি নতুন শাখা সন্মিলনৰো অনুষ্ঠাপিতা আয়োজন কৰা হয়। সন্ধ্যা ৫ বজাত শ্যাম সভা মণ্ডপতে প্ৰান্তৰ সভাপতি, প্ৰাণী সাহিত্যিক শ্ৰীবেণুধৰ শৰ্মা ডাঙৰীয়াৰ সভাপতিত্বত সংবাদ সাহিত্য সন্মিলন অনুষ্ঠিত হয়। এই শাখাৰ অভ্যর্থনা সমিতিৰ সম্পাদক শ্ৰীসুনীল কুমাৰ বৰুৱাক এটি প্ৰবন্ধ পাঠ কৰে। আলোচনাত যশদী নথালীজী চৈয়দ আদুনা মালিক আৰু সাবাদিক শ্ৰীমতী তাম্বুৰদাৰ অংশ গ্ৰহণ কৰি সংবাদ সাহিত্যৰ ওপৰত এটি ভাষণ দিয়ে। সভাপতিয়ে তেখেতৰ ভাষণত সাবাদিকতা সুস্থ আৰু দ্ব্যৰ্থতামূলক হব লাগে বুলি কয় আৰু তাৰ অবিহনে বোন বিপৰ্য্যয়ৰ সৃষ্টি হব পাৰে গাব কথা উল্লেখ কৰে। ইয়াৰ পিচাত অভ্যর্থনা সমিতিৰ সহকাৰী সম্পাদক স্থানীয় সাংবাদিক শ্ৰীহেৰম্ব বৰদলৈয়ে অনুৰোধ কৰে। এটি গীতৰে সভাৰ সামৰণি মৰা হয়।

কবি সন্মিলন

গৰুণি ৭ বজাত সন্মিলন অনুষ্ঠিত হয়। নিৰ্বাচিত আৰু নিমন্ত্ৰিত সভাপতি বিপ্লবী কবি শ্ৰীপ্ৰসাদ শৰ্মা চৌধুৰী ডাঙৰীয়াৰ সভাপতিৰ আসন গ্ৰহণ কৰিবলৈ আসন জনোৱা হয়। সভাপতি শ্ৰীচৌধুৰীয়ে তেখেতৰ ছন্দোময় স্বদেশদূত গল্পত লিখা অভিভাষণ পাঠ কৰে।

ভাষণান্তত কবি সকলৰ স্ব-ৰচিত কবিতা পাঠ কৰিবলৈ আহ্বান জনোৱা হয়। প্ৰবীণ কবি শ্ৰীনীলমণি কুকুন, শ্ৰীশৈলকৰ বাৰুখোৱা, শ্ৰীপদ্মধৰ চলিহা শ্ৰীনলিনী বালা দেৱী আদি বিশিষ্ট কবিসকলৰ উপৰিও সভাপতি শ্ৰীচৌধুৰী দেবেও স্ব-ৰচিত কবিতা পাঠ কৰি শ্ৰোতাক মুগ্ধ কৰে।

সাংস্কৃতিক সমাৰোহ

গবুলি ৮ বজাৰ পৰা আৰম্ভ হয় দ্বিতীয় দিনাৰ সাংস্কৃতিক সমাৰোহ। সভাপতী লাহে লোকাৱৰণা হয়। পলুৱা নৃত্য গীতৰ উপৰিও নৃত্য নাটিকা, আধুনিক গীত, বৰগীত ভজন, বিহু-নাচ আদি অসমীয়া নৃত্য-গীতৰ অপূৰ্ণ সমাৰোহ এই নিশাও ঘটিছিল। শেষ নিশা সামৰণি পৰা এই সাংস্কৃতিক সমাৰোহৰ লগতে অসম সাহিত্য সভাৰ ৩৪ শ অধিবেশনৰ মহামেলা অন্ত পৰে।

ডিব্ৰুগড় সন্মিলনত গৃহীত প্ৰস্তাৱ সমূহ

প্ৰথম প্ৰস্তাৱ —

অসমীয়া ভাষাক প্ৰশাসনীয় ভাষা হিচাপে ঘোষণা কৰা পিছত যি গতিৰে চৰকাৰী কাম কাজত ব্যবহাৰ হ'ব লাগিছিল তেনে ধৰণে ব্যবহাৰ নোহোৱাটো সাহিত্য সভাই লক্ষ্য কৰি চৰকাৰৰ মূৰত ব্যবস্থাত দুখ প্ৰকাশ কৰে। এই মহা গতিৰ অন্তৰায় স্বৰূপে অসমীয়া লিখন যন্ত্ৰৰ অভাব উপযুক্ত প্ৰশিক্ষণৰ অভাব, কোনো চৰকাৰী বিষয়াৰ ইচ্ছাকৃত অবহেলা আৰু পৰিভাষাৰ দোষ-ত্রুটি অতি শীঘ্ৰে দূৰ কৰি সকলো চৰকাৰী, অৰ্দ্ধ চৰকাৰী ঔদ্যোগিক অনুষ্ঠান আদিৰ বাবলীয়া কাম কাজ অসমীয়া ভাষাৰে চলিবলৈ টানি অনুৰোধ জনায়।

প্ৰস্তাবক — শ্ৰীশশী চন্দ্ৰ বৰবৰুৱা

সমৰ্থক — শ্ৰীমহেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰ

গৃহীত

শ্ৰী নীলকুল চন্দ্ৰ ভূঞা, সভাপতি

দ্বিতীয় প্ৰস্তাব :—

অসমত প্ৰতিষ্ঠিত দ্বিতীয় বিশ্ববিদ্যালয় ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ চাৰিওপিনে অনেক জনজাতিৰ বাসস্থান। অসমৰ জাতীয় জীৱন আৰু সাংস্কৃতিক পৰম্পৰা সৃষ্টিত জনজাতীয় লোকৰ অবদান অনেক। সেইবাবে ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ত জনজাতি সম্পৰ্কীয় গবেষণাৰ ব্যৱস্থা আৰু এটি সংগ্ৰহালয় স্থাপন কৰিবলৈ অসম সাহিত্য সভাই বিশ্ববিদ্যালয় আৰু চৰকাৰক অনুৰোধ জনায়।

লগতে অসমীয়া বিষয়ৰ জ্ঞাতৃকান্তৰ ত্ৰেণী স্থাপন কৰিবলৈ আৰু অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ একীভূত উন্নতি কল্পে অসমীয়া মাধ্যমত ডক্টৰেট উপাধিৰ বাবে গবেষণা কমিটীলৈ অনুমতি দিবৰ বাবে টানি অনুৰোধ জনায়।

প্ৰস্তাবক — শ্ৰীমতীশ বাৰুখোৱা

সমৰ্থক — শ্ৰীঅক্ষয় গোস্বামী

গৃহীত

স্বাঃ শ্ৰীনকুল চন্দ্ৰ ডুৱা, সভাপতি

তৃতীয় প্ৰস্তাব :—

অসমীয়া ভাষা সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ সম্যক পৰিচয় দিব পৰা এটি সংগ্ৰহালয়ৰ প্ৰয়োজন গভীৰ ভাৱে অনুভৱ কৰি অহা হৈছে। উক্ত সংগ্ৰহালয়টি গুৱাহাটীত থকা ৩গৰতী প্ৰসাদ বৰুৱা ভৱনতে স্থাপন কৰিবলৈ দিশ কৰা হওক আৰু উক্ত আঁচনিৰ সহায়তা কৰিবলৈ অসম চৰকাৰ আৰু কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক অনুৰোধ জনোৱা হওক।

প্ৰস্তাবক :— শ্ৰীসুভাষ চন্দ্ৰ বৰুৱা

সমৰ্থক :— শ্ৰীপ্ৰফুল্ল চন্দ্ৰ দত্ত

গৃহীত :

স্বাঃ শ্ৰীনকুল চন্দ্ৰ ডুৱা, সভাপতি

চতুৰ্থ প্ৰস্তাৱ :-

অসমীয়া ভাষাৰ বিখ্যেৰাৰ এখনৰ অভাৱ অতিকৈ অনুভৱ কৰি চৰকাৰক এখন অঁচনি দিয়া হৈছিল। সি চৰকাৰৰ পৰা উপযুক্ত সঁচাৰি নোপোৱাত সত্ৰাই ত্ৰুখ প্ৰকাশ কৰা আৰু বিশ্ব-কোষখন প্ৰণয়ন কৰিবৰ বাবে যাবতীয় বিত্তীয় সাহায্য দিবলৈ চৰকাৰক পুনৰ টানি অহুবোৰ জনায়।

প্ৰস্তাবক—শ্ৰীপ্ৰিয়দাস তালুকদাৰ

সমৰ্থক —শ্ৰীমাখন ছবৰা

গৃহীত

শ্ৰী শ্ৰীনকুল চন্দ্ৰ ভূঞা, সভাপতি

পঞ্চম প্ৰস্তাব

উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিষয়ৰ শিক্ষকক অন্যান্য বিষয়ৰ শিক্ষকৰ দৰেই সবলো ধৰণৰ স্বীকৃতি দিবলৈ বাধ্য চৰকাৰৰ ওচৰত সত্ৰাই জনোৱা দাবী পুনৰ দোহৰা হওক।

প্ৰস্তাবক —শ্ৰীহিতেশ ডেকা

সমৰ্থক :- শ্ৰীৰাজ্যমল ডেকা

গৃহীত

শ্ৰী শ্ৰীনকুল চন্দ্ৰ ভূঞা, সভাপতি

কাৰ্য্য নিৰ্বাহক সদস্যৰ তালিকা

সভাপতি—শ্ৰীনকুল চন্দ্ৰ ভূঞা

উপ সভাপতি—ড মহেশ্বৰ নেওগ

প্ৰধান সম্পাদক—শ্ৰীহৰিপ্ৰসাদ নেওগ

ধন ভাৰালী—শ্ৰীদেৱ প্ৰসাদ বৰুৱা

পত্ৰিকা সম্পাদক—ডঃ সত্যেন্দ্ৰনাৰায়ণ গোস্বামী

সদস্য সকল—শ্ৰীযোগেশ দাস, শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ কাকতী, শ্ৰীযতীন্দ্ৰ নাথ গোস্বামী, শ্ৰীনন্দ তালুকদাৰ, শ্ৰীতক্ষকুল আলি,

শ্ৰীহৰকান্ত দাস, শ্ৰীনগেন শইকীয়া, শ্ৰীলীলা গগৈ,
শ্ৰীকুমাৰ মেধি, শ্ৰীভবানন্দ বাজখোৱা, শ্ৰীবংগ টোৱা,
শ্ৰীনাৰায়ণ ঘাটোৱাৰ, শ্ৰীললিতচন্দ্ৰ শৰ্ম্মা বৰুৱা,
শ্ৰীযোগেন্দ্ৰনাৰায়ণ ভূঞা, শ্ৰীবিধান চন্দ্ৰ বৰা,
শ্ৰীখলিলুৰ বহমান।

গৃহীত :

স্বা° শ্ৰীানকুণ চন্দ্ৰ ভূঞা, সভাপতি।

অসম সাহিত্য সভাৰ নিয়ন্ত্ৰণালীৰ সংশোধন

অসম সাহিত্য সভাৰ চতুৰ্থ শতম অধিবেশনৰ সিদ্ধান্ত অনুসৰি
অসম সাহিত্য সভাৰ নিয়মাবলীৰ কেইটামান উল্লেখযোগ্য সংশোধন
কৰা হয়। সেই সংশোধিত হৈছে সমূহৰ সম্পূৰ্ণ পাঠ তলত উল্লেখ
কৰা হ'ল।

ভূতাত্ত্বিক ছেদ : গঠন

৫। (খ) মূল সভাৰ অন্তৰ্গত ত্ৰিশজন সভ্যৰে শাখা সভা গঠিত হ'ব।
সাধাৰণতে একোখন গাঁও পঞ্চায়তত এখনৰ বেছি শাখা হ'ব নোৱাৰিব।
পাঁচ হেজাৰতকৈ অধিক জনসংখ্যা থকা নগৰত একাধিক শাখা
সভা গঠিত হ'ব পাৰিব। অবস্থা বুজি কাৰ্যা-নিৰ্বাহক সমিতিয়ে
ত্ৰিশজনতকৈ কম সংখ্যক সভ্যৰেও শিলঙৰ বাহিৰে অসমৰ আন
পাৰ্বত্য অঞ্চলত, কাছাৰ জিলাত আৰু অসমৰ বাহিৰত শাখা সভা
গঠনৰ অনুমতি দিব পাৰিব।

চতুৰ্থ ছেদ : সভা

১১। সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি আৰু প্ৰধান সম্পাদক-
সকল বিশেষ সভ্য ৰূপে পৰিগণিত হ'ব।

অষ্টম ছেদ : সম্মিলন

৩৭। সম্মিলনৰ কাৰণে প্ৰত্যেক শাখা সভাই প্ৰতি ত্ৰিশজন সভ্যৰ পৰা এজনকৈ (আৰু ওপৰৰ্দ্ধি বিশজনকৈকৈ সৰহ হলে এজন) প্ৰতিনিধি পঠাব পাৰিব।

৪১। কাৰ্য্য নিৰ্বাহক সভাই প্ৰাথমিক নিৰ্বাচনত সভাপতি পদৰ বাবে পাঁচজন লোকৰ নাম প্ৰস্তাব কৰিব। প্ৰধান সম্পাদকে ১৫ আগষ্টৰ ভিতৰত ক্ৰম অনুসৰি পাঁচজন লোকৰ সন্মতি ল'ব। কিবা কাৰণত তেওঁলোকৰ কোনো গৰাকীৰ পৰা যদি নিদিষ্ট সময়ৰ ভিতৰত সন্মতি পোবা নহয়, তেনেহলে প্ৰধান সম্পাদকে উক্ত তালিকাৰ ক্ৰম অনুসৰি নিম্ন স্থানৰ লোকৰ সন্মতি লৈ পাঁচজনৰ তালিকা পূৰ কৰিব। তাৰ পিছত এই পাঁচজন লোকৰ নাম বৰ্ষানুক্রমিক ভাবে সকলো শাখা সভা আৰু আদৰ্শী সমিতিলৈ কুৰি দিনৰ ভিতৰতে ক্ৰম অনুসাৰে বাহিৰ পঠাবলৈ লিখি পঠাব। তেনেকৈ সৰ্বাধিক মনোনয়ন পোবা লোকে অহা সম্মিলনৰ সভাপতি নিৰ্বাচিত হৈছে বুলি কাৰ্য্য-নিৰ্বাহক সমিতিয়ে ঘোষণা কৰিব।

শুভেচ্ছা-বাণী

অসম সাহিত্য সভাৰ চতুঃত্ৰিংশ ডিব্ৰুগড় অধিবেশনলৈ কামৰূপ-বৰ্ষৰ বিভিন্ন ঠাইৰ বিশিষ্ট ব্যক্তি সকলে শুভেচ্ছা-বাণী পঠাই সভাৰ সাফল্য আৰু প্ৰগতি কামনা কৰিছে।

প্ৰণিভাশৰ ভাৰতীয় সাহিত্যিক মূলকবাক আনন্দে কৈছে—

“The convening of Asam Sahitya Sabha conference inspires one into the awareness that our languages are active Perhaps a flood of writing may start in Assam and through up enough fertile soil to make for a new kind of harvest I ask for this flood from your coference’

বেঙ্গলৰ লক্ষপ্ৰতিষ্ঠ পণ্ডিত শ্ৰীদীনেশ চন্দ্ৰ সৰকাৰে লিখিছে,—

“আসামে ইতিহাস ও সংস্কৃতি বিষয়ক বহু উপাদান এখনও লোকচক্ষুৰ অস্তবালক বহিযাছে। প্ৰাচীন মূৰ্ত্তি শিলালিপি, তাম্ৰলিপি, মুদ্ৰা, পুথি প্ৰভৃতি স গ্ৰন্থ, পৰীক্ষা প্ৰভৃতি অত্যন্ত প্ৰয়োজনীয় কাৰ্য্য আসাম সাহিত্য সভা এব আসামেৰ বিশ্ববিদ্যালয় সমূহ অৰণ্ড তৎপৰ হইলে ভাৰতীয় পণ্ডিত সমাজেৰ আনন্দেৰ কাৰণ হইবে।”

ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰপতি পণ্ডিত ড ৰাধাকৃষ্ণণে সচিবৰ যোগদি অসম সাহিত্য সভাৰ চতুঃত্ৰিংশ ডিব্ৰুগড় অধিবেশনলৈ শুভেচ্ছা পঠাইছে।

ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ সচিবও অধিবেশনৰ সাফল্য কামনা কৰি আৰু ধন্যবাদ জনাই পঠোৱা প্ৰধান মন্ত্ৰীৰ বাণী পঠাইছে।

অসম আৰু নগালেণ্ডৰ ৰাজ্যপাল শ্ৰীবিষ্ণু সহায়ে ব্যক্ততা-

বক্তৃত্ত: অধিবেশনলৈ আহিব নোৱাৰাৰ বাবে পত্ৰযোগে শুভেচ্ছা প্ৰেৰণ কৰিছে।

নতুন দিল্লীস্থ ব্ৰিটিশ হাই কমিছনাৰ লিখিছে,

“The British High Commissioner has the honour to thank the Asam Sahitya Sabha for their kind Invitation, .. but much regrets his inability to accept owing to previous engagement”

অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি, অধ্যক্ষ শ্ৰীট্ৰৈলোক্য নাথ গোস্বামীয়ে লিখিছে—

বৰষোৱা জ্ঞানবুদ্ধি সাহিত্যিক আত্মপ্ৰকাশ নেতৃত্বত অসম সাহিত্য সভা এতিয়া আত্মপ্ৰকাশৰ বুলি আশা ৰাখিছে।”

অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি শ্ৰীঅতুল চন্দ্ৰ হাজৰিকাই লিখিছে,—“জন্মদাতৃ মাতৃৰ বিয়োগৰ বাবে দেশমাতৃৰ বহুদৈৰ্ঘ্য পূজাভাগত যোগ দিয়াটো মোৰ পক্ষে সম্ভৱ নহ’ল। আন্তৰিকতাৰে আশা ৰাখিছোঁ— আত্মদেৱ ভূঞাদেৱ। আপোনাৰ সুযোগ্য নেতৃত্বত অসম সাহিত্য সভাই ঠন ধৰি উঠিব, চিৰ চেনেহী ভাষা জননীৰ মলীন মুখত হাঁহি বিৰিঙাব।”

সাহিত্য একাডেমীৰ হ. ৰাজী বিভাগৰ সম্পাদক ড. লোৰনাথ ভট্টাচাৰ্য্যই লিখিছে,

“I thank you for your kind invitation Unfortunately it is not possible for me to visit Assam at this time Please believe that I regret it”

অসমৰ বাধ্যপালৰ ADVISER শ্ৰী পি. এন. লুথৰাই সাহিত্য সভাৰ নিমন্ত্ৰণৰ বাবে ধন্যবাদ জনাই, যোগদান কৰিবলৈ নিজে সমৰ্থ নোহোৱাত দুখ প্ৰকাশ ৰাখি চিঠি দিছে।

সেই সময়ৰ অসম বিধান সভাৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীমহেন্দ্ৰ মাহন চৌধুৰীয়ে লিখিছে,—“It won't be possible for me to attend the

function personally Nevertheless, my spirit will always be there "

সেই সময়ৰ ৰাজ্যিক মন্ত্ৰী জীবাধিকাৰাম দাসে সভাত উপস্থিত থাকিব নোবাৰি শুভেচ্ছা পঠাইছে।

সেই সময়ৰ গুৱাহাটী ডেল শোধনাগাৰৰ ছেনেবেল মেনেজাৰেও নিমন্ত্ৰণৰ বাবে ধন্যবাদ জনাই সভাৰ সাৰ্বজনীন কামনা কৰি চিঠি লিখিছে।

প্ৰবীণ সাহিত্যিক 'আবাহণ'ৰ সম্পাদক শ্ৰীদীননাথ বৰ্ম্মাই লিখিছে, "ব্যক্তিগত অন্তৰিণী হেতুকে উপস্থিত হ'ব নোবাৰি দুখ পাইছোঁ। সন্মিলনৰ সকলো প্ৰকাৰ সফলতা কামনা কৰিলোঁ।"

ড° প্ৰফুল্ল দত্ত গোস্বামীয়ে চিঠিৰে জনাইছে,—“আশা কৰোঁ প্ৰবীণ সাহিত্যিক শ্ৰীভূঞাদেবৰ পৌৰোহিত্যত সকলো কাম সুকলমে সমাধা হ'ব আৰু সাহিত্য সভায়ো নতুন কাৰ্য্যকৰি পন্থা হাতত লবলৈ প্ৰেৰণা পাব।"

'অসমবাণী' আৰু The Assam Tribune কাকতৰ সম্পাদক শ্ৰীসতীশ চন্দ্ৰ কাকতীয়ে লিখিছে—“অসম সাহিত্য সভাই অসমৰ বাইজৰ জাতীয় জীৱনত সক্ৰিয় ভূমিকা লৈ আহিছে, সেই ভূমিকা আৰু সক্ৰিয় হওক, বিশেষকৈ ডেকা চামৰ মাজত অসম সাহিত্য সভাই উদ্দীপনা জগাই তুলিব বুলি আশা কৰিলোঁ।"

শিলচৰৰ পৰা কবিৰাজ শ্ৰীহৰিশ চন্দ্ৰ ভট্টাচাৰ্য্যই তাঁৰ বাৰ্ত্তাৰে জনাইছে— 'Pardon, Inability to attend annual session, Prey all Success '

শিবসাগৰৰ পৰা প্ৰাক্তন সংসদী সদস্য শ্ৰীপ্ৰফুল্ল চন্দ্ৰ বৰুৱাৰ সহকাৰীয়ে বৰুৱাৰ শুভেচ্ছা পঠাইছে।

অধ্যক্ষ শ্ৰীমহেশ চন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামীয়ে লিখিছে,—“অক্ষমতাৰ বাবে ক্ষমা বিচাৰিছোঁ। মাননীয় সভাপতি ডাঙৰীয়ালৈ সন্মৰ্শনা জনালোঁ।"

‘আচাৰ্য একাডেমীকৰ কালচাৰেল বিলেচনচ্’ৰ পৰা শ্ৰীবিশ্বনাথ শৰ্ম্মাই “অধিবেশনৰ সৰ্ব্বাঙ্গীন কৃতকাৰ্য্যতা কামনা” কৰিছে আৰু “সভাপতি শ্ৰীযুত ভূঞা ডাঙৰীয়ালৈ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন” কৰিছে।

প্ৰবীণ সাহিত্য সেৱী শ্ৰীঅতুল চন্দ্ৰ বৰুৱাই অধিবেশনৰ সফলতা কামনা কৰি চিঠি দিছে।

‘জননভূমি’ কাকতৰ সম্পাদকে—অসমীয়া জাতিৰ মহামিলনৰ মেলা স্বৰূপ অসম সাহিত্য সভালৈ শুভেচ্ছা বাগী পঠাই দিছে, “সাহিত্য সভাই অসমীয়া ভাষাক জীয়াই প্ৰাণ-চঞ্চল আৰু অধিক শক্তিশালী কৰি ৰখাত অশেষ সহায় কৰিব, সন্দেহ নাই।”

সেই সময়ৰ সাদিনীয়া ‘নবযুগ’ৰ সম্পাদক, সাহিত্যিক শ্ৰীবিশ্বনাথ ভট্টাচাৰ্য্যয়ে সন্মিলনলৈ আহিব নোৱাৰি, শুভেচ্ছা বাগী পঠাইছে।

ডেকুপুৰৰ পৰা শ্ৰীপদ্মা আগৰৱালাই শাৰিৰীক অসুস্থতা বশতঃ উপস্থিত থাকিব নোৱাৰি তাঁৰ বাৰ্ত্তাৰে জনাইছে,—“Wishing conference every success ”

সাংবাদিক শ্ৰীশিপ্ৰা বৰুৱায়ে অসুস্থতাবশতঃ আহিব নোৱাৰি, সন্মিলনৰ সফলতা কামনা কৰি চিঠি দিছে।

হৰি ৩য়

চিৰ চেনেহী মোৰ ভাষা জননী

অৰেন্দ্ৰ প্ৰধান সম্পাদক মহোদয়,

অসম সাহিত্য সভা

৩৪ শতম অধিবেশন।

ডিব্ৰুগড়

আপোনাৰ ৩৪শতম অসম সাহিত্য সভাৰ বাৰ্ষিক সন্মিলনৰ আমন্ত্ৰণী পত্ৰ পাইছোঁ। অশেষ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ। এই সম্পৰ্কত মই কব খোজোঁ যে এই অতি মৰমৰ অনুষ্ঠান অসম সাহিত্য সভাৰ লগত মোৰ আৰু টিৰাপ বাসী বাইজৰ ইতিমধ্যে ওতপ্ৰোত সম্বন্ধই ঠন ধৰি উঠিছে। ইয়াত আমাৰ আন্তৰিক সহযোগিতা আৰু শুভেচ্ছা সদায় সজীৱ হৈ থাকিব। ইয়াৰ উত্তৰোত্তৰ উন্নতি বাঞ্ছা আমি সদায় য'তে থাকিলে হলেও কৰিম।

যোবাবাৰ উত্তৰ লক্ষীমপুৰত বহা অধিবেশনত যোগ দিবলৈ সময় আৰু অবস্থাই সুবিধা দিয়াত মই নিজকে পৰম ভাগ্যবান বুলি ভাবিছিলোঁ।

কিন্তু অতিব হুখ পাইছোঁ যে এইবাৰ ডিব্ৰুগড়ৰ বৈঠকত মই ব্যক্তিগত ভাবে উপস্থিত থাকিবলৈ অবস্থাই অনুমতি কৰিলে। যিহেতু মোৰ শাৰীৰিক অবস্থা সমুলি আজি কিছুদিনৰ পৰা সন্তোষজনক নহয়। সেইটোবেই মোৰ অনুপস্থিতিৰ কাৰণ। সেয়েহে মই এই লুহুৰৰ পৰা এই অধিবেশনৰ শুভেচ্ছা আগবঢ়ালোঁ।

লগতে মোৰ আৰু টিৰাপ ৰাইজৰ ভৱৰূপ পৰা এটি সাধাৰণ উপচৌকন “নক্তে যাঁঠী” আৰু এটা টুপী সংৰক্ষণৰ কাৰণে (সাহিত্য সভাৰ সংগ্ৰাহালয়ত) আগবঢ়ালে।। গ্ৰহণ কৰি বাৰীত কৰে যেন।

ধন্যবাদেৰে আপোনাৰ চিৰবিশ্বাসী

শ্ৰীওলামাই ৰাজকুমাৰ

৩০।১২।৬৬

অসমীয়া ৰাইজৰ লগত আমাৰ টিৰাপবাসী, প্ৰধানকৈ নক্তে সকলৰ সম্প্ৰীতি আজিৰ নহয় ই কোটিকটীয়া ভৌগলিক পৰিবেশ আৰু সাংস্কৃতিক দিশত আমাৰ সমন্ধ অতি উচ্চ খাপৰ।

উদাহৰণ স্বৰূপে নক্তে সমাজত চলিহা বাবেঘৰ সত্ৰৰ যি প্ৰভাব বৰ্ত্তমান সিয়েই ইয়াৰ জলন্ত নিদৰ্শন। এই সম্প্ৰীতিৰ বান্ধ দৃঢ় আৰু কটকটীয়া কৰিবৰ কাৰণে অসমীয়া জাতীয় অনুষ্ঠান সাহিত্য সভাই বিশেষ তৎপৰতাৰে কাৰ্য্যসূচী হাতত লব বুলি আশা কৰিলে।।

জয়তু ভাষা জননী

বিঃ ড্ৰ

শ্ৰীৰাজকুমাৰৰ হৈ

তেখেতৰ ভাষেকে সভাপতিৰ হাতত উপহাৰ অৰ্পণ কৰে আৰু উপবিশি পাঠ কৰে।

—প্ৰধান সম্পাদক